

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Π.Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

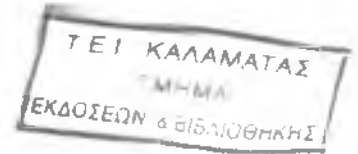

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΘΕΡΡΙΟΥ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνομογραφίες
Πρόλογος
Εισαγωγή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ιστορική εξέλιξη Α', Β', Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

1.1 Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	1
1.2 Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.....	3
1.3 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.....	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Αναλυτική παρουσίαση των έργων Β' και Γ' Κ.Π.Σ

2.1 Τομέας Εκπαίδευση- Κατάρτιση- Απασχόληση.....	5
2.2 Τομέας Ενέργεια-Ηλεκτρισμός- Φυσικό Αέριο	9
2.3 Τομέας Επικοινωνίες- Τηλεπικοινωνίες-Ταχυδρομεία	11
2.4 Τομέας Γεωργία-Αλιεία	15
2.5 Τομέας Μεταποίηση-Υπηρεσίες	20
2.6 Τομέας Τουρισμός	23
2.7 Τομέας Πολιτισμός.....	25
2.8 Τομέας Περιβάλλον.....	27
2.9 Τομέας Υγεία-Πρόνοια	29
2.10 Έρευνα και Τεχνολογία.....	32
2.11 Τομέας Μεταφορές	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:Γενικό Πλαίσιο διαχείρισης και σχεδιασμού του Γ' Κ Π Σ

3.1 Σημασία της έγκρισης του Γ' Κ Π Σ.....	38
3.2 Στάδια κατάρτισης και έγκρισης του Γ' Κ Π Σ	38
3.3 Έγκριση Επιχ. Προγραμμάτων και Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.....	40
3.3.1 Έγκριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	40
3.3.2 Συμπλήρωμα Προγραμματισμού	41
3.4 Γ' Κ Π Σ και Νέο Πλαίσιο Εφαρμογής.....	44
3.4.1 Προετοιμασία νέου συστήματος Εφαρμογής	44
3.4.1.1 Συγκρότηση νέου συστήματος	45
3.4.2 Αναδρομική Επιλεξιμότητα δαπανών	47
3.5 Έργο αποδεκτών Εγκυκλίων	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η Διαδικασία του Σχεδιασμού στο Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου και ο ρόλος της Τ.Α σ' αυτήν

4.1 Διαδικασία Σχεδιασμού.....	49
4.1.1 Το σύστημα του Δημοκρατικού Προγραμματισμού.....	50
4.1.2 Το σύστημα κανονιστικών αρμοδιοτήτων	55
4.1.3 Το σύστημα Σύγκλισης	55
4.2 Προσωρινή διαδικασία ένταξης κατά το μεταβατικό στάδιο ως την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	56
4.3 Οριστική διαδικασία έγκρισης και ένταξης έργων στο Γ' Π Ε Π Πελ/σου ...	59
4.3.1 Προσωρινά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής πράξεων	60
4.3.2 Έλεγχος από τη Διαχειριστική Αρχή	62
4.4 Μετά την ένταξη Πράξεων	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Περιφέρεια Πελοποννήσου

5.1 Περιφέρεια Πελοποννήσου	66
5.2 Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα της Περιφέρειας Πελ/σου	67
5.3 Π.Ε.Π Πελοποννήσου	69
5.3.1 Βασικές έννοιες των Π.Ε.Π.....	69
5.3.2 Δομή των Π.Ε.Π.....	69
5.3.3 Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης	69
5.3.4 Σύστημα διοίκησης των Π.Ε.Π.....	70
5.3.5 Στόχοι-Δράσεις-Αποτελέσματα Β Π.Ε.Π.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006

6.1 Δράσεις-Στόχοι του Γ' Π.Ε.Π	77
6.2 Στόχοι-Άξονες Προτεραιότητας Γ' Π.Ε.Π.....	79
6.2.1 Άξονας Προτεραιότητας 1: Αξιοποίηση της άμεσης γειτνίασης της Περιφέρειας με την Μητροπολιτική περιφέρεια της Αττικής	79
6.2.2 Άξονας Προτεραιότητας 2: Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου	86
6.2.2.1 Υποάξονας 2.1: Προστασία του φυσικού Περιβάλλοντος , ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.....	88
6.2.2.2 Υποάξονας 2.2: Ανάπτυξη της ορεινής και μειονεκτικής ενδοχώρας	99
6.2.3 Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση και αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας.....	105
6.2.4 Άξονας Προτεραιότητας 4: Αναβάθμιση αστικών και ημιαστικών κέντρων.....	113
6.2.5 Άξονας Προτεραιότητας 5: Υποστήριξη και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.....	121
6.2.6 Άξονας Προτεραιότητας 6: Τεχνική Βοήθεια για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος	126

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Γ' Π.Ε.Π

7.1. Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση	138
7.1.1 Στάδια Εφαρμογής	140
7.1.2 Ομάδες Συνεργαζόμενων Φορέων	141
7.1.3 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση.....	142
7.2 Παρεμβάσεις Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης	143
7.2.1 Χαρακτηριστικά Αστικών Ημιαστικών περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου	143
7.2.2 Επιλεξιμότητα των Τοπικών ζωνών αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου	143
7.3 Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου	144
7.3.1 Προγράμματα Ε.Τ.Π.Α	145
7.3.2 Προγράμματα Ε.Κ.Τ	146

Συμπεράσματα- Επίλογος

Βιβλιογραφία

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.Ε	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Κ.Π.Σ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Π.Ε.Π	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ε.Π	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ο.Τ.Α	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Τ.Α	ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
Σ.Π.Α	ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Σ.Π	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
Μ.Ο.Π	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Σ.Α	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Σ.Ε.Π	ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Ο.Ν.Ε	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ε.Π	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
Π.Δ.Ε	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Ο.Π.Σ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
Τ.Δ.Ε	ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΟΥ
Δ.Α	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
Τ.Δ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ
Κ.Α.Π	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Ε.Γ.Τ.Π.Ε	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
Ε.Κ.Τ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Κ.Υ.Α	ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
Κ.Ο.Α	ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ
Μ.Ο.Δ	ΜΟΝΑΔΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Α.Ε.Π	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ
Μ.Μ.Ε	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΕΛ.ΤΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ
Κ.Ε.Κ	ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
Κ.Δ.Α.Π	ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ
Τ.Π.Α	ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
Α.Μ.Ε.Α	ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σ.Ο.Π	ΣΧΕΔΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
ΔΙ.Σ.Α	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ο.Σ.Φ	ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
Σ.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Δ.Ε.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
Υ.Π.Ε.Θ.Ο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Φ.Α	ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ
Χ.Υ.Τ.Α	ΧΩΡΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
Σ.Α.Ε	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΡΓΟΥ
Σ.Α.Μ	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ
Σ.Α.Δ	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
Σ.Α.Ν.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ
Σ.Α.Τ.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΕΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Ν.Π.Δ.Δ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Ν.Π.Ι.Δ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Υ.Π.Ε.Π.Θ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Α.Π.Ε	ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Ι.Γ.Μ.Ε	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Δ.Τ.Υ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Π.Ο.Τ.Α.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α) αξιοποιώντας το νέο θεσμικό πλαίσιο και τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια έχει την δυνατότητα να σχεδιάζει αναπτυξιακά προγράμματα, να ασκεί κοινωνική πολιτική και επιχειρηματική δραστηριότητα, να αξιοποιεί κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την προώθηση της απασχόλησης και να έχει γενικότερα ενεργό και καθοριστικό ρόλο στις σημερινές κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις.

Αρμοδιότητες της Τ.Α αφορούν θέματα τοπικού ενδιαφέροντος που αναφέρονται σε πολιτικές για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την προστασία του περιβάλλοντος, την απασχόληση, την παιδεία και τεχνολογία, των πολιτισμό, τον αθλητισμό και την ασφαλή διαβίωση των πολιτών.

Οι παραπάνω αρμοδιότητες της Τ.Α κατανέμονται με βάση τις αρχές της εγγύτητας, της πληρότητας, της υποχρεωτικότητας και της αποτελεσματικότητας, της οικονομικής και λειτουργικής αυτάρκειας, της συνεργασίας του προγράμματος και του συντονισμού.

Η Πρωτοβάθμια και η Δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση αποσκοπεί στη δημιουργία κατάλληλου τοπικού πλαισίου για την άνετη διαβίωση των πολιτών και για την καθιέρωση μιας κοινωνικής ζωής, μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η ανάπτυξη.

Στην πραγμάτωση των παραπάνω σκοπών της Τ.Α συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π) αποτελούν πολυτομεακές διαρθρωτικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Περιλαμβάνουν δράσεις και έργα που αφορούν την Τ.Α και τους τρεις κλάδους της οικονομίας, αποδίδοντας κύρια έμφαση σε μεσαίας κλίμακας

έργα βασικής υποδομής, προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων.

Τα στοιχεία για την πραγματοποίηση της εργασίας μας αντλήθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από επίσημα στοιχεία και έγγραφα, έντυπο υλικό που έχει εκδώσει η Περιφέρεια Πελοποννήσου, ενδεικτική βιβλιογραφία, στοιχεία από το διαδίκτιο, τη Π.Ε.Τ.Α καθώς και από προσωπικές συνεντεύξεις με τα στελέχη των Γραφείων της Περιφέρειας Πελοποννήσου και τον Διευθυντή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Καλαμάτας, που με την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία τους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον κ. Σταματόπουλο για την σημαντική βοήθειά του στην εκπόνηση αυτής της εργασίας.

έργα βασικής υποδομής, προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων.

Τα στοιχεία για την πραγματοποίηση της εργασίας μας αντλήθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από επίσημα στοιχεία και έγγραφα, έντυπο υλικό που έχει εκδώσει η Περιφέρεια Πελοποννήσου, ενδεικτική βιβλιογραφία, στοιχεία από το διαδίκτιο, τη Π.Ε.Τ.Α καθώς και από προσωπικές συνεντεύξεις με τα στελέχη των Γραφείων της Περιφέρειας Πελοποννήσου και τον Διευθυντή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Καλαμάτας, που με την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία τους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τ.Α είναι ένας δυναμικός οργανισμός που καλύπτει χώρο με γαιοοικονομική ενότητα και πληθυσμό ποσοτικά επαρκή, που θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει το πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο θα θεμελιώνει οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης του επιπέδου διαβίωσης καθώς επίσης και του πολιτισμικού επιπέδου.

Στόχος της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι να μελετήσει την περίπτωση του Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου και το βαθμό συμμετοχής της Τ.Α στο σχεδιασμό και την υλοποίησή του.

Αναλυτικά παρακάτω θα γίνει προεπισκόπηση πτυχιακής εργασίας ανά κεφάλαιο :

- Στο πρώτο Κεφάλαιο προσδιορίζεται το εννοιολογικό περιεχόμενο των Κ.Π.Σ , μέσα από μία ιστορική αναδρομή και τους στόχους τους.
- Στο δεύτερο Κεφάλαιο αναλύονται οι στόχοι και τα αποτελέσματα των Κ.Π.Σ ανά τομέα.
- Στο τρίτο Κεφάλαιο αναλύεται το Γενικό Πλαίσιο Διαχείρισης και Σχεδιασμού του Γ' Κ.Π.Σ.
- Στο τέταρτο Κεφάλαιο περιγράφεται η διαδικασία του Σχεδιασμού στο Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .
- Στο πέμπτο Κεφάλαιο παρουσιάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Πελοποννήσου, καθώς επίσης και η έννοια των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Στο έκτο κεφάλαιο περιγράφεται η δομή και το περιεχόμενο του Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου.
- Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση του Π.Ε.Π Πελοποννήσου.

Κεφάλαιο 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Από τον πρώτο χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (1981) οι περιφέρειες της χώρας επωφελήθηκαν από σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων, προερχόμενων κυρίως από το Διαρθρωτικό Ταμείο. Ένας πολύ σημαντικός σταθμός, τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη, ήταν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ), που ξεκίνησαν το 1986.

Τα Μ.Ο.Π αποφασίστηκαν με αφορμή την ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλίας και αφορούν τις περιφέρειες της Ελλάδας, Ιταλίας και Νότιας Γαλλίας. Τα Μ.Ο.Π είναι τα πρώτα προγράμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο που ακολουθούν μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση και συγχρηματοδοτούνται από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία.¹

Η Κοινότητα αναπτύσσει δράση με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση του χάσματος μεταξύ των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών. Ο στόχος² της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων, των διαφορών στα επίπεδα ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών, γίνεται ουσιαστικά και τυπικά στόχος της Κοινότητας και επιπλέον, στόχος που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την άσκηση όλων των κοινοτικών πολιτικών. Στην πραγματοποίηση του στόχου της συνοχής συμμετέχουν όλα τα χρηματοδοτικά όργανα και ιδίως τα Διαρθρωτικά Ταμεία, τα οποία οριοθετούν το πλαίσιο, το συντονισμό και τους κανόνες λειτουργίας των Ταμείων για την περίοδο 1989-1993. Οι πόροι των Διαρθρωτικών ταμείων αυξήθηκαν από 7 δισεκατομμύρια ECU το 1988 σε 14 το 1993, πρόκειται για το «πρώτο πακέτο Delors» ή το λεγόμενο Α' Κ.Π.Σ.

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης είναι ολοκληρωμένα διαρθρωτικά προγράμματα που καταρτίζονται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε συνεργασία με το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Αποτελούν το βασικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής και Διαρθρωτικής πολιτικής.

Περιλαμβάνουν τη στρατηγική ανάπτυξης της χώρας, τις προτεραιότητες δράσης και τους ειδικούς στόχους των Διαρθρωτικών Ταμείων, του κράτους καθώς και τις πηγές χρηματοδότησης και αποσκοπούν στην διεύρυνση των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αγορών.

¹ Πρόκειται για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο(ΕΚΤ), Τμήμα Προσανατολισμού του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ-Π) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α).

² Μαραβά Ν: Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Ε.Ε	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Κ.Π.Σ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
Π.Ε.Π	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ε.Π	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ο.Τ.Α	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Τ.Α	ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
Σ.Π.Α	ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Σ.Π	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
Μ.Ο.Π	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Σ.Α	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Σ.Ε.Π	ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Ο.Ν.Ε	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ε.Π	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
Π.Δ.Ε	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Ο.Π.Σ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
Τ.Δ.Ε	ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΟΥ
Δ.Α	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
Τ.Δ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ
Κ.Α.Π	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Ε.Γ.Τ.Π.Ε	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
Ε.Κ.Τ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Κ.Υ.Α	ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
Κ.Ο.Α	ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ
Μ.Ο.Δ	ΜΟΝΑΔΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Α.Ε.Π	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ
Μ.Μ.Ε	ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΕΛ.ΤΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ
Κ.Ε.Κ	ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
Κ.Δ.Α.Π	ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ
Τ.Π.Α	ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
Α.Μ.Ε.Α	ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σ.Ο.Π	ΣΧΕΔΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
ΔΙ.Σ.Α	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ο.Σ.Φ	ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
Σ.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Δ.Ε.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
Υ.Π.Ε.Θ.Ο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Φ.Α	ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ
Χ.Υ.Τ.Α	ΧΩΡΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
Σ.Α.Ε	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΡΓΟΥ
Σ.Α.Μ	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ
Σ.Α.Δ	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
Σ.Α.Ν.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ
Σ.Α.Τ.Α	ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Ν.Π.Δ.Δ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Ν.Π.Ι.Δ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Υ.Π.Ε.Π.Θ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Α.Π.Ε	ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Ι.Γ.Μ.Ε	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Δ.Τ.Υ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Π.Ο.Τ.Α	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1.1 Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993)

Η πρώτη¹ περίοδος προγραμματισμού 1989-1993 ταυτίστηκε με δύο σημαντικά γεγονότα:

α) Στον τομέα της εμβάθυνσης και θεσμικής ολοκλήρωσης, την προώθηση της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ως το 1992.

β) Στον τομέα της διεύρυνσης, την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, οι οποίες μαζί με την Ελλάδα και την Ιρλανδία είναι οι μόνες χώρες που τη δεκαετία του '80 βρέθηκαν σημαντικά κάτω από τον κοινοτικό μέσο όρο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Οι στόχοι προτεραιότητας² για την περίοδο 1989-1993 ήταν:

Στόχος 1: Προώθηση της ανάπτυξης και διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιοχών.

Στόχος 2: Μετατροπή των περιφερειών, παραμεθόριων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών κοινοτήτων) που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή.

Στόχος 3: Καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας.

Στόχος 4: Διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων.

Στόχος 5α: Επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων.

Στόχος 5β: Προώθηση της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών.

Όλες οι περιφέρειες της Ελλάδας συμμετείχαν στον Στόχο1 τη περίοδο 1989-1993 στις οποίες και έγιναν αξιόλογα έργα μεγάλης σημασίας όπως δρόμοι, λιμάνια αεροδρόμια, δίκτυα αρδεύσεων, υδρεύσεων, αποχετεύσεων, μονάδες βιολογικού καθαρισμού, νοσοκομεία, σχολεία.

Όμως, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1989-1993 δεν εξαντλήθηκε στα έργα υποδομής. Περιέλαβε και άλλους στόχους όπως: την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και των αγροτικών περιοχών, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την ανάπτυξη του τουρισμού και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων.

Όσον αφορά τον γεωργικό τομέα, οι παρεμβάσεις του Κ.Π.Σ 1989-1993 αφορούσαν κυρίως μέτρα αναδιάρθρωσης καλλιεργειών, καθώς και τοπικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, τα οποία προστέθηκαν στις γνωστές εγγυημένες τιμές των προϊόντων και στις άλλες ενισχύσεις, τις οποίες έλαβε ο Έλληνας αγρότης στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.). Έτσι με το Κ.Π.Σ 1989-1993 υλοποιήθηκαν τα προγράμματα 'Φυλλοξήρα' στην Κρήτη και 'Βερίκοκα' στην Πελοπόννησο, οι δράσεις ανασύστασης των ελαιώνων και προστασίας των δασών σε εθνική κλίμακα, καθώς και το πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης των αγροτών. Εξάλλου, με το πρόγραμμα 'LEADER' δημιουργήθηκαν συνολικά 26 'άνωνυμες εταιρείες τοπικής ανάπτυξης' σε όλη τη χώρα, που δραστηριοποιήθηκαν για την προώθηση του αγροτουρισμού, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις

¹ Μαραβά Ν. Ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική

² Ε. Ανδρικοπούλου : Οι Περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση

αγροτικές περιοχές, καθώς και για τη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, δημιουργήθηκαν ή βελτιώθηκαν βιομηχανικές ζώνες, χρηματοδοτήθηκε η επιδότηση επενδύσεων στο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου 1892/90 και τέλος υλοποιήθηκε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα 'ένδοεπιχειρησιακής κατάρτισης' του προσωπικού των επιχειρήσεων, το οποίο συνέβαλε σαφώς στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους.

Στον τομέα της αξιοποίησης των ανθρώπινων πόρων, οι παρεμβάσεις με στόχο τη βελτίωση της υποδομής κατάρτισης και εκπαίδευσης, αλλά και οι ίδιες οι ενέργειες κατάρτισης που πραγματοποιήθηκαν σε όλους ανεξαιρέτως τους τομείς (δημόσιας διοίκησης, ενέργειας, μεταφορές, τράπεζες, τηλεπικοινωνίες, τουρισμός κτλ.) ήταν πολυάριθμες και αφορούσαν δεκάδες χιλιάδες νέους, άνεργους, σπουδαστές και στελέχη επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, για την περίοδο 1990-1993 διατέθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για ελληνικά προγράμματα 1,6 δις ECU.

1.2 Β Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999)

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ) 1994-1999, ήταν προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη βάση του αναθεωρημένου Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης, που υπέβαλε η Ελληνική Κυβέρνηση τον Δεκέμβριο 1993.

Το Β' Κ.Π.Σ 1994-1999 αποτέλεσε βασικό εργαλείο της προσπάθειας της χώρας για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, για τη σύγκλιση της οικονομίας μας προς τους κοινοτικούς μέσους όρους, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των περιφερειών μας, για την ενίσχυση της χώρας την πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, για την ανάληψη του ρόλου που κλήθηκε να παίξει η Ελλάδα σε σχέση με τους γείτονές της των Βαλκανίων αλλά και με της Μεσογείου.

Για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Β' Κ.Π.Σ που αναλογούσαν στην Ελλάδα ήταν 13,98 δις, ποσό το οποίο διατέθηκε από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής στρατηγικής, με τις οποίες το Κ.Π.Σ συνέβαλλε στην ανάπτυξη και τη σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας ήταν:

- ♦ Ενίσχυση του παραγωγικού τομέα με ειδικά μέτρα με σκοπό την αύξηση των επενδύσεων και την ενίσχυση της παραγωγικότητας της γεωργίας.
- ♦ Ενίσχυση των υποδομών που συνδέονταν με τον παραγωγικό τομέα π.χ. μεταφορές τηλεπικοινωνίες, ενέργεια .
- ♦ Ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με σκοπό την βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης\ επαγγελματικής κατάρτισης που οδήγησε στην βελτίωση και την οικονομική ανάπτυξη της απασχόλησης.

Οι παρεμβάσεις στις ανωτέρω τρεις κατηγορίες συμπληρώθηκαν με έργα στον τομέα του Περιβάλλοντος, του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, της υγείας, κ.τ.λ. οι οποίες βελτίωσαν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού.

Οι Αναπτυξιακοί Άξονες Β' Κ.Π.Σ

Για την εφαρμογή της προαναφερόμενης στρατηγικής, το Κ.Π.Σ 1994-1999 στηρίχτηκε στους ακόλουθους πέντε αναπτυξιακούς άξονες:

- Επενδύσεις σε μεγάλα έργα υποδομής, μείωσαν την περιφερειακότητα της χώρας και δημιούργησαν ένα περιβάλλον ευνοϊκό για παραγωγικές επενδύσεις.
- Βελτίωση των συνθηκών ζωής, με ολοκληρωμένες δράσεις στους τομείς του περιβάλλοντος, υγείας και πρόνοιας, πολεοδομικής ανάπτυξης.
- Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, με την εφαρμογή μιας νέας βιομηχανικής πολιτικής και με τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, της αλιείας και του τουρισμού
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, προώθηση της απασχόλησης και ενίσχυση των δομών της αγοράς εργασίας
- Μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και άρση της απομόνωσης των νησιωτικών περιοχών.

1.3 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Γ' Κ.Π.Σ)

Το 1998, στα πλαίσια των αρχών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, οργανώθηκε σε Περιφερειακό Επίπεδο η κατάρτιση των Σχεδίων Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Π.Α) 2000-2006. Τα Σ.Π.Α ενσωματώθηκαν στο Αναλυτικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Χώρας που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε) το Σεπτέμβριο του 1999.

Το Νοέμβριο του 2000 εγκρίθηκε το πλήρες κείμενο του Γ' Κ.Π.Σ για τη Χώρα μας.

Οι Αναπτυξιακοί Άξονες Γ' Κ.Π.Σ

Οι αναπτυξιακοί άξονες για την τρίτη περίοδο προγραμματισμού 2000-2006 μειώθηκαν σε τρεις από πέντε της προηγούμενης περιόδου 1994-1999.

- Προώθηση της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών (που έχουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατώτερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου)
- Στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες (βιομηχανικές, αγροτικές, αστικές ή εξαρτώμενες από την αλιεία)
- Στήριξη της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης.

Κεφάλαιο 2

Αναλυτική Παρουσίαση Των Έργων Των Β' Και Γ' ΚΠΣ¹

2.1 Τομέας: Εκπαίδευση- Κατάρτιση- Απασχόληση .

2.1.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β' ΚΠΣ

Πρωταρχική σημασία αποδόθηκε στο ανθρώπινο δυναμικό για τον εκσυγχρονισμό και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Ο υψηλός βαθμός ειδίκευσης και η ικανότητα προσαρμογής στα νέα πρότυπα εργασίας αποτέλεσαν απαραίτητα εφόδια για την επιτυχία σ' αυτή τη προσπάθεια. Ένα κατάλληλα εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό αποτέλεσε όρο για την συμμετοχή στη κοινωνία της πληροφορίας και προϋπόθεση για τη μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση της ανεργίας.

Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα η ανεργία συγκεντρώθηκε στους αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης και στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης γεγονός που δημιούργησε ανησυχίες για την πορεία του εκπαιδευτικού συστήματος στην αγορά εργασίας. Στις μεταποιητικές επιχειρήσεις το φαινόμενο της μείωσης των θέσεων εργασίας παρουσίασε σημαντική μείωση. Ο τομέας των υπηρεσιών ήταν ο μόνος που δημιούργησε νέες θέσεις εργασίας χωρίς όμως να είναι σε θέση να εξισορροπήσει την αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

Με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα « Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση » το Β' ΚΠΣ έθεσε ως προτεραιότητες :

- ♦ Την παροχή εναλλακτικών δυνατοτήτων στους νέους εξασφαλίζοντάς τους πρόσβαση σε μια αναγνωρισμένη μορφή εκπαίδευσης .
- ♦ Τον εμπλουτισμό και προσαρμογή, στην αγορά εργασίας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- ♦ Την επιμόρφωση των καθηγητών.
- ♦ Τη στήριξη της βελτίωσης των υποδομών και του εξοπλισμού στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- ♦ Τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μέσω κατάλληλων ενεργειών πρόληψης και υποστήριξης.
- ♦ Την αναμόρφωση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων και την προώθηση των μεταπτυχιακών σπουδών.
- ♦ Τη δημιουργία δικτύων διασύνδεσης και ανταλλαγής πληροφοριών με τις επιχειρήσεις.
- ♦ Το διοικητικό εκσυγχρονισμό του ΥΠΕΠΘ.

Με εξαίρεση την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το Πρόγραμμα είχε μια εφ' όλης της ύλης παρέμβαση στα συστήματα , στους φορείς και στα μέσα της

¹ Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006

εκπαιδευτικής διαδικασίας. Παράλληλα η έκταση των παρεμβάσεων και ο υψηλός βαθμός καινοτομίας τους, σε συνδυασμό με επιμέρους θεσμικές ελλείψεις και οργανωτικές αδυναμίες των υπηρεσιών, είχαν ως αποτέλεσμα καθυστερήσεις στην υλοποίηση ορισμένων μέτρων του Προγράμματος.

Με το Επιχειρησιακό πρόγραμμα « **Συνεχιζόμενη Κατάρτιση και Προώθηση της Απασχόλησης** » το Β΄ ΚΠΣ έθεσε ως προτεραιότητες:

- ◆ Τη δημιουργία αποτελεσματικών δομών παροχής επαγγελματικής κατάρτισης που εξασφάλισαν την ποιοτική της αναβάθμιση και την προσαρμογή της στις οικονομικές αλλαγές. (π.χ ΚΕΚ)
- ◆ Την ανάπτυξη επαρκών και κατάλληλων υπηρεσιών απασχόλησης
- ◆ Τη χρηματοδότηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης
- ◆ Τη χρηματοδότηση της απασχόλησης ανέργων σε νέες θέσεις εργασίας ή αυτοαπασχολούμενων για τη δημιουργία ατομικής επιχείρησης

Η πρόοδος και τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος παρουσίασαν ανισομέρεια. Στα αρχικά στάδια, η λειτουργία των νέων δομών κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης παρουσίασε καθυστερήσεις. Η πλήρης λειτουργία των νέων δομών ήταν καθοριστική για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των υπολοίπων ενεργειών του προγράμματος.

Μικρή πρόοδο παρουσίασαν τα μέτρα που αφορούσαν τη κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις που αντιμετώπιζαν αναδιάρθρωση καθώς και των εργαζομένων σε προβληματικές επιχειρήσεις που απειλούνταν με απόλυση.

Οι δυσχέρειες και οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν τα πρώτα έτη εφαρμογής του Προγράμματος δεν αναιρούν τα σημαντικά βήματα προόδου που έγιναν. Αναφέρεται χαρακτηριστικά η δημιουργία του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης, η επαναπιστοποίηση των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης, η σύσταση του Εθνικού Παρατηρητηρίου Εργασίας, των πρώτων Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης. Από το σύνολο αυτών των ενεργειών επωφελήθηκαν συνολικά 400 χιλιάδες άτομα.

Με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα « **Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας** » το Β΄ ΚΠΣ έθεσε ως προτεραιότητες:

- Την κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες σε κατάλληλες ειδικότητες
- Την κατάρτιση των μεταναστών και παλιννοστούντων
- Την ένταξη στην αγορά εργασίας άλλων κατηγοριών κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων

Η αξιοποίηση του προγράμματος από τις ομάδες-στόχους ήταν περιορισμένη και πολύ χαμηλότερη των διαθέσιμων πόρων. Πάνω από το ήμισυ της δράσης εξυπηρέτησε άτομα με ειδικές ανάγκες, ενώ σημαντικά χαμηλότερος αριθμός δράσεων ικανοποίησε τις υπόλοιπες ομάδες-στόχους του Προγράμματος.

Παρόλα αυτά το πρόγραμμα αποτέλεσε ένα μεγάλο ξεκίνημα σε έναν ευαίσθητο κοινωνικά τομέα, από τον οποίο απουσίαζε ουσιαστικά η δημόσια πρωτοβουλία.

Οδήγησε στην αφύπνιση δημόσιων και κοινωνικών φορέων και ανέδειξε μέσα από τις δυσκολίες που αντιμετώπισε το μέγεθος της απαιτούμενης προσπάθειας.

Σε ότι αφορά την Δημόσια Διοίκηση, κρίθηκε αναγκαίο να αναληφθεί μία ολοκληρωμένη δράση για να αντιμετωπισθούν οι δυσκολίες και οι αδυναμίες που εμφανίστηκαν και να προωθηθεί ο εκσυγχρονισμός της

Η δράση αυτή περιλάμβανε την κατάρτιση των ήδη υπηρετούντων στελεχών, καλύτερη προπαρασκευή των νεοδιοριζομένων, ανάπτυξη μηχανισμών προσδιορισμού των εκπαιδευτικών αναγκών και σύνταξης προγραμμάτων, εκπαιδευτικό εξοπλισμό και υποδομές. Τα μέτρα αυτά συνοδεύτηκαν από αναδιάρθρωση και απλοποίηση της οργάνωσης και των διαδικασιών, από εισαγωγή νέων τεχνολογιών και ανάπτυξη δικτύων πληροφορικής κ.λ.π.

2.1.2. Στόχοι Γ' ΚΠΣ

Η παραπάνω ανάλυση έδειξε ότι η αποτελεσματικότερη εφαρμογή των περισσότερων δράσεων του Β' ΚΠΣ και η προσέγγιση των τεθέντων στόχων παραμένει ως μεγάλη πρόκληση για το Γ' ΚΠΣ.

Η εμπειρία και οργάνωση η οποία αποκτήθηκε από το Β' Κ.Π.Σ. αποτέλεσαν τα καλύτερα εφόδια για την αντιμετώπιση της νέας πρόκλησης του Γ' Κ.Π.Σ.

Η ολοκλήρωση των στόχων του Β' ΚΠΣ μας οδήγησε στην ακόλουθη σύνοψη στόχων για το Γ' ΚΠΣ:

- Δημιουργία μιας ανοιχτής και συνεκτικής κοινωνίας που εξασφαλίζει καθεστώς ίσων ευκαιριών, καταπολεμά διαχωρισμούς με βάση το φύλο, διευκολύνει την πρόσβαση των πολιτών της στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενθαρρύνει την κατάκτηση ανώτερων εκπαιδευτικών βαθμίδων και διασφαλίζει ευελιξία και προσαρμοστικότητα προσόντων και δεξιοτήτων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας.
- Προσανατολισμός της γενικής παιδείας στην καλλιέργεια της συνθετικής και κριτικής σκέψης.
- Ταχεία βελτίωση της ποιότητας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και της αρχικής και της συνεχιζόμενης κατάρτισης
- Προϋπόθεση για τη βελτίωση της ποιότητας είναι η κάλυψη των κενών βασικής κτιριακής υποδομής για την κατάργηση της δεύτερης βάρδιας και εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού στη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Σύνδεση της επαγγελματικής αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης με τις ανάγκες και προοπτικές της αγοράς εργασίας.
- Εφαρμογή εξειδικευμένων δράσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα, μέσα από αποκεντρωμένα συστήματα διαχείρισης

- Παροχή υπηρεσιών στήριξης, εμπύχωσης και επαγγελματικού προσανατολισμού στους νέους, στους μακροχρόνια άνεργους, στις γυναίκες και στους εξερχόμενους από το γεωργικό τομέα.

- Ενοσμάτωση των συστημάτων κατάρτισης στα πλαίσια ολοκληρωμένου σχεδιασμού των υπηρεσιών πρόνοιας και απασχόλησης, των ΑΜΕΑ, των μεταναστών και των άλλων κοινωνικών ομάδων ευαίσθητων σε τάσεις περιθωριοποίησης και αποκλεισμού από τον κοινωνικό και παραγωγικό ιστό.

Προτάθηκε ένα υποσύνολο δράσεων βασισμένο στις πολιτικές που έθεσε το Συμβούλιο Κορυφής. Οι δράσεις αφορούν την ένταξη στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Ανθρωπίνων Πόρων του Γ' Κ.Π.Σ.

Πιο συγκεκριμένα αφορούν:

- Την αποτελεσματική υλοποίηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης για την ενίσχυση των αναγκών σε υποδομές, εξοπλισμό καθηγητές και εκπαιδευτικά προγράμματα. Το Γ' Κ.Π.Σ. καλείται να εξοικονομήσει τους απαραίτητους πόρους για την κάλυψη αυτών των αναγκών

- Το σύστημα αρχικής και επαναλαμβανόμενης ενημέρωσης και εκπαίδευσης των διδασκόντων απαιτεί ανασχεδιασμό, συστηματοποίηση, αυστηρές διαδικασίες αξιολόγησης και φυσικά επαρκείς υποδομές. Θα πρέπει να ενεργοποιηθεί ένα ευρύ δίκτυο κατάρτισης- αξιολόγησης περιλαμβανομένης της τηλεεκπαίδευσης

- Την ένταξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Γ' ΚΠΣ στην οποία κρίνεται αναγκαίο να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση των υποδομών και να προωθηθεί πλήθος εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Επίσης έως το 2006 θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί προγράμματα όπως είναι η αναβάθμιση κτιριακής υποδομής και ο τεχνικός εξοπλισμός π.χ εργαστηριακών μονάδων πληροφορικής και εκμάθηση ξένων γλωσσών

- Στην τεχνική δευτεροβάθμια και στην επαγγελματική εκπαίδευση υπήρχαν σημαντικές ανάγκες υλικοτεχνικού εξοπλισμού και ανανέωσης των προγραμμάτων σπουδών. Η τεχνική παιδεία αναλαμβάνει μεγαλύτερο βάρος παροχής τελικών και άμεσα αξιοποιήσεων επαγγελματικών προσόντων. Στόχος του Γ' ΚΠΣ είναι να καλύψει πλήρως τους αναγκαίους πόρους

- Το περιεχόμενο σπουδών των προγραμμάτων αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης πρέπει να υπόκειται σε ενιαίο σχεδιασμό και συντονισμό ανεξάρτητα από το φορέα που τα υλοποιεί.

- Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ένα σημαντικό ποσοστό πόρων απορρόφησε η ολοκλήρωση των στόχων του Β' Κ.Π.Σ. Στόχος του Γ' Κ.Π.Σ. είναι η επέκταση των μεταπτυχιακών σπουδών σε όλα τα Πανεπιστημιακά Τμήματα και αύξηση του αριθμού των υποτροφιών

- Ενεργοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου και ποσοτικοποιημένους στόχους που αφορούν νέες δομές κατάρτισης κυρίως όσων έχουν επίπτωση στην ποιότητα της κατάρτισης συσχετίζοντάς την με την αγορά εργασίας, την εμπύχωση και τον προσανατολισμό ατόμων και επιχειρήσεων, για αξιοποίηση ευκαιριών απασχόλησης

- Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας και η απασχόληση των γυναικών, δεν εξαρτάται μόνο από τις δεξιότητες που προσφέρει η κατάρτιση αλλά και από ένα επαρκές δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης της οικογένειας. Το Γ΄ ΚΠΣ περιλαμβάνει συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους στο τομέα αυτό.

- Το Γ΄ ΚΠΣ χρηματοδοτεί την εφαρμογή των προγραμμάτων αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης που ορίζει το Β΄ Κ.Π.Σ. καθώς επίσης και την ενίσχυση της απασχόλησης.

Οι πιο πάνω δράσεις είναι μια προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.

Σκοπός του Γ΄ Κ.Π.Σ. είναι να πετύχει την ολική και όχι την μερική κάλυψη των δράσεων αυτών.

2.2 Τομέας:Ενέργεια- Ηλεκτρισμός Φυσικό Αέριο

2.2.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β΄ Κ.Π.Σ

Τα κύρια προβλήματα που αντιμετώπισε η χώρα κατά το σχεδιασμό του Β΄ ΚΠΣ στο τομέα της ενέργειας ήταν:

- Η γεωγραφική συγκέντρωση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στα μεγάλα λιγνιτικά κέντρα που βρισκόντουσαν μακριά από τα κύρια κέντρα κατανάλωσης.
- Η οριστική κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών σε ηλεκτρική ενέργεια από το υφιστάμενο παραγωγικό δυναμικό της ΔΕΗ.
- Η υψηλή ενεργειακή ένταση
- Ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Το υψηλό κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
- Η σημαντική περιβαλλοντική επιβάρυνση που δημιουργήθηκε από την καύση λιγνίτη σε παλαιάς τεχνολογίας μονάδες ηλεκτροπαραγωγής
- Η μονοδιάστατη εξάρτηση από το πετρέλαιο.

Με βάση τις πιο πάνω διαπιστώσεις το Β΄ ΚΠΣ έθεσε τους ακόλουθους στόχους :

- Την αύξηση της εγχώριας ικανότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση λιγνίτη και φυσικού αερίου, με ταυτόχρονη βελτίωση της γεωγραφικής κατανομής του παραγωγικού δυναμικού
- Την ενίσχυση της μεγαλύτερης διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό σύστημα της χώρας
- Την ορθολογικότερη χρήση της ενέργειας με την παροχή κινήτρων στη βιομηχανία και το τριτογενή τομέα
- Την ενίσχυση των ερευνητικών προγραμμάτων του ΚΑΠΕ και του ΙΓΜΕ για την ανάδειξη νέων και εναλλακτικών ενεργειακών πηγών.

Με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Φυσικού Αερίου προωθήθηκε :

- Η κατασκευή του βασικού αγωγού και των σχετικών εγκαταστάσεων για τη μεταφορά του ρωσικού αερίου από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα
- Η κατασκευή των εγκαταστάσεων για την υποδοχή υγροποιημένου ΦΑ από την Αλγερία στη Ρεβυθούσα
- Η ανάπτυξη των δικτύων των μέσης πίεσης Φ.Α (Φυσικού Αερίου) σε πόλεις όπως η Θεσσαλονίκη, η Λάρισα , σε βιομηχανικές περιοχές όπως το Θριάσιο Πεδίο και σε μεγάλες μονάδες όπως η ΕΚΟ στη Θεσσαλονίκη
- Η κατασκευή των δικτύων χαμηλής πίεσης για την διανομή του ΦΑ κυρίως για οικιακή και εμπορική χρήση στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, στη Θεσσαλία και την Αττική.

Οι ατμοηλεκτρικοί σταθμοί του Αγίου Δημητρίου και του Λαύριου ολοκληρώθηκαν σε αντίθεση με το έργο της Κομοτηνής του οποίου η καθυστέρηση οφείλεται στους αργούς ρυθμούς κατασκευής του και στην καθυστερημένη έναρξη του. Σε συνδυασμό με το υπόλοιπο επενδυτικό πρόγραμμα της ΔΕΗ και με άλλες συναφείς δράσεις όπως το Interreg Καλώδιο Ελλάδας- Ιταλίας της υποθαλάσσιας διασύνδεσης με την Ιταλία για την μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος.

Μεγαλύτερη βραδύτητα παρατηρήθηκε σε σχέση με τους στόχους που αφορούσαν τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Σημαντικός χρόνος απαιτήθηκε για τη δημιουργία ενός ελκυστικού για ιδιωτικές επενδύσεις θεσμικού περιβάλλοντος και για την ευαισθητοποίηση και παρακίνηση του ιδιωτικού τομέα για την αξιοποίηση των παρεχόμενων κινήτρων. Παρόλα αυτά οι προσπάθειες έφεραν αποτέλεσμα και υπήρξε ένας μεγάλος αριθμός ιδιωτικών επενδύσεων υπό υλοποίηση ή αξιολόγηση στους τομείς αυτούς.

Όμως τόσο η αρχική καθυστέρηση, όσο και οι σχετικώς περιορισμένοι διαθέσιμοι πόροι δεν επέτρεψαν, τελικά την κάλυψη των στόχων, παρά μέρους μόνο των αρχικών ποσοτικών στόχων για εξοικονόμηση ενέργειας και για υποκατάσταση συμβατικών ενεργειακών πηγών από Ανανεώσιμες Πηγές.

2.2.2 Στόχοι Γ΄ ΚΠΣ

Με βάση τα επιτευχθέντα αποτελέσματα ως προς τους στόχους του Β΄ ΚΠΣ και την ανάγκη ανταπόκρισης στις πιο πάνω νέες προκλήσεις , αλλά λαμβάνοντας υπόψη και ότι η απελευθέρωση της ενεργειακής αγοράς θα περιορίσει την δυνατότητα παροχής κρατικών ενισχύσεων για την αύξηση του παραγωγικού δυναμικού της ΔΕΗ , προτάθηκαν οι ακόλουθοι στόχοι για το Γ΄ ΚΠΣ:

- Προώθηση των διεθνών ενεργειακών διασυνδέσεων της χώρας στον τομέα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου και του πετρελαίου και η δημιουργία εναλλακτικών δυνατοτήτων προμήθειας
- Εμμονή στο στόχο της επέκτασης της αξιοποίησης των ΑΠΕ (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) με την κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων
- Εμμονή στο στόχο της μείωσης της ενεργειακής έντασης με επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, τη μείωση των απωλειών των δικτύων μεταφοράς και την επέκταση της συμπαραγωγής θερμότητας και ενέργειας
- Επέκταση της χρήσης του φυσικού αερίου σε όσο το δυνατόν περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες περιλαμβανομένων των αστικών μεταφορών

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι κύριες δράσεις του Γ' Κ.Π.Σ όσο αφορά τον τομέα: ενέργεια φυσικό αέριο, είναι οι ακόλουθες:

- Ο σχεδιασμός ελκυστικών καθεστώτων κινήτρων σε συνδυασμό με ένα φιλικό θεσμικό πλαίσιο για την πραγματοποίηση επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα, θα είναι η κεντρική στρατηγική του προγράμματος
- Με τον ίδιο στόχο προβλέπεται η ενίσχυση πιλοτικών και επιδεικτικών δράσεων για τη διάδοση νέων τεχνολογιών στον ενεργειακό τομέα
- Προβλέπεται η ενίσχυση ειδικών υποδομών μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
- Για την ομαλή μετάβαση στην απελευθερωμένη αγορά ενέργειας προβλέπεται η ενίσχυση της οργάνωσης και αρχικής λειτουργίας των νέων ρυθμιστικών και διαχειριστικών φορέων που θα δημιουργηθούν για την εποπτεία και την λειτουργία του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας
- Ως μεγάλο έργο στα πλαίσια των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας προβλέπεται η κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη
- Αντίστοιχες επενδύσεις αναμένεται να γίνουν για τη διασφάλιση νέων πηγών φυσικού αερίου
- Σημαντική προσπάθεια απαιτείται για την συμμόρφωση των ελληνικών διυλιστηρίων με τις νέες περιβαλλοντικές προδιαγραφές, για καύσιμα και λιπαντικά καθώς και για την αναβάθμιση των συνθηκών ασφαλούς λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

2.3 Τομέας:Επικοινωνίες- Τηλεπικοινωνίες- Ταχυδρομεία.

2.3.1 Γενικές κατευθύνσεις-Στόχοι Β' Κ.Π.Σ

2.3.1.1 Επικοινωνίες

Ο εκσυγχρονισμός του τηλεπικοινωνιακού συστήματος της χώρας επηρεάστηκε περισσότερο από την πορεία υλοποίησης του γενικού αναπτυξιακού προγράμματος του ΟΤΕ και των προγραμμάτων των άλλων φορέων που δραστηριοποιήθηκαν στο χώρο (Panafon,Stet.), και λιγότερο

από την πορεία υλοποίησης των δράσεων που εντάχθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των Τηλεπικοινωνιών.

Ως αποτέλεσμα του συνολικού αυτού προγράμματος κατά τα τελευταία χρόνια επήλθε μια θεαματική βελτίωση των τηλεπικοινωνιακών δεικτών όπως ο αριθμός τηλεφωνικών συνδέσεων, η ψηφιοποίηση του δικτύου, η εισαγωγή του ISDN, η μείωση του χρόνου αναμονής για τις νέες συνδέσεις, η μείωση της συχνότητας των βλαβών κ.ο.κ.

Στο χώρο της κινητής τηλεφωνίας σε διάστημα πέντε ετών οι χρήστες ξεπέρασαν τις 1100 χιλιάδες και οι επενδύσεις τα 320 εκατ. Δρχ. ενώ στον τομέα των υπηρεσιών της προστιθέμενης αξίας, μεταφοράς δεδομένων και πρόσβασης στο Internet, λειτούργησαν πάνω από 70 επιχειρήσεις.

Σε θεσμικό επίπεδο η Ελλάδα προσαρμόστηκε σε σημαντικό βαθμό στα όσα πρόβλεπαν οι Κοινοτικές Οδηγίες και ίδρυσε την ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή η οποία είχε τον έλεγχο της λειτουργίας της αγοράς και εξασφάλισε τις συνθήκες του υγιούς ανταγωνισμού. Επίσης η επιτυχής σταδιακή μετοχοποίηση του ΟΤΕ μέσω του χρηματιστηρίου εισήγαγε αυστηρότερα κριτήρια αποτελεσματικότητας στη διαχείριση του Οργανισμού.

Παρά την ικανοποιητική πιο πάνω εικόνα, το επίπεδο εξυπηρέτησης που απολάμβαναν οι Έλληνες χρήστες υστερούσε σε σύγκριση με εκείνο που απολάμβαναν οι χρήστες των άλλων χωρών- μελών της Ε.Ε.

Για προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, σε μια οικονομία συγκριτικά χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης όπως η ελληνική, η προσφορά έπρεπε να προηγείται της ζήτησης. Όμως στην πραγματικότητα η προσφορά σε ορισμένους τομείς εξακολουθούσε να υπολείπεται της ζήτησης. Η υστέρηση αυτή επηρέασε αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, τις προοπτικές συμμετοχής στην παγκόσμια κοινωνία της πληροφορίας, την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων για παραγωγικές επενδύσεις, την περιφερειακή ανάπτυξη και γενικά την ποιότητα ζωής των Ελλήνων πολιτών.

Στόχοι που τέθηκαν κατά το Β' Κ.Π.Σ

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, υιοθετήθηκαν οι ειδικότεροι στόχοι που υιοθετούνται στο Β' ΚΠΣ είναι :

- Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων της τηλεπικοινωνιακής υποδομής
- Η εναρμόνιση του εθνικού θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου με την κοινοτική νομοθεσία
- Ο εκσυγχρονισμός των τηλεπικοινωνιακών υποδομών με κύριο άξονα την ψηφιακοποίηση του δικτύου
- Η αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών
- Η επαγγελματική κατάρτιση σε νέες τεχνολογίες και μεθόδους διαχείρισης

Οι στόχοι που τέθηκαν κατά το Β' Κ.Π.Σ υλοποιήθηκαν κατά την προγραμματισμένη χρονική περίοδο που είχε τεθεί. Τα υποπρογράμματα που αφορούσαν τις νέες προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, παρουσίασαν καθυστέρηση η οποία οφείλεται στην έλλειψη εμπειρίας σχεδιασμού των δράσεων και στις καθυστερήσεις των προμηθειών του αναγκαίου υλικού.

2.3.1.2 Ταχυδρομεία

Η μη ικανοποιητική ταχυδρομική εξυπηρέτηση δημιούργησε προβλήματα όχι μόνο στους χρήστες, αλλά και στα ίδια τα ΕΛΤΑ. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής οι χρήστες στράφηκαν όλο και περισσότερο στην αναζήτηση νέων εναλλακτικών μορφών επικοινωνίας ή και νέων πιο αποτελεσματικών φορέων που εξειδικεύτηκαν στην παροχή συγκεκριμένων ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις επιχειρήσεις, που αποτελούσαν τον κύριο όγκο του ταχυδρομικού έργου. Για τα ΕΛΤΑ η εξέλιξη αυτή είχε ως συνέπεια όχι μόνο την συρρίκνωση των ταχυδρομικών αντικειμένων, αλλά και το σταδιακό περιορισμό της διακίνησης των πλέον κερδοφόρων από αυτά. Ο περιορισμός αυτός, σε συνδυασμό και με την υποχρέωση για την παροχή της «καθολικής υπηρεσίας», περιορίσε τα έσοδα και αύξησε τα ελλείμματα των ΕΛΤΑ. Η καθυστέρηση εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης των ΕΛΤΑ θεωρήθηκε ως η κύρια αιτία για την κατάσταση αυτή. Λειτουργήσε ανασταλτικά στην βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, στη στροφή προς νέες δραστηριότητες και στην αξιοποίηση τους, έστω και περιορισμένων πόρων που διατέθηκαν για τα Ταχυδρομεία από το Β' ΚΠΣ.

Στόχοι που τέθηκαν κατά το Β' Κ.Π.Σ

Οι ειδικότεροι στόχοι που υιοθετήθηκαν στο Β' ΚΠΣ ήταν η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου επενδυτικού προγράμματος για τα ΕΛΤΑ, βάση ενός επιχειρηματικού σχεδίου, με σκοπό την συνολική βελτίωση και επέκταση των παρεχομένων υπηρεσιών στα πλαίσια ενός νέου κανονιστικού πλαισίου της ταχυδρομικής αγοράς. Πιο συγκεκριμένα προβλέφθηκαν πόροι για τον οργανωτικό εκσυγχρονισμό των ΕΛΤΑ, την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων, την ανάπτυξη υποδομών και την εκπαίδευση του προσωπικού.

Μέχρι τα τέλη του 1997 δεν είχε αρχίσει ουσιαστικά η εφαρμογή του προγράμματος, γεγονός που οδήγησε στην απόφαση για σημαντική μείωση των πόρων του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικά αυξημένες ανάγκες άλλων τομέων.

Προκλήσεις του Β' Κ.Π.Σ

➤ Η ανάγκη προσαρμογής στη σχετική με τις τηλεπικοινωνίες πολιτική της Ε.Ε. και ειδικότερα με την απελευθέρωση της αγοράς τηλεπικοινωνιών και την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων, αποτέλεσαν σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη του κλάδου στη χώρα.

➤ Η απελευθέρωση της αγοράς των τηλεπικοινωνιών που προωθήθηκαν από την Ε.Ε. οδήγησε σε αναμόρφωση του παραδοσιακού θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου, σε διεθνοποίηση και ένταση του ανταγωνισμού, σε μείωση των τιμολογίων, σε ιδιωτικοποιήσεις και εξαγορές/ συγχωνεύσεις. Στην πολιτική αυτή υπήρξε σαφής πρόνοια για την παροχή ενός ελάχιστου αριθμού υπηρεσιών, σε όλους τους κατοίκους σε προσιτές τιμές.

➤ Οι εξελίξεις στην ψηφιακή τεχνολογία κατέδρασαν δυνατή την επεξεργασία, αποθήκευση, ανάκτηση και διακίνηση της πληροφορίας. Η διεύθυνση των ασύρματων κινητών επικοινωνιών και η ανάπτυξη δορυφορικών συστημάτων προσωπικής επικοινωνίας, οδήγησαν στη παγκοσμιοποίηση της τηλεπικοινωνιακής αγοράς με την πλήρη έννοια του όρου.

Η σύγκλιση αυτή στον ενιαίο κλάδο των τεχνολογιών της πληροφορίας, άλλαξε τον παραδοσιακό τρόπο οργάνωσης της παραγωγής και διανομής των αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και της καθημερινής ζωής των πολιτών.

Η διαμόρφωση των στόχων για τις τηλεπικοινωνίες στην περίοδο 2000-2006 οριοθετείται από την Κοινοτική Πολιτική, τις τεχνολογικές αλλά και άλλες εξελίξεις που σημειώθηκαν τα τελευταία χρόνια, από την αυξανόμενη σημασία των τηλεπικοινωνιών και της τηλεματικής στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και φυσικά, από τις επενδύσεις που έγιναν στην περίοδο 1994-1999.

2.3.2 Στόχοι του Γ΄ Κ.Π.Σ

Για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 κύριοι στόχοι ήταν:

- Η ολοκλήρωση της εναρμόνισης του Θεσμικού πλαισίου με το αντίστοιχο Κοινοτικό
- Η ανάπτυξη των δικτυακών υποδομών, με έμφαση στις υποδομές που επιτρέπουν την παροχή νέων multimedia υπηρεσιών ευρείας ζώνης
- Η ανάπτυξη υποδομών σε γεωγραφικές περιοχές με ιδιαίτερη εθνική και κοινωνική σημασία
- Η ανάπτυξη διεθνών δικτύων, διασυνδέσεων και συνεργασιών με τις γειτονικές χώρες
- Η διασφάλιση της ανάπτυξης των υποδομών για την εξυπηρέτηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004
- Η ανάπτυξη των υποδομών που επιτρέπει στο κράτος να ασκήσει το ρυθμιστικό και ελεγκτικό του ρόλο
- Η παροχή των μέσων για την απρόσκοπτη μετάβαση στην « Κοινωνία των Πληροφοριών».

Ενώ μέχρι το 2000 η έμφαση της αναπτυξιακής προσπάθειας επικεντρώθηκε στην ψηφιακοποίηση μετά το 2000, οι προοπτικές που διαγράφηκαν για τις τηλεπικοινωνίες επέφεραν την μετατόπιση στους τομείς πρόσβασης και παροχής νέων υπηρεσιών, καθώς και στις δράσεις υποστήριξης της δημιουργίας νέων υποδομών.

Στο Γ' ΚΠΣ εντάχθηκαν αποκλειστικά οι δράσεις που δεν κρίνονται αποδοτικές με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια ή οι μακροχρόνιου αποδόσεως δράσεις, που δεν προωθούνται κατά προτεραιότητα από τις επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών, αλλά που το κράτος κρίνει σκόπιμο να επιταχύνει στο πλαίσιο της πολιτικής παροχής καθολικής υπηρεσίας ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην κοινωνία της πληροφορίας. Προτάθηκαν επίσης πιλοτικές και επιδεικτικού χαρακτήρα δράσεις προώθησης νέων τεχνολογιών και εφαρμογών, δράσεις που αφορούν την υποστήριξη του ρυθμιστικού και εποπτικού ρόλου του κράτους και η εκπαίδευση προσωπικού.

Με αυτά τα κριτήρια προτάθηκαν οι παρακάτω δράσεις :

- Η ανάπτυξη των δικτύων ευρείας ζώνης σε απομακρυσμένες περιοχές
- Η διασφάλιση της ταχείας ανάπτυξης υποδομών παροχής υπηρεσιών ευρείας ζώνης, η οποία αποτελεί επέκταση της αντίστοιχης δράσης του Β' Κ.Π.Σ στη οποία δόθηκε έμφαση στον εκσυγχρονισμό του αστικού δικτύου και στις υποδομές για τους Ολυμπιακούς Αγώνες
- Συμμετοχή στα πανευρωπαϊκά και διακρατικά δίκτυα ευρείας ζώνης
- Η παροχή κινητήρων ανάπτυξης νέων πιλοτικών τεχνολογιών, εφαρμογών και προτύπων
- Εκπαίδευση του στελεχιακού δυναμικού, των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (φορέων και χρηστών)
- Ενίσχυση του εκσυγχρονισμού της τηλεπικοινωνιακής υποδομής της Δημόσιας Διοίκησης
- Στο τομέα των Ε.Λ.Τ.Α το Γ' Κ.Π.Σ. ολοκληρώνει τη δράση του Β' Κ.Π.Σ του οποίου οι ενέργειες αφορούν τα πληροφοριακά συστήματα, την αυτοματοποίηση των κέντρων διαλογής και της σωστής λειτουργίας του συστήματος ταχυδρομικής διανομής στις απομακρυσμένες, ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

2.4 Τομέας Γεωργία-Αλιεία

2.4.1 Γενικές κατευθύνσεις-στόχοι Β'ΚΠΣ

Ο αγροτικός τομέας την περίοδο 1994-1999, απασχόλησε το 20.4 % του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού συμβάλλοντας 12-13% του ΑΕΠ της χώρας, ποσοστό ιδιαίτερης σημασίας για την ελληνική οικονομία σε σύγκριση με τις άλλες χώρες- μέλη της Ε.Ε.

Η εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής στη χώρα μας σε εισοδηματικούς, συναλλαγματικούς και δημοσιονομικούς όρους, είχε θετικά αποτελέσματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι χρηματικές μεταβιβάσεις από το Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων της Ε.Ε, για την στήριξη των ελληνικών προϊόντων, συνέβαλλαν κατά 40-45% στο καθαρό γεωργικό εισόδημα.

Τα δεδομένα αυτά συμβαδίζουν με μία χρόνια στασιμότητα του αγροτικού τομέα.

Αν και δεν πρέπει να υποτιμηθεί η σημασία των σημαντικών παραγωγικών επενδύσεων και των υποδομών που εκτελέστηκαν στον αγροτικό χώρο, το πρόβλημα της φθίνουσας ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων παρέμεινε έντονο.

Η χώρα δεν αξιοποίησε τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών εκτός εποχής και δεν οργάνωσε κανονιστικά τις συνθήκες τυποποίησης, μεταφοράς και εμπορίας, ιδιαίτερα των ευπαθών προϊόντων φυσικής παραγωγής.

Οι ιδιωτικές επενδύσεις στην πρωτογενή παραγωγή παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα.

Επίσης, το δημογραφικό πρόβλημα της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού είχε ιδιαίτερη βαρύτητα για ένα μεγάλο μέρος της ορεινής και νησιωτικής Ελλάδας.

Όλες οι πιέσεις του διεθνούς ανταγωνισμού που αντιμετώπιζε ο αγροτικός τομέας της χώρας είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή επιδείνωση του επιπέδου των πραγματικών τιμών παραγωγού με μείωση 3-5% ετησίως, ανάλογα με τα προϊόντα, επίσης η στήριξη που παρέχει η ΚΑΠ ήταν άνισα κατανομημένη. Σε ορισμένους κλάδους παραγωγής οι επιδοτήσεις κάλυψαν τα 2/3 της τιμής του προϊόντος και άλλοι με ελάχιστη ή και μηδενική επιδότηση.

Κύριοι στόχοι του Β' ΚΠΣ για την γεωργία ήταν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας με παρεμβάσεις στο επίπεδο της παραγωγής καθώς και της εμπορίας και της μεταποίησης, ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών διαρθρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της υποδομής και των βασικών εξοπλισμών, η αγροτική ανάπτυξη με την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και της αξιοποίησης των φυσικών πόρων, του περιβάλλοντος και του ενδογενούς δυναμικού.

Οι ειδικότερες παρεμβάσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Γεωργία είχαν σκοπό:

- Τη χορήγηση των ενισχύσεων για επενδύσεις βελτίωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
 - Τη χορήγηση ενισχύσεων για την εγκατάσταση νέων γεωργών
 - Άλλα μέτρα εκσυγχρονισμού (τήρηση γεωργικής λογιστικής, ενίσχυση ομάδων παραγωγών, τεχνικές υπηρεσίες)
 - Τη χορήγηση ετήσιας αποζημίωσης για την αντιστάθμιση του μειωμένου εισοδήματος των γεωργών των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών
 - Τη χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις παραγωγής ζωοτροφών και βελτίωσης βοσκοτόπων
 - Τη χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις εκσυγχρονισμού μονάδων μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασικών προϊόντων
 - Δράσεις για τον έλεγχο του πολλαπλασιαστικού υλικού, μεθόδους καταπολέμησης ασθενειών, γενετικής βελτίωσης του ζωικού κεφαλαίου

- Τη κατασκευή συλλογικών εγχειοβελτιωτικών έργων για τη συγκράτηση και αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων
 - Δράσεις για την προώθηση των εξαγωγών
 - Την ανάπτυξη και προστασία των δασών
 - Τη χρηματοδότηση και προστασία της γεωργικής έρευνας
 - Την εκπαίδευση και την ενημέρωση των αγροτών, τη στήριξη των υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών

Στην πραγματικότητα η αρχική κατανομή πόρων του Β' ΚΠΣ για το Πρόγραμμα ήταν μικρότερη των αναγκών με αποτέλεσμα οι διαθέσιμοι πόροι για ορισμένες δράσεις, κυρίως αυτές των επενδυτικών ενισχύσεων, δεν επαρκούσαν για την κάλυψη της ζήτησης.

Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίστηκε μερικώς με απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ με την οποία μεταφέρθηκαν σημαντικοί πόροι υπέρ του προγράμματος γεωργίας. Αναμφισβήτητα αποτελέσματα του Β' Κ.Π.Σ είναι η σαφής βελτίωση του παγίου κεφαλαίου στις εκμεταλλεύσεις, στις μεταποιητικές μονάδες καθώς και τα θετικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων σε έγγειες βελτιώσεις.

Όσον αφορά τον αλιευτικό τομέα μέσω του Β' ΚΠΣ πραγματοποιήθηκαν οι εξής στόχοι:

- Βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών προϊόντων
 - Αύξηση της παραγωγής ειδών εμπορικής αξίας
 - Ενίσχυση του δικτύου υποδομών και στήριξης του τομέα
 - Ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων και των υδάτινων οικοσυστημάτων
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού στόλου

Η πορεία της υλοποίησης των δράσεων που αφορούσαν τις υδατοκαλλιέργειες ήταν θετικές γεγονός που επηρέασε την Ε.Ε. για περαιτέρω ενισχύσεις του τομέα από το Γ' Κ.Π.Σ

2.4.2 Στόχοι Γ' Κ.Π.Σ.

Από την αρχή της δεκαετίας του '90, ο ελληνικός αγροτικός τομέας άρχισε να επηρεάζεται αρνητικά από το διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον λόγω της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ και των περιορισμών της.

Οι τάσεις αυτές ενισχύθηκαν λόγω της εφαρμογής της GATT, η οποία επέβαλλε σταδιακά την μείωση της εξωτερικής προστασίας, των επιδοτήσεων για εξαγωγές και της εσωτερικής στήριξης που παρείχε η Κ.Α.Π. Σύμφωνα με μελέτες που έγιναν προκύπτει ότι η κατάσταση στην ελληνική γεωργία δεν επιδεινώνεται, εκτός από μερικά προϊόντα γεγονός που οφείλεται στις Μεσογειακές Συμφωνίες με τρίτες μεσογειακές χώρες στις περσιτώσεις φρούτων και λαχανικών.

Η Agenda 2000 κατευθύνθηκε προς τις ακόλουθες προτάσεις για την κοινωνική γεωργία:

➤ Επίτευξη της ταχύτερης σύγκλισης των τιμών της Κ.Α.Π. με τις διεθνείς τιμές

➤ Στήριξη υπό την μορφή εισοδηματικών ενισχύσεων για τους αγρότες

➤ Οι αυξήσεις της παραγωγής λόγω τεχνολογικής προόδου θα επιδιωχθεί να μην συνοδεύονται με αύξηση του όγκου παραγωγής μειώνοντας την ένταση στη χρήση παραγωγικών συντελεστών

➤ Κίνητρα για εναλλακτική απασχόληση των αγροτών στους τομείς της προστασίας περιβάλλοντος, της ανάδειξης πολιτιστικών στοιχείων κ.ο.κ. επιδιώκοντας στόχους ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου.

Με βάση τα παραπάνω εκτός από τους περιορισμούς στις τιμές και τις ποσότητες θα εφαρμοστεί μια διαφορετική φιλοσοφία στο σύστημα της γεωργίας που εγκαταλείπει σταδιακά την εντατικοποίηση η οποία αφορούσε τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις και αύξηση του όγκου της παραγωγής.

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις στις τεχνικές παραγωγής, στη συντήρηση και τυποποίηση των γεωργικών προϊόντων, δημιούργησαν νέες συνθήκες για τον διεθνή καταμερισμό της παραγωγής και σοβαρούς κινδύνους απώλειας της ανταγωνιστικότητας σε όσους αδυνατούν ή καθυστερούν να τις ενσωματώσουν.

Εκτός όμως από τους πιο πάνω εξωγενείς παράγοντες δημιουργούνται προκλήσεις από την ανάγκη αντιμετώπισης των εσωτερικών εξελίξεων. Για παράδειγμα σε μερικές περιοχές της χώρας το πρόβλημα της υφαλμύρωσης έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις και ο κίνδυνος υποβάθμισης μέρους του παραγωγικού εδάφους είναι άμεσος.

Στόχοι της πολιτικής για τον αγροτικό τομέα για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 είναι :

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας
- Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για την αποκατάσταση της διαταραγμένης κοινωνικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας
- Η εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και προστασίας για όλο τον αγροτικό πληθυσμό

Όπως και τα προηγούμενα έτσι και το Γ'Κ.Π.Σ. περιλαμβάνει τις κλασσικές, οριζόντιες δράσεις χρηματοδοτικών ενισχύσεων που αποτελούν συνέχεια των μέχρι σήμερα διαρθρωτικών κανονισμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου, απεικονίζοντας μία εθνική στρατηγική, προσαρμοσμένη στις ιδιαίτερες ανάγκες και αδυναμίες της ελληνικής γεωργίας. Η έμφαση στην ποιότητα, στη διαφοροποίηση της παραγωγής, στην ανασυγκρότηση των δομών εμπορίας και τυποποίησης, στην εκπαίδευση και τεχνική υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, στην προσέλκυση νέων αγροτών, στην διευκόλυνση απόκτησης γεωργικής γης, αποτέλεσαν κρίσιμες προϋποθέσεις για την προσέγγιση του στόχου της ανταγωνιστικότητας.

Για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου η παροχή ουσιαστικής ενημέρωσης, τεχνικής υποστήριξης, εξειδικευμένων επενδυτικών κινήτρων

και υποδομών με στόχο την ανάπτυξη συμπληρωματικών ή εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων μέσα ή έξω από τη γεωργική εκμετάλλευση, στα πλαίσια ενιαίων προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης με αποκεντρωμένες αρμοδιότητες σχεδιασμού και διαχείρισης, αποτελούν το δεύτερο σκέλος της στρατηγικής του Γ' ΚΠΣ.

Η αποτελεσματικότητα αυτών των παρεμβάσεων εξαρτάται από την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών άρσης της απομόνωσης μέσα από άλλα προγράμματα καθώς και από την πολιτική κοινωνικής προστασίας- κυρίως μέσα από την ασφάλιση του αγρότη- και αντιμετώπισης των καταστροφών, δράσεις που κατά το πλείστον δεν είναι επιλέξιμες από τα διαρθρωτικά ταμεία, αλλά συνθέτουν ένα πλέγμα προστασίας απολύτως απαραίτητο για την αύξηση της ελκυστικότητας του αγροτικού τομέα.

Πέρα των δράσεων εφαρμογής των διαρθρωτικών κανονισμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου, οι πόροι του Γ' ΚΠΣ ενισχύουν:

- Δράσεις πιστοποίησης και ανάδειξης προϊόντων ποιότητας, προϊόντων υγιεινής διατροφής, ονομασίας προελεύσεως, βιολογικής καλλιέργειας κ.ο.κ. και την τοποθέτησή τους στις αγορές

- Δράσεις ενίσχυσης συλλογικών οργανωτικών σχημάτων με έμφαση στις ομάδες παραγωγών, στη δημιουργία διεπαγγελματικών ενώσεων παραγωγών- μεταποιητών- εμπόρων και στην ανασυγκρότηση των συνεταιρισμών σε υγιή επιχειρηματική βάση

- Δράσεις αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού της ελληνικής γεωργίας με την προσφορά ισχυρών κινήτρων προσέλκυσης νέων αγροτών και την ανασυγκρότηση σε αποκεντρωμένη βάση του δικτύου επαγγελματικής κατάρτισης και συμβουλευτικής υποστήριξης των αγροτών

- Δράσεις ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων για την αποτροπή της υπεράντλησης του υδροφόρου ορίζοντα και την εξοικονόμηση ύδατος με την μείωση της σπατάλης

- Δράσεις μείωσης του κόστους και αύξησης της διαθεσιμότητας της γεωργικής γης, ιδιαίτερα για νέους αγρότες και για πρότυπες καλλιέργειες

- Δράσεις προώθησης της τοπικής πρωτοβουλίας για ανάπτυξη δυνατοτήτων εναλλακτικής ή συμπληρωματικής απασχόλησης στα πρότυπα της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER

- Δράσεις ενίσχυσης της έρευνας και διάδοσης, βελτιωμένου και κατάλληλου για τις ελληνικές συνθήκες, πολλαπλασιαστικού και γενικού υλικού, καταπολέμησης ασθενειών και εισαγωγής νέων καλλιεργητικών μεθόδων

- Δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης βοσκοτόπων και προώθησης παραγωγής ζωοτροφών

- Δράσεις αναδάσωσης δασικών εκτάσεων, προστασίας και ανάδειξης του δασικού πλούτου και ενσωμάτωσής του στα ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης εναλλακτικής απασχόλησης στην ύπαιθρο.

Για τον τομέα της αλιείας προβλέπονται:

- Δράσεις εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης του αλιευτικού στόλου, των μεθόδων αλιείας και των σχετικών κλαδικών υποδομών
- Δράσεις που αφορούν την επέκταση και εκσυγχρονισμό των υδατοκαλλιεργειών καθώς και την παραγωγή νέων προϊόντων
- Δράσεις που αφορούν την μεταποίηση και εμπορία των αλιευτικών πόρων.

2.5 Τομέας: Μεταποίηση- Υπηρεσίες

2.5.1 Γενικές κατευθύνσεις -Στόχοι Β' Κ.Π.Σ

Κατά την περίοδο 1980-95 η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας μειώθηκε και παρατηρήθηκαν έντονα φαινόμενα αποβιομηχάνισης της ελληνικής οικονομίας ανάλογα με αυτά που εμφανίστηκαν σε πολλές χώρες. Η βιομηχανική παραγωγή και οι επενδύσεις στη μεταποίηση εμφάνισαν στασιμότητα, το μερίδιο της βιομηχανίας στην ελληνική οικονομία ελαττώθηκε, παρατηρήθηκαν σημαντικές απώλειες εξαγωγικών μεριδίων, καθώς και μεγάλο ποσοστό εισαγωγής ξένων προϊόντων στην ελληνική αγορά.

Η Ελλάδα είχε περιορισμένες δυνατότητες κυρίως στην κλωστοϋφαντουργία, την ένδυση- υπόδηση, τα τσιμέντα και τα μεταλλικά προϊόντα, ενώ χαρακτηρίστηκε από την παραγωγή προϊόντων χαμηλής και μεσαίας τεχνολογίας.

Οι ανεπαρκείς επδόσεις στον τομέα των βιομηχανικών επενδύσεων, συνεχίστηκαν ως το 1994. Από τότε καταγράφηκε ουσιαστική ανάκαμψη του ρυθμού βιομηχανικών επενδύσεων.

Μέχρι και το 1992 σχεδόν αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης των επενδύσεων στη μεταποίηση ήταν ο βραχυχρόνιος τραπεζικός δανεισμός. Το 1993 για πρώτη φορά παρατηρήθηκε ουσιαστική αύξηση του μεριδίου των μακροπρόθεσμων δανειακών κεφαλαίων ως πηγή χρηματοδότησης των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου στη μεταποίηση.

Τα επόμενα χρόνια το μερίδιο των μακροπρόθεσμων κεφαλαίων μειώθηκε ενώ αυξήθηκε το μερίδιο του υγιούς τρόπου χρηματοδότησης των νέων επενδύσεων, δηλαδή τα ίδια κεφάλαια. Η αύξηση αυτή των ιδίων κεφαλαίων στη χρηματοδότηση οφείλεται στη βελτίωση της κερδοφορίας της μεταποίησης.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι παρά την μεγάλη πρόοδο που παρατηρήθηκε από την άποψη της βελτίωσης της κερδοφορίας, 10 κλάδοι μεταξύ των οποίων η κλωστοϋφαντουργία, τα ενδύματα και οι βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες, είχαν χαμηλές αποδόσεις ενώ δύο κλάδοι, χαρτί και μεταλλικά προϊόντα, είχαν αρνητικές αποδόσεις. Οι κλάδοι αυτοί χαρακτηρίστηκαν σημαντικοί για την βιομηχανική δομή της χώρας τόσο για την χρησιμότητα του αντικειμένου τους όσο και για τη συμμετοχή του μεταποιητικού προϊόντος.

2.5.2 Στόχοι Γ' Κ.Π.Σ

Οι διεθνείς και εσωτερικές συνθήκες δεν μεταβλήθηκαν σε τέτοιο βαθμό ώστε να δικαιολογούν την αναθεώρηση στρατηγικής και των μέσων παρέμβασης σε σχέση με το Β' ΚΠΣ. Παρότι λοιπόν τόσο η βασική στρατηγική, όσο και οι επιμέρους στόχοι του Β' ΚΠΣ παρέμειναν επίκαιροι, ορισμένες διεθνείς τάσεις - ορατές ήδη από το Β' ΚΠΣ - έγιναν πολύ πιο έντονες, ορισμένα εσωτερικά διαρθρωτικά προβλήματα παρέμειναν, αλλά και η εμπειρία από την εφαρμογή του προγράμματος προσέφερε χρήσιμα συμπεράσματα.

Η πορεία προς την ΟΝΕ συνδυάζεται με επιτάχυνση στη μείωση των επιτοκίων, με τη μείωση του πληθωρισμού, με την απόσυρση του κράτους από στρεβλωτικές για τον ανταγωνισμό παρεμβάσεις, με τη διασφάλιση της συναλλαγματικής σταθερότητας και της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Παράλληλα διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας βελτιώνουν την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα της.

Η σημαντική επιτάχυνση των βιομηχανικών επενδύσεων δεν ανέδειξε τάσεις κλαδικής διεύρυνσης και διαφοροποίησης της βιομηχανικής βάσης. Οι επενδύσεις συγκεντρώνονται στους ίδιους κλάδους που παραδοσιακά κυριαρχούν στην ελληνική βιομηχανία, ενώ ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής μεταποίησης παραμένει εξαρτημένος από τη μεταφορά εξωγενούς τεχνολογίας.

Με το Γ' Κ.Π.Σ. εντάχθηκε «ο νέος ανταγωνισμός» στη βιομηχανία ο οποίος βασίζεται στην ποιότητα και στα νέα επώνυμα προϊόντα και όχι τόσο στην τιμή.

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη βιομηχανική δραστηριότητα. Η επανάσταση στις τηλεπικοινωνίες διευκολύνουν την εγκατάσταση της βιομηχανίας εκτός των μεγάλων αστικών και βιομηχανικών κέντρων με τη δημιουργία της « τηλεοικονομίας». Επίσης πολλές περιοχές τεχνολογικής δραστηριότητας παρουσιάσουν μεγάλη ανάπτυξη στην αεροναυπηγική, τα σύνθετα υλικά, στην μοντελοποίηση και προσομοίωση με την χρήση Η/Υ.

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί μεγάλη πρόκληση για τη βιομηχανία, η οποία αντιμετωπίζει πιέσεις για περιορισμό της ρύπανσης σε εφαρμογή της Συμφωνίας του Κιότο και των σχετικών προδιαγραφών της ΕΕ. Η πιστοποίηση για συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και για οικολογικά προϊόντα αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές.

Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στις εμπορικές συναλλαγές (π.χ ηλεκτρονικό εμπόριο), η είσοδος στην ελληνική αγορά μεγάλων πολυεθνικών εμπορικών επιχειρήσεων, η ανάπτυξη δικτυακών δομών εμπορίου, η εισαγωγή του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, αλλά και οι νέες δυνατότητες που προσφέρει η αναβάθμιση των υποδομών μεταφορών, οδήγησαν σε σημαντικές μεταβολές στο περιβάλλον λειτουργίας των εμπορικών επιχειρήσεων με άμεσες επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της

ελληνικής μεταποίησης, στην απασχόληση, στην προστασία του καταναλωτή, στον έλεγχο του πληθωρισμού.

Η παγκοσμιοποίηση των αγορών επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών αλλά και γενικότερα των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, σε σχέση με τις αντίστοιχες επιχειρήσεις τρίτων χωρών. Κύριοι παράγοντες είναι η μεγάλη διαφορά στο κόστος εργασίας, στις απαιτήσεις ασφάλειας εργασίας και στις περιβαλλοντικές προφυλάξεις.

Κύριος στόχος του Γ' Κ.Π.Σ. είναι η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την επιτυχή προσαρμογή της ελληνικής βιομηχανίας στις παγκοσμιοποιημένες συνθήκες ανοιχτών αγορών. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας όμως δε μπορεί να αγνοήσει την ανάγκη προώθησης της απασχόλησης, σεβασμού του περιβάλλοντος και ισόρροπης ανάπτυξης του ελληνικού χώρου.

Ως επιμέρους στόχοι διατυπώθηκαν οι εξής :

- Η αύξηση της παραγωγικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων και της εξαγωγιμότητας των προϊόντων τους
- Η κλαδική διαφοροποίηση της βιομηχανικής βάσης της χώρας με την ανάπτυξη κλάδων έντασης γνώσης
- Η σταθεροποίηση και ενίσχυση των υφιστάμενων συγκριτικών πλεονεκτημάτων
- Η έγκαιρη αξιοποίηση των νέων αναδυόμενων αγορών στο ευρύτερο γεωγραφικό μας περίγυρο
- Η επιτάχυνση της δημιουργίας νέων σταθερών θέσεων απασχόλησης
- Η υποστήριξη της ανάπτυξης των ΜΜΕ σε ανταγωνιστική βάση
- Η χρήση παραγωγικών μεθόδων και η παραγωγή προϊόντων φιλικότερα προς το περιβάλλον
- Η διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της μεταποίησης με τη συγκροτημένη αποκέντρωση των παραγωγικών μονάδων
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, του εκσυγχρονισμού και της απασχόλησης στις εμπορικές επιχειρήσεις.

Το Γ' ΚΠΣ αποτελεί σε σημαντικό βαθμό συνέχεια του προηγούμενου κοινοτικού προγράμματος με τις αναγκαίες προσαρμογές και εμπλουτισμό δράσεων.

Η προσπάθεια δημιουργίας υποστηρικτικών υποδομών και υπηρεσιών που διευκολύνουν την ελληνική μεταποίηση στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων καθώς επίσης και η παροχή οικονομικών κινήτρων επενδύσεων σε πάγια, σε οργανωτικό και τεχνολογικό εξοπλισμό συνεχίζονται, παρατηρείται όμως μειωμένο το ποσοστό ενισχύσεως σε σχέση με το Β' Κ.Π.Σ. Επίσης με τα προγράμματα των ανθρώπινων πόρων συνεχίζεται η προσπάθεια για καλύτερα καταρτισμένο εργατικό δυναμικό.

Παράλληλα όμως εντάχθηκαν νέες δράσεις για:

- Την προσέλκυση επενδύσεων σε νέους για την ελληνική οικονομία κλάδους, με έμφαση στην επίτευξη σημαντικά αυξημένου αριθμού ξένων άμεσων επενδύσεων
- Την στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στις αναδυόμενες αγορές των βαλκανικών χωρών

- Την δικτύωση των επιχειρήσεων (clusters)
- Την ενθάρρυνση επενδύσεων για καινοτομία και νέες τεχνολογίες
- Την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής μέριμνας στη παραγωγή
- Τη δημιουργία προϋποθέσεων ανταγωνιστικής λειτουργίας των μικρών επιχειρήσεων στα πλαίσια της ONE
 - Τη βελτίωση της βασικής εμπορικής υποδομής μέσω κέντρων διανομών, πάρκων εμπορίου, κεντρικών αγορών νωπών προϊόντων, σταθμών ανασυσκευασίας και μεταφόρτωσης
 - Την ενίσχυση της έρευνας και του εκσυγχρονισμού παραγωγής πολύτιμων μετάλλων, μεταλλευτικών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, τη διασφάλιση της ποιότητας και την ανάπτυξη νέων προϊόντων.

2.6 Τομέας: Τουρισμός

2.6.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β΄ Κ.Π.Σ

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Παγκοσμίου Συμβουλίου Τουρισμού και Ταξιδιών (WATT) ο κλάδος του Τουρισμού αποτελεί τη μεγαλύτερη βιομηχανία στη διεθνή οικονομία. Ο διεθνής τουρισμός την περασμένη δεκαετία αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 4.7%, όσον αφορά τις αφίξεις και 13% όσον αφορά τα συναλλαγματικά έσοδα.

Στην Ελλάδα οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών τουριστών εμφάνισαν μία ασταθή τάση αυξομειώσεων, ενώ στις διανυκτερεύσεις ημεδαπών τουριστών παρατηρήθηκε σταθερότητα.

Στην Ελλάδα υπήρξαν τα εξής προβλήματα:

- Τα τουριστικά έσοδα βασίστηκαν σε μεγάλο αριθμό τουριστικών αφίξεων των οποίων ο σύντομος χρόνος παραμονής συνδυάστηκε με χαμηλή ημερήσια δαπάνη (περίπου 100\$)
- Η εποχικότητα δεν βελτιώθηκε τόσο από πλευράς αφίξεων, όσο και από πλευράς διανυκτερεύσεων
- Η αύξηση των ξενοδοχειακών κλινών και η μείωση του χρόνου παραμονής είχε ως αποτέλεσμα την μείωση της πληρότητας των ξενοδοχειακών καταλυμάτων
- Η χαμηλή κατά κεφαλή ημερήσια δαπάνη έδειξε ότι δεν σημειώθηκε σημαντική πρόοδος προς τον « επιλεκτικό» τουρισμό και ταυτόχρονα λειτούργησε αποτρεπτικά για την ανάληψη επενδύσεων ποιοτικής αναβάθμισης των προσφερομένων υπηρεσιών
- Η ανταγωνιστικότητα του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος στη διεθνή αγορά στηρίχτηκε στις χαμηλές τιμές και στο μαζικό τουρισμό παραθεριστικού χαρακτήρα, διευκολύνοντας έτσι μονοπωλιακές πρακτικές ξένων τουριστικών πρακτόρων
- Η χαμηλή ποιότητα της δημόσιας υποδομής των μεταφορών και άλλων κρίσιμων κατηγοριών, αποτέλεσαν ισχυρά εμπόδια στην απεμπλοκή του ελληνικού τουρισμού.

Δεδομένων των προβλημάτων αυτών το Β' ΚΠΣ έθεσε ως στόχους την βελτίωση της ποιότητας και τη διαφοροποίηση του περιεχομένου του τουριστικού προϊόντος με:

- Την ενίσχυση του εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων, χωρίς την αύξηση του δυναμικού τους σε κλίνες και τη μετατροπή παραδοσιακών κτιρίων σε τουριστικές μονάδες
- Την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις (π.χ. μαρίνες, γκολφ, συνεδριακά κέντρα κ.α.)
- Τις δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές εξυπηρέτησης του θαλάσσιου, ορεινού, θεραπευτικού και άλλων κατηγοριών τουρισμού
- Την δημιουργία περιοχών ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης
- Την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις τουριστικές ΜΜΕ
- Την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα.

Η καθυστέρηση της έγκρισης του προγράμματος από την Ε.Ε, αλλά και οι σημαντικές δυσκολίες στο σχεδιασμό και τη διοικητική υποστήριξη των δράσεων δημιούργησαν σημαντικές καθυστερήσεις στην πρόοδο ορισμένων δράσεων, με αποτέλεσμα να αποτελέσουν δράσεις του Γ' Κ.Π.Σ. και να ολοκληρωθούν απ' αυτό.

2.6.1.1 Τουριστική εξέλιξη

Η μείωση του κόστους των αεροπορικών μεταφορών και η ταχεία βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών στους εκτός Ευρώπης προορισμούς μείωσε το μερίδιο της Κοινοτικής Ευρώπης στον παγκόσμιο τουρισμό. Ο ενδοευρωπαϊκός ανταγωνισμός αυξήθηκε και τα περιθώρια μεγέθυνσης του ελληνικού τουριστικού μεριδίου μειώθηκαν. Ο Τουριστικός Τομέας ήταν μεταξύ των πρώτων που κλήθηκε να πραγματοποιήσει συναλλαγές και να ορίσει τιμές στο ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το Ευρώ.

Παρατηρήθηκε μια σταθερά αυξανόμενη ζήτηση προορισμών που πρόσφεραν παραθεριστικές δυνατότητες καθώς και δυνατότητες απασχόλησης με τη μορφή του αθλητικού, οικολογικού, πολιτιστικού, αγροτικού και άλλων κατηγοριών ειδικού τουρισμού.

Με το πέρας του Β' Κ.Π.Σ. παρατηρήθηκε αναβάθμιση των υποδομών και της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού τα οποία πέτυχαν από το σύνολο των περιφερειακών προγραμμάτων του Β' Κ.Π.Σ. σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό των ξενοδοχειακών μονάδων που προωθήθηκαν μέσω των μέτρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Τουρισμός - Πολιτισμός. Όλα τα παραπάνω δημιούργησαν ευνοϊκό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων της τουριστικής πολιτικής για το Γ' Κ.Π.Σ.

2.6.2 Στόχοι Γ' Κ.Π.Σ

Οι στόχοι του Γ' Κ.Π.Σ. δεν διαφοροποιήθηκαν σε σχέση με αυτούς του Β' Κ.Π.Σ. παρατηρήθηκε όμως μια νέα στρατηγική προσέγγισης των στόχων με την διαμόρφωση των ακόλουθων δράσεων:

- Ο πολιτιστικός τουρισμός για την Ελλάδα αποτέλεσε κεντρικό άξονα πολιτικής και όχι απλά μία κατηγορία ειδικής μορφής τουρισμού. Η ενίσχυση της παρουσίας της πολιτιστικής διάστασης σε όλους τους

τουριστικούς προορισμούς της χώρας και η ανάδειξή της ως χαρακτηριστικού που διαφοροποιεί το περιεχόμενο της τουριστικής προσφοράς της Ελλάδας, αποτελεί αντικείμενο συγκεκριμένης δράσης

➤ Η ενίσχυση των επενδύσεων ποιοτικού εκσυγχρονισμού υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων ή μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα συνεχίζεται λόγω του σημαντικού δυναμικού που εμφανίζει ο τομέας και της μεγάλης σχετικής ανταπόκρισης εκ μέρους των ιδιωτικών φορέων.

Εκτός από τη βελτίωση της ξενοδοχειακής υποδομής, περισσότερο κρίσιμη καθίσταται ίσως η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Δράσεις που αφορούν τη πιστοποίηση, επιβράβευση και δημοσιοποίηση της ποιότητας αυθεντικότητας και πρωτοτυπίας των προσφερόμενων υπηρεσιών, σε διαφορετικές κατηγορίες καταλυμάτων, εστιατορίων και τουριστικών επιχειρήσεων γενικότερα, μπορούν να κινητοποιήσουν την ιδιωτική πρωτοβουλία και να κατευθύνουν τον ανταγωνισμό στην προσέλκυση πελατών μέσω της ποιότητας και όχι μόνο μέσω των τιμών.

➤ Κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως Συνεδριακά Κέντρα, Κέντρα Θαλασσοθεραπείας, Γήπεδα, Γκολφ, Μαρίνες κ.α. καθώς και για την ολοκλήρωση κατασκευής των δύο ΠΟΤΑ, ο σχεδιασμός των οποίων εντάχθηκε στο Β΄ ΚΠΣ.

➤ Όσον αφορά τον ορεινό, πολιτιστικό και θεραπευτικό τουρισμό προτείνεται ανασχεδιασμός της προσέγγισης. Γενικός στόχος πρέπει να είναι η συγκρότηση και διαμόρφωση συγκεκριμένου προϊόντος που θα εμπλουτίζει τη προσφορά με συνεκτικές και αλληλοϋποστηριζόμενες ενέργειες στο πλαίσιο συμπλεγμάτων δραστηριοτήτων. Στη βάση των ολοκληρωμένων συμπλεγμάτων παρεμβάσεων πρέπει να ανασχεδιασθούν οι δράσεις για την προώθηση του ορεινού και περιπατητικού τουρισμού, του αγροτουρισμού και του οικολογικού τουρισμού, με εξειδίκευση κατά περιφέρεια και σε συνδυασμό με το ειδικό πρόγραμμα συγκρότησης εθνικού δικτύου παραδοσιακών καταλυμάτων.

➤ Το μικρό μέγεθος των ελληνικών ΜΜΕ του τουριστικού τομέα λειτουργεί αρνητικά στην αποτελεσματική οργάνωση, προβολή και εξειδίκευση του προϊόντος τους και περιορίζει τις διαπραγματευτικές τους δυνατότητες στις ξένες αγορές. Μία συγκεκριμένη δράση στήριξης της ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας μεταξύ τουριστικών ΜΜΕ ενισχυμένη από το Γ΄ ΚΠΣ μπορεί να δώσει διέξοδο στο πρόβλημα.

2.7 Τομέας : Πολιτισμός

2.7.1 Γενικές κατευθύνσεις -Στόχοι Β΄ Κ.Π.Σ.

Ο Πολιτισμός αποτέλεσε ένα από τα βασικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, το κατ' εξοχήν επικοινωνιακό μέσο για την προβολή της χώρας διεθνώς. Ο ελληνικός Πολιτισμός πέτυχε διεθνή αναγνώριση, παρόλα αυτά όμως, οι περιορισμένες παρεμβάσεις για τη διάσωση, την ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, τη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών, καθώς και οι ελλείψεις υποδομών σύγχρονης πολιτισμικής

δημιουργίας περιόρισαν τις δυνατότητες ανάπτυξης του τομέα. Μεγάλο τμήμα των αναγκών δεν καλύφθηκε και ο χώρος του Πολιτισμού παρουσίασε μεγάλες και συσσωρευμένες ανάγκες.

Το Επιχειρησιακό Υποπρόγραμμα « Πολιτισμός» του Β΄ ΚΠΣ αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια διαμόρφωσης μιας συγχρηματοδοτούμενης από την Ε.Ε. διαρθρωτικής παρέμβασης στον τομέα του Πολιτισμού σε εθνικό επίπεδο.

Κύριοι στόχοι του ήταν η βελτίωση και η ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος και η τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω της αξιοποίησης, αναβάθμισης και ορθολογικής διαχείρισης των πολιτιστικών υποδομών και δραστηριοτήτων.

2.7.2 Στόχοι του Γ΄ Κ.Π.Σ.

Ο Πολιτισμός πρέπει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που τίθενται από τα κορυφαία γεγονότα, την Πολιτιστική Ολυμπιάδα (2000-2004) και τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας (2000-2004).

Η σύγχρονη τεχνολογική υποδομή δίνει τη δυνατότητα για αποτελεσματικότερη λειτουργία, τον διοικητικό- διαχειριστικό εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού, καθώς και για την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των λοιπών πόρων.

Η Πολιτιστική Πολιτική για την περίοδο 2000-2006 αναπτύσσεται σε δύο πεδία:

- Την προβολή και ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Την ανάπτυξη του Σύγχρονου Ελληνικού Πολιτισμού.

Στον τομέα της Πολιτιστικής Κληρονομιάς η παρουσία του κράτους (σχεδιασμός και άσκηση κρατικής πολιτικής) είναι καθοριστική.

Στο χώρο των Μουσείων, στόχοι είναι η εμπέδωση μιας σύγχρονης μουσειολογικής αντίληψης, η ανάδειξη της εκπαιδευτικής τους διάστασης και περιοδικών εκθέσεων τους, η ένταξη στην καθημερινή πολιτιστική ζωή του τόπου με το άνοιγμά τους στη σύγχρονη πολιτιστική δράση.

Στο χώρο των Αρχαιολογικών Χώρων και των μνημείων, στόχοι είναι η συνέχιση του επίπονου και χρονοβόρου προγράμματος στερέωσης και συντήρησης, η ανάδειξη των χώρων, η προσέλκυση επισκεπτών με την ένταξη χώρων και μνημείων σε πολιτιστικές διαδρομές, η σήμανση των χώρων, η ένταξη ορισμένων μνημείων στη σύγχρονη πολιτιστική ζωή.

Άλλοι στόχοι της Πολιτιστικής Πολιτικής στον τομέα της Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι:

- Η καταγραφή κινητών και ακινήτων μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς με την πλήρη ανάπτυξη του Εθνικού Αρχείου Μνημείου και του Αρχαιολογικού Κτηματολογίου
- Η οικονομική αξιοποίηση των πνευματικών δικαιωμάτων του κράτους επί της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Η επιστημονική αξιοποίηση της αρχαιολογικής έρευνας.

Στον τομέα του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού η παρουσία του ελληνικού κράτους είναι καθοριστική σε ότι αφορά στη δημιουργία βασικής υποδομής και μεγάλων θεσμών, ενώ έχει σημαντικό ρόλο σε ότι αφορά στη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία.

Τα Εκπαιδευτικά Πολιτιστικά Δίκτυα και τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΥΠΠΟ για την προσέγγιση του κοινού με διάφορες μορφές τέχνης, η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, η δημιουργία του Πολιτιστικού Χάρτη της Ελλάδας, η διασύνδεση των πολιτιστικών θεσμών μεταξύ τους και η προβολή τους στο εξωτερικό, αποτελούν σημαντικές πρωτοβουλίες στο χώρο αυτό.

Ιδιαίτερα σημαντική επίσης είναι η διοργάνωση της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας που διαρκεί από το 2000 μέχρι το 2004.

Με βάση τους παραπάνω στόχους το κύριο βάρος του Γ' Κ.Π.Σ. αφορά δράσεις που συνεχίζουν και ολοκληρώνουν τη προσπάθεια που ξεκίνησε με το Β' Κ.Π.Σ. Παράλληλα, ένα μικρότερο μέρος των πόρων θα κατευθυνθεί σε δράσεις που λειτουργούν συμπληρωματικά με τις προηγούμενες. Η σύνθεση αυτή διασφαλίζει τόσο τη συνέχιση στην ασκούμενη Πολιτιστική Πολιτική, όσο και την απαραίτητη προσαρμογή της στις νέες απαιτήσεις και ανάγκες, ενόψει του 21^{ου} αιώνα.

Πιο συγκεκριμένα:

- Η αναβάθμιση της υποδομής και βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών στο χώρο των Μουσείων
 - Η επανένταξη του νέου Μουσείου Ακρόπολης
 - Η Ανάδειξη Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων
 - Η Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας
 - Η ανάπτυξη Εθνικού Πολιτιστικού Πληροφοριακού Συστήματος. Η δράση αυτή αποσκοπεί στην εγκατάσταση τεχνολογικής υποδομής και στην ανάπτυξη επιλεγμένων εφαρμογών, για τη διαρκή υποστήριξη του ρόλου του ΥΠΠΟ στη προώθηση του Πολιτισμού
 - Η ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων. Πρόκειται περί χρηματοδότησης ιδιωτικών έργων αποκατάστασης και αναστήλωσης μνημείων και συνόλων
 - Οι ενέργειες κατάρτισης- συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.

2.8 Τομέας: Περιβάλλον

2.8.1 Βασικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β' Κ.Π.Σ

Ο μεγάλος αριθμός και η ποικιλία του οικοσυστήματος είναι τα χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος της Ελλάδας.

Οι πληθυσμιακές και οικονομικές συγκεντρώσεις με απουσία της περιβαλλοντικής συνείδησης και οι ελλειψείς κρατικές παρεμβάσεις πρόληψης οδήγησαν στην συσσώρευση πολλών και δυσεπίλυτων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων οι οποίοι ήταν δυσανάλογοι των αναγκών, αλλά και η διαχείριση των παρεμβάσεων, απαιτήθηκε ιεράρχηση των προτεραιοτήτων με βάση την

ένταση του προβλήματος, το ρυθμό επιδείνωσης και το χρονικό ορίζοντα για την αντιμετώπιση του.

Η προστασία του υδατικού περιβάλλοντος από τα αστικά και βιομηχανικά λύματα, η βελτίωση της διαχείρισης των συστημάτων ύδρευσης και η αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης της Αθήνας χαρακτηρίστηκαν κατά τη δεκαετία του 1990 ως ιδιαίτερα επείγοντα και συγκέντρωσαν τον κύριο όγκο των πόρων και παρεμβάσεων στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος για το περιβάλλον (ΕΠΠΕΡ) του Ταμείου Συνοχής, των περιφερειακών προγραμμάτων και των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

Για την καταγραφή και ανάλυση των περιβαλλοντικών εξελίξεων αναπτύχθηκαν ειδικά δίκτυα, τα οποία αποτέλεσαν βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική περιβαλλοντική πολιτική.

2.8.2 Στόχοι του Γ' Κ.Π.Σ

Η στρατηγική για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 περιελάμβανε τις ακόλουθες κύριες βάσεις:

- Συνέχιση και ολοκλήρωση των μεγάλων έργων, των υποστηρικτικών δράσεων και των δικτύων που χρηματοδοτήθηκαν από το Β' Κ.Π.Σ
- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής μέριμνας και πρόληψης σε όλα τα τομιακά και περιφερειακά προγράμματα
- Συγκέντρωση της στόχευσης σε ένα περιορισμένο αριθμό υλοποιήσιμων δράσεων για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση επειγόντων προβλημάτων
- Περιφερειακή αποκέντρωση για την αντιμετώπιση προβλημάτων.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι κύριες δράσεις του Γ' Κ.Π.Σ. αφορούσαν:

- Τη βιώσιμη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων
- Τον περιορισμό της ρύπανσης και της σπατάλης των υδάτινων πόρων από τη γεωργική παραγωγή
- Την προστασία των δασών
- Τον έλεγχο της τήρησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των πολεοδομικών σχεδίων.

Άλλα θέματα όπως η προστασία και ανάδειξη βιοτόπων μπορούν να πάρουν τη μορφή ολοκληρωμένων τοπικών πρωτοβουλιών με κεντρική καθοδήγηση και υποστήριξη, ενώ τα μείζονα θέματα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αντιμετωπίζονται μέσω άλλων τομέων δράσης του Γ' Κ.Π.Σ, όπως οι αστικές συγκοινωνίες, το φυσικό αέριο, το πρόγραμμα ενέργειας ή αποτελούν αντικείμενο άλλων πολιτικών μη επλέξιμων από το Γ' Κ.Π.Σ.

2.9 Τομέας:Υγεία-Πρόνοια

2.9.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β΄ Κ.Π.Σ

Οι σημαντικές επενδύσεις που ολοκληρώθηκαν στο πλαίσιο του Β΄ΚΠΣ στους τομείς Υγείας-Πρόνοιας, δημιούργησαν αναμφισβήτητα τις προϋποθέσεις για αύξηση της ποσότητας και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και συνέβαλλαν σε μεγάλο βαθμό στην πραγματοποίηση του κεντρικού στόχου της περιφερειακής οργάνωσης των υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας.

Ο τομέας της πρωτοβάθμιας προνοσοκομειακής ιατρικής και προνοιακής φροντίδας αναπτύχθηκε επαρκώς, γεγονός που προκάλεσε σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στις συνθήκες λειτουργίας του Συστήματος Υγείας σε όλα τα επίπεδα.

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων (όπως η τηλεϊατρική) και της πληροφορικής, που μπορούσαν να βελτίωσουν τις υπηρεσίες υγείας, παρέμειναν σε μη ικανοποιητικά επίπεδα. Επίσης υστερούσε σημαντικά στην ποιότητα των συνθηκών διαμονής των ασθενών, ιδιαίτερα στα παλαιότερα νοσοκομεία, γεγονός που αποτέλεσε βασικό παράγοντα ώθησης των ασθενών σε ιδιωτικά νοσοκομεία.

Με το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Υγεία - Πρόνοια», το Β΄ΚΠΣ στόχευε στην μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος Υγείας και Πρόνοιας, μέσω του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών.

Για τον τομέα της Υγείας οι επιμέρους στόχοι ήταν:

- η δημιουργία αυτοδύναμων υγειονομικά Περιφερειών
- η διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας και
- η βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των Υπηρεσιών Υγείας.

Για τον τομέα της Πρόνοιας οι ειδικότεροι στόχοι ήταν:

- η βελτίωση του επιπέδου της κοινωνικής προστασίας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, ιδίως μέσω μηχανισμών πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης
- η άμβλυνση των περιφερειακών και κοινωνικών ανισοτήτων και η κοινωνική- οικονομική συνοχή, μέσω κυρίως της αποκέντρωσης των προνοιακών υπηρεσιών
- η ενίσχυση του εθελοντισμού και της εταιρικότητας μεταξύ κεντρικής διοίκησης, τοπικών φορέων και κοινωνικών εταίρων
- η αντιμετώπιση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας των ομάδων-στόχων

η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του προνοιακού συστήματος σε θέματα οργάνωσης, διαχείρισης και συντονισμού δραστηριοτήτων.

Η πρόοδος του προγράμματος παρουσίασε σημαντικές αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό. Αυτό αφορούσε περισσότερο για τον τομέα της Πρόνοιας. Οι δράσεις που απορρόφησαν το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του Β'ΚΠΣ στον τομέα της Υγείας-Πρόνοιας ήταν ο ιατρικός εξοπλισμός των νοσοκομείων (τα κτιριακά έργα των οποίων χρηματοδοτήθηκαν από το ΠΕΠ), η επείγουσα ιατρική φροντίδα και η ίδρυση /λειτουργία Κέντρων Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Τα προβλήματα του προγράμματος και οι αδυναμίες εφαρμογής του οφείλονται κυρίως στον αρχικό σχεδιασμό και στην υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων των μηχανισμών εφαρμογής και ελέγχου.

Προκλήσεις Β' Κ.Π.Σ

Οι τομείς της Υγείας και Πρόνοιας επηρεάστηκαν άμεσα από τις μεταβολές που επήλθαν τόσο στις κοινωνικές, δημογραφικές και πολιτιστικές δομές, όσο και στα οικονομικά δεδομένα. Οι μεταβολές στη δημογραφική δομή του πληθυσμού (γήρανση, μείωση γεννήσεων κ.τ.λ.), η αλλαγή του επιδημιολογικού προτύπου με την αύξηση της σημασίας των χρόνιων και κληρονομικών νοσημάτων, οι θεαματικές αλλαγές στην τεχνολογία παραγωγής και διανομής των φροντίδων Υγείας και Πρόνοιας ήταν οι κύριες προκλήσεις που αντιμετώπισαν τα συστήματα Υγείας και Πρόνοιας σε πολλές χώρες.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων για τον τομέα Υγείας και Πρόνοιας έπαιξαν σημαντικό ρόλο οι εξελίξεις που διαμορφώθηκαν από:

- Τις πολιτικές της Ε.Ε. στο χώρο της Δημόσιας Υγείας, της Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας, που απαιτούσαν από τη χώρα μας πιο ολοκληρωμένες προσπάθειες προκειμένου να επιτευχθεί η σύγκλιση προς τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό χώρο
- Το δημογραφικό πρόβλημα και τις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες στον επιδημιολογικό χάρτη, με την εμφάνιση νέων και την επανεμφάνιση παλαιών νοσημάτων
- Τις πολιτικές και οικονομικές μεταβολές στο χώρο της Αν. Ευρώπης και ειδικότερα των Βαλκανίων, που διαμόρφωσαν έντονες απαιτήσεις ιατροκοινωνικής κάλυψης μεγάλων ομάδων μεταναστευτικού πληθυσμού
- Την έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών και άλλων επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας.

2.9.2 Στόχοι Γ' ΚΠΣ

- Η ανάπτυξη ευέλικτων δομών και σχημάτων προκειμένου να εξασφαλισθούν εξειδικευμένες παροχές υψηλής ποιότητας, λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας, οι οποίες θα αντικαταστήσουν με ταχύτερους ρυθμούς παραδοσιακές δομές και λειτουργίες
- Η παράλληλη ενσωμάτωση σύγχρονης τεχνολογίας και η προσαρμογή των υποδομών στις νέες απαιτήσεις παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας σε δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο

- Η ολοκλήρωση των δικτύων στο πρωτοβάθμιο επίπεδο Υγείας και Πρόνοιας με την ενσωμάτωση των τεχνολογικών εξελίξεων και προτύπων που θα καθιστούν κοινωνικά αποδοτικά και λειτουργικά αποτελέσματα στην υποστήριξη των παρεχόμενων νοσηλευτικών υπηρεσιών
- Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των αναγκών δημιουργίας εξειδικευμένων στελεχών.

Στο πλαίσιο των παραπάνω στόχων, οι προτεραιότητες και δράσεις, που προτάθηκαν για ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία-Πρόνοια» ήταν:

Τομέας Υγείας

- Η ολοκλήρωση και αναβάθμιση των δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας.
- Ο λειτουργικός εκσυγχρονισμός των υπάρχουσών μονάδων υγείας.
- Η αξιοποίηση τεχνολογικών μεθόδων και τεχνολογίας.
- Η ενίσχυση των δομών στον τομέα της επείγουσας προνοσοκομειακής ιατρικής φροντίδας.
- Η διεύρυνση των δικτύων και των υπηρεσιών για τη στήριξη της πρόληψης, τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Τομέας Πρόνοιας

- Η θεσμοθέτηση Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, με βασικούς άξονες την εναρμόνιση των κανόνων λειτουργίας και προδιαγραφών των προνοιακών φορέων, την καθιέρωση δεικτών ποιότητας, την εγγύηση της πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε ολοκληρωμένη κοινωνική προστασία, την υποστήριξη και οργάνωση του εθελοντισμού και την αποκέντρωση ευθυνών και αρμοδιοτήτων στις τοπικές κοινωνίες.
- Η ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (Κέντρα Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης ΑΜΕΑ, Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, ευέλικτα συστήματα προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών).
- Η συμπλήρωση της υποδομής σε κέντρα παροχής ολοκληρωμένης κοινωνικής προστασίας.
- Η ανάπτυξη νέων δράσεων στο τομέα της παιδική προστασίας.
- Η διαρκή κατάρτιση και ενημέρωση του ανθρώπινου δυναμικού της πρόνοιας σε επαγγελματική και εθελοντική βάση στα πλαίσια του ιδιαίτερου συστήματος πιστοποίησης φορέων κατάρτισης που διαμορφώθηκε για τον τομέα υγείας-πρόνοιας από το Β'ΚΠΣ.

2.10 Τομέας: Έρευνα Και Τεχνολογία

2.10.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β' ΚΠΣ

Βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού ερευνητικού συστήματος ήταν το μικρό του μέγεθος, δηλαδή ανεπαρκείς πόροι που διατέθηκαν για Έρευνα και Τεχνολογία και ο μικρός πληθυσμός των ερευνητών.

Επίσης βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού ερευνητικού συστήματος ήταν η υψηλή συμμετοχή του δημόσιου τομέα τόσο στη χρηματοδότηση της έρευνας όσο και στο ερευνητικό προσωπικό (περίπου 80%).

Η γεωγραφική ανισοκατανομή της ερευνητικής δραστηριότητας ήταν έντονη. Σε αρκετές ελληνικές περιφέρειες που κάλυπταν το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας η ερευνητική δραστηριότητα ήταν μηδαμινή.

Παρόλα αυτά ο τομέας της Έρευνας και Τεχνολογίας στην Ελλάδα διέθετε επιστημονικό δυναμικό με σημαντικές διεθνείς επιτυχίες και παρουσίαζε συγκριτικά υψηλούς βαθμούς συμμετοχής στα ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα της Ε.Ε.

Οι δύο κύριοι στόχοι τόσο στο Α' ΚΠΣ όσο και στο Β' ΚΠΣ ήταν η ενίσχυση του ερευνητικού συστήματος της χώρας και η τεχνολογική αναβάθμιση των παραγωγικών διαδικασιών. Οι γενικοί αυτοί στόχοι εξειδικεύονται με τις ακόλουθες δράσεις:

- Την ενίσχυση ερευνητικών προγραμμάτων σε ένα περιορισμένο αριθμό τομέων υψηλής προτεραιότητας για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας

- Την ενίσχυση της διαδικασίας μεταφοράς τεχνογνωσίας και καινοτομιών στις ελληνικές επιχειρήσεις με την στήριξη της ενδοεπιχειρησιακής έρευνας και την ανάπτυξη

- Την ενίσχυση των υποδομών, του εξοπλισμού και τη δικτύωση των ερευνητικών φορέων, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα για την αποκέντρωση

- Την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του ερευνητικού συστήματος, με έμφαση την κατάρτιση της διαχείρισης, της έρευνας και της αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Μετά την αρχική περίοδο ολοκληρώθηκε η οργάνωση των διαδικασιών προκήρυξης, αξιολόγησης και παρακολούθησης των χρηματοδοτούμενων ενεργειών, το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος υλοποιήθηκε με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Τα μεγαλύτερα προβλήματα εμφανίστηκαν στις δράσεις ενεργοποίησης του ιδιωτικού τομέα, τόσο ως προς την εκδήλωση ουσιαστικού ενδιαφέροντος, όσο και ως προς τα αποτελέσματα και το βαθμό αξιοποίησής τους στη παραγωγική διαδικασία που ήταν και ο τελικά επιδιωκόμενος στόχος. Οι μηχανισμοί ενδιάμεσης παρακολούθησης και αποτίμησης των δράσεων, αλλά και επιλογής επιχειρήσεων με πραγματικό ενδιαφέρον και δυνατότητες αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων επιδέχονται βελτίωση.

2.10.2 Στόχοι του Γ' Κ.Π.Σ

- Η εμπέδωση στις ελληνικές επιχειρήσεις της αντίληψης ότι η δαπάνη για Έρευνα και Τεχνολογία δεν αποτελεί πολυτέλεια αλλά κρίσιμο παράγοντα επιβίωσης στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον
- Η βελτίωση της ικανότητας του ερευνητικού συστήματος για παραγωγή αποτελεσμάτων αξιοποιήσιμων από την παραγωγική διαδικασία
- Η δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών διάχυσης των αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Η ανάδειξη ενός επαρκούς αριθμού νέων ερευνητών με άρτια επιστημονική γνώση και δυνατότητες συνεχούς επικαιροποίησής της
- Η ενίσχυση του ερευνητικού ιστού στην περιφέρεια.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων προτάθηκαν οι ακόλουθες κύριες δράσεις του Γ' Κ.Π.Σ.

Η εθνική πολιτική για Έρευνα και Τεχνολογία προωθεί δύο σκέλη, το ένα σκέλος περιλαμβάνει τομείς άμεσης χρονικής προτεραιότητας που αντανakλούν τη παρούσα κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, το άλλο σκέλος αφορά πιο προηγμένους επίλεκτους τομείς που δημιουργούν προϋποθέσεις για υπολογίσιμη μελλοντική συμμετοχή της χώρας στον ταχύτατα μεταβαλλόμενο διεθνή ανταγωνιστικό στίβο.

Τα κριτήρια επιλογής επιχειρήσεων για συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα Έρευνας και Τεχνολογίας αναθεωρήθηκαν. Τυπικοί δείκτες, όπως ο κύκλος εργασιών ή τα χρόνια λειτουργίας έχουν μικρή αξία, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να αποκλείσουν νέες ή μικρές επιχειρήσεις με καινοτομική ικανότητα.

Το είδος των δράσεων που ενισχύθηκαν από το Β' ΚΠΣ περιλαμβάνονται και στο Γ' ΚΠΣ με τον αναγκαίο ανασχεδιασμό ως προς τους κανόνες που τη διέπουν.

Νέες δράσεις που προτάθηκαν να δοκιμασθούν πειραματικά με το Γ' ΚΠΣ ήταν:

- Η παροχή ισχυρών κινήτρων προς ερευνητές και ερευνητικά ιδρύματα για την δημιουργία εταιρειών " spin off ".
- Η δημιουργία εταιρείας " venture capital " για την ενίσχυση επενδύσεων σε καινοτομία και νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας.
- Η προσέλκυση, με ειδικό καθεστώς κινήτρων, μικρών αλλοδαπών επιχειρήσεων υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου.
- Η προώθηση των συμμαχιών μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων ή ερευνητικών μονάδων με εταιρείες του εξωτερικού που ενεργοποιούνται σε επλεγμένους τομείς νέας τεχνολογίας.
- Η διαμόρφωση σύγχρονου ερευνητικού ιστού με τη δημιουργία μικρών ευέλικτων ερευνητικών ινστιτούτων σε διάφορες περιοχές της χώρας.

2.11 Τομέας: Μεταφορές

2.11.1 Γενικές κατευθύνσεις- Στόχοι Β΄ ΚΠΣ

Στον Τομέα των Μεταφορών στο πλαίσιο του Β΄ ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής έγιναν σημαντικές προσπάθειες ολικής αναβάθμισης των δικτύων μεταφοράς εθνικής και διαπεριφερειακής εμβέλειας για τα ελληνικά δεδομένα. Εκατοντάδες χ.μ. νέων κλειστών αυτοκινητοδρόμων, κατασκευή νέων λιμένων και εκσυγχρονισμός άλλων, εκατοντάδες χιλιόμετρα νέας ηλεκτροδοτούμενης σιδηροδρομικής γραμμής υψηλών ταχυτήτων και νέο τροχαιό υλικό για τους σιδηροδρόμους, το νέο αεροδρόμιο της Αθήνας απεικονίζουν το μέγεθος της προσπάθειας του Β΄ Κ.Π.Σ. Αν και τα έργα υποδομής των μεταφορών συνέβαλαν άμεσα στην διαμόρφωση των διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών (ΑΕΠ), η κύρια συμβολή τους ήταν έμμεση.

Κατά το στάδιο κατάρτισης του Β΄ ΚΠΣ τα προβλήματα και οι αδυναμίες τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν και στα επόμενα στάδια του προγράμματος δεδομένου ότι μέρος των έργων είχε αποδοθεί σε χρήση ενώ η ζήτηση για μεταφορικές υπηρεσίες αυξάνονταν με ταχείς ρυθμούς.

Στο Ε.Π « Προσβάσεις και Οδικοί Άξονες » το οποίο αποτέλεσε και την σημαντικότερη παρέμβαση, από πλευράς πόρων για τον τομέα Οδικών και Θαλάσσιων Μεταφορών τέθηκαν οι ακόλουθοι στόχοι.

2.11.1.1 Στον Τομέα των Οδικών Μεταφορών ως στόχοι τέθηκαν :

- Η ολοκλήρωση του ΠΑΘΕ και ειδικότερα του Τμήματος Αθηνών-Θεσσαλονίκης-Ευζώνων, με εξαίρεση το τμήμα Άγιος Κων/νος - Καμμένα Βούρλα και το Τμήμα των Τεμπών
- Η κατασκευή λειτουργικών τμημάτων της Εγνατίας από Ηγουμενίτσα έως τα ελληνοτουρκικά σύνορα
- Η κατασκευή της ζεύξης Ρίου- Αντιρρίου και ορισμένων Τμημάτων
- Η αναβάθμιση σημαντικού αριθμού τμημάτων του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης
- Η κατασκευή του Άξονα Τρίπολη- Καλαμάτα για την ολοκλήρωση του ήδη κατασκευασθέντων με το Α΄ ΚΠΣ Άξονα Κορίνθου- Τρίπολης
- Η κατασκευή δύο τμημάτων της Αττικής Οδού, του τμήματος Σταυρού-Σπάτων και της Περιφερειακής Υμηττού.

Από τους παραπάνω στόχους ικανοποιητική πρόοδος εμφανίστηκε κυρίως στη κατασκευή του ΠΑΘΕ και του Βόρειου Άξονα Κρήτης.

Το σύνολο των προγραμματισμένων έργων ολοκληρώθηκε κατά την διάρκεια του Β΄ Κ.Π.Σ, παρά τις καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν στο αρχικό στάδιο εκτέλεσής τους. Μέρος των στόχων του Β΄ Κ.Π.Σ δεν αποτέλεσαν εξ αρχής την απαιτούμενη χρηματοδότηση με αποτέλεσμα η καθυστέρηση τους να μην επιτρέψει την ολοκλήρωση των έργων κατά την διάρκεια του Β΄ Κ.Π.Σ.

Σημαντικά επίσης οδικά έργα του εθνικού και περιφερειακού δικτύου προγραμματίστηκαν και υλοποιήθηκαν μέσω των Π.Ε.Π, κύριος στόχος του ήταν η βελτίωση της προσπελασιμότητας των αστικών κέντρων στους κύριους άξονες και στα σημεία εισόδου στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών.

2.11.1.2 Στον Τομέα των Λιμανιών ως στόχοι τέθηκαν:

- Η κατασκευή των νέων λιμένων Πατρών και Ηγουμενίτσας για την πλήρη αναβάθμιση των δυτικών πυλών.
- Η αναβάθμιση και η επέκταση των εμπορικών λιμένων της Αλεξανδρούπολης, του Βόλου και της Καβάλας.
- Η αναβάθμιση και επέκταση ενός αριθμού κύριων λιμένων ακτοπλοΐας όπως η Ρόδος ,η Κέρκυρα ,η Μύκονος.
- Η επέκταση και η ποιοτική βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών στις μεταφορές με τη βελτίωση των επιπέδων ασφαλείας της ναυσιπλοΐας.

Σε σχέση με τους τεθέντες στόχους, παρουσιάστηκε δυσκολία στην ολοκλήρωση των μεγάλων έργων που αφορούσαν τις δυτικές πύλες και τους εμπορικούς λιμένες στη διάρκεια του προγράμματος. Τα μικρότερα έργα που αφορούσαν στους λιμένες ακτοπλοΐας εξελίχθηκαν ικανοποιητικά και ολοκληρώθηκαν κατά την διάρκεια του προγράμματος.

Όσο αφορά την ασφαλεία ναυσιπλοΐας η αγορά του εξοπλισμού ολοκληρώθηκε, όμως η ανάπτυξη του VTMS παρουσίασε καθυστέρηση.

2.11.1.3 Στον Τομέα των Σιδηροδρόμων ως κύριοι στόχοι τέθηκαν:

- Η αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνα- Θεσσαλονίκη- Ειδομένη για ταχύτητες κυκλοφορίας 200 χ.μ ανά ώρα πλην του τμήματος της Σήραγγας Δομοκού
- Η ανανέωση του τροχαιού υλικού με την προμήθεια συρμών intercity και δηζελαμαζών.

Η πρόοδος του προγράμματος σε χρηματοοικονομικούς όρους ήταν ικανοποιητική, παρόλα αυτά όμως παρουσιάστηκαν αποκλίσεις όσο αφορά την εκτέλεση των έργων γεγονός που οφείλεται στο ότι δεν έγινε σωστή εκτίμηση του πραγματικού κόστους των έργων από τον Ο.Σ.Ε. Αποτέλεσμα της υποεκτίμησης των έργων ήταν να μην πραγματοποιηθούν οι τεθέντες στόχοι, παρά μέρος αυτών, κατά την διάρκεια του προγράμματος, απορροφώντας πλήρως τους διαθέσιμους πόρους.

2.11.1.4 Στον Τομέα των Αστικών Μεταφορών ως κύριοι στόχοι τέθηκαν:

- Η ολοκλήρωση της κατασκευής των δύο νέων γραμμών του μετρό της Αθήνας που είχαν ήδη αρχίσει με το Α' ΚΠΣ
- Και η κατασκευή της πρώτης γραμμής της Θεσσαλονίκης.

Με εξαίρεση το τελευταίο τμήμα της γραμμής Πεντάγωνο-Κεραμικός, το προγραμματισμένο φυσικό αντικείμενο του Μετρό της Αθήνας, ολοκληρώθηκε με το Β' ΚΠΣ. Ενώ η κατασκευή του Μετρό της Θεσσαλονίκης δεν πραγματοποιήθηκε.

Οι κύριες αδυναμίες που διαπιστώθηκαν κατά την υλοποίηση των μεγάλων έργων του τομέα μεταφορών αποδόθηκαν τόσο στον αρχικό σχεδιασμό όσο και στους μηχανισμούς εφαρμογής τους.

Η μη έγκαιρη έναρξη των μελετών, απαλλοτριώσεων και γενικά η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των προκαταρκτικών σταδίων ωρίμανσης των έργων, σε συνδυασμό με την έλλειψη ετοιμότητας τόσο των επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου, όσο και των εποπτικών μηχανισμών των αρμοδίων φορέων, αποτέλεσαν τα κύρια αίτια του προβλήματος.

Η πλήρης αναγνώριση των αδυναμιών αυτών οδήγησε στην υιοθέτηση σειράς θεσμικών και άλλων οργανωτικών μέτρων για τον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του όλου φάσματος της παραγωγής δημοσίων έργων στη χώρα. Τέθηκαν σε λειτουργία θεσμοί υποστήριξης των αρμοδίων Δημοσίων υπηρεσιών με εξωτερικούς συμβούλους και δημιουργήθηκαν νέοι ευέλικτοι φορείς και υπηρεσίες (π.χ. Εγνατία Α.Ε, ΕΡΤΟΣΕ, ΑΕ, ΕΥΔΕ-ΠΑΘΕ)

Ένας άλλος βασικός στόχος, ειδικότερα του προγράμματος Οδικών Αξόνων ήταν η αξιοποίηση συστημάτων αυτοχρηματοδότησης με την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών μέσω συμβάσεων παραχώρησης της εκμετάλλευσης(σύστημα BOT).

Το Β' ΚΠΣ προέβλεπε στον τομέα των μεταφορών συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων περίπου 1 τρισεκ. Δρχ. όμως οι ιδιωτικοί πόροι δεν ξεπέρασαν τα 830 δις Δρχ. Η σχετικά μικρή- απόκλιση οφείλεται στο ότι δεν ήταν δυνατή η κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων στους άξονες ΠΑΘΕ και Εγνατία.

2.11.2 Στόχοι Γ' Κ.Π.Σ

Η πιο πάνω παρουσίαση των στόχων και αποτελεσμάτων του Β' ΚΠΣ αναδεικνύει ότι απαιτήθηκε μεγάλη προσπάθεια από το Γ' ΚΠΣ για την κάλυψη των τεθέντων στόχων. Για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων, για τις μεταφορές στο Γ' Κ.Π.Σ, συνέβαλλαν αποφασιστικά οι εξελίξεις που σημειώθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο 1994-1999.

Οι κύριοι στόχοι για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 ήταν:

- Η αποπεράτωση και λειτουργική ενσωμάτωση στην αναπτυξιακή διαδικασία των δικτύων και κόμβων που εκτελούνταν αλλά δεν ολοκληρώθηκαν με το Β' ΚΠΣ

- Η διασύνδεση των μεταφορικών δικτύων και κόμβων με τα μείζονα πολεοδομικά συγκροτήματα, τους πόλους οικονομικής ανάπτυξης και τις πύλες εισόδου στην χώρα

- Η ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών σε συνάρτηση με την προαγωγή των μοναδοποιημένων φορτίων και της συμπληρωματικότητας των επιμέρους υποσυστημάτων μεταφορών

- Η βελτίωση των προσβάσεων από και προς την Δυτική Ελλάδα

➤ Η ουσιώδης βελτίωση του επιπέδου υπηρεσιών που προσφέρουν οι κόμβοι επιβίβασης επιβατών και φόρτωσης εμπορευμάτων.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων προτάθηκαν οι ακόλουθες κύριες δράσεις του Γ' ΚΠΣ:

➤ Η ολοκλήρωση του ΠΑΘΕ με την αποπεράτωση όλων των τμημάτων μεταξύ Κορίνθου και Ευζώνων και κυρίως εκείνων της Κακιάς Σκάλας, Κορίνθου-Πατρών, Αγίου Κων/νου- Καμένων Βούρλων, Ζεύξης Μαλιακού, διέλευση Τερπών, Πλαταμώνα- Σκοτίνα, Θεσσαλονίκη- Ευζώνοι

➤ Η ολοκλήρωση της Δυτικής και Ανατολικής Εγνατίας και η κατασκευή όλων των κάθετων αξόνων που είχαν προβλεφθεί στο Β' ΚΠΣ

➤ Η ολοκλήρωση της Ζεύξης Ρίου- Αντιρρίου του περιφερειακού δακτυλίου της Αθήνας του άξονα Τρίπολη- Καλαμάτα, του Βόρειου Άξονα Κρήτης

➤ Η αναβάθμιση των κύριων διαπεριφερειακών αξόνων της Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας

➤ Η αποπεράτωση και ο εφοδιασμός με τον απαραίτητο μηχανολογικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό των λιμένων

➤ Παροχή ενισχύσεων στον ΟΣΕ

➤ Η ανάπτυξη του περιαστικού σιδηροδρομικού δικτύου

➤ Η αύξηση της χωρητικότητας και των συνθηκών ασφαλείας στο αεροδρόμιο Ηρακλείου

➤ Η ολοκλήρωση της πρώτης γραμμής του μετρό στη Θεσσαλονίκη και η σταδιακή και ιεραρχημένη επέκταση του δικτύου στην Αθήνα. Η προώθηση της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας στα αστικά μέσα μαζικής μεταφοράς

➤ Ο εφοδιασμός με τον κατάλληλο εξοπλισμό των αρμόδιων αρχών για την αστυνόμευση των αυτοκινητοδρόμων, την αντιμετώπιση των ατυχημάτων και την ενημέρωση των χρηστών.

Κεφάλαιο 3

Γενικό πλαίσιο διαχείρισης και σχεδιασμού του Γ΄ Κ.Π.Σ

3.1 Σημασία της έγκρισης του Γ΄ Κ.Π.Σ

Το Γ΄ΚΠΣ της Ελλάδας εγκρίθηκε από το Κολέγιο των Επιτρόπων στις 26-7-2000 και εντός του Σεπτεμβρίου αναμένεται η επίσημη απόφαση της Ε.Ε.

Η έγκριση του Γ΄ ΚΠΣ αποτελεί το επιστέγασμα μια τριετούς επίμονης και μεθοδικής προσπάθειας και μιας ανοικτής διαδικασίας με την κοινωνία, προκειμένου να προκρίνουμε τις καλύτερες δυνατές αναπτυξιακές επιλογές για τη χώρα. Αποτυπώνει παράλληλα τη σημασία των προσπαθειών της Κυβέρνησης όταν το Μάρτιο του 1999 στη Σύνοδο Κορυφής του Βερολίνου διασφάλισε πολύ σημαντικούς πόρους για τη χώρα, ώστε να καθίσταται εφικτή η χρηματοδότηση των επιλογών αυτών.

Η νέα διαρθρωτική παρέμβαση θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην επιτάχυνση των ρυθμών της πραγματικής σύγκλισης και με τις άλλες χώρες της Ε.Ε, στην περιφερειακή σύγκλιση, στην ισόρροπη κατανομή της ευημερίας σε ολόκληρη τη χώρα, στην κοινωνική συνοχή, στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων.

Η κινητοποίηση και η συντονισμένη δράση του συνόλου των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγραμματισμού του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των κοινωνικοοικονομικών εταίρων, αποτελούν προϋπόθεση *sine qua non* για την επιτυχή ολοκλήρωση της συλλογικής αυτής εθνικής προσπάθειας.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας στο πλαίσιο των ευθυνών συντονισμού της εκτέλεσης του ΚΠΣ καταβάλλει την οργανωτική προσπάθεια που του αναλογεί, ώστε να υπάρχει πλήρης αντιστοιχισμός μεταξύ των τεράστιων πόρων που διατίθενται για την εκτέλεση των έργων και των δράσεων και των διατιθέμενων μέσων σε ανθρώπινο δυναμικό, εργαλεία διαχείρισης και βελτιωμένες διαδικασίες υλοποίησης.

3.2 Στάδια Κατάρτισης και Έγκρισης του Γ΄ Κ.Π.Σ

Στο πλαίσιο των αρχών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, οργανώθηκε σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο η κατάρτιση του Σχεδίου Ανάπτυξη 2000-2006 με τη συνεργασία των οργάνων προγραμματισμού, Υπουργείων Περιφερειακών Αρχών και Συμβουλίων, Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Α΄ βαθμιας Αυτοδιοίκησης, με συμμετοχή των Κοινωνικών, Οικονομικών και Επιστημονικών Εταίρων.

Συντάχθηκε το Έξοχικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006, τον Οκτώβριο του 1998, στο οποίο αποτυπώθηκαν οι κεντρικές στρατηγικές επιλογές ανάπτυξης της χώρας μας και οι κύριες τομεακές και περιφερειακές κατευθύνσεις.

Με επανάληψη των διαδικασιών προγραμματισμού σε πιο εξειδικευμένη μορφή, συντάχθηκε το αναλυτικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Σεπτέμβριο του 1999.

Τα Μάρτιο του 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου ενέκρινε μετά από σημαντικές διαπραγματεύσεις αυξημένα κονδύλια για τη χώρα μας, που μαζί με την εθνική και ιδιωτική συμμετοχή προσδιορίζουν ένα ύψος πόρων 17,5 τρις, που προβλέπεται να διατεθούν για την υλοποίηση της νέας παρέμβασης του Γ' ΚΠΣ, μέσω του Β' ΚΠΣ του Ταμείου Συνοχής και των νέων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών.

Τον Ιούλιο του 2000 εγκρίθηκε από το κολέγιο των Επιτρόπων το Γ' ΚΠΣ και εντός του Σεπτεμβρίου αναμενόταν η επίσημη απόφαση της Ε.Ε. Με βάση τις επιλογές του Σ.Α 2000-2006, οι προγραμματικές αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καταρτίζουν τα Σχέδια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΣΕΠ), τομεακά και περιφερειακά, σε συνάφεια μεταξύ τους ώστε συνολικά να συμβάλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων του Προγράμματος.

Τα τομεακά και περιφερειακά ΣΕΠ 2000-2006 υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου 2000. Η έγκαιρη υποβολή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην Ε.Ε. μας επέτρεψε να εκμεταλλευτούμε την πρόβλεψη του Κανονισμού για δυνατότητα αναδρομικής επιλεξιμότητας δαπανών από 1-1-2000.

Τον Ιούνιο του 1999 εγκρίθηκαν οι νέοι διαρθρωτικοί Κανονισμοί της Ε.Ε και βάσει αυτών προσαρμόστηκαν οι διαδικασίες και το περιεχόμενο των υπό κατάρτιση προγραμμάτων. Επίσης τον Ιούλιο του 1999 εγκρίθηκαν οι ενδεικτικές κατευθύνσεις της Ε.Ε., για τα προγράμματα της περιόδου 2000-2006, που αφορούν τις Περιφέρειες του στόχου 1 και λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση των Προγραμμάτων.

Όπως εμφανίζεται παρακάτω οι συνολικά κατανεμημένοι πόροι του νέου διαρθρωτικού προγράμματος στις επιμέρους προτεραιότητες που έχουν τεθεί (Γ' ΚΠΣ και Ταμείο Συνοχής) ανέρχονται σε 12,5 τρις δρχ. σε όρους δημόσιων δαπανών και με εκτιμώμενο συνολικό κόστος 16,2 τρις δρχ.

Κατανεμημένοι Πόροι Γ΄ Κ.Π.Σ Ταμείο Συνοχής	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Συνολικό Κόστος
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	1.486	37	1.523
Μεταφορές	3.864	1.488	5.352
Ανταγωνιστικότητα(Μεταποίηση, Τουρισμός, Ενέργεια, Έρευνα και Τεχνολογία)	1.120	958	2.078
Αγροτική Ανάπτυξη και Αλιεία	714	572	1.286
Βελτίωση Ποιότητας Ζωής (Περιβάλλον, πολιτισμός, Υγεία- Πρόνοια)	1.350	5	1.355
Κοινωνία της Πληροφορίας	773	194	967
Περιφερειακή Ανάπτυξη	3.189	500	3.689
ΣΥΝΟΛΟ	12.496	3.754	16.250

Παράλληλα σημαντικοί πόροι, ύψους 400 δις δρχ., θα αντληθούν και μέσω των τεσσάρων (4) Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (URBAN, INTERREG, LEADER & EQUAL).

Επισημαίνεται ότι παραμένουν ως αποθεματικά (επίδοσης και προγραμματισμού) ακατανέμητοι πόροι για το Γ΄ ΚΠΣ ύψους 780 δις δρχ. που θα κατανεμηθούν κατά τη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου με συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης και αποτελεσματικότητας.

3.3 Έγκριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

3.3.1 Έγκριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Παράλληλα με τη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης του ΚΠΣ, την περίοδο Μαΐου-Ιουλίου, προωθήθηκαν και ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε., στο πλαίσιο της κατάρτισης των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Με τις διαβουλεύσεις που έγιναν οριστικοποιήθηκαν οι επιμέρους επιλογές σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο. Οι επιλογές αυτές αντανακλούν και τις αρχικές μας θέσεις.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, με τις συμφωνηθείσες προσαρμογές, αποστέλλονται για έγκριση στην Ε.Ε. Ήδη έχουν αποσταλεί τα Επιχειρησιακά Προγράμματα "Οδικοί Άξονες, Λιμάνια, Αστική Ανάπτυξη", "Πολιτισμός", "Ανάπτυξη Υπαιθρου", "Αλιεία", "Κοινωνία της Πληροφορίας". Μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου θα έχει ολοκληρωθεί η αποστολή των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Παράλληλα έχουν υποβληθεί στην Ε.Ε. και τα αναθεωρημένα Σχέδια Περιφερειακών Προγραμμάτων. Τα Σχέδια αυτά θα συζητηθούν με την Ε.Ε. και θα οριστικοποιηθούν εντός του Σεπτεμβρίου προκειμένου να έχουμε την τελική τους έγκριση.

3.3.2 Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

Μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος ακολουθεί το Συμπλήρωμα προγραμματισμού. Το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού είναι ένα έγγραφο για την υλοποίηση της στρατηγικής του προγράμματος και των προτεραιοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία του προγράμματος σε επίπεδο μέτρου, που καταρτίζεται από το κράτος μέλος και αποστέλλεται στην Ε.Ε για ενημέρωση.

Η Αρχή Διαχείρισης πρέπει να εγκρίνει το συμπλήρωμα προγραμματισμού το αργότερο τρεις μήνες μετά από την απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση ενός επιχειρησιακού προγράμματος. Σε αντίθεση με το επιχειρησιακό πρόγραμμα για το οποίο απαιτείται συνοπτική μόνο περιγραφή των μέτρων, το συμπλήρωμα προγραμματισμού παρέχει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο των μέτρων, τα οποία περιλαμβάνουν :

- την εκ των προτέρων αξιολόγησή τους σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού, δηλαδή την απόδειξη της συνεκτικότητάς τους με τους στόχους των αντίστοιχων προτεραιοτήτων
- τους σχετικούς με την παρακολούθηση δείκτες που κυρίως χρησιμοποιούνται για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης καθώς και:
 - τους ειδικούς στόχους ποσοτικοποιημένους, εφόσον επιδέχονται ποσοτικοποίηση, και τη συνεκτικότητά τους με τις αντίστοιχες προτεραιότητες
 - το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η ενίσχυση από άποψη πραγματικής υλοποίησης, τα αποτελέσματα και, εφόσον είναι δυνατόν, τις επιπτώσεις τους στο κατάλληλο επίπεδο (προτεραιότητα ή μέτρο)
 - την πρόοδο του χρηματοδοτικού σχεδίου

Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των χρηματοδοτούμενων ενεργειών στο πλαίσιο κάθε μέτρου, εντός έξι μηνών από την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Για την επίσπευση του ρυθμού των προγραμμάτων, συνιστάται να παρέχονται προσωρινά κριτήρια επιλογής με το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού, όπως:

Το χρηματοδοτικό σχέδιο ανά μέτρο

- Ο χρηματοδοτικός πίνακας ανά μέτρο για το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού είναι ο ίδιος που συμπληρώθηκε για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Αυτό το χρηματοδοτικό σχέδιο πρέπει να είναι συνεκτικό με το χρηματοδοτικό σχέδιο του επιχειρησιακού προγράμματος και να τηρούνται οι βαρύτερες που έχουν αποφασιστεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
- στο χρηματοδοτικό σχέδιο περιλαμβάνεται περιγραφή των ρυθμίσεων χορήγησης της συγχρηματοδότησης για τα μέτρα.

Μέτρα Δημοσιότητας

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας παρουσιάζονται με τη μορφή ενός σχεδίου δράσεων που αφορά την επικοινωνία τόσο στο επίπεδο του ΚΠΣ όσο και στο επίπεδο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος. Όπως καταγράφεται και στις διατάξεις εφαρμογής που συνοδεύουν τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, για την εξασφάλιση της ομοιογένειας συνοχής και συνεργασίας μεταξύ των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του ΚΠΣ και των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η διαχειριστική αρχή του ΚΠΣ παρέχει ενιαίες αρχές και πλαίσια προς τις διαχειριστικές αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και φροντίζει για την συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό.

Ανταλλαγή στοιχείων

Με σκοπό την κάλυψη των απαιτήσεων σχετικά με τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, είναι απαραίτητη η περιγραφή των ρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους, για την ηλεκτρονική ανταλλαγή των στοιχείων που απαιτούνται. Τα παραπάνω αφορούν ειδικότερα τα στοιχεία που θα καταχωρούνται στο ΟΠΣ "ΕΡΓΟΡΑΜΑ".

Εκ των προτέρων Αξιολόγηση

Σύμφωνα με το νέο Κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων, ο ρόλος της "εκ των προτέρων" αξιολόγησης στη διαμόρφωση και έγκριση των Προγραμμάτων 2000-2006 είναι καθοριστικός.

Το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού πρέπει να παρέχει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο των μέτρων, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η εκ των προτέρων αξιολόγησή τους.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει :

- την απόδειξη της συνεκτικότητας των μέτρων με τους στόχους των αντίστοιχων προτεραιοτήτων
- τους σχετικούς με την παρακολούθηση δείκτες σύμφωνα με το άρθρο 36, του κανονισμού με έμφαση στους δείκτες που χρησιμοποιούνται για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης
- την αξιολόγηση της επάρκειας των προβλεπόμενων προσωρινών κριτηρίων επιλογής έργων

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση θα πρέπει να καλύπτει σημεία που δεν αντιμετωπίστηκαν ή αντιμετωπίστηκαν περιορισμένα στην αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως :

- προβλήματα σχετικά με τις δυνατότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης που εντοπίστηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο
- συνοχή μεταξύ επιχειρησιακών (σε επίπεδο μέτρου) και γενικών στόχων
- ποσοτικοποίηση των στόχων και των βασικών αντιστοιχιών

- ♦ αξιοπιστία και βαθμός κάλυψης των αναγκών παρακολούθησης και αξιολόγησης
- ♦ μέτρα σύγκρισης και ειδικές διαδικασίες (benchmarking) σε τομείς που είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν
- ♦ αναμενόμενες επιπτώσεις και αποτελέσματα σε σχέση με τους ειδικούς και τους επιχειρησιακούς στόχους
- ♦ εντοπισμός των απαιτούμενων βελτιώσεων στην υλοποίηση και παρακολούθηση
- ♦ αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής έργων και του βαθμού που αυτά ενισχύουν την αποτελεσματικότητα
- ♦ το βαθμό ύπαρξης ειδικών ρυθμίσεων για καινοτόμες ενέργειες

Ιδιαίτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην ανάλυση της κατάστασης σχετικά με την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (ιδίως στις ΜΜΕ), την απασχόληση και τους ανθρώπινους πόρους, το περιβάλλον και την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, σημεία στα οποία εντοπίστηκαν κατά τις προηγούμενες φάσεις των διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε. και τα περισσότερα προβλήματα επάρκειας των αξιολογήσεων.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να διατυπώσει άποψη, για την ευστοχία του προβλεπόμενου τρόπου εφαρμογής και παρακολούθησης καθώς και για το βαθμό συνέπειας των περιεχομένων του προγράμματος με τις Κοινοτικές Πολιτικές.

Τα στοιχεία που θα παρουσιαστούν στην αξιολόγηση, αν και διαφέρουν από τομέα σε τομέα, ενδεικτικά θα μπορούσαν να ομαδοποιηθούν σε εκείνα που σχετίζονται:

- Με την ποσοτικοποίηση των στόχων και τη διασύνδεσή τους με τα αναμενόμενα αποτελέσματα
- Με την τεκμηρίωση της συμβατότητας των παρεμβάσεων με τις Κοινοτικές πολιτικές
- Με την εξασφάλιση της συμβατότητας και της συμβολής των παρεμβάσεων στη γενικότερη αναπτυξιακή πολιτική της χώρας καθώς και σε άλλες ανάλογης σημασίας

Επισημαίνεται ιδιαίτερα η προσοχή που πρέπει να δοθεί στην ποσοτικοποίηση των στόχων για το 2003, καθώς η επίτευξή τους θα αποτελέσει μεταξύ των άλλων κριτήριο για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης.

Υπενθυμίζεται ότι στο επίπεδο του Συμπληρώματος Προγραμματισμού εξειδικεύονται οι δείκτες που αναφέρονται στα κριτήρια αποτελεσματικότητας που περιλαμβάνουν δείκτες φυσικών αποτελεσμάτων (εκροών) και δείκτες αποτελεσμάτων, που εκτιμούν, οι μεν πρώτοι το φυσικό αντικείμενο που προβλέπεται να υλοποιηθεί με τους αντίστοιχους πόρους που διατίθενται, οι δε δεύτεροι, τις πρώτες άμεσες ωφέλειες για τους άμεσους αποδέκτες από την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

3.4 Γ' ΚΠΣ και Νέο Πλαίσιο εφαρμογής

3.4.1 Προετοιμασία νέου συστήματος Εφαρμογής

Είναι γνωστό ότι κατά τη διάρκεια του Β' ΚΠΣ έγιναν σημαντικές μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της διαχειριστικής ικανότητας του συστήματος διοίκησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων αυτών ήταν η Ελλάδα να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις του ΚΠΣ. Αυτό έχει αναγνωριστεί και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το θέμα των μηχανισμών εφαρμογής αποτέλεσε ένα μείζον ζήτημα και για τη νέα διαρθρωτική παρέμβαση του Γ' ΚΠΣ, κυρίως, λόγω:

- Του αυξημένου μεγέθους και της φύσης της παρέμβασης
- Της πολύ μεγαλύτερης απαίτησης για ποιότητα και αποτελεσματικότητα
- Του νέου πλαισίου εταιρικής σχέσης με την Ε.Ε.

Είναι γνωστό ότι οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης.

Στο πλαίσιο αυτό έχουμε:

- Αποστασιοποίηση της Ε.Ε από τις διαδικασίες προγραμματισμού και επιλογής έργων
- Ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου της Ε.Ε. και δυνατότητα επιβολής αυστηρών ποινών
- Μεταφορά της ευθύνης στο Κράτος - Μέλος και υποχρέωση του να τηρεί συγκεκριμένες διακριτές διαχειριστικές και ελεγκτικές διαδικασίες με θεσμοθετημένες ευθύνες των αρμοδίων αρχών
- Υπαρκτό τον κίνδυνο οριστικής πλέον απώλειας πόρων σε περίπτωση καθυστερήσεων στη χρήση των πόρων

Υστερα από όλα αυτά συμπεραίνουμε ότι η ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της διαφάνειας στη νέα αναπτυξιακή παρέμβαση, άλλα και οι αυξημένες απαιτήσεις των νέων κανονισμών, επέβαλλαν την υιοθέτηση ενός συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του Γ' ΚΠΣ, διαφοροποιημένου σε σχέση με αυτό του Β' ΚΠΣ.

Η χώρα μας αναλαμβάνει πλέον σημαντικές ευθύνες για τη διασφάλιση της χρηστής και αποτελεσματικής χρήσης των πόρων. Το σύστημα αυτό συζητήθηκε και σχετικά πρόσφατα, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που έγιναν και συμφωνήθηκε με την Ε.Ε και κατέληξαν στο νέο πλαίσιο εφαρμογής με βάση το οποίο :

- Διαχωρίζονται σαφώς οι λειτουργίες, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες των οργάνων που θα υποστηρίξουν το νέο σύστημα
- Τα όργανα που προβλέπονται εντάσσονται στη λειτουργίες του κράτους λόγω των σημαντικών ευθυνών που αναλαμβάνουν, άλλα και λόγω του ότι εξυπηρετούν ευρύτερους στόχους για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης
- Καθιερώνονται ενιαίες και τυποποιημένες διαδικασίες για τη διαχείριση, τον έλεγχο, τις ροές χρηματοδοτήσεων

- Μεταβάλλεται ουσιαστικά η φιλοσοφία και το πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων
- Υιοθετείται ένα πολυεπίπεδο σύστημα ελέγχου στο πλαίσιο λειτουργίας των Διαχειριστικών Αρχών (πρωτοβάθμιος έλεγχος), της Αρχής Πληρωμής (δευτεροβάθμιος έλεγχος) και του Εξωτερικού Δημοσιονομικού Ελέγχου (τριτοβάθμιος έλεγχος)
- Καθιερώνεται ένα ενιαίο σύστημα αξιολόγησης, επιλογής και ένταξης έργων στα Προγράμματα
- Καθίσταται υποχρεωτική η μηχανοργάνωση της διαδικασίας ένταξης χρηματοδότησης, παρακολούθησης και ελέγχου των δράσεων.

Η αποτελεσματικότητα της νέας παρέμβασης σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθεί από τη λειτουργία όλων όσων εμπλέκονται με την εφαρμογή του ΚΠΣ στο πλαίσιο του νέου συστήματος. Ενός συστήματος που θέτει κανόνες στη διαχείριση και στον έλεγχο, που επιμερίζει ευθύνες, που θέτει κριτήρια στην επιλογή των έργων. Ενός συστήματος όμως που παράλληλα στηρίζεται στις αναγκαίες πολιτικές διεργασίες που επιβάλλει ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της χώρας.

Οι διεργασίες αυτές πρέπει να αντανακλούν τις ανάγκες και προτεραιότητες της κοινωνίας και να αναδεικνύουν τα σκόπια και ώριμα έργα, εισάγοντας στοιχεία ιεράρχησης των αναγκών.

3.4.1.1 Το νέο αυτό σύστημα συγκροτείται από τα παρακάτω όργανα:

1. Διαχειριστική Αρχή ΚΠΣ

Ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Έχει τη συνολική ευθύνη προγραμματισμού και εξασφάλισης της αποτελεσματικότητας και νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής του ΚΠΣ.

2. Διαχειριστικές Αρχές Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Ειδικές υπηρεσίες στους φορείς ευθύνης των Προγραμμάτων (Υπουργεία και Περιφέρειες). Έχουν την κύρια ευθύνη για την αποτελεσματικότητα και κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής των Προγραμμάτων.

3. Αρχή Πληρωμής

Ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Έχει ως αποστολή την εξασφάλιση των απρόσκοπτων χρηματοδοτικών ροών για τις παρεμβάσεις του ΚΠΣ.

4. Επιτροπή Εξωτερικού Δημοσιονομικού Ελέγχου

Ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Οικονομικών. Έχει ως αποστολή την εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης μέσω τριτοβάθμιου επιπέδου ελέγχου στις Διαχειριστικές Αρχές, την Αρχή Πληρωμής και του Τελικού Δικαιούχους.

5. Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π)

Είναι κυρίως ένα “πολιτικό” όργανο στο οποίο συμμετέχουν κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι με εποπτικές και στρατηγικές αρμοδιότητες. Η Ε.Π. καθορίζει τα κριτήρια επιλογής των έργων και έχει την κύρια ευθύνη για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας εκτέλεσης του Προγράμματος.

6. Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης (ΜΟΔ)

Η εφαρμογή και η οργάνωση της διαχείρισης του ΚΠΣ θα υποστηρίζεται από την Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης (ΜΟΔ). Η υποστήριξη αυτή συνιστάται κυρίως σε θέματα οργάνωσης των Διαχειριστικών Αρχών, στην επιλογή στελεχών, στη μεταφορά τεχνογνωσίας με την συνεχή κατάρτιση των στελεχών, στην επεξεργασία συστημάτων και εργαλείων οργάνωσης της διαχείρισης.

Τα παραπάνω όργανα υποστηρίζονται στη λειτουργία τους από το ΟΠΣ “ΕΡΓΟΡΑΜΑ”, το οποίο έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί στις Γραμματείες των Επιτροπών Παρακολούθησης του Β΄ ΚΠΣ.

Το ΟΠΣ “ ΕΡΓΟΡΑΜΑ” καλύπτει όλες τις λειτουργίες οι οποίες αναφέρονται και περιγράφονται στις διατάξεις εφαρμογής του ΚΠΣ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Η υποχρέωση των φορέων για την παροχή των απαραίτητων στοιχείων καλύπτεται με Νόμο και θα εξειδικευθεί με Υπουργικές Αποφάσεις.

Επιπλέον, οι έλεγχοι που θα πραγματοποιούν όλες οι ελεγκτικές αρχές σε όλα τα επίπεδα του Γ΄ ΚΠΣ, θα στηρίζονται στα στοιχεία και τα αρχεία που επισήμως θα καταχωρούνται στο ΟΠΣ “ΕΡΓΟΡΑΜΑ”. Τα πορίσματα των ελέγχων, οι απαντήσεις και οι τελικές αποφάσεις θα καταχωρούνται επίσης σ’ αυτό.

Η ανάγκη διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων, λειτουργιών και ευθυνών των εμπλεκόμενων με την παρακολούθηση, διαχείριση και έλεγχο φορέων και οργάνων και κυρίως η ανάγκη ισχυρής κατοχύρωσής τους, επέβαλαν την θεσμοθέτηση του νέου συστήματος εφαρμογής.

Για το σκοπό αυτό κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία ειδικού νομοσχεδίου.

Στο πλαίσιο αυτού του νομοσχεδίου:

1. Θεσμοθετούνται οι αρμοδιότητες και οι λειτουργίες των προβλεπόμενων οργάνων, τόσο σε επίπεδο ΚΠΣ, όσο και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
2. Οριοθετούνται οι μεταξύ τους σχέσεις
3. Προβλέπεται ο τρόπος συγκρότησης των οργάνων αυτών
4. Παρέχονται στους φορείς ευθύνης των Προγραμμάτων τα μέσα για την εκπλήρωση της αποστολής τους
5. Δίνεται η δυνατότητα υποστήριξης των φορέων που έχουν την άμεση ευθύνη υλοποίησης των έργων και δράσεων
6. Χρονοδιάγραμμα λειτουργίας νέου συστήματος εφαρμογής.

Στο συνημμένο χρονοδιάγραμμα προβλέπονται οι κρίσιμες φάσεις για την έναρξη της διαδικασίας ένταξης έργων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Ειδικότερα προβλέπονται :

1. Ψήφιση νομοσχεδίου
2. Έκδοση κοινών Υπουργικών Αποφάσεων για τη σύσταση των Διαχειριστικών Αρχών. Το ΥΠΕΘΟ επεξεργάζεται τις ΚΥΑ που προβλέπονται στο σχέδιο Νόμου
3. Συγκρότηση Διαχειριστικών Αρχών στους φορείς ευθύνης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Υπουργεία και Περιφέρειες)
4. Συγκρότηση της Αρχής Πληρωμής (ΥΠΕΘΟ)
5. Έγκριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από την Ε.Ε
6. Έκδοση ΚΥΑ για τη συγκρότηση των Επιτροπών Παρακολούθησης. Το ΥΠΕΘΟ επεξεργάζεται σχέδιο ΚΥΑ
7. Κατάρτιση Συμπληρώματος Προγραμματισμού, έγκριση του από την Επιτροπή Παρακολούθησης και υποβολή του για ενημέρωση στην Ε.Ε
8. Κατάρτιση κριτηρίων επιλογής έργων και έγκριση τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης
9. Εφαρμογή από τις Διαχειριστικές Αρχές της διαδικασίας ένταξης των έργων.

3.4.2. Αναδρομική επλεξιμότητα δαπανών

Ο κανονισμός προβλέπει τη δυνατότητα αναδρομικής επλεξιμότητας των δαπανών από 1-1-2000. Η χώρα μας μερίμνησε να υποβάλει εγκαίρως όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΚΠΣ ώστε να μπορεί να εκμεταλλευτεί πλήρως τη δυνατότητα αυτή. Η αξιοποίηση της δυνατότητας αυτής οδήγησε στην ανάγκη υιοθέτησης μιας προσωρινής διαδικασίας ένταξης έργων μέχρι να τεθούν σε εφαρμογή οι συμφωνηθείσες ρυθμίσεις για τη διαχείριση του Γ' ΚΠΣ. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκαν από το ΥΠΕΘΟ ειδικές εγκυκλίαι προς όλους τους φορείς ευθύνης (Υπουργεία, Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κλπ.) οι οποίες προβλέπουν τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσει προκειμένου έργα και μελέτες προετοιμασίας του Γ' ΚΠΣ να εγγραφούν στο ΠΔΕ και να έχουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης κατά το μεταβατικό στάδιο.

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω διαδικασία ένταξης στο ΠΔΕ για το Γ' ΚΠΣ αφορά κυρίως έργα επείγοντα, απολύτως ώριμα, σαφούς επλεξιμότητας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και με σχεδόν βέβαιη την μελλοντική ένταξή τους στα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Με βάση τις παραπάνω εγκυκλίους οι Περιφέρειες και τα Υπουργεία αποστέλλουν στο ΥΠΕΘΟ τις προτάσεις τους για ένταξη στο ΠΔΕ έργων και μελετών προετοιμασίας του Γ' ΚΠΣ. Οι προτάσεις αυτές (που συνοδεύονται από συνοπτικό Τεχνικό Δελτίο Έργου συμβατό με το νέο Πληροφοριακό Σύστημα) θα πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων, των Περιφερειακών Συμβουλίων ή Νομαρχιακών Συμβουλίων (εφ' όσον πρόκειται για έργα των Περιφερειακών ή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων).

Οι προτάσεις αξιολογούνται από το ΥΠΕΘΟ όσον αφορά την επλεξιμότητά τους, το βαθμό προτεραιότητας και του επείγοντος και για το εάν είναι σύμφωνες με τους στόχους του νέου προγράμματος στο οποίο αναφέρονται.

Υπενθυμίζεται ότι τα παραπάνω συνιστούν μία προσωρινή διαδικασία. Η οριστική διαδικασία έγκρισης και ένταξης έργων στα νέα επιχειρησιακά Προγράμματα, στο πλαίσιο λειτουργίας του νέου συστήματος, διαμορφώνεται σε μία διαφορετική βάση. Η διαδικασία αυτή προϋποθέτει :

- Συγκρότηση της Διαχειριστικής Αρχής καθώς και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π
- Έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Σύνταξη και έγκριση του Συμπληρώματος Προγραμματισμού
- Έγκριση συγκεκριμένων κριτηρίων επιλογής έργων από την Επιτροπή Παρακολούθησης σχετικά με την επιλεξιμότητα, την πληρότητα και ωριμότητα, καθώς και την σκοπιμότητα των έργων
- Υποχρεωτική καταχώρηση των αναγκαίων στοιχείων των υπό ένταξη έργων στο ΟΠΣ“ΕΡΓΟΡΑΜΑ”. Θα πρέπει να τηρούνται πλήρως συμπληρωμένα τα έντυπα ένταξης του ΟΠΣ

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με βάση και τις οδηγίες που έχουν δοθεί, χρηματοδοτεί απρόσκοπτα τα έργα και τις μελέτες του Γ΄ΚΠΣ. Διαθέσιμοι πόροι ύψους 700 δις δρχ. για το έτος 2000 έχουν προβλεφθεί για το σκοπό αυτό. Οι πόροι αυτοί είναι απόλυτα επαρκείς να ικανοποιήσουν όλες τις ανάγκες χρηματοδότησης ωρίμων, επιλέξιμων και σκοπιμών έργων.

3.5 Έργο αλοδεκτών εγκυκλίου

Οι φορείς ευθύνης των προγραμμάτων για την αμέσως επόμενη περίοδο καλούνται να προωθήσουν τις διαδικασίες σύνταξης του Συμπληρώματος Προγραμματισμού, καθώς και τις διαδικασίες που θα ενεργοποιήσουν το νέο πλαίσιο εφαρμογής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις εφαρμογής των προγραμμάτων και στο ειδικό νομοσχέδιο που κατατίθεται στη Βουλή.

Σχετικά με το συμπλήρωμα Προγραμματισμού έχει συγκεντρωθεί το αναγκαίο υλικό από τους φορείς ευθύνης, ώστε να μπορεί σύντομα να υποβληθεί στο ΥΠΕΘΟ. Υπενθυμίζετε ότι στη φάση αυτή είναι σκόπιμο οι φορείς ευθύνης να θέσουν προς τους φορείς των προτάσεων προσωρινά κριτήρια ένταξης έργων ή κατηγοριών έργων (επιλεξιμότητα, σκοπιμότητα, ωριμότητα κλπ) ώστε να ληφθούν υπ όψη κατά τη διατύπωση των προτάσεων τους.

Επίσης είναι σκόπιμο οι κατηγορίες έργων που προτείνονται από τους φορείς των προτάσεων να συνοδεύονται, για τα κυριότερα τουλάχιστον από αυτά από συνοπτικά τεχνικά δελτία, αλλά και από μια σύντομη έκθεση σκοπιμότητας.

Σε ειδικές τεχνικές συναντήσεις που προγραμματίζονται για το επόμενο διάστημα θα επιλυθούν ειδικότερα ζητήματα σχετικά με το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

Για το κρίσιμο θέμα του νέου πλαισίου εφαρμογής του Γ΄ΚΠΣ προγραμματίζονται για το αμέσως επόμενο διάστημα ειδικές συναντήσεις με τους φορείς ευθύνης προκειμένου να τεθούν υπ' όψη και άμεσα να ενεργοποιηθούν οι ακριβείς διαδικασίες υλοποίησης του πλαισίου αυτού.

Κεφάλαιο 4

Η Διαδικασία του σχεδιασμού στο Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου και ο Ρόλος της Τ.Α σ' αυτήν

4.1 Διαδικασία του Σχεδιασμού

Το Σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος συντάχθηκε με βάση την 5η Εγκύκλιο της Διυπουργικής Ομάδας Σχεδιασμού Αναπτυξιακού Προγράμματος 2000-2006 του ΥΠ.ΕΘ.Ο., ενώ λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των νέων Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων και τα έγγραφα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τις νέες απόψεις των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσο αφορά τη δομή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ.

Η ανάπτυξη και περιγραφή του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου ακολουθεί τις βασικές αρχές και τις αναπτυξιακές στρατηγικές που περιγράφονται στο Τελικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το οποίο υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το ΥΠΕΘΟ, στα πλαίσια του Συνολικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2000 - 2006 για τη Χώρα, ενώ η δομή του ως προς τους Άξονες Προτεραιότητας και τα Μέτρα ανασυνθέτει, κατά ένα μικρό βαθμό, τη δομή του αντίστοιχου Σχεδίου Ανάπτυξης, τηρώντας τις ενδεικτικές δράσεις και ενέργειες, ενώ επιπρόσθετα περιλαμβάνονται ολοκληρωμένες δράσεις ανάπτυξης ειδικών αγροτικών, αλλά και αστικών και ημιαστικών περιοχών.

Για την κατάρτιση του νέου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου 2000 -2006 ακολουθήθηκαν όλες οι διαδικασίες των εταιρικών διαβουλεύσεων, τόσο σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, όσο και μεταξύ Περιφέρειας και κεντρικών φορέων και Υπουργείων.

Συγκεκριμένα και όσον αφορά στις ενδοπεριφερειακές διαβουλεύσεις, η Γενική Γραμματεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε συνέχεια των θεματικών / τομεακών ημερίδων που είχε διοργανώσει σε διάφορες πόλεις της Περιφέρειας για την κατάρτιση του Αναλυτικού ΣΠΑ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το διένειμε σε όλους τους φορείς.

Στη συνέχεια και εφ' όσον είχε υποβληθεί από το Ελληνικό Κράτος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το συνολικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Χώρας 2000 - 2006, η Γενική Γραμματεία της Περιφέρειας με την υποστήριξη της Επιτροπής κατάρτισης του ΣΠΑ Πελοποννήσου, ζήτησε απ' όλους τους φορείς σε Περιφερειακό, Νομαρχιακό και Τοπικό επίπεδο, καθώς και από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τους ΟΤΑ της Περιφέρειας, να υποβάλλουν στη Γενική Γραμματεία τις αναλυτικές τους προτάσεις για την στρατηγική ανάπτυξη της περιοχής τους για τη νέα προγραμματική περίοδο 2000 - 2006.

Εν τω μεταξύ διένειμε σε όλους τους φορείς της Περιφέρειας την 5η Εγκύκλιο της Διυπουργικής Ομάδας Σχεδιασμού του Αναλυτικού Προγράμματος 2000 - 2006 του ΥΠΕΘΟ, προκειμένου να ενημερωθούν για τις διαδικασίες κατάρτισης, τη δομή και τα περιεχόμενα του νέου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου.

Κατά τη διάρκεια σύνταξης του νέου ΠΕΠ Πελοποννήσου από την Επιτροπή Κατάρτισης, πραγματοποιήθηκαν επί μέρους συναντήσεις της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας Πελοποννήσου με ομάδες εκπροσώπων παραγωγικών και κοινωνικών φορέων της Περιφέρειας, όπου συζητήθηκαν η δομή και τα περιεχόμενα του νέου ΠΕΠ Πελοποννήσου, σε σχέση με την στρατηγική ανάπτυξης κάθε χωρικού / προγραμματικού επιπέδου ή / και τομέα της Περιφέρειας.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας συνεδρίασε το Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου υπό τη προεδρία του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με μοναδικό θέμα τη δομή και τα περιεχόμενα του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Για την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Κεντρικής διοίκησης και αυτοδιοίκησης και μεταξύ των επιπέδων της Αυτοδιοίκησης υπάρχουν τρεις βασικές αρχές.

4.1.1 Το σύστημα του Δημοκρατικού Προγραμματισμού

Ο δημοκρατικός προγραμματισμός αποτελεί την κατευθυντήρια και ρυθμιστική αρχή της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής μας. Εξασφαλίζει την ενότητα των εθνικών στόχων, τη διατήρηση της γενικής ισορροπίας και της αρμονικής ανάπτυξης της οικονομίας. Είναι ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στη Κεντρική διοίκηση και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Τα όργανα Προγραμματισμού είναι οι φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης ή καταρτίζουν ή εγκρίνουν τα αναπτυξιακά προγράμματα. Τα όργανα προγραμματισμού¹ έχουν συγκροτηθεί, με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, σε κάθε χωρικό επίπεδο και είναι:

- Εθνικός χώρος : Κεντρικοί φορείς με συντονιστή το ΥΠΕΘΟ
- Περιφέρειες : Περιφερειακά Συμβούλια
- Νομοί : Νομαρχιακά Συμβούλια
- Επαρχίες : Επαρχιακά Συμβούλια
- Συμβούλια Περιοχής : Διοικητικό Συμβούλιο Συμβουλίων Περιοχής
- Δήμοι \ Κοινότητες : Δημοτικά \ Κοινοτικά Συμβούλια

Σε χαμηλότερο χωρικό επίπεδο έχουν συσταθεί τα Συμβούλια Δημοτικών διαμερισμάτων και τα Συνοικιακά Συμβούλια, τα οποία δεν ασκούν αρμοδιότητες προγραμματισμού, αλλά έχουν συμβουλευτικό ρόλο σχετικά με προτάσεις που αφορούν την περιοχή τους. Τα Επαρχιακά Συμβούλια

¹ Κ. Καστανή- Β. Σκαρμαγκά: Η Περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ε. Ο. Κ στην Ε. Ε

γνωμοδοτούν για όλα τα θέματα του Νομαρχιακού Συμβουλίου, που αφορούν την επαρχία τους και ασκούν τις αποφασιστικές αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται προς αυτά από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Τα συμβούλια Περιοχής έχουν σκοπό το σχεδιασμό και προγραμματισμό της ανάπτυξης της περιοχής τους, την εκτέλεση έργων κ.α. Για την εκπλήρωση αυτών των αρμοδιοτήτων διαχειρίζονται τις χρηματοδοτήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε) και από τους πόρους των προγραμμάτων της Ε.Ε που αφορούν τη περιοχή τους.

Τα αναπτυξιακά Προγράμματα¹ διακρίνονται σε μεσοπρόθεσμα και ετήσια, τα οποία συντάσσονται με τη συμμετοχή των αρμόδιων φορέων για κάθε χωρική βαθμίδα και με την προϋπόθεση ότι πρέπει να είναι αλληλοσυνδεδεμένα και συντονισμένα μεταξύ τους ώστε να επιτυγχάνονται τα καλύτερα αποτελέσματα.

Τα αντίστοιχα μεσοπρόθεσμα και ετήσια αναπτυξιακά προγράμματα για κάθε χωρικό επίπεδο είναι:

- Εθνικός χώρος : Εθνικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
- Περιφέρειες : Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα
- Νομοί : Νομαρχιακά Αναπτυξιακά Προγράμματα
- Συμβούλια Περιοχής : Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
- Δήμοι\ Κοινότητες : Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα

Οι διαδικασίες για την κατάρτιση των προγραμμάτων έχουν ως εξής:

➤ Το μεσοπρόθεσμο Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται από το ΥΠΕΘΟ

➤ Κάθε μεσοπρόθεσμο Περιφερειακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται, στο πλαίσιο του αντίστοιχου μεσοπρόθεσμου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, από το Περιφερειακό Συμβούλιο

➤ Κάθε μεσοπρόθεσμο Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται στο πλαίσιο του αντίστοιχου μεσοπρόθεσμου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος από το Νομαρχιακό Συμβούλιο

➤ Κάθε μεσοπρόθεσμο Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται στο πλαίσιο του αντίστοιχου μεσοπρόθεσμου Νομαρχιακού Αναπτυξιακού Προγράμματος, από το Δημοτικό Συμβούλιο ή από το Συμβούλιο Περιοχής

➤ Τα Συμβούλια περιοχής καταρτίζουν μεσοχρόνια και ετήσια Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα της περιοχής τους

➤ Τα μεσοπρόθεσμα Αναπτυξιακά Προγράμματα εξειδικεύονται από τα αρμόδια όργανα προγραμματισμού κάθε χωρικής ενότητας.

Τα ετήσια Αναπτυξιακά Προγράμματα σε κάθε χωρικό επίπεδο καταρτίζονται όπως και τα μεσοπρόθεσμα, δηλαδή στα πλαίσια του αναπτυξιακού προγράμματος της παραπάνω βαθμίδας και των αντίστοιχων μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών προγραμμάτων της ίδιας βαθμίδας, με τη διαφορά ότι δεν απαιτείται έγκριση από την παραπάνω ιεραρχική βαθμίδα.

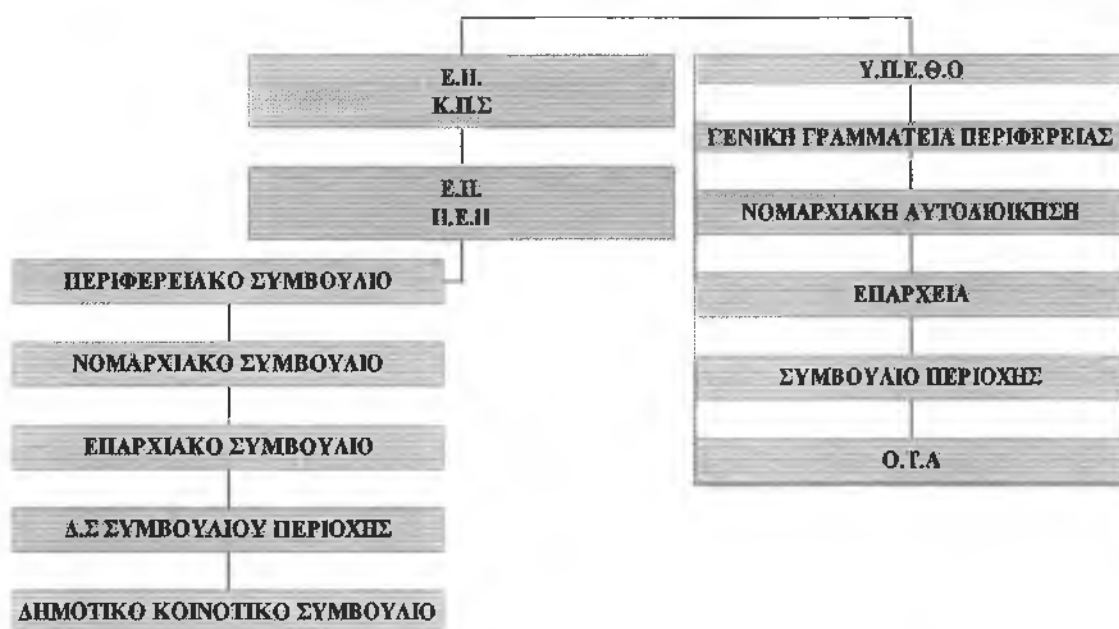
Η ιεραρχική δομή στη διαδικασία του προγραμματισμού λειτουργεί με αμφίδρομες και ιεραρχικές σχέσεις ως εξής: στόχοι που έχουν τεθεί σε ένα

¹ Κ. Καστάνη-Β. Σκαρμαγκά: Η Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ε. Ο. Κ στην Ε. Ε

ανώτερο ιεραρχικά επίπεδο αποτελούν δεσμεύσεις για τις κατώτερες βαθμίδες προγραμμάτων, ενώ οι προτάσεις που τίθενται από τις κατώτερες βαθμίδες αξιολογούνται και ενσωματώνονται στα προγράμματα των ανώτερων βαθμίδων.

Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται τα περιφερειακά όργανα προγραμματισμού ως προς τη κατάρτιση ενός Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Π.Ε.Π).

• ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η χρηματοδότηση των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων γίνεται ως εξής:

➤ Κάθε ετήσιο αναπτυξιακό πρόγραμμα με βάση ένα συγκεκριμένο χρηματοδοτικό σχέδιο

➤ Κάθε ετήσιο αναπτυξιακό πρόγραμμα χρηματοδοτείται από: α) πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), β) πιστώσεις φορέων του δημοσίου φορέα, γ) ιδίους πόρους των φορέων της Αυτοδιοίκησης

➤ Το Π.Δ.Ε κατανέμεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, για τη χρηματοδότηση έργων: α) εθνικής σημασίας β) περιφερειακής σημασίας γ) νομαρχιακής σημασίας και δ) τοπικής σημασίας, με βάση τα εξειδικευμένα μεσοπρόθεσμα αναπτυξιακά προγράμματα των αντίστοιχων επιπέδων

➤ Με την ίδια απόφαση μπορεί ένα ποσοστό του Π.Δ.Ε. να κρατηθεί από κοινού με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για τη χρηματοδότηση έργων των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων τους

- Κάθε Περιφερειακό Συμβούλιο κατανέμει της συγκεκριμένες πιστώσεις κατά Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων
- Κάθε Νομαρχιακό Συμβούλιο κατανέμει τις εγκριθείσες πιστώσεις κατά Δήμο ή Κοινότητα, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων για την ένταξη έργου στο ετήσιο Π.Δ.Ε. είναι η εξής: τα αρμόδια όργανα προγραμματισμού σε κάθε επίπεδο επιλέγουν τα συγκεκριμένα έργα, που τους αφορούν μέσα στο εγκεκριμένο όριο πληρωμών και αποφασίζουν για την κατανομή πιστώσεων του Π.Δ.Ε στο αμέσως κατώτερο ιεραρχικά επίπεδο.

Στη πραγματικότητα δεν υπάρχει αυτόνομη και αποκεντρωμένη οικονομική λειτουργία των φορέων του προγραμματισμού, αλλά η αποκέντρωση επικεντρώνεται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, αφού οι φορείς κατανέμουν τις εγκεκριμένες πιστώσεις και επιλέγουν τα συγκεκριμένα έργα που θα εντάξουν στο πρόγραμμά τους.

Η διαδικασία για την κατάρτιση του Π. Δ. Ε είναι η ακόλουθη¹ :

- Το ΥΠΕΘΟ το Σεπτέμβριο κάθε έτους στέλνει την εγκύκλιο προεκτιμήσεων προς όλους τους φορείς με την οποία ζητείται να κατατεθεί η εκτίμηση του προϋπολογισμού για το επόμενο έτος που απαιτείται για την απρόσκοπτη συνέχιση των έργων τους
- Με βάση τις προεκτιμήσεις που καταθέτουν οι φορείς -το Νοέμβριο κάθε έτους- το ΥΠΕΘΟ συντάσσει τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Γενικού Προϋπολογισμού
- Μετά τον καθορισμό του ύψους του προϋπολογισμού Δ.Ε για το επόμενο έτος, το ΥΠΕΘΟ προβαίνει στην κατανομή του στους επιμέρους φορείς και τομείς
- Η κατανομή του συνολικού ορίου πληρωμών γίνεται προς : α) τους κεντρικούς φορείς β) Νομαρχίες -Ο.Τ.Α, έχει δύο σκέλη: α) όριο πληρωμών για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα(Σ.Α.\2) και β) για τις υπόλοιπες Σ.Α.

¹ Κ. Καστάνη- Β. Σκαρामαγκά: Η Περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ε.Ο.Κ στην Ε.Ε

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ		ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
Σ. Α. Ε	Σ.Α.Ε/2	Περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από τα Κοινοτικά Ταμεία, εκτελούνται από τα Υπουργεία και τους άλλους φορείς.
	Σ.Α.Ε/1	Περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από Διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς.
	Σ. Α. Ε	Περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και αφορούν κυρίως δαπάνες μη επιλέξιμες από τα Κοινοτικά Ταμεία.
Σ. Α. Μ		Περιλαμβάνονται μελέτες και έρευνες που απαιτούνται για την υλοποίηση των έργων που περιλαμβάνονται στις Σ. Α. Ε.
Σ. Α. Δ		Περιλαμβάνουν διοικητικές δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με το Π. Δ. Ε
Σ.Α.Ν.Α	Σ. Α. Ν Α/2	Περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά ταμεία, εκτελούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
	Σ. Α. Ν. Α	Περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και αφορούν όλες τις δραστηριότητες των Νομαρχιών: έργα, μελέτες, προμήθειες, έρευνες κ.λ.π.
Σ. Α. Τ. Α.		Με τη Σ. Α. Τ. Α χρηματοδοτούνται οι Ο. Τ. Α και τα Συμβόλια.

➤ Η κατανομή αυτή γνωστοποιείται από το ΥΠΕΘΟ με εγκύκλιο - το Δεκέμβριο κάθε έτους - και ταυτόχρονα δίνονται οδηγίες για την κατάρτιση του Π.Δ.Ε

➤ Τον Ιανουάριο οι φορείς στέλνουν τις προτάσεις τους στο ΥΠΕΘΟ, μετά την έγκριση των οποίων εκδίδονται οι σχετικές Συλλογικές Αποφάσεις (Σ.Α)

➤ Μετά την έκδοση των Σ.Α είναι εφικτή η χρηματοδότηση των εγκεκριμένων έργων, οπότε και ουσιαστικά αρχίζει η υλοποίηση του Π.Δ.Ε, από την 1^η Μαρτίου κάθε έτους¹.

Οι Γενικοί Γραμματείς Περιφερειών σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των Δ/νσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΥΠΕΘΟ επιβεβαιώνουν ότι έχουν τηρηθεί από τα Νομαρχιακά Συμβόλια οι οδηγίες της εγκυκλίου του ΥΠΕΘΟ για την κατάρτιση των προγραμμάτων. Σε αντίθετη περίπτωση διατυπώνουν τη διαφωνία τους και τις παρατηρήσεις τους, που λαμβάνονται υπόψη από το ΥΠΕΘΟ κατά την έγκριση των Σ. Α. Ν. Α.

Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών υποβάλλουν στο ΥΠΕΘΟ τις προτάσεις τους για τα έργα που υλοποιούνται στην περιοχή τους μέσω Κοινοτικών Προγραμμάτων (Κ.Π.Σ, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Ταμείο Συνοχής). Επίσης συνεργάζονται με τους εκπροσώπους των Υπουργείων για την κατάρτιση των Σ.Α/2, όπου υπάρχουν έργα της Περιφέρειάς τους. Τέλος έχουν την ευθύνη παρακολούθησης των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και αποστέλλουν στα προβλεπόμενα χρονικά διαστήματα τα στοιχεία των έργων.

¹ Το οικονομικό έτος είναι 1/3-28/2 κάθε έτους

Με βάση το παραπάνω σύστημα του Δημοκρατικού Προγραμματισμού προβλέπονται συγκεκριμένες κατηγορίες αναπτυξιακών προγραμμάτων και ειδικότερες διαδικασίες κατάρτισης τους, στις οποίες καίρια θέση καταλαμβάνουν οι Ο.Τ.Α.

Οι Ο.Τ.Α αναλαμβάνουν ουσιαστικά την εξειδίκευση των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων ανάπτυξης, αφού όμως κατά τρόπο κλιμακωτό εκ των κάτω προς τα άνω έχουν συνδιαμορφώσει το περιεχόμενο αυτό μέσω των προτάσεων τους. Το περιεχόμενο των προτάσεων τους παρέχει σαφή εικόνα της πράξης, των παραδοτέων και του τρόπου υλοποίησής τους.

Για τις πράξεις τις οποίες επιλέγει η Τοπική Αυτοδιοίκηση το περιεχόμενο των υποέργων μέσω ανοιχτών διαδικασιών και μετά από πρόταση των αποδεκτών, η πράξη ταυτίζεται με την προκήρυξη η οποία περιλαμβάνει τον σαφή προσδιορισμό του τρόπου υλοποίησης της πράξης (προδιαγραφές συμμετεχόντων, καθορισμός νομοθετικού πλαισίου, διαδικασίες υποβολής, διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων, τρόπος παρακολούθησης, μέθοδος ελέγχου και τρόπος πληρωμής.)

4.1.2 Το σύστημα κανονιστικών αρμοδιοτήτων¹

Κάθε επίπεδο Αυτοδιοίκησης για να μπορέσει να ασκήσει αρμοδιότητες, με δυνατότητα προσαρμογής στις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες ή στόχους ποιότητας που η πολιτική του ηγεσία επιδιώκει να επιτύχει, πρέπει να διαθέτει ένα ελάχιστο πεδίο κανονιστικής αρμοδιότητας. Οι βασικές κατευθύνσεις των κανονιστικών αρμοδιοτήτων είναι οι εξής: η αρχή της εγγύτητας, η αρχή της πληρότητας, η αρχή της υποχρεωτικότητας και της αποκλειστικότητας, η αρχή της οικονομικής και λειτουργικής αυτάρκειας, η αρχή της συνεργασίας, η αρχή του προγραμματισμού και η αρχή του συντονισμού.

Πρέπει να καθιερωθεί σύστημα ελέγχου της νομιμότητας αυτών των πράξεων τόσο σε σχέση με τους νόμους όσο και με το Σύνταγμα.

4.1.3 Το Σύστημα Σύγκλισης

Βασικός στόχος είναι η άμβλυση των διαφορετικών ταχυτήτων που αντικειμενικά έχουν οι Δήμοι μεταξύ τους όσο και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι Περιφέρειες της Χώρας. Έτσι επιδιώκεται η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.

Προϋπόθεση για τη σύγκλιση είναι ασφαλώς τόσο ο δημοκρατικός προγραμματισμός όσο και η κανονιστική αρμοδιότητα γιατί επιτρέπουν να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε ΟΤΑ και κάθε περιοχής.

¹ Επιθεώρηση Τ. Α έκδοση της Κ.Ε Δ.Κ.Ε.

4.1.4 Προσωρινή διαδικασία ένταξης κατά το μεταβατικό στάδιο έως την έγκριση του Επιχειρησιακού προγράμματος

Ο κανονισμός προβλέπει τη δυνατότητα αναδρομικής επιλεξιμότητας των δαπανών για έργα του Γ' ΚΠΣ από 1/01/2002. Η χώρα μας μερίμνησε να υποβάλλει εγκαίρως όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ ώστε να μπορεί να εκμεταλλευτεί αυτή τη δυνατότητα. Η αξιοποίηση αυτής της δυνατότητας οδήγησε στην ανάγκη υιοθέτησης μιας προσωρινής διαδικασίας ένταξης έργων, μέχρι να τεθούν σε εφαρμογή οι συμφωνηθείσες ρυθμίσεις για την διαχείριση του Γ' ΚΠΣ. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκαν από το ΥΠΕΘΟ ειδικές εγκύκλιοι προς όλους τους φορείς ευθύνης (Υπουργεία, Περιφέρειες, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση) οι οποίες προβλέπουν τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου έργα και μελέτες προετοιμασίας του Γ' ΚΠΣ να εγγραφούν στο Π.Δ.Ε και να έχουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης κατά το μεταβατικό στάδιο.

Τα απαραίτητα βήματα αυτής της προσωρινής διαδικασίας είναι τα παρακάτω:

➤ Οι Φορείς Προγραμματισμού (ΟΤΑ, Περιφέρειες, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση) προτείνουν για ένταξη στο Γ' ΠΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, κυρίως έργα επείγοντα, απολύτως ώριμα και επλέξιμα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι ΟΤΑ οφείλουν να διερευνήσουν όλα τα υφιστάμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα και να επιλέξουν σε ποια από αυτά θα οδηγήσουν τα έργα τους με σκοπό τη χρηματοδότηση από το Γ' ΠΕΠ.

Εφόσον επιλεχθούν τα έργα τα οποία θα προχωρήσουν προς κάποιο κατάλληλο επιχειρησιακό πρόγραμμα, οι ΟΤΑ οφείλουν να ξεκινήσουν την πολύ σημαντική φάση της ωρίμανσης των έργων. Τα έργα προκειμένου να αποκτήσουν ωριμότητα πρέπει να αποκτήσουν όλες τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις που προβλέπονται από την υπάρχουσα νομοθεσία (προέγκριση χωροθέτησης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων, άδειες από Πολεοδομία κ.λ.π.) και όλες τις απαιτούμενες τεχνικές μελέτες και τα αντίστοιχα τεύχη δημοπράτησης. Μόνο τα έργα που θα φτάσουν σε αυτό το στάδιο ωρίμανσης μπορούν με σημαντικές πιθανότητες να προχωρήσουν για αίτηση χρηματοδότησής τους. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται η ωριμότητα ο φορέας έχει την δυνατότητα να ζητήσει συνδρομή για να κάνει όλες τις προπαρασκευαστικές ενέργειες ωρίμανσης των έργων.

Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητη η ύπαρξη μίας στρατηγικής ανάπτυξης με την εκπόνηση ενός Επιχειρησιακού Αναπτυξιακού Σχεδίου, η οποία θα βοηθήσει στη σωστή τεκμηρίωση των έργων. Έργα τα οποία είναι μεμονωμένα δεν εμπίπτουν σε μια συνολική στρατηγική ανάπτυξης των ΟΤΑ και δεν θα έχουν πολλές προοπτικές εξεύρεσης χρηματοδότησης.

Στη συνέχεια ο φορέας προετοιμάζει όλους τους φακέλους και τις μελέτες για τις αδειοδοτήσεις, την απόκτηση γης και τη τεχνική ωριμότητα του έργου. Η φάση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική και απαιτεί σαφή γνώση των προϋποθέσεων που τίθενται για κάθε κατηγορία έργου.

➤ Οι προτάσεις των φορέων προγραμματισμού για την ένταξη των έργων τους στο Γ' Π.Ε.Π της Περιφέρειας συνοδεύονται από Συνοπτικό Τεχνικό Δελτίο Έργου (Τ.Δ.Ε), συμβατό με το νέο πληροφοριακό σύστημα Ο.Π.Σ, και από την σύμφωνη γνώμη των Δημοτικών και Νομαρχιακών Συμβουλίων.

Τα Τεχνικά Δελτία Έργων αποτελούν το βασικό εργαλείο προγραμματισμού των έργων, περιγράφουν τα έργα, συμπληρώνονται από τους Φορείς που ζητούν χρηματοδότηση και αξιολογούνται από την Διαχειριστική Αρχή.

Τα Τ.Δ.Ε αποτελούν

- Ταυτότητα Έργου
- Φυσικό Αντικείμενο
- Σκοπιμότητα
- Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης
- Χρονικός Προγραμματισμός
- Οικονομικός Προγραμματισμός
- Χρηματοδοτικό Σχέδιο
- Συνημμένα έγγραφα
- Στοιχεία Φορέα Επίβλεψης
- Ανάλυση των Υποέργων

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ) είναι ένα σύστημα πληροφόρησης το οποίο παρακολουθεί τα οικονομικά μεγέθη, την πρόοδο του φυσικού αντικειμένου των παρεμβάσεων και κυρίως τα αποτελέσματά τους .

Το ΟΠΣ υποστηρίζει πλέον μια ενιαία αντιμετώπιση του τρόπου ένταξης και παρακολούθησης των έργων:

- Ενιαία έντυπα ένταξης έργων και υποέργων
- Δήλωση Δαπανών
- Τριμηνιαία Δελτία Παρακολούθησης της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου
- Ενιαία απεικόνιση της πληροφορίας

Το Ο.Π.Σ υποστηρίζει τις ακόλουθες βασικές λειτουργίες:

- Σχεδιασμός και Κατάρτιση του Κ.Π.Σ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

- Ένταξη Έργων (Δημιουργία καταλόγου προς ένταξη έργων, Τεχνικά δελτία έργων, υποβολή και έγκριση από Επιτροπή παρακολούθησης, συμβάσεις)

- Παρακολούθηση έργων\ υποέργων, με μηνιαία και τριμηνιαία δελτία και τήρηση ιστορικού αρχείου.
- Χρηματορροές
- Υποστήριξη- παρακολούθησης ελέγχων
- Υποστήριξη- παρακολούθησης αξιολόγησης προγραμμάτων
- Υποστήριξη Επιτροπών Παρακολούθησης.

➤ Οι προτάσεις των φορέων προγραμματισμού υποβάλλονται στην Διαχειριστική Αρχή για έλεγχο ως προς την επιλεξιμότητα, τη συμβατότητα, τη πληρότητα και την ωριμότητά τους, έτσι ώστε να είναι σχεδόν βέβαιη η μελλοντική ένταξή τους στο Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου.

Τα Τ.Δ.Ε\Υ που τη συνοδεύουν πρέπει να είναι συμπληρωμένα με σαφήνεια και αξιοπιστία σε όλα τους τα πεδία να είναι υπογεγραμμένα και να συνοδεύονται από όλα τα έγγραφα που κρίνονται αναγκαία για την εξέτασή τους και ειδικότερα από τις αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων του Δημοκρατικού Προγραμματισμού.

Στην περίπτωση που η πράξη εγκριθεί για χρηματοδότηση στα προγράμματα, τα Τ.Δ.Ε\Υ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης για ένταξη.

➤ Αξιολόγηση από τη Διαχειριστική Αρχή με βάση τα κριτήρια ένταξης.

Οι προτάσεις θα αξιολογηθούν με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης. Η Διαχειριστική Αρχή έχει το δικαίωμα να προτείνει στον Τελικό Δικαιούχο την αναπροσαρμογή του περιεχομένου της πρότασης ως προς τον προϋπολογισμό, το φυσικό αντικείμενο, το χρονοδιάγραμμα, τα υποέργα και τον τρόπο υλοποίησης τους.

Η Διαχειριστική Αρχή έχει το δικαίωμα, εφόσον το κρίνει απαραίτητο να ζητήσει από τον Τελικό Δικαιούχο να διευκρινίσει, συμπληρώσει ή τεκμηριώσει περαιτέρω τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασής του. Αν η αξιολόγηση από την Διαχειριστική Αρχή αποβεί αρνητική ο Τελικός Δικαιούχος ενημερώνεται με σχετική αιτιολόγηση και απευθύνεται σε άλλες πηγές χρηματοδότησης¹.

Αν η αξιολόγηση αποβεί θετική η διαδικασία συνεχίζεται στα επόμενα βήματα:

i. Υποβολή των προτάσεων για έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο, με εισήγηση του Γενικού Γραμματέα.

ii. Για προτάσεις έργων που εντάσσονται μεν στα Περιφερειακά Προγράμματα αλλά εκτελούνται από κεντρικούς φορείς, πρέπει να ζητηθεί η σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων.

iii. Οι Περιφέρειες στέλνουν στο ΥΠΕΘΟ της προτάσεις έργων και μελετών του Γ' Κ.Π.Σ που εγκρίθηκαν από το Περιφερειακό Συμβούλιο για ένταξη και χρηματοδότηση από το Π.Δ.Ε.

iv. Οι προτάσεις αξιολογούνται από το ΥΠΕΘΟ όσο αφορά την επιλεξιμότητα τους το βαθμό προτεραιότητας και της συμβατότητάς τους με τους στόχους του Προγράμματος του Π.Ε.Π Πελοποννήσου.

v. Εφόσον οι προτάσεις αξιολογηθούν σωστά από το ΥΠΕΘΟ τα έργα εντάσσονται στο Π.Δ.Ε και εκδίδεται συλλογική απόφαση.

vi. Μετά την έκδοση της συλλογικής απόφασης και την έγκριση πίστωσης εκδίδεται η έγκριση δημοπράτησης για το έργο, από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

¹ Κοινοτικές πρωτοβουλίες: Leader Plus, Interreg III, Equal, Urban II και το Ταμείο Συνοχής

➤ Παρακολούθηση διαδικασιών αξιολόγησης της ένταξης έργων

Οι Ο.Τ.Α, στη φάση αυτή, παρακολουθούν την διαδικασία και βρίσκονται σε ετοιμότητα για παροχή διευκρινήσεων σε περίπτωση που ζητηθούν από την Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π ή από άλλη αρμόδια Αρχή.

4.3 Οριστική διαδικασία έγκρισης και ένταξης έργων στο Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου.

Η οριστική διαδικασία έγκρισης και ένταξης έργων στο πλαίσιο λειτουργίας του νέου συστήματος διαμορφώνεται σε μια διαφορετική βάση. Η διαδικασία αυτή προϋποθέτει ότι έχουν προηγηθεί τα παρακάτω στάδια:

- Η συγκρότηση της Διαχειριστικής Αρχής και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Π.Ε.Π
- Η έγκριση του Π.Ε.Π
- Η σύνταξη και έγκριση του Συμπληρώματος Προγραμματισμού
- Η έγκριση συγκεκριμένων κριτηρίων επιλογής έργων από την Επιτροπή Παρακολούθησης σχετικά με την επιλεξιμότητα, την πληρότητα και ωριμότητα, καθώς και την σκοπιμότητα των έργων.

Τα απαραίτητα βήματα της οριστικής διαδικασίας είναι τα παρακάτω:

- Βάση των μέτρων του Συμπληρώματος Προγραμματισμού η Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π Πελοποννήσου καλεί τους δυνητικούς τελικούς δικαιούχους (φορείς υλοποίησης), για κατάθεση αιτήσεων πράξεων. Ανάλογα με τη φύση των πράξεων και την νομική προσωπικότητα των Τελικών Δικαιούχων (Ν.Π.Δ.Δ\ Ν.Π.Ι.Δ), αυτή η πρόσκληση θα γίνεται είτε με εγκύκλιο είτε με δημοσίευση στον τύπο

- Οι δυνητικοί τελικοί δικαιούχοι συντάσσουν προτάσεις (τυποποιημένο Τεχνικό Δελτίο ή Επιχειρησιακό Σχέδιο), ανάλογα με την φύση των Μέτρων και τις υποβάλουν στη Διαχειριστική Αρχή συνοδευόμενες με τις σχετικές Αποφάσεις των διοικητικών οργάνων τους (Δημοτικά, Νομαρχιακά Συμβούλια κ.α.)

- Η Διαχειριστική Αρχή ελέγχει και εξετάζει τις προτάσεις με βάση τις κατηγορίες κριτηρίων που εξειδικεύονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Γ' Π.Ε.Π

- Η Διαχειριστική Αρχή εισηγείται στο Γενικό Γραμματέα την ένταξη των πράξεων στα μέτρα του Π.Ε.Π

- Η ένταξη των πράξεων στα μέτρα του Π.Ε.Π διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα μετά από σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου

- Πριν από την απόφαση ένταξης η Διαχειριστική Αρχή γνωστοποιεί τις προς ένταξη προτάσεις στη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ και στα αρμόδια Υπουργεία προκειμένου να διατυπώσουν γνώμη εντός εύλογης προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 εργάσιμων ημερών

• Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης ένταξης της πράξης στο Π.Ε.Π, οι όροι ένταξης και οι υποχρεώσεις των Τελικών Δικαιούχων. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των χρηματοδοτούμενων πράξεων στο πλαίσιο κάθε μέτρου, εντός 6 μηνών από την έγκριση του Π.Ε.Π. Για την επίτευξη του ρυθμού των προγραμμάτων θα εγκριθούν προσωρινά κριτήρια επιλογής με το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού

4.3.1 Προσωρινά κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής πράξεων¹.

1) Φύση και είδος της πράξης στο πλαίσιο του μέτρου

• Συμβατότητα της προτεινόμενης πράξης του όρου επιλεξιμότητας που θέτουν οι κανονισμοί των διαρθρωτικών ταμείων καθώς και τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας.

• Συμβατότητα της προτεινόμενης πράξης με τους ειδικούς στόχους και κατηγορίες πράξεων του μέτρου, στο οποίο προτείνεται προς ένταξη.

• Ο Τελικός Δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στις κατηγορίες Τελικών Δικαιούχων του αντίστοιχου μέτρου, σύμφωνα με το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού (Σ.Π).

• Εξασφάλιση ότι η περίοδος υλοποίησης της πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του Μέτρου

2) Σκοπιμότητας πράξης

• Συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του Μέτρου

• Ανάγκες που καλύπτει η προτεινόμενη πράξη και καταλληλότητα μεγέθους της πράξης σε σχέση με αυτές

• Αναμενόμενοι άμεσα και έμμεσα ωφελούμενοι, βαθμός χρησιμοποίησης από αυτούς

• Ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές ωφέλειες από την πράξη- ενδεχόμενα αρνητικά αποτελέσματα

• Οικονομική βιωσιμότητα- αποδοτικότητα και κοινωνικό όφελος των πράξεων (εξαρτάται από το περιεχόμενο του Μέτρου και προσδιορίζεται αναλόγως \ ανάλυση κόστους- οφέλους για τις πράξεις που δημιουργούν έσοδα, μελέτη κόστους- οφέλους για τα Μεγάλα Έργα κ.τ.λ.)

• Διατηρησιμότητα των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων της προτεινόμενης πράξης

• Κοινωνική αποδοχή της προτεινόμενης πράξης

• Συνέργεια και συμπληρωματικότητα με άλλα έργα που υπάρχουν, υλοποιούνται ή προτείνονται προς υλοποίηση

• Βαθμός κινητοποίησης ιδιωτικών πόρων(εξαρτάται από το περιεχόμενο του Μέτρου και προσδιορίζεται αναλόγως)

¹ Επιθεώρηση Τ.Α έκδοση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε

3) Πληρότητα πράξεις

- Πληρότητα περιεχομένου προτεινόμενης πράξης σε σχέση με τους στόχους του μέτρου
- Λειτουργικότητα της πράξης αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλο έργο που υλοποιείται ή έχει ήδη υλοποιηθεί
- Καθορισμός του φορέα λειτουργίας\ διαχείρισης του έργου
- Επάρκεια του φορέα λειτουργίας να διαχειριστεί απρόσκοπτα το έργο από άποψη διάθεσης της κατάλληλης τεχνογνωσίας, οργάνωσης και στελέχωσης.

4) Ωριμότητα πράξης

- Αριότητα υποβαλλόμενης πρότασης(σύμφωνα με τα Τ.Δ.Ε π.χ. παρουσίαση αναγκών που καλύπτονται, στόχων, φυσικού αντικειμένου κ.λ.π.)
- Ακρίβεια και σαφήνεια των στοιχείων της προτεινόμενης πράξης
- Απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις για το σύνολο της πράξης
- Βαθμός προόδου αρχικών μελετών της πράξης
- Βαθμός προόδου υποστηρικτικών- τεχνικών μελετών της πράξης
- Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών που πρέπει να γίνουν από τον τελικό δικαιούχο της πράξης
- Επάρκεια του φορέα υλοποίησης να παρακολουθεί, να ελέγχει και να διοικεί απρόσκοπτα την πραγματοποίηση της πράξης από άποψη διάθεσης των κατάλληλων τεχνικών μέσων, τεχνογνωσίας και στελεχών
- Επάρκεια των υπηρεσιών επίβλεψης των υποέργων να επιβλέπουν, να ελέγχουν και να διοικούν απρόσκοπτα την πραγματοποίηση όλων των υποέργων από άποψη| διάθεσης των κατάλληλων τεχνικών μέσων, τεχνογνωσίας και στελεχών
- Ενδεχόμενα ειδικότερα ερωτήματα που αφορούν τα καθεστάτα ενίσχυσης.

5) Συμβατότητα της πράξης με τις Εθνικές και Κοινοτικές πολιτικές

- Εφαρμογή των Εθνικών και Κοινοτικών Κανόνων που αφορούν τον ανταγωνισμό
- Εφαρμογή των Εθνικών και Κοινοτικών Κανόνων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών
- Εφαρμογή όλων των προαπαιτούμενων, από τη σχετική νομοθεσία μελετών ή άλλων προϋποθέσεων προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο
- Τήρηση των κοινοτικών κανόνων και της εθνικής νομοθεσίας για το περιβάλλον
- Εφαρμογή των Κοινοτικών Κανόνων περί πληροφόρησης και δημοσιότητας
- Συνέπεια με τις κατευθύνσεις πολιτικής που αφορούν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.
- Συνέπεια και συνεκτικότητα με τον γενικότερο εθνικό- περιφερειακό προγραμματισμό και πολιτικές άλλων τομέων σε εθνικό επίπεδο

- Συνέπεια και συνεκτικότητα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
- Συνέπεια και συνεκτικότητα με άλλες κοινοτικές πολιτικές.

4.3.2 Έλεγχος από τη Διαχειριστική Αρχή

Η Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ ασκεί τον έλεγχο σε όλα τα στάδια από την προετοιμασία μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης

1) Στο στάδιο προετοιμασίας η Διαχειριστική Αρχή ελέγχει εάν ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει τα μέτρα που εξασφαλίζουν τη τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και τις προϋποθέσεις για την σωστή εκτέλεση των πράξεων.

2) Κατά το στάδιο της εκτέλεσης της πράξης η Διαχειριστική Αρχή ελέγχει :

- Την νομιμότητα των πράξεων, την νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και την τήρηση των διαδικασιών
- Την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο
- Την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος
- Την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας.

3) Μετά την ολοκλήρωση της πράξης από τον τελικό δικαιούχο, η Διαχειριστική Αρχή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο των ποιοτικών, οικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων της πράξης. Επίσης ελέγχει τη τήρηση των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου και συντάσσει σχετική βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων από τον τελικό δικαιούχο.

Για κάθε έλεγχο η Διαχειριστική Αρχή συντάσσει σχετική έκθεση αποτελεσμάτων. Τα πορίσματά της καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ και κοινοποιούνται στην Αρχή Πληρωμής, στην Επιτροπή Δημοσιονομικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, στην Ε.Ε. καθώς και στον τελικό δικαιούχο.

Η Διαχειριστική Αρχή εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, ενημερώνει την Αρχή πληρωμής και ζητά την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από την αρμόδια υπηρεσία.

4.4 Μετά την ένταξη πράξεων¹

- Προγραμματισμός έργων / υποέργων

Ο φορέας που χρηματοδοτεί κάποιο έργο του, οφείλει να εξασφαλίσει την υλοποίησή του τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να εκκινήσει συγκεκριμένο πρόγραμμα παρακολούθησης των ενεργειών που οφείλει να αναλάβει, προκειμένου να υλοποιηθούν χωρίς προβλήματα τα έργα του.

Η φάση αυτή του προγραμματισμού είναι απαραίτητη, διότι τα έργα που εγκρίνονται, πρέπει να τηρήσουν τα χρονικά όρια που τίθενται στη μελέτη χρονοπρογραμματισμού τους.

¹ Οδηγός Εφαρμογής για την Τ.Α των Ε.Π 2000-2006

Στο νέο ΠΕΠ τα ποσά που δεν κατάφεραν να απορροφηθούν αποδεσμεύονται αυτομάτως.

- Υποστήριξη στις διαδικασίες δημοπράτησης των έργων και των μελετών.

Στη φάση που τα έργα δημοπρατούνται ο φορέας πρέπει να τηρήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες, προκειμένου να αποφύγει χρονοβόρες διαδικασίες οι οποίες θα αποβούν, στην συνέχεια, εις βάρος του διαθέσιμου χρόνου του έργου.

- Τήρηση φακέλων έργων / υποέργων

Ο φορέας πρέπει να τηρεί σωστά τους φακέλους των έργων/ υποέργων, τόσο για να διευκολύνεται η ίδια η εργασία του, όσο και για να διευκολύνονται οι έλεγχοι που θα γίνονται.

- Υποστήριξη στην έκδοση μηνιαίων δελτίων έργων - τριμηνιαίων δελτίων έργων.

Ο φορέας οφείλει να εκδίδει τα προβλεπόμενα μηνιαία δελτία έργων και τριμηνιαία δελτία έργων, προκειμένου να ενημερώνονται οι Διαχειριστικές Αρχές και να υπάρχει απρόσκοπτη ροή χρηματοδότησης τους έργου.

- Λογιστική Υποστήριξη για τα έργα του Γ' ΚΠΣ

Ο Φορέας θα πρέπει να τηρεί με σωστό τρόπο τα λογιστικά και οικονομικά στοιχεία του έργου.

- Παρακολούθηση πληρωμών από Αρχή Πληρωμής.

Σε όλο αυτό το σύστημα αξιολόγησης και πρόκρισης προτάσεων έργων δράσεων δεν υφίσταται θεσμική παρουσία ή εκπροσώπηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αφού πουθενά στο ν. 2860/2000 δεν ανευρίσκεται στους εγκαθιδρυμένους μηχανισμούς διαχείρισης του Π.Ε.Π διάταξη που θα τους εξασφάλιζε πληροφόρηση, συνδιαμόρφωση αποφάσεων, ουσιαστική συμμετοχή και συνεργασία σε αξιολόγηση και πρόκριση έργων. Η απουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να αναπληρωθεί από την ισχυρή συμμετοχή της στις Επιτροπές Παρακολούθησης του Π.Ε.Π.

Κεφάλαιο 5

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

5.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Περιφέρεια αποτελεί μια ενιαία αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα με καθοριστικό ρόλο τη διασφάλιση της εφαρμογής της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής σε Περιφερειακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτόν οικοδομούνται οι προϋποθέσεις για περαιτέρω από-συγκέντρωση και επιχειρείται η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών για τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων και των λειτουργιών που θα ενισχύσουν την ικανότητά της να συμβάλλει αποτελεσματικότερα στο σχεδιασμό της ανάπτυξης.

Οι αρμοδιότητες ευρύτατα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής θα αποτελέσουν μοχλό στην ανάπτυξη της.

Ο νόμος 2503/97 "Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση Θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες Διατάξεις" δίνει στην Περιφέρεια το χαρακτήρα ενιαίας μονάδας διοίκησης του Κράτους, στην οποία αντιστοιχούν οι αρμοδιότητες που ασκούσαν οι υπηρεσίες Υπουργείων καθώς και οι αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Αποτελείται από τους νομούς Κορινθίας, Αργολίδος, Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας και έχει έδρα την Τρίπολη, Πρωτεύουσα του νομού Αρκαδίας.

Βρέχεται δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος και συνορεύει με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος βορειοανατολικά με την Περιφέρεια Αττικής, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Μυρτώ Πέλαγος.

Έχει συνολική έκταση 15.490 τ.χμ και καλύπτει το 11,7% της συνολικής έκτασης της χώρας, με χαρακτηριστικό της μορφολογίας της τους μεγάλους ορεινούς όγκους.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανέρχεται σε 670.284 κατοίκους σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΣΥΕ για το 1998 και αντιστοιχεί στο 6,4 % του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι, συγκριτικά, μεγαλύτερος του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού της χώρας την εξαετία '93-'98 (5,62% έναντι 1,56%). Η πληθυσμιακή πυκνότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι μικρότερη της αντίστοιχης εθνικής (43,8 έναντι 79,7 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο).

5.2 Μειονεκτήματα-Πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου χαρακτηρίζεται κυρίως από αραιοκατοίκιση, έντονο προβληματικό αγροτικό χαρακτήρα, φθίνοντα δευτερογενή τομέα, γήρανση του πληθυσμού, έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες, εγκατάλειψη των εσωτερικών της ζωνών, έλλειψη βασικών υποδομών (κυρίως μεταφορικών) και από χαμηλού βαθμού επιχειρηματικότητα.

Επίσης σοβαρά προβλήματα διαπιστώνονται στη διάρθρωση κυρίως αλλά και στην εξέλιξη βασικών δεικτών της αγοράς εργασίας, τα οποία εστιάζονται κυρίως στην αύξηση της ανεργίας (ανδρών και γυναικών) και ιδιαίτερα στην αύξηση της Μακροχρόνιας Ανεργίας, στην αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού και γενικότερα στη στρέβλωση των δεικτών της αγοράς εργασίας ως προς την διάρθρωσή της.

Πιο συγκεκριμένα τα κυρίαρχα αναπτυξιακά προβλήματα (αδυναμίες) της Περιφέρειας εστιάζονται στα εξής :

- Χαμηλό κατά κεφαλήν Προϊόν
- Χαμηλή παραγωγικότητα και φθίνων Α' γενής τομέας
- Χαμηλή παραγωγικότητα και συρρίκνωση Β' γενής τομέα
- Χαμηλό επίπεδο τεχνολογικού εκσυγχρονισμού
- Χαμηλό επίπεδο επιχειρηματικότητας
- Χαμηλή τουριστική ανάπτυξη
- Ενδοπεριφερειακές ανισότητες
- Εγκατάλειψη ορεινών περιοχών και αύξηση του δείκτη γήρανσης
- Έλλειψη υποδομών (Κυρίως των Μεταφορικών)
- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης
- Μείωση του εργατικού δυναμικού
- Αύξηση της ανεργίας και της ανεργίας Μακράς Διάρκειας
- Ένταση των προβλημάτων των γυναικών στην αγορά εργασίας
- Υποβάθμιση του υδροφόρου ορίζοντα

Τα βασικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα, στα οποία μπορεί να στηριχθεί η αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας Πελοποννήσου με την αξιοποίησή τους, αναφέρονται στα εξής:

➤ Στη γεωγραφική και γεωφυσική θέση της Περιφέρειας, η οποία την προσδιορίζει το νοτιότερο άκρο της χερσαίας Ελλάδας, γειτνιάζουσα άμεσα με το Κέντρο (Αθήνα), ενώ παράλληλα της δίνει την δυνατότητα άμεσης θαλάσσιας πρόσβασης με την Κρήτη ή/και Κύπρο για τουριστικές και εμπορικές συναλλαγές, αξιοποιώντας τα βασικά φυσικά λιμάνια της (Γύθειο, Ναύπλιο, Καλαμάτα)

➤ Στους πλούσιους φυσικούς και ιστορικοπολιτιστικούς της πόρους (ορεινοί όγκοι/ δάση, ακτές, περιώνυμα αρχαία και βυζαντινά μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί κ.λπ.), οι οποίοι είναι μέχρι σήμερα ελλιπώς αξιοποιημένοι, ενώ η τάση για εναλλακτικό, ποιοτικό τουρισμό συνεχώς αυξάνει προσελκύνοντας υψηλού επιπέδου τουριστικό κοινό καθ' όλη την διάρκεια του έτους

➤ Στην παραγωγή σπάνιας ποιότητας παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων, τα οποία με την κατάλληλη μεταποίηση, συσκευασία και διαδικασίες προώθησης και εφ' όσον αποκτήσουν τίτλους ονομασίας προέλευσης, μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικό επιπέδου συμπληρωματικό εισόδημα στον αγροτικό πληθυσμό της Περιφέρειας

➤ Στους λιμνάζοντες/ διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους (κυρίως αποταμιευτικές καταθέσεις ιδιωτών, οι οποίοι μπορούν να επενδυθούν αποδοτικά στην Περιφέρεια, εφ' όσον ολοκληρωθούν οι αναγκαίες βασικές υποδομές και αναπτυχθεί η επιχειρηματικότητα στη Περιφέρεια.

➤ Ο σημαντικός αριθμός εργατικού δυναμικού, που παραμένει ακόμη στην αγορά εργασίας (παρά την συνεχή μείωσή του), έστω και υποαπασχολούμενο, το οποίο με την κατάλληλη κατάρτιση ή επανακατάρτιση και την υποστήριξη με δράσεις πληροφόρησης, παροχής συμβουλών και χρηματοδότησής του, θα είναι ένας σημαντικός παραγωγικός συντελεστής σε νέες και σύγχρονες οικονομικές/ παραγωγικές δραστηριότητες.

Παρά τα όποια όμως αναπτυξιακά προβλήματα και τις αδυναμίες της, η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει δημιουργήσει ορισμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία δημιουργούν θετικές προοπτικές και δυνατότητες ανάπτυξης, εφ' όσον ληφθούν τα ανάλογα μέτρα πολιτικής και πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες παρεμβάσεις για αξιοποίηση αυτών των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας.

Σχετικά με τις αδυναμίες και τις δυνατότητες (συγκριτικά μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα) της Περιφέρειας Πελοποννήσου και λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό συμμετοχής των οικονομικών και κοινωνικών μεγεθών της

Περιφέρειας στα αντίστοιχα της Χώρας, μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί ότι μία, έστω μικρή, βελτίωση του κοινωνικοοικονομικού ιστού και των αναπτυξιακών δεικτών της Περιφέρειας, θα συμβάλλει σημαντικά στη συνολική αναπτυξιακή διαδικασία και στην οικονομία της Χώρας.

5.3 Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Πελοποννήσου

5.3.1 Βασικές έννοιες των Π.Ε.Π

Τα Π.Ε.Π αποτελούν πολυτομεακές διαρθρωτικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στα Ελληνικές Περιφέρειες. Περιλαμβάνουν δράσεις και έργα που αφορούν έργα και τους τρεις κλάδους της οικονομίας, αποδίδοντας κύρια έμφαση σε μεσαίας κλίμακας έργα βασικής υποδομής, προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωσης του οικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων. Τα Π.Ε.Π. έχουν πολυταμειακό χαρακτήρα αφού οι δράσεις τους συγχρηματοδοτούνται και από τα τρία Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. (Ε.Κ.Τ, Ε.Τ.Π.Α, Ε.Γ.Τ.Π.Ε-Π).

5.3.2 Δομή των Π.Ε.Π

Άξονας Προτεραιότητας: Προτεραιότητα της στρατηγικής που έχει επιλεγεί στο Κ.Π.Σ ή σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Συγκροτείται από το σύνολο των μέτρων, τα οποία σύμφωνα με τις κοινοτικές ρυθμίσεις θεωρούνται επιλέξιμα για χρηματοδοτήσεις.

Μέτρο: Το μέσο με το οποίο πραγματώνεται ένας άξονας προτεραιότητας και το οποίο επιτρέπει τη χρηματοδότηση των πράξεων. Είναι ένα σύνολο ομοειδών δραστηριοτήτων που στοχεύει στην πραγμάτωση των στόχων του Π.Ε.Π και περιλαμβάνει επιμέρους έργα.

Πράξη: Κάθε έργο ή δράση που εκτελείται από του τελικούς δικαιούχους στο πλαίσιο ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη ενέργεια που συμβάλλει στην πραγμάτωση του μέτρου στο οποίο εντάσσεται. Έχει προσδιορισμένο χρόνο έναρξης και λήξης και καθορισμένο ποσό για την εκτέλεσή του. Ένα έργο μπορεί να αναλύεται σε ένα ή περισσότερα επιμέρους Υποέργα, όταν είναι απαραίτητο, τα οποία αντιστοιχούν στην υλοποίηση τμημάτων του φυσικού αντικείμενου και αποτυπώνονται με το αντίστοιχο πλήθος συμβάσεων.

5.3.3 Εμπλεκόμενοι Φορείς Υλοποίησης έργων

Στην υλοποίηση ενός έργου εμπλέκεται ένας αριθμός φορέων όπως:

- Ο Φορέας Προγραμματισμού που αντιστοιχεί στην Περιφέρεια η οποία προτείνει την ένταξη του έργου στο Πρόγραμμα

- Ο φορέας υλοποίησης του έργου, που είναι ο φορέας εκείνος ο οποίος στα πλαίσια του Προγράμματος έχει την συμβατική υποχρέωση για την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία καθώς και την υποχρέωση καταβολής στους τελικούς δικαιούχους του συνόλου, της Δημόσιας Δαπάνης πέρα της Κοινοτικής Επιχορήγησης
- Ο Φορέας Χρηματοδότησης του έργου, είναι ο φορέας εκείνος ο οποίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το Φορέα Υλοποίησης για την εκτέλεση του Έργου
- Ο φορέας λειτουργίας του έργου είναι ο Φορέας εκείνος ο οποίος εκμεταλλεύεται ή λειτουργεί το έργο το οποίο παράγεται από το Φορέα Υλοποίησης.

5.3.4 Το σύστημα διοίκησης των Π.Ε.Π στα πλαίσια του Κ.Π.Σ

Ο συντονισμός της εφαρμογής και υλοποίησης κάθε Π.Ε.Π γίνεται από την αρμόδια Περιφέρεια. Στο τυπικό Σύστημα Διοίκησης κάθε Π.Ε.Π συμμετέχουν οι ακόλουθοι φορείς :

♦ Η Επιτροπή Παρακολούθησης είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την λήψη των αναγκαίων αποφάσεων καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του Π.Ε.Π., στην οποία συμμετέχουν:

- Εκπρόσωποι της Περιφέρειας
- Εκπρόσωποι των Κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων (Ε.Τ.Π.Α, Ε.Κ.Τ, Ε.Γ.Τ.Π.Ε-Π)
- Εκπρόσωποι του ΥΠΕΘΟ
- Εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων, τα οποία χειρίζονται τις κοινοτικές επιχορηγήσεις

♦ Η Γραμματεία της Επιτροπής Παρακολούθησης , που είναι αρμόδια για την καθημερινή διαχείριση και παρακολούθηση της εξέλιξης του Προγράμματος και της οποίας ο κύριος κορμός αποτελείται από τους Υπεύθυνους των Αξόνων

♦ Ο Σύμβουλος Διαχείρισης, που υποστηρίζει τη λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και της Γραμματείας, παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων και εισηγείται συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυση εκκρεμοτήτων ή προβλημάτων

♦ Οι Ενδιάμεσοι Φορείς οικονομικής διαχείρισης έργων για τα οποία προβλέπεται η ιδιωτική συμμετοχή, που διαχειρίζεται την Κοινοτική χρηματοδότηση για τα έργα αυτά, συμμετέχοντας στις διαδικασίες επιλογής των ιδιωτικών έργων και αναλαμβάνοντας την παρακολούθηση της καλής εκτέλεσης των συμβάσεών τους

♦ Ο Αξιολογητής του Προγράμματος, που εκπονεί την αξιολόγηση πραγματικού χρόνου, των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Προγράμματος.

5.3.5 Στόχοι-Δράσεις - Αποτελέσματα Β' Π.Ε.Π (1994-1999)

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου του Β' ΚΠΣ απέκτησε μία δυναμική προς το τέλος του 1997, μετά την ωρίμανση και την ένταξη ενός σημαντικού αριθμού έργων και αντίστοιχου προϋπολογισμού. Έτσι υλοποιήθηκε στο σύνολό του, με υπέρβαση των δαπανών του κατά 29 εκάτ. ΕΥΡΩ ή 8% του προϋπολογισμού του.

Οι βασικοί στόχοι και οι προτεραιότητες του Β' ΠΕΠ ήταν οι ακόλουθοι:

- Αναδιάρθρωση του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας με έμφαση στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα μέσω της αξιοποίησης των τοπικών φυσικών χαρακτηριστικών και της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και δυνατοτήτων της περιοχής για την οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση του επιπέδου ζωής
- Ανάπτυξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- Αμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων σε όρους ανάπτυξης και βελτίωσης του επιπέδου ζωής των κατοίκων, με ευρύτερο στόχο τη διατήρηση της κοινωνικοοικονομικής συνοχής της Περιφέρειας.

Οι συνολικές εκροές του φυσικού αντικείμενου του Ε.Π σε κύριες / βασικές κατηγορίες παρεμβάσεων, αφορούν στα εξής:

- Παρεμβάσεις βελτίωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις νέας διάνοιξης, μέρους του υπάρχοντος εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου, σε μήκος 280km.

Ενδεικτικά τα σημαντικότερα έργα αυτής της κατηγορίας είναι τα εξής:

- Τρίπολη- Σπάρτη
- Κεραμωτή - Νεάπολη
- Κιάτο - Σούλι- Γκούρα - Δερβένι
- Άστρος - Τρίπολη
- Κατασκευή 12 Km στο νέο αυτοκινητόδρομο « Τρίπολη- Καλαμάτα »
- Ιδιωτικές επενδύσεις για ίδρυση, εκσυγχρονισμό και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας 48 μεταποιητικών επιχειρήσεων
- Εγγειοβελτιωτικά / αρδευτικά έργα με τα οποία βελτιώθηκε η άρδευση σε περίπου 20.000 στρέμματα γεωργικής γης. Το σημαντικότερο από τα έργα αυτής της κατηγορίας είναι το έργο των Ιρίων, με το οποίο βελτιώθηκαν οι συνθήκες άρδευσης σε 12.600 στρέμματα
- Εκσυγχρονισμός της φυτικής παραγωγής με δημιουργία ή/ και εκσυγχρονισμό 129 θερμοκηπιακών μονάδων και χρήση ήπιων μορφών ενέργειας, συνολικής έκτασης 430 στρεμμάτων, σε είδη που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης στην Ευρωπαϊκή και Διεθνή Αγορά (Ανθοκομικά κυρίως προϊόντα και κηπευτικά)
- Δημιουργία 35 αγροτουριστικών καταλυμάτων και ίδρυση άλλων 20 τουριστικών επιχειρήσεων, κυρίως σε υπηρεσίες σίτισης

➤ Στον ευαίσθητο τομέα του περιβάλλοντος υλοποιήθηκαν έργα που αφορούν στην διαχείριση των στερεών απορριμμάτων , συνολικής έκτασης 45.000 τ.μ Τα έργα περιβάλλοντος αναφέρονται και σε έργα υδρεύσεων και αποχετεύσεων. Όσον αφορά στις υδρεύσεις βελτιώθηκαν / αντικαταστάθηκαν ή/ και δημιουργήθηκαν 50 Km αγωγών αποχέτευσης. Επίσης στις δράσεις του περιβάλλοντος περιλαμβάνονται και έργα αναπλάσεων και αξιοποιήσεων περιοχών στις οποίες ολοκληρώθηκαν συνολικά 190.000 τ.μ, καθώς και μετεγκατάσταση 31 οχλουσών κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών μονάδων με παράλληλη ενίσχυση υποδομών εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού

➤ Βελτίωση και προστασία των δασών σε έκταση 18.000 στρεμμάτων, με παράλληλη διάνοιξη και βελτίωση 800 Km δασικών δρόμων

➤ Βελτίωση ή/ και επέκταση 320 Km ορεινού και αγροτικού οδικού δικτύου

➤ Εκσυγχρονισμός, βελτίωση και επέκταση των υποδομών υγείας της Περιφέρειας, με την αύξηση της δυναμικότητας των νοσηλευτικών κλινών κατά 305 κλίνες και την παράλληλη δημιουργία σύγχρονων χειρουργικών και εργαστηριακών τμημάτων στα (4) κύρια νοσοκομεία της Περιφέρειας (Καλαμάτα- Τρίπολη -Σπάρτη- Κόρινθος)

➤ Βελτίωση και επέκταση των υποδομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με την κατασκευή 260 νέων / σύγχρονων αιθουσών και αντίστοιχων εργαστηριακών υποδομών

➤ Στο τομέα του πολιτισμού οι παρεμβάσεις αναφέρονται σε διατηρητέα κτίρια, σε μουσεία και λοιπά κτίρια και σε αρχαιολογικούς χώρους

➤ Έργα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης επιπέδου ζωής των κατοίκων ορεινών και ημιορεινών περιοχών, με την κατασκευή ή/ και βελτίωση 100 χ.μ οδικού δικτύου, 350 χ.μ αγωγών ύδρευσης και 10 χ.μ αγωγών αποχέτευσης

➤ Με τις υλοποιηθείσες ενέργειες κατάρτισης επιμορφώθηκαν 4617 άτομα σε σύνολο 1450000 ανθρωποωρών κατάρτισης σε διάφορα θεματικά πεδία που είναι συναφή με τα υπόλοιπα έργα της Περιφέρειας και την παραγωγική δομή της

➤ Επίσης υποστηρίχθηκαν και καταρτίστηκαν 1.158 άτομα κοινωνικά ευπαθών ομάδων με 300.000 περίπου ανθρωποώρες προκατάρτισης και κατάρτισης.

* Το κόστος των παραπάνω δράσεων αντιπροσωπεύει το 90% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ.

Σε ορισμένες κατηγορίες έργων υποδομής τα αποτελέσματα υπήρξαν αρκετά θετικά, αφού βελτίωσαν σημαντικά την υπάρχουσα υποδομή, όπως εκείνων του επαρχιακού οδικού δικτύου το οποίο βελτιώθηκε ή / και επεκτάθηκε κατά 17% περίπου.

Επίσης κατά 20% επεκτάθηκε ή/ και αντικαταστάθηκε το δίκτυο ύδρευσης, ενώ υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις βελτίωσης ή επέκτασης της βασικής οδοποιίας κατά 16% περίπου επί του υπάρχοντος δασικού οδικού δικτύου της Περιφέρειας.

Σημαντικά θετικά αποτελέσματα διαπιστώνονται στις υποδομές υγείας (τριοβάθμιας περίθαλψης) , στις οποίες παρατηρείται μία αύξηση των κλινών κατά 45%, ενώ παράλληλα αυξήθηκε σημαντικά η δυναμικότητα των χειρουργικών υποδομών και άλλων υποδομών περίθαλψης. Τέλος σημαντικά αποτελέσματα ως προς τις τιμές βάσης σημειώθηκαν στις υποδομές Β' βάρθμιας εκπαίδευσης, όπου παρατηρείται αύξηση των αιθουσών, σ' αυτή τη βαθμίδα εκπαίδευσης, κατά 19%.

Επίσης θετικά αποτελέσματα επιτεύχθηκαν ως προς τις τιμές βάσης σε ορισμένες κατηγορίες υποδομών, όπως το Εθνικό Οδικό Δίκτυο, εγχειοβελτιωτικά / αρδευτικά έργα και στα έργα προστασίας και βελτίωσης των δασών. Αν και μικρά αποτελέσματα ως προς τις τιμές βάσης εμφανίζουν τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης ανέργων, των οποίων ο βαθμός διείσδυσης κατά μέσο ετήσιο όρο είναι της τάξης του 5%, με δεδομένο ότι ο συνολικός αριθμός ανέργων κατά έτος στην Περιφέρεια είναι της τάξης των 18.000 ατόμων, αυτό αιτιολογείται απόλυτα με δεδομένο ότι ο όγκος των παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας κατά το Β' ΚΠΣ πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της Χώρας με Περιφερειακή κατανομή από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα « Συνεχιζόμενη Κατάρτιση και Προώθηση της Απασχόλησης ».

Περισσότερο όμως εντοπωσιακά είναι τα αποτελέσματα σε ορισμένα αναπτυξιακά μεγέθη και υποδομές σε σχέση με τις τιμές στόχους που είχαν τεθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό/ προγραμματισμό των Υποπρογραμμάτων και Μέτρων του ΠΕΠ, με κάποια προσπάθεια ρεαλιστικοποίησης κατά την αρχική φάση υλοποίησης του Προγράμματος.

Συγκεκριμένα, μεγάλο βαθμό αποτελεσματικότητας ως προς αυτό το επίπεδο σύγκρισης παρουσιάζουν τα έργα οδικού δικτύου και κυρίως του επαρχιακού και του Δημοτικού- Κοινοτικού, τα οποία υπερκάλυψαν τους αρχικούς τους στόχους κατά 13% το πρώτο και κατά 100% το δεύτερο , ενώ παράλληλα όσον αφορά στο Εθνικό οδικό δίκτυο οι στόχοι καλύφθηκαν κατά 90%.

Η δημιουργία επέκτασης, ή / και ο εκσυγχρονισμός των θερμοκηπιακών καλλιέργειών υπερκάλυψαν τον στόχο τους κατά 53%. Αντίστοιχα σε μεγάλο βαθμό υπερκάλυψαν τους αρχικά τεθέντες στόχους τα έργα δασικής οδοποιίας, οι παρεμβάσεις βελτίωσης και προστασίας δασών, τα έργα επέκτασης ή / και αντικατάστασης υδρευτικών δικτύων και δημιουργία δεξαμενών ύδρευσης και τέλος τα δίκτυα αποχέτευσης

Όσον αφορά στις επιπτώσεις στον κοινωνικοοικονομικό ιστό της Περιφέρειας από την υλοποίηση του ΠΕΠ Πελοποννήσου 1994-1999, αυτές έχουν εκτιμηθεί ως προς δύο μακροοικονομικούς δείκτες και συγκεκριμένα ως προς το πρόσθετο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν που δημιουργήθηκε από τις δράσεις του ΠΕΠ και ως προς την δημιουργούμενη ακαθάριστη/ μεικτή απασχόληση.

Από τις εκτιμήσεις σε σχέση με αυτούς τους δείκτες επιπτώσεων, παρά την αρχική καθυστέρηση υλοποίησης του Προγράμματος, διαπιστώνονται τα εξής βασικά συμπεράσματα:

➤ Στο σύνολο της Περιφέρειας τα αποτελέσματα επί του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος μπορούν να θεωρηθούν σημαντικές αφού, όλα τα υλοποιηθέντα έργα δημιουργούν ακαθάριστο προϊόν, μέχρι το έτος 2002 το οποίο αντιπροσωπεύει ένα ποσοστό της τάξης 12%- 15% του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος του έτους 1994

➤ Όσον αφορά το τομέα της απασχόλησης κατά την περίοδο 1994-2002 η πρόσθετη απασχόληση ανερχόταν σε 20.000 περίπου ανθρωποέτη, προερχόμενη από την κατασκευή / υλοποίηση των έργων και ενεργειών, από τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και από τη χρήση/ λειτουργία των έργων. Το 20% αυτών των ανθρωποετών απασχόλησης είναι μόνιμες θέσεις εργασίας

➤ Σχετικά με τη διάρθρωση των παραπάνω δημιουργημένων μεγεθών σε επίπεδο Περιφέρειας, η μεγαλύτερη συγκέντρωση του δημιουργημένου ακαθάριστου προϊόντος αλλά και απασχόλησης, εμφανίζεται στον δευτερογενή τομέα, ο οποίος υλοποιεί κατά κύριο λόγο τα έργα και τις ενέργειες του ΠΕΠ, ενώ την μικρότερη ωφέλεια έχει ο πρωτογενής τομέας

➤ Τα θετικά αποτελέσματα που είχε η υλοποίηση των έργων του ΠΕΠ στην διαδικασία άμβλυνσης των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, με βάση το ακαθάριστο κατά κεφαλή προϊόν. Έχει εκτιμηθεί ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά δημιουργούμενου πρόσθετου ακαθάριστου προϊόντος εμφανίζονται στους νομούς με το μικρότερο κατά κεφαλήν προϊόν, όπως η Αρκαδία, Λακωνία και Μεσσηνία, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι νομοί αυτοί έχουν φτάσει σε ένα επίπεδο ισορροπίας αναπτυξιακής κατάστασης μεταξύ τους.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα υποπρογράμματα/ μέτρα του Β' ΠΕΠ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ/ ΜΕΤΡΑ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΑΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΑΗΘΟΣ ΥΠΟΕΡΓΩΝ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		68	144
1.1 Συγκοινωνιακές υποδομές Τουριστικής Ανάπτυξης	ΕΤΠΑ	31	77
1.2 Τουρισμός -Αρχ. Χώροι	ΕΤΠΑ	13	23
1.3 Χωροταξική- Πολεοδομική Ανασυγκρότηση	ΕΤΠΑ	21	31
1.4 Συμπληρωματικές ενέργειες	ΕΤΠΑ	1	1
1.5 Επαγγελματική Κατάρτιση	ΕΚΤ	2	12
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ		7	64
2.1 Υπηρεσίες προς ΜΜΕ	ΕΤΠΑ	2	31
2.2 Υποδομές Βιομηχ. Περιοχών	ΕΤΠΑ	1	16
2.3 Κίνητρα Ιδιωτ. Επενδύσεων	ΕΤΠΑ	4	17
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ		188	513
3.1 Εγγειοβελτιωτικά	ΕΓΤΠΕ	9	10
3.2 Βελτίωση κτηνοτροφίας	ΕΓΤΠΕ	1	1
3.3 Αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας	ΕΓΤΠΕ	1	129
3.4 Εργαστήρια και Κέντρα γεωργικής έρευνας και προστασίας	ΕΤΠΑ	3	3
3.5 Ενίσχυση παραγωγικών δραστηριοτήτων στον αγροτικό χώρο	ΕΓΤΠΕ	14	79
3.6 Υποδομές αγροτικής ανάπτυξης	ΕΓΤΠΕ	39	44
3.7 Βελτίωση και προστασία των δασών	ΕΓΤΠΕ	69	125
3.8 Άρση συγκοινωνιακής απομόνωσης	ΕΤΠΑ	46	81
3.9 Κατάρτιση	ΕΚΤ	2	10
3.10 Μετεγκατάσταση και διαχ. Απόβλητων κτηνοτροφικών μονάδων	ΕΓΤΠΕ	4	31
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 : ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ		19	78
4.1 Βασικές υποδομές μεταφορών	ΕΤΠΑ	3	15
4.2 Υποδομές Υγείας - Πρόνοιας	ΕΤΠΑ	8	46
4.3 Υδρεύσεις - Διαχ. Απορριμμάτων	ΕΤΠΑ	8	17
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5 : ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ		27	280
5.1 Υποδομές Εκπαίδευσης και ελαγγ. Κατάρτισης	ΕΤΠΑ	21	27
5.2 Καταπολέμηση ανεργίας-Συνεχιζόμενη κατάρτιση	ΕΚΤ	4	217
5.3 Αποκλεισμός από την αγορά εργασίας	ΕΚΤ	2	36
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6 : ΕΑΠΤΑ		566	938
6.1 Βασικές υποδομές	ΕΤΠΑ	404	686
6.2 Προστασία περιβάλλοντος	ΕΤΠΑ	34	45
6.3 Στήριξη τοπικής οικονομίας	ΕΤΠΑ	128	207
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7 : ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΕΡΓΩΝ Α' ΚΙΣ		14	22
7.1 Έργα ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	14	22
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8 : ΕΦΑΡΜΟΓΗ		30	41
8.1 ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	17	27
8.2 ΕΓΤΠΕ	ΕΓΤΠΕ	4	5
8.3 ΕΚΤ	ΕΚΤ	9	9

Κεφάλαιο 6

Γ' Π.Ε.Π Πελοποννήσου (2000-2006)

6.1 Δράσεις- Στόχοι του Γ' Π.Ε.Π

Υστερα από τις πλέον πρόσφατες διαβουλεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Περιφέρειας, του ΥΠΕΘΟ και των κατά Ταμείο Υπουργείων διαμορφώθηκε το παρόν Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου 2000 - 2006, με το οποίο προσδιορίζεται η στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας για τη νέα δεκαετία, εξειδικεύονται οι γενικοί αναπτυξιακοί στόχοι σε ειδικούς, ανά άξονα προτεραιότητας και προδιαγράφονται τα προσδοκώμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα από τη εφαρμογή / υλοποίηση των αξόνων προτεραιότητας, των Μέτρων και των δράσεων που περιλαμβάνονται σ' αυτά.

Από την μέχρι σήμερα πορεία υλοποίησης των έργων και Μέτρων του ΠΕΠ, οι δράσεις που προβλέπεται ότι θα απορροφήσουν το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του και οι οποίες εμφανίζουν ήδη πολύ ικανοποιητική πορεία υλοποίησης είναι οι εξής :

- Παρεμβάσεις βελτίωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις νέας διάνοιξης μέρους του υπάρχοντος εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου.
- Κατασκευή μέρους του νέου αυτοκινητόδρομου Τρίπολη - Καλαμάτα.
- Ιδιωτικές επενδύσεις για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Εκσυγχρονισμός της φυτικής παραγωγής με δημιουργία θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε είδη που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης στην Ευρωπαϊκή και Διεθνή Αγορά.
- Έργα βελτίωσης και προστασίας των δασών
- Βελτίωση ή/ και επέκταση του ορεινού και αγροτικού οδικού δικτύου
- Εκσυγχρονισμός, βελτίωση και επέκταση των υποδομών υγείας της Περιφέρειας.
- Βελτίωση και επέκταση των υποδομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Έργα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης του επιπέδου ζωής των κατοίκων ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Ο προϋπολογισμός των παραπάνω δράσεων αντιπροσωπεύει το 80% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ και μέχρι τον Νοέμβριο 1999 έχει απορροφηθεί το 65% του προϋπολογισμού του, ενώ το φυσικό αντικείμενο που είχε υλοποιηθεί μέχρι σήμερα αντιπροσωπεύει το 72% του προγραμματισμένου φυσικού αντικειμένου.

Αποτελέσματα - Βαθμός επίτευξης στόχων

Από τις παραπάνω δράσεις του Προγράμματος, εκείνες οι οποίες φαίνεται να καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τους αρχικούς στόχους του ΠΕΠ, είναι οι υποδομές σε νοσοκομειακές κλίνες και σε βελτίωση της λειτουργίας της τριτοβάθμιας περίθαλψης της Περιφέρειας, καθώς επίσης και οι υποδομές σε σχολικά κτίρια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπόλοιπες δράσεις του ΠΕΠ που θα απορροφήσουν τον προϋπολογισμό τους και οι οποίες καλύπτουν μεν τους αρχικούς φυσικούς στόχους, χωρίς όμως να καλύπτουν πλήρως τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας είναι οι εξής :

- Βελτίωση ή/ και επέκταση του Εθνικού και Επαρχιακού δικτύου της Περιφέρειας
- Λειτουργικός εκσυγχρονισμός και επέκταση της νοσοκομειακής υποδομής.
- Ενέργειες τουριστικής προβολής της Περιφέρειας
- Υπηρεσίες προς τις ΜΜΕ
- Ενίσχυση θερμοκηπιακών καλλιεργειών με αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας
- Βελτίωση ή/ και επέκταση του ορεινού οδικού δικτύου
- Βελτίωση και προστασία δασών
- Υποδομές κοινωνικής πρόνοιας
- Παρεμβάσεις τοπικής ανάπτυξης.

Για την επίτευξη του Γενικού Αναπτυξιακού στόχου της Περιφέρειας, όπως αναφέρεται στην πρόταση του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000-2006, οι κύριοι βασικοί άξονες στρατηγικής που τέθηκαν αφορούν:

- στην αξιοποίηση της γειτνίασης με την μητροπολιτική περιφέρεια της Αττικής, μέσω των νέων οδικών αξόνων,
- στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στην βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων,
- στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ορεινής και μειονεκτικής ενδοχώρας και στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- στην ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας της Νότιας Πελοποννήσου με την εξυγίανση και την ορθολογική ανάπτυξη των υφιστάμενων τουριστικών περιοχών.

Με βάση τους παραπάνω κύριους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους, λαμβάνοντας υπόψη, όλο το πλέγμα των αναγκαίων παρεμβάσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την επίτευξη των αναπτυξιακών της στόχων κατά την νέα προγραμματική περίοδο και τις προτάσεις των Περιφερειακών, Νομαρχιακών και Τοπικών φορέων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, καθώς και τις μέχρι σήμερα διαβουλεύσεις του Κράτους Μέλους και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχεδιάστηκαν οι πέντε (5) βασικοί άξονες προτεραιότητας του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της

Περιφέρειας Πελοποννήσου, πλέον εκείνου της Τεχνικής Βοήθειας και οι δύο υποάξονες που αφορούν στην ανάπτυξη της υπαίθρου, οι τίτλοι των οποίων αναφέρονται αμέσως πιο κάτω.

1. Αξιοποίηση της άμεσης γειτνίασης της Περιφέρειας με την Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αττικής
2. Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου
 - 2.1 Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων
 - 2.2 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ορεινής και μειονεκτικής ενδοχώρας
3. Ενίσχυση και Αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας
4. Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών κέντρων
5. Υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
6. Τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Για την επίτευξη των στόχων κάθε άξονα προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, προβλέπονται συγκεκριμένα Μέτρα, μέσα στα οποία θα ενταχθούν τα ανάλογα έργα, με τις ανάλογες δράσεις καινοτομικών ή και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, έτσι ώστε να δομηθεί ένα Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για τη Περιφέρεια Πελοποννήσου, το οποίο σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα έργα και δράσεις του Εθνικού Σκέλους του ΚΠΣ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών θα επιτύχουν την ζητούμενη αναπτυξιακή πρόωθηση της Περιφέρειας.

6.2 Στόχοι-Άξονες Προτεραιότητας Γ΄ Π.Ε.Π

6.2.1 Άξονας Προτεραιότητας 1: Αξιοποίηση της Άμεσης Γειτνίασης της Περιφέρειας με την Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αττικής

Περιγραφή

Με δεδομένη τη γεωγραφική της θέση η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποκτά ένα νέο αναπτυξιακό προσανατολισμό άμεσα συνδεδεμένο με τους πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς της πόρους, αξιοποιώντας τους με την εύκολη πρόσβαση σ' αυτούς ενός μεγάλου πλήθους επισκεπτών.

Παράλληλα όμως η μείωση των χρονοαποστάσεων προς την Μητροπολιτική Περιφέρεια της Αττικής και με την ενίσχυση της μεταποιητικής, της εξαγωγικής και της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Πελοποννήσου, δημιουργεί τις προϋποθέσεις προώθησης των προϊόντων της και ανάπτυξης παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αυξάνουν την εξωστρέφεια της Περιφέρειας.

Το κύριο βάρος του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας δίνεται στη συμπλήρωση και στη κάλυψη των μεγάλων αναγκών της Περιφέρειας σε βασικές μεταφορικές υποδομές, αξιοποιώντας παράλληλα εκείνες που δημιουργήθηκαν κυρίως κατά το Β΄ ΚΠΣ., έτσι ώστε η Περιφέρεια να προσεγγίσει την Αττική με την δημιουργία ενός συνεκτικού δικτύου μεταφορών, το οποίο θα λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος της

Περιφέρειας, τόσο με την υπόλοιπη χερσαία Ελλάδα προς βορρά, όσο και με την νησιωτική χώρα, κυρίως του νότου αλλά και της Ανατολής.

Τα έργα μεταφορικών υποδομών που περιλαμβάνονται στον άξονα αυτό έχουν ως κύριο σκοπό τους τη βελτίωση και την συμπλήρωση κατά ένα μέρος του αυτοκινητόδρομου "Τρίπολη - Καλαμάτα", αλλά κυρίως την επέκταση του εθνικού διανομαρχιακού και του επαρχιακού οδικού δικτύου, το οποίο θα συνδέσει τους προς αξιοποίηση φυσικούς, πολιτιστικούς και ιστορικούς πόρους της Περιφέρειας, δημιουργώντας ένα δίκτυο πρόσβασης προς αυτούς, τόσο από τα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, όσο και από την Αθήνα.

Ο άξονα αυτός εξετάζει δράσεις υπέρ του δευτερογενή και ιδιαίτερα του μεταποιητικού τομέα, για την ίδρυση νέων μονάδων, αλλά και επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών μονάδων της Περιφέρειας, επίσης περιλαμβάνονται δράσεις:

- για την αναβάθμιση των δομών και των μηχανισμών λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- την αξιοποίηση νέων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης,
- την δημιουργία και ανάπτυξη δικτύων διάθεσης, προώθησης και προβολής των προϊόντων Πελοποννησιακής ονομασίας προέλευσης με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Οι δράσεις υπέρ των μεταποιητικών μονάδων της Περιφέρειας σε συνδυασμό με την βελτίωση των βασικών μεταφορικών υποδομών συμβάλλουν στην άμεση προώθηση των προϊόντων της Περιφέρειας προς τις κύριες πηγές κατανάλωσης.

Η προγραμματιζόμενη διεύρυνση της οργάνωσης περιοχών εγκατάστασης μεταποιητικών μονάδων (ΒΕΠΕ-ΒΙΟΠΑ), σε συνδυασμό με τα κίνητρα προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων και την μείωση των χρονοαποστάσεων από το Διοικητικό Κέντρο της Τρίπολης, αλλά και από το Μητροπολιτικό Κέντρο της Αθήνας, δημιουργούν τις προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Μέτρου, ανέρχεται σε 251,57 εκατ. ΕΥΡΩ ή σε ποσοστό 36% επί του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, ενώ η δημόσια δαπάνη που αναλογεί στο σύνολο του προϋπολογισμού του άξονα, ίση με 222,5 εκατ. ΕΥΡΩ, αντιπροσωπεύει το 36,5% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος.

Ειδικοί Στόχοι

Οι ειδικοί στόχοι του Άξονα αυτό, εξειδικεύονται στην ενίσχυση με επέκταση και βελτίωση των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας, ιδιαίτερα εκείνων για τις οδικές και θαλάσσιες μεταφορές, για την δημιουργία και λειτουργία δικτύου σύνδεσης των κυριότερων αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας, τόσο μεταξύ τους, όσο και με το εξωτερικό περιβάλλον της Περιφέρειας.

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις για ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών, πραγματοποιούνται βελτιώσεις και επεκτάσεις του οδικού δικτύου (εθνικού και επαρχιακού δικτύου) σε ποσοστά επί του υφιστάμενου

αντίστοιχου της τάξης του 12% για το Εθνικό και 5% για το Επαρχιακό, ενώ οι παρεμβάσεις επί του αυτοκινητόδρομου "Τρίπολη - Καλαμάτα" θα συμβάλλουν κατά 10% στην αύξηση των υφιστάμενων κλειστών αυτοκινητόδρομων της Περιφέρειας. Επίσης πραγματοποιούνται βελτιώσεις εκσυγχρονισμού και αύξηση της δυναμικότητας των υφιστάμενων λιμενικών υποδομών στα κύρια εμπορικά και τουριστικά λιμάνια της Περιφέρειας (τα οποία αντιπροσωπεύουν το 80% της λιμενικής υποδομής της), συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας αγκυροβολίων για επιβατηγά κυρίως πλοία και τουριστικά σκάφη.

Παράλληλα με τη μείωση του χρόνου μετακίνησης επιβατών από και προς την Περιφέρεια, θα επιτευχθεί μείωση του χρόνου μεταφοράς εμπορευμάτων και ως εκ τούτου μείωση του κόστους μεταφοράς, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση της παραγωγικής εξωστρέφειας της Περιφέρειας.

Από τις παρεμβάσεις σε λιμενικές υποδομές, τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται αναφέρονται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των επιβατών και οχημάτων που θα μετακινούνται μέσω αυτών και κατά μικρότερο βαθμό στην αύξηση του όγκου των διακινούμενων εμπορευμάτων. Επίσης, με την βελτίωση των υποδομών στα λιμάνια της Περιφέρειας θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις αύξησης του αριθμού των ναυτιλιακών γραμμών που προσεγγίζουν κάθε λιμάνι έτσι ώστε να επιτευχθεί αύξηση της ανταγωνιστικότητας των λιμένων της Περιφέρειας και ενδυνάμωση της εξωστρέφειάς της.

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις υπέρ των ΜΜΕ και ειδικότερα υπέρ των Μικρών και Μεσaiών Μεταποιητικών Επιχειρήσεων της Περιφέρειας, πρόκειται να ωφεληθούν άμεσα το 15% των μεταποιητικών μονάδων, με δράσεις βελτίωσης και εκσυγχρονισμού του παραγωγικού τους και διοικητικού τους μηχανισμού.

Μέτρο 1.1: *Υποδομές οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών*

Περιγραφή

Οι ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέτρου αναφέρονται σε δύο κατηγορίες χερσαίων μεταφορών.

Η πρώτη κατηγορία αφορά τη βελτίωση ή και επέκταση του Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου, κυρίως εκείνου που συνδέει, τα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας μεταξύ τους και με τους κεντρικούς οδικούς άξονες (αυτοκινητόδρομους προς Αθήνα), καθώς επίσης και τα τουριστικά κέντρα και αξιοποίησης των μνημειακών αρχαιολογικών χώρων.

Επίσης στο πλαίσιο του Μέτρου προβλέπεται η κατασκευή μέρους του οδικού άξονα «Τρίπολη - Καλαμάτας - Σπάρτης» ως άμεση / συμπληρωματική συνέχεια των παρεμβάσεων του Β΄ Κ.Π.Σ, αλλά και του υπόλοιπου μέρους του άξονα το οποίο θα καλυφθεί από το ανάλογο

Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Γ΄ ΚΠΣ και από το Ταμείο Συνοχής.

Η δεύτερη κατηγορία δράσεων, αφορά παρεμβάσεις βελτίωσης της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής της Περιφέρειας, καθώς επίσης και παρεμβάσεις βελτίωσης των εγκαταστάσεων στους σταθμούς της σιδηροδρομικής γραμμής.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας σε μεταφορικές υποδομές και ιδιαίτερα σε οδικές, οι οποίες είναι ιδιαίτερα έντονες λόγω της γεωμορφολογίας του εδάφους.

Με την κάλυψη αυτών των αναγκών θα δημιουργηθεί ένα ικανό και αποτελεσματικό δίκτυο χερσαίων μεταφορών που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες εύκολης και σύντομης πρόσβασης ανθρώπων και εμπορευμάτων από και προς τα ακραία (Νότια κυρίως) αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, με τα μητροπολιτικά κέντρα της Χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα), ενώ παράλληλα το δίκτυο αυτό συμπληρώνεται με την διασύνδεση των ιδιαίτερης αξίας τουριστικών / αρχαιολογικών κέντρων / χώρων της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των έργων του Μέτρου, όσον αφορά τις υποδομές οδικών μεταφορών είναι, είτε οι αρμόδιες Περιφερειακές υπηρεσίες δημοσίων έργων, είτε οι αντίστοιχες της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Όσον αφορά στα έργα βελτίωσης της σιδηροδρομικής υποδομής, δικαιούχος φορέας θα είναι, είτε ο ΟΣΕ, είτε η αντίστοιχη Α.Ε. η οποία ιδρύθηκε για την υλοποίηση ανάλογων έργων.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως έμμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή τμήματος του αυτοκινητόδρομου « Τρίπολη- Καλαμάτα- Σπάρτη»
- Κατασκευή εθνικού οδικού δικτύου
- Κατασκευή επαρχιακού/ διακοινοτικού οδικού δικτύου
- Βελτίωση εθνικού οδικού δικτύου

Για το Μέτρο 1.1. έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 1.2 :Βελτίωση Λιμενικών Υποδομών

Περιγραφή

Το Μέτρο αυτό περιλαμβάνει δράσεις βελτίωσης της υποδομής στα κύρια λιμάνια της Περιφέρειας. Αναμένεται δηλαδή να γίνουν βελτιώσεις

κυρίως στα λιμάνια του Γυθείου, της Κυπαρισσίας και της Κορίνθου, αλλά και σε άλλα εμπορικά και τουριστικά λιμάνια της Περιφέρειας.

Οι βελτιώσεις των λιμενικών υποδομών αναφέρονται κυρίως σε εκβαθύνσεις και δημιουργία ή επέκταση των αναγκαίων μολών και προβλητών, με αντίστοιχη αύξηση των θέσεων ελλιμενισμού, καθώς και στην δημιουργία των αναγκαίων διευκολύνσεων και εξυπηρετήσεων μεγαλύτερων επιβατηγών και εμπορικών πλοίων

Παράλληλα στο πλαίσιο του Μέτρου προβλέπεται να δημιουργηθούν ή και να βελτιωθούν λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας που αφορούν αγκυροβόλια τουριστικών κυρίως σκαφών σε λιμένες που συνδέονται με τουριστικές περιοχές, προσελκύοντας το ενδιαφέρον ιδιωτών επενδυτών για ορισμένες από αυτού του είδους τις παρεμβάσεις.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η κάλυψη των αναγκών σε λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας με σκοπό, την αύξηση της δυνατότητας υποδοχής επιβατηγών κυρίως σύγχρονων πλοίων μεγάλου μεγέθους καθώς και την δημιουργία δυνατότητας εξυπηρέτησης πλοίων για μεταφορά εμπορευμάτων και τουριστικών επισκεπτών.

Επίσης, η βελτίωση της λιμενικής υποδομής αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την σύνδεση της Περιφέρειας με την νησιωτική Ελλάδα και κυρίως την Κρήτη, αλλά και με τα υπόλοιπα λιμάνια της χώρας.

Μέσω των δράσεων αυτών αναμένεται να καλυφθεί αλλά και να αυξηθεί η ζήτηση, μεταφορικών υπηρεσιών που πρόκειται να δημιουργηθεί στον τουριστικό τομέα, από το σύνολο των παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Δικαιούχοι

Προβλεπόμενοι δικαιούχοι για την υλοποίηση των έργων του Μέτρου θα είναι αντίστοιχες Διευθύνσεις Τεχνικών Υπηρεσιών των Νομαρχιών της Περιφέρειας, ή τα κατά τόπους Λιμενικά Ταμεία.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Επέκταση/ βελτίωση των υφιστάμενων έργων λιμενικής υποδομής
- Κατασκευή νέων έργων λιμενικής υποδομής
- Δημιουργία νέων αγκυροβολιών
- Εκσυγχρονισμός ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού

Για το Μέτρο 1.2. έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 1.3: Ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων για επέκταση και εκσυγχρονισμό του μεταποιητικού τομέα

Περιγραφή

Οι δράσεις που προβλέπονται στο συγκεκριμένο Μέτρο αναφέρονται στην ενίσχυση των ιδιωτικών μεταποιητικών επενδύσεων. Στο πλαίσιο του Μέρους αυτού θα ενταχθούν οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από Επιχειρήσεις που ιδρύουν, επεκτείνουν ή εκσυγχρονίζουν μονάδες εγκατεστημένες στη Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέλκυση ιδιωτικών μεταποιητικών επενδύσεων με την εγκατάστασή τους στις οργανωμένες περιοχές υποδοχής επιχειρήσεων, αξιοποιώντας τα κίνητρα γι' αυτό το σκοπό.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Σκοπός του Μέρους είναι η διεύρυνση αλλά και ο εκσυγχρονισμός της μεταποιητικής βάσης της Περιφέρειας, αξιοποιώντας την άμεση γειτνίαση της με την Αττική (παραγωγικό / οικονομικό και πληθυσμιακό κέντρο της Χώρας). Με τις παρεμβάσεις του Μέρους θα δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και θα εκσυγχρονιστούν οι υφιστάμενες, βελτιώνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά τους, ενώ θα αυξηθεί το πάγιο κεφάλαιο της μεταποίησης στην Περιφέρεια.

Για το Μέτρο 1.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 1.4: Βελτίωση και επέκταση Περιοχών Υποδοχής Επιχειρήσεων

Περιγραφή

Βασικές δράσεις του Μέρους είναι :

- η βελτίωση και επέκταση των ήδη υπάρχουσών οργανωμένων περιοχών εγκατάστασης επιχειρήσεων και
- η δημιουργία νέων υποδομών οργανωμένης εγκατάστασης επιχειρήσεων σε ορθολογικά επιλεγμένες περιοχές.

Με τις δράσεις αυτές δημιουργούνται σύγχρονες κοτίδες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε όλους τους Νομούς της Περιφέρειας, για δημιουργία νέων επιχειρήσεων ή / και μετεγκατάσταση σ' αυτές υπάρχουσών μονάδων, οι οποίες ευρίσκονται στα πολεοδομικά συγκροτήματα αστικών και ημιαστικών οικισμών ή/ και διάσπαρτες στην ύπαιθρο.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός σκοπός του Μέρους είναι η δημιουργία κατάλληλων υποδομών και προϋποθέσεων για εγκατάσταση των επιχειρήσεων σε ορισμένους γεωγραφικούς χώρους, στα πλαίσια μιας οργανωμένης διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, κατάλληλων περιβαλλοντικών συνθηκών (π.χ. η

ύπαρξη βιολογικού καθαρισμού) και εξυπηρετήσεων των Επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν στις υποδομές αυτές. Τα παραπάνω μέσα, που αναμένεται να υλοποιηθούν στις περιοχές αυτές, θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων, μειώνοντας το κόστος της παραγωγής και λειτουργίας τους.

Για το Μέτρο 1.4 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 1.5: Διεύρυνση και εκσυγχρονισμός της παραγωγικής και διοικητικής λειτουργίας και εξαγωγικής δραστηριότητας των ΜΜΕ

Περιγραφή

Οι δράσεις του Μέρους αυτού αναφέρονται στην ενίσχυση των ΜΕ για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής, διοικητικής και οργανωτικής λειτουργίας τους, την διεύρυνση / ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας και την δημιουργία υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος και συνθηκών υγιεινής για τους εργαζόμενους.

Στο πλαίσιο του Μέρους εντάσσονται επίσης δράσεις που στηρίζουν την εξαγωγική δραστηριότητα, με την συλλογική και μεμονωμένη προώθηση των προϊόντων της Περιφέρειας, με στόχο την ανταγωνιστική παρουσία τους στις διεθνείς αγορές.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός σκοπός του Μέρους είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της Περιφέρειας, μέσω του παραγωγικού και διοικητικού τους εκσυγχρονισμού και της αύξησης του πάγιου κεφαλαίου τους.

Κυρίαρχο στοιχείο των δράσεων που περιλαμβάνονται στο Μέτρο είναι η ενίσχυση των τομεακών και κλαδικών διασυνδέσεων στη Περιφέρεια και η ενδυνάμωση της εξωστρέφειας της παραγωγής τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1.1

Άξονας Προτεραιότητας 1: Αξιοποίηση της άμεσης γειτνίασης της περιφέρειας με τη μητροπολιτική περιφέρεια της Αττικής

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ / ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	222.500.000	36,50%	100%	251.570.000	36,01%	100%		29.070.000
Μέτρο 1.1: Υποδομές Οδικών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών *	176.600.000	28,97%	79,37%	176.600.000	25,28%	70,20%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 1.2: Βελτίωση Λιμενικών Υποδομών *	20.300.000	3,33%	9,12%	20.300.000	2,91%	8,07%	ΕΤΠΑ	
Μέτρο 1.3: Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για επέκταση και εκσυγχρονισμό του Μεταποιητικού Τομέα	9.300.000	1,53%	4,18%	26.570.000	3,80%	10,58%	ΕΤΠΑ	17.270.000
Μέτρο 1.4: Βελτίωση και Επέκταση Περιοχών Υποδοχής Επιχειρήσεων	8.500.000	1,39%	3,82%	12.500.000	1,79%	4,97%	ΕΤΠΑ	4.000.000
Μέτρο 1.5: Διεύρυνση και Εκσυγχρονισμός της Παραγωγικής & διοικητικής λειτουργίας & εξαγωγικής δραστηριότητας των Μ.Μ.Ε.	7.800.000	1,28%	3,51%	15.600.000	2,23%	6,20%	ΕΤΠΑ	7.800.000

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο & ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για τα Μέτρα 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1.2
Μέτρα που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ / ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	222.500.000	36,50%	100%	251.570.000	36,01%	100%		29.070.000
Μέτρο 1.1: Υποδομές Οδικών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών *	176.600.000	28,97%	79,37%	176.600.000	25,28%	70,20%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 1.2: Βελτίωση Λιμενικών Υποδομών *	20.300.000	3,33%	9,12%	20.300.000	2,91%	8,07%	ΕΤΠΑ	
Μέτρο 1.3: Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για επέκταση και εκσυγχρονισμό του Μεταποιητικού Τομέα	9.300.000	1,53%	4,18%	26.570.000	3,80%	10,58%	ΕΤΠΑ	17.270.000
Μέτρο 1.4: Βελτίωση και Επέκταση Περιοχών Υποδοχής Επιχειρήσεων	8.500.000	1,39%	3,82%	12.500.000	1,79%	4,97%	ΕΤΠΑ	4.000.000

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο & ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

* Στα παραπάνω Μέτρα συμμετέχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση

6.2.2 Άξονας Προτεραιότητας 2: Αειφόρος Ανάπτυξη Της Υπαιθρου

Περιγραφή

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει αγροτικό χαρακτήρα, ιδιαίτερα όσον αφορά τους απασχολούμενους στο πρωτογενή τομέα, την μεγάλη έκταση και πληθυσμιακή βαρύτητα της εσωτερικής ενδοχώρας (ορεινής και ημιορεινής), η οποία χαρακτηρίζεται και από μεγάλο βαθμό προβληματικότητας, με αποτέλεσμα τον έντονο αναπτυξιακό δυϊσμό της Περιφέρειας, μεταξύ της ενδοχώρας και των αστικών / ημιαστικών και παραθαλάσσιων περιοχών.

Με βάση τα παραπάνω αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Πελοποννήσου αναφορικά με την χωροθέτηση των αγροτικών δραστηριοτήτων και τη διάρθρωση της πρωτογενούς παραγωγής είναι εμφανές ότι τόσο κατά την παραγωγή, όσο και κατά την μεταποίηση και διάθεση, ο αγροτικός τομέας της Περιφέρειας θα αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα επιβίωσης.

Παρατηρούνται έντονα προβλήματα αποδοτικότητας των καλλιεργειών, οφειλόμενα στις χαμηλές τιμές παραγωγού, στο αυξανόμενο κόστος παραγωγής, στην υπερεκμετάλλευση των εδαφών (σε ορισμένες καλλιέργειες) και στην εξάντληση του υδροφόρου ορίζοντα.

Αντίθετα, η κτηνοτροφική παραγωγή παραμένει στάσιμη και σε χαμηλό επίπεδο εκσυγχρονισμού, χωρίς να αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, ως προς το ανάγλυφο των εδαφών της και την δυνατότητα παραγωγής ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων συμπληρωματικά με την φυτική παραγωγή και την ανάπτυξη της πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων σε σχέση με τους νέους κανόνες της ΚΑΠ, απαιτούνται έντονες παρεμβάσεις στον αγροτικό τομέα.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου κατά την νέα προγραμματική περίοδο, όσον αφορά στον αγροτικό τομέα και ευρύτερα στην ανάπτυξη της υπαίθρου, εστιάζεται στην ανάπτυξη της παραγωγής επώνυμων προϊόντων ποιότητας, στην διαφοροποίησή τους με διαδικασίες σήμανσης, στην προστασία των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα του υδατικού δυναμικού και των δασών, στην ενθάρρυνση και στήριξη της πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο με την αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων σε συνδυασμό με την ανάπτυξη, βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου, στοχεύοντας στην αύξηση της πολυαπασχόλησης και στη βιώσιμη ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου.

Στο πλαίσιο του νέου ΠΕΠ Πελοποννήσου δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα, όσον αφορά στις παρεμβάσεις για την ανάπτυξη της υπαίθρου με ένα πλέγμα αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται σε δύο υποάξονες προτεραιότητας.

Ο πρώτος υποάξονας περιλαμβάνει έργα δράσεις οι οποίες θα υλοποιηθούν στο σύνολο της υπαίθρου και αναφέρονται σε όλους τους τομείς, οι οποίοι μπορούν να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, με κυρίαρχες κατευθύνσεις την βελτίωση και συμπλήρωση των βασικών αγροτικών και τεχνικών υποδομών, καθώς και κοινωνικών υποδομών, των υποδομών και λοιπών δράσεων για την προστασία και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και τέλος την αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμό της παραγωγικής δραστηριότητας του πρωτογενή τομέα.

Ο δεύτερος υποάξονας περιλαμβάνει ένα πλέγμα δράσεων στην ορεινή και μειονεκτική ενδοχώρα, η οποία εμφανίζει έντονη αναπτυξιακή υστέρηση, έχοντας όλα τα χαρακτηριστικά των μειονεκτικών περιοχών. Οι δράσεις αυτές αναφέρονται σε όλους τους παραγωγικούς και κοινωνικούς τομείς, στοχεύοντας στην συνολική και ισόρροπη ανάπτυξη της μειονεκτικής ενδοχώρας της Περιφέρειας και στην λειτουργική, παραγωγική και κοινωνική διασύνδεσή της με τις υπόλοιπες αστικές, ημιαστικές και παράκτιες περιοχές.

Παράλληλα με τις προαναφερόμενες δράσεις που περιλαμβάνονται σε αντίστοιχα Μέτρα του υποάξονα προτεραιότητας 2.2, στον υποάξονα αυτό περιλαμβάνονται δύο Μέτρα με σύνθετες συνεκτικές δράσεις για την ολοκληρωμένη παρέμβαση σε συγκεκριμένες, ειδικές αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν έντονη αναπτυξιακή υστέρηση. Οι δράσεις των Μέτρων αυτών συγχρηματοδοτούνται αντίστοιχα από το ΕΓΤΠΕ και από το ΕΚΤ με απόλυτη συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων που συγχρηματοδοτούν τα δύο Ταμεία, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ολοκληρωμένη παρέμβαση στις συγκεκριμένες περιοχές, οι οποίες θα προσδιορισθούν με βάση ειδικών κριτηρίων.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε δημόσια δαπάνη και από τα δύο μέτρα αντιπροσωπεύει το 4,67% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ενώ στις ειδικές αυτές περιοχές θα υλοποιηθούν και έργα που περιλαμβάνονται σε άλλα μέτρα του Ε.Π. που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, τα οποία είναι συνεκτικά και συνεπή με την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Η σημασία και η βαρύτητα του άξονα αυτού, φαίνεται από τον προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης, η οποία ανέρχεται σε 205 περίπου εκατ. ΕΥΡΩ και αντιπροσωπεύει το 33,7% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΠΕΠ, στοχεύοντας να προσελκύσει άμεσα, σημαντικά ιδιωτικά κεφάλαια, έτσι ώστε το συνολικό προϋπολογιζόμενο κόστος του άξονα να ανέρχεται σε 237,82 εκατ. ΕΥΡΩ αντιπροσωπεύοντας το 34% του συνολικού κόστους του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

6.2.2.1 Υποάξονας 2.1 : Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων

Μέτρο 2.1.1: Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, υποδομές ύδρευσης και προστασία από την διάβρωση των ακτών

Περιγραφή

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται σ' αυτό το Μέτρο αναφέρονται στην ορθολογική διαχείριση των οικιστικών και παραγωγικών απορριμμάτων με την δημιουργία και λειτουργία ορθολογικά χωροθετημένων και οργανωμένων ΧΥΤΑ, στον αγροτικό χώρο και στην υπαίθρο γενικότερα, στο πλαίσιο της νέας οργάνωσης των ΟΤΑ, ενέργειες και έργα που είχαν μικρή συμμετοχή στο Β' ΚΠΣ, παρά τις έντονες υπάρχουσες ανάγκες στη Περιφέρεια.

Στο Μέτρο αυτό ολοκληρώνονται ενέργειες ορθολογικής και αποτελεσματικής διαχείρισης των υγρών αποβλήτων στην υπαίθρο οι οποίες είχαν αρχίσει, τόσο στο Α', όσο και στο Β' ΚΠΣ, αλλά και από άλλα σχετικά Προγράμματα.

Τα έργα σχεδιάστηκαν σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες, αλλά και τις δυνατότητες διαχείρισης των οικιστικών και παραγωγικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας, σύμφωνα με την νέα οργάνωση των ΟΤΑ και την εγκατάσταση των παραγωγικών μονάδων.

Στο πλαίσιο των νέων συνενώσεων των δήμων και κοινοτήτων υλοποιούνται έργα ύδρευσης προκειμένου να συντελέσουν θετικά στους ιδιαίτερα κρίσιμους τομείς της διάθεσης και διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού. Επίσης υλοποιούνται κατηγορίες έργων που αφορούν την κατασκευή αγωγών για την μεταφορά νερού, την κατασκευή δεξαμενών και τον εμπλουτισμό των πηγών.

Λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος, και την ορθολογική ανάπτυξη των τουριστικών κέντρων, το Μέτρο αναμένεται να καλύψει τις ανάγκες της προστασίας των ακτών από φυσικές διαβρώσεις, φαινόμενο σύνηθες στις ακτές της Περιφέρειας.

Το 80% του προϋπολογισμού του Μέρους θα κατευθυνθεί σε δράσεις προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος, όπως διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων και υποδομές ύδρευσης με στόχο την εξοικονόμηση και προστασία των υδάτινων πόρων.

Οι δομές λειτουργίας και διαχείρισης των περιβαλλοντικών υποδομών (διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, κλπ) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγραμματισμού και της μελέτης του έργου.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η βελτίωση και διεύρυνση των βασικών υποδομών της Περιφέρειας με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος. Οι δράσεις του συγκεκριμένου Μέτρου κινούνται προς μία κατεύθυνση αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου στην Περιφέρεια και παράλληλη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για τη τουριστική ανάπτυξη της Πελοποννήσου.

Επίσης, στόχος του Μέτρου είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για την εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης της υπαίθρου, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στο πλαίσιο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ο παραπάνω στόχος επιτυγχάνεται μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της δημιουργίας βιολογικών καθαρισμών των υγρών αποβλήτων, και των αποχετεύσεων και της ορθολογικής διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού με ανάλογα έργα ύδρευσης.

Η μείωση των ρύπων και της μόλυνσης αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την υγιεινή διαβίωση των κατοίκων και των επισκεπτών της υπαίθρου.

Η δημιουργία βιολογικών καθαρισμών θα βοηθήσει στην προστασία του υδροφόρου ορίζοντα και αντίστοιχα και των θαλασσών, βασικό παράγοντα ανάπτυξης του τουρισμού της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με την προστασία των ακτών από τη φυσική διάβρωση.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων και των ενεργειών του Μέτρου είναι οι νέοι Δήμοι (μετά τις συνενώσεις και την εφαρμογή του προγράμματος "Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"), η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση η Περιφέρεια με τις αρμόδιες υπηρεσίες της, καθώς και οι Αναπτυξιακές Εταιρείες αποκλειστικού σκοπού (Υδρευση και Αποχέτευση) ή οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι Δήμων.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου
- Βελτίωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων
- Κατασκευή νέου σταθμού εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων
- Βελτίωση, κατασκευή, επέκταση δικτύων ύδρευσης
- Κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, βελτίωση, εκσυγχρονισμός, επέκταση υπαρχουσών.

Για το Μέτρο 2.1.1 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης.

Μέτρο 2.1.2: Βασικές Αγροτικές Υποδομές**Περιγραφή**

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι η δραματική απομείωση και υποβάθμιση του υδάτινου δυναμικού με σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στη παραγωγική, κοινωνική, δημογραφική και οικονομική εξέλιξη της Περιφέρειας.

Στο συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνονται δράσεις ορθολογικής διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού μέσω νέων δικτύων άρδευσης, για βελτίωση υπάρχουσών αρδευτικών συστημάτων με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισης και την μείωση των απωλειών ύδατος.

Επίσης προβλέπονται έργα κατασκευής φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών για συγκέντρωση και αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων και εμπλουτισμού του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, κατόπιν των κατάλληλων υδρογεολογικών ερευνών και μελετών.

Σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις για την συμπληρωματικότητα και λειτουργικότητα υφιστάμενων έργων, αλλά και για την στοχευόμενη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, προβλέπονται έργα επέκτασης αρδευτικών συστημάτων.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του Μέρους ενισχύονται και δράσεις που αφορούν γενικότερα στην αγροτική παραγωγή, όπως εγγειοβελτιωτικά έργα, αντλημυρικά, έργα ορθολογικότερης διαχείρισης και κατανομής της γεωργικής γης, δηλαδή αναδασμούς, δράσεις αγροτικού εξηλεκτρισμού, εξαιρουμένων των δράσεων ηλεκτροδότησης γεωτρήσεων, καθώς και γενικά συμπληρωματικά έργα, όπου κριθεί απαραίτητο.

Στα πλαίσια υποστήριξης, εκσυγχρονισμού και ορθολογικής ανάπτυξης του αγροτικού τομέα στη Περιφέρεια (τόσο στη φυτική παραγωγή, όσο και στο ζωικό κεφάλαιο και κτηνοτροφική παραγωγή), προβλέπεται η συμπλήρωση και επέκταση των υπάρχουσών υποδομών για την εφαρμογή της Ενιαίας Κοινοτικής Αγοράς.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Οι παρεμβάσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέρους, έχουν ως βασικό στόχο την άμβλυση του προβλήματος που προκύπτει στον αγροτικό τομέα της Περιφέρειας από την δραματική υποβάθμιση του υδροφόρου ορίζοντα και την έλλειψη υδάτινων πόρων. Αυτός επιτυγχάνεται με την εξοικονόμηση των υπογείων υδάτων και αποτελεσματικής αξιοποίησης των επιφανειακών.

Ο στόχος αυτός σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του γεωργικού κλήρου και την αναβάθμιση των βοσκοτόπων και με την ενίσχυση στον αγροτικό τομέα των υποδομών της έρευνας, θα οδηγήσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του τομέα.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας του αγροτικού τομέα έχει ως στόχο την σταδιακή μείωση του αγροτικού πληθυσμού μεγάλης ηλικίας και αντικατάστασή του με νέο πληθυσμό μικρότερης ηλικίας. Αυτό έχει σαν

συνέπεια την συγκράτηση του πληθυσμού στον υπαίθρο χώρο της Περιφέρειας, επιτυγχάνοντας την αύξηση της αποδοτικότητας της εργασίας στον αγροτικό τομέα, σε συνδυασμό με την επίτευξη της πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο.

Το φυσικό αντικείμενο των έργων του Μέτρου θα αναφέρεται κυρίως σε έγγειες βελτιώσεις (χιλιόμετρα αγωγών, έκταση αρδευόμενων που βελτιώνεται ή διαχείριση της άρδευσης, ποσοστό μείωσης των απωλειών ύδατος), σε εκτάσεις καλλιεργειών που εφαρμόζεται αναδάσμος, καθώς και σε λοιπές υποδομές που συνδέονται με την ανάπτυξη της γεωργίας. Οι δείκτες αυτοί θα εξειδικευτούν στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της υλοποίησης των εγχειρίων βελτιωτικών έργων / ενεργειών και έργων αναδάσμου του Μέτρου, είναι το Υπουργείο Γεωργίας, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή οι ΟΤΑ.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Αγροτική οδοποιία, αντιπλημμυρικά έργα, τεχνικά έργα αποστράγγισης
- Βελτίωση/ εκσυγχρονισμός υφιστάμενων αρδευτικών συστημάτων
- Δράσεις αγροτικού εξηλεκτρισμού (εξαιρούμενων των δράσεων ηλεκτροδότησης γεωτρήσεων), βελτίωση βοσκοτόπων

Για το Μέτρο 2.1.2 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης.

Μέτρο 2.1.3: Προστασία, Αναβάθμιση των Δασών και Ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους και οικοσυστημάτων

Περιγραφή

Στο Μέτρο εντάσσονται όλες εκείνες οι δράσεις που αποσκοπούν στην προστασία, βελτίωση και αξιοποίηση του δασικού πλούτου της Περιφέρειας και αναφέρονται στην δασική οδοποιία, για πρόληψη – προστασία, σε έργα πυροπροστασίας και σε δασώσεις περιοχών που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές.

Άλλες δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου είναι εκείνες οι οποίες αποσκοπούν στη συστηματική και αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και ανάδειξη / αξιοποίηση αξιολογών διατηρητέων μνημείων της φύσης (πλέον εκείνων των αισθητικών δασών), τα οποία αναφέρονται σε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και σε οικοσυστήματα υγροτόπων και πτηνών, τα οποία είναι ήδη καταγεγραμμένα (Natura 2000) και μέχρι σήμερα εφαρμόζονται αποσπασματικά μέτρα προστασίας τους.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Κύριος σκοπός του Μέτρου είναι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του δασικού πλούτου, της χλωρίδας και της πανίδας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η οποία αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς χώρους παρουσίας σπάνιων ειδών, ζώων και πτηνών.

Παράλληλα μέσω της προστασίας και ανάδειξης των μνημείων της φύσης, στοχεύεται η τουριστική αξιοποίησή τους στα πλαίσια της ήπιας / οικολογικής τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας και της διατήρησης του περιβάλλοντος της υπαίθρου.

Οι δράσεις και επεμβάσεις για την ανάδειξη περιοχών Natura 2000 θα πρέπει να είναι συντονισμένες ανάμεσα στα διάφορα μέτρα και τα ταμεία ΕΤΠΑ και ΕΓΤΠΕ. Επιπλέον θα πρέπει να υπάρχει συντονισμός με τις αντίστοιχες δράσεις στο πρόγραμμα ΕΠΠΕΡ και LIFE.

Δικαιούχοι

Προβλεπόμενοι δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων του Μέτρου είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, όπως η Διεύθυνση Δασών καθώς και οι ΟΤΑ και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή αντιπυρικών ζωνών
- Μελέτες και έργα αναδασώσεων για την αποκατάσταση κατεστραμμένου φυσικού τοπίου ή δασώσεων για την αύξηση της πυραντοχής των συστάδων
- Μελέτες και έργα αντιπλημμυρικής και αντιδιαβρωτικής προστασίας που εξασφαλίζουν την προστασία του δάσους από φυσικές καταστροφές
- Μελέτες και έργα για την καταπολέμηση επιδημιών ή ασθενειών, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του δασικού παραγωγικού δυναμικού
- Κατασκευή και βελτίωση δασικών δρόμων
- Εκπόνηση σχεδίων - μελετών για την αειφόρο διαχείριση και προστασία των δασών και των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών
- Παρεμβάσεις σε δασικά συμπλέγματα NATURA 2000, οι οποίες πρέπει να είναι συμβατές με τις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες και διαχειριστικά σχέδια.

Για το Μέτρο 2.1.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 2.1.4: Αλιευτικά Καταφύγια**Περιγραφή**

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται στο Μέτρο αναφέρονται σε δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων και βελτίωσης ή επεκτάσεων υφιστάμενων καταφυγίων, με σκοπό την αύξηση της δυναμικότητάς τους και την βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας τους, για την υποστήριξη του αλιευτικού δυναμικού της Περιφέρειας.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στο πλαίσιο των στρατηγικών αναπτυξιακών στόχων για την αναδιοργάνωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα με το Μέτρο αυτό, αναμένεται να επιτευχθεί ο στόχος της βελτίωσης των υποδομών της αλιείας, για την παραμονή και προσέλκυση νέων στον τομέα και την αύξηση της αλιευτικής δραστηριότητας στη Περιφέρεια.

Δικαιούχοι

Προβλεπόμενοι δικαιούχοι για την υλοποίηση των έργων του Μέρου μπορούν να είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός καταφυγίων αλιευτικών σκαφών (προσήνεμοι μόλοι, κρηπιδώματα, βραχίονες, κυματοθραύστες, εκβάθυνση θαλάσσιου πυθμένα, ηλεκτροφωτισμοί, εξοπλισμός πρόσδεσης σκαφών, σήμανση περιβάλλοντος χώρου, χώροι στάθμευσης κλπ)

Για το Μέτρο 2.1.4 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 2.1.5: Ενίσχυση, Εκσυγχρονισμός και Αναδιοργάνωση της αγροτικής παραγωγής, με επενδύσεις στο επίπεδο της γεωργικής εκμετάλλευσης**Περιγραφή**

Στο πλαίσιο του Μέρου θα αναληφθούν δράσεις ενίσχυσης για την ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Οι συγκεκριμένες επενδύσεις θα επιδιώξουν τη μείωση του κόστους παραγωγής, την βελτίωση και αναπροσανατολισμό της παραγωγής, την εξασφάλιση υψηλής φυσικής αξίας στην αειφόρο γεωργία, η οποία θα είναι συμβατή με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

Κυρίαρχη κατεύθυνση των συγκεκριμένων δράσεων θα είναι η ανάπτυξη θερμοκηπιακών καλλιεργειών και η αναδιοργάνωση της φυτικής

δενδρώδους κυρίως παραγωγής από τα υφιστάμενα πλεονασματικά προϊόντα σε νέες καλλιέργειες / ποικιλίες που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης, δηλαδή εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις κοινωνικών διεξόδων στην αγορά.

Στο πλαίσιο του Μέτρου δεν ενισχύονται επενδύσεις που έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυση τους στα πλαίσια των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς (ΚΟΑ), ή που αντιβαίνουν την πολιτική των ΚΟΑ ή/ και των ΟΠ (εφόσον υπάρχουν στην περιοχή) και χωρίς τη ρητή συγκατάθεσή τους.

Το ύψος των επενδύσεων θα είναι μικρής σχετικά κλίμακας και κατά περίπτωση επένδυσης, τα ποσά των επιλέξιμων δαπανών θα ορίζονται από το Υπουργείο Γεωργίας.

Τα ποσοστά ενίσχυσης επί των επιλέξιμων δαπανών ποικίλουν ανάλογα της ηλικίας των ωφελούμενων και του τόπου εγκατάστασης της εκμετάλλευσης από 40% έως 55% .

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Ο αριθμός των επενδύσεων που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του Μέτρου εκτιμάται ότι θα φθάσει τουλάχιστον τις 400 με μέσο κόστος δημόσιας δαπάνης ανά επένδυση 35.000 ΕΥΡΩ. Σε περίπτωση επιτυχίας του Μέτρου και αυξημένης ζήτησης ο αριθμός των προβλεπόμενων επενδύσεων θα διαφοροποιηθεί αυξητικά. Οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις ενδυνάμωσης και βελτίωσης της αγροτικής παραγωγής σε επίπεδο εκμετάλλευσης, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των αγροτικών υποδομών, στοχεύουν να διαφοροποιήσουν την αγροτική παραγωγική βάση της Περιφέρειας προς νέες αποδοτικές καλλιέργειες, έτσι ώστε να ανακοπεί η φθίνουσα πτωχική τάση του τομέα, με στόχο την βελτίωση της αγροτικής παραγωγής και της παραγωγικότητας.

Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την παραμονή του νέου εργατικού δυναμικού στο τομέα, αλλά και στο αγροτικό χώρο εν γένει, τη μείωση της υποαπασχόλησης και την αύξηση των εισοδημάτων στις αγροτικές περιοχές.

Μέτρο 2.1.6: Εφαρμογή καινοτομικών δράσεων στην αγροτική παραγωγή

Περιγραφή

Με δεδομένο τον παραδοσιακό χαρακτήρα της αγροτικής παραγωγής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, μία σημαντική παρέμβαση για την διατήρηση και αναβίωση της αγροτικής παραγωγής στην Περιφέρεια είναι η εφαρμογή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία της αγροτικής δραστηριότητας.

Οι δράσεις που προβλέπεται να ενισχυθούν στο πλαίσιο του Μέτρου αναφέρονται στα εξής:

- Σχεδιασμός και έρευνα αγοράς για την ανάπτυξη ποιοτικών γεωργικών προϊόντων και περιλαμβάνουν δραστηριότητες έρευνας αγοράς,

σχεδιασμό αλλά και προετοιμασία (αιτήσεις) για την αναγνώριση ονομασιών προέλευσης ή για πιστοποιητικά ιδιοτυπίας σύμφωνα με τους σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς.

- Καθιέρωση συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας όπως οι σειρές ISO 9000 ή ISO 14000, συστημάτων που βασίζονται στην ανάλυση κινδύνων και κρίσιμα σημεία ελέγχου (HACCP), ή συστημάτων περιβαλλοντικού ελέγχου.

- Κόστος επιβάρυνσης αρχικής πιστοποίησης.

- Δραστηριότητες για τη διάδοση νέων τεχνικών, όπως πιλοτικά έργα μικρής κλίμακας ή έργα επίδειξης παραγωγής και εμπορίας νέων ποιοτικών προϊόντων.

Η ενίσχυση θα ανέρχεται μέχρι 100.000 Ευρώ ανά δικαιούχο και τριετία και εφόσον υπερβαίνει αυτό το ποσό, θα ανέρχεται μέχρι 50% του επιλέξιμου κόστους αν ο δικαιούχος είναι ΜΜΕ. Αν η επένδυση αφορά αναβάθμιση παραγωγικού δυναμικού, η ενίσχυση ανέρχεται επίσης σε 50% του επιλέξιμου κόστους.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικοί σκοποί των δράσεων του συγκεκριμένου Μέτρου είναι η μεταστροφή της αγροτικής παραγωγής της Περιφέρειας προς νέα επώνυμα - βιολογικά προϊόντα, υψηλής ποιότητας, αξιοποιώντας αποτελέσματα της γεωργικής και κτηνοτροφικής έρευνας, βιολογικής φυτοπροστασίας και λίπανσης, καθώς και αποτελέσματα έρευνας βελτίωσης του ζωικού κεφαλαίου και καταπολέμησης των ασθενειών.

Με την εφαρμογή αυτών των μεθόδων στοχεύεται η αύξηση της αποδοτικότητας της αγροτικής δραστηριότητας, η βελτίωση και προβολή της ποιότητας, η μείωση της υποαπασχόλησης στον τομέα και η αύξηση των εισοδημάτων των αγροτών, η προσέλκυση νέων αγροτών για μεταστροφή της αγροτικής παραγωγής από τον παραδοσιακό της χαρακτήρα σε σύγχρονη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι φορείς υλοποίησης του Μέτρου προβλέπεται να είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Έρευνα αγοράς για προϊόντα
- Έρευνα σχεδιασμού παραγόμενων προϊόντων
- Προπαρασκευαστικές αιτήσεις για την αναγνώριση ονομασιών προέλευσης ή για πιστοποιητικά ιδιοτυπίας σύμφωνα με του σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς

- Ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, όπως οι σειρές ISO 9000, συστημάτων ανάλυσης επικινδυνότητας στα κρίσιμα σημεία ελέγχου (HACCP), αλλά και κατάρτιση
 - του προσωπικού από το σύμβουλο πιστοποίησης για την εφαρμογή αυτών των συστημάτων
 - Διοργάνωση διαγωνισμών, εκθέσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων (σε φορείς πολιτιστικούς, συνεταιρισμούς κ.α.)

Μέτρο 2.1.7: Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας στην ύπαιθρο

Περιγραφή

Στο συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνονται δράσεις συμπλήρωσης και εκσυγχρονισμού των υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης στην ύπαιθρο και αφορούν κυρίως βελτιώσεις αλλά και επεκτάσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, ιδιαίτερα των Κέντρων Υγείας και των αγροτικών ιατρείων.

Παράλληλα πραγματοποιούνται παρεμβάσεις ορθολογικότερης οργάνωσης και λειτουργίας των υπαρχουσών υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης, με δεδομένες τις νέες ανάγκες που προέκυψαν λόγω της αναδιοργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το πρόγραμμα «Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ».

Επίσης στο Μέτρο υπάρχουν και δράσεις ενίσχυσης των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, ήτοι βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, νηπιαγωγεία και ΚΑΠΗ, για αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στον αγροτικό χώρο.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης, οι οποίες αναφέρονται κυρίως στην προληπτική ιατρική και στην άμεση υγειονομική εξυπηρέτηση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών της Περιφέρειας. Η εξασφάλιση ολοκληρωμένης κοινωνικής προστασίας, ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, επιβάλλει την αναβάθμιση των υπηρεσιών πρόνοιας στην ύπαιθρο, τόσο για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, όσο και για την εξασφάλιση εργασιακού χρόνου στον γυναικείο αγροτικό πληθυσμό.

Οι δράσεις αυτές συντελούν στην βελτίωση των υπηρεσιών υγείας, βοηθούν και στηρίζουν την προσπάθεια συγκράτησης του πληθυσμού ιδιαίτερα στις αγροτικές ορεινές περιοχές και αφετέρου την τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Επίσης η δημιουργία των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, κυρίως βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό την διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας του γυναικείου πληθυσμού της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων / ενεργειών του Μέτρου πρόκειται να είναι το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας ή άλλος αρμόδιος φορέας υπό την εποπτεία του, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις των Νομαρχιών, όσον αφορά στα έργα της κοινωνικής πρόνοιας.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Προμήθεια εξοπλισμού κέντρων υγείας και αγροτικών ιατρείων
- Αναβάθμιση- επέκταση κτιριακών υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης
- Κινητές μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης
- Αναβάθμιση- δημιουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών
- Αναβάθμιση- δημιουργία κέντρων προστασίας ατόμων τρίτης ηλικίας

Για το Μέτρο 2.1.7 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 2.1.8: Υποδομές εκπαίδευσης στην ύπαιθρο**Περιγραφή**

Οι δράσεις - έργα που θα συμπεριληφθούν στο συγκεκριμένο Μέτρο αναφέρονται κυρίως σε κτιριακές εγκαταστάσεις, δημιουργία βιβλιοθηκών και εξοπλισμό σχολικών κτηρίων Α' βάθμιας εκπαίδευσης στην ύπαιθρο της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τη νέα διάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και μικρής κλίμακας παρεμβάσεις σε αντίστοιχες υποδομές Β' βάθμιας εκπαίδευσης, κυρίως σε ΤΕΕ (σε μεγάλο βαθμό ικανοποιήθηκαν οι ανάγκες αυτές κατά το Β' ΚΠΣ).

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι ολοκλήρωση της βελτίωσης της εκπαιδευτικής υποδομής στον αγροτικό χώρο της Περιφέρειας, με απώτερο στόχο τη βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας της εκπαίδευσης των δύο βαθμίδων της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Οι προβλεπόμενοι δικαιούχοι των ενεργειών του Μέτρου αναμένεται να είναι, είτε το Υπουργείο Παιδείας, είτε και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (όσον αφορά στην Α'βάθμια και Β'βάθμια εκπαίδευση).

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή αιθουσών διδασκαλίας σε νέες σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Επέκταση- βελτίωση υπάρχουσών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Δημιουργία βιβλιοθηκών, εργαστηρίων και προμήθεια εξοπλισμού σε σχολικά κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Για το Μέτρο 2.1.8 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.2.1

Υποάξονας 2.1: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ						ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ				
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΑΞΟΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	205.450.000	33,70%	100,00%	237.821.000	34,04%	100,00%		32.371.000
ΥΠΟΑΞΟΝΑΣ 2.1: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων	138.850.000	22,78%	67,58%	158.675.000	22,71%	66,72%		19.825.000
Μέτρο 2.1.1: Διαχείριση στερεών& υγρών αποβλήτων, υποδομές ύδρευσης και προστασίας από τη διάβρωση των ακτών *	39.000.000	6,40%	18,98%	39.000.000	5,58%	16,40%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.2: Βασικές Αγροτικές Υποδομές*	31.150.000	5,11%	15,16%	31.150.000	4,46%	13,10%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.1.3: Προστασία/ Αναβάθμιση δασών και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους& οικοσυστημάτων*	18.800.000	3,08%	9,15%	18.800.000	2,69%	7,91%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.1.4: Αλιευτικά Καταφύγια*	8.500.000	1,39%	4,14%	8.500.000	1,22%	3,57%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.5: Ενίσχυση, εκσυγχρονισμός και αναδιοργάνωση στο επίπεδο της γεωργικής εκμετάλλευσης	15.000.000	2,46%	7,30%	28.925.000	4,14%	12,16%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	13.925.000
Μέτρο 2.1.6: Εφαρμογή καινοτομικών δράσεων στην αγροτική παραγωγή*	5.900.000	0,97%	2,87%	11.800.000	1,69%	4,96%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	5.900.00
Μέτρο 2.1.7: Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στην ύπαιθρο*	8.500.000	1,39%	4,14%	8.500.000	1,22%	3,57%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.8: Υποδομές εκπαίδευσης στην ύπαιθρο*	12.000.000	1,97%	5,84%	12.000.000	1,72%	5,05%	Ε.Τ.Π.Α	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο& ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για τα Μέτρα 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.7, 2.1.8, έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1.2

Υποάξονας 2.1: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	205.450.000	33,70%	100,00%	237.821.000	34,04%	100,00%		32.371.000
ΥΠΟΑΞΟΝΑΣ 2.1: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανασυγκρότηση της υπαίθρου και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων	138.850.000	22,78%	67,58%	158.675.000	22,71%	66,72%		19.825.000
Μέτρο 2.1.1: Διαχείριση στερεών& υγρών αποβλήτων, υποδομές ύδρευσης& προστασίας από τη διάβρωση των ακτών *	39.000.000	6,40%	18,98%	39.000.000	5,58%	16,40%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.2: Βασικές Αγροτικές Υποδομές	31.150.000	5,11%	15,16%	31.150.000	4,46%	13,10%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.1.3: Προστασία/ Αναβάθμιση δασών και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλουςκαι οικοσυστημάτων*	18.800.000	3,08%	9,15%	18.800.000	2,69%	7,91%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.1.4: Αλιευτικά Καταφύγια*	8.500.000	1,39%	4,14%	8.500.000	1,22%	3,57%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.5: Ενίσχυση, εκσυγχρονισμός& αναδιοργάνωση στο επίπεδο της γεωργικής εκμετάλλευσης	15.000.000	2,46%	7,30%	28.925.000	4,14%	12,16%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	13.925.000
Μέτρο 2.1.7: Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στην υπαίθρο*	8.500.000	1,39%	4,14%	8.500.000	1,22%	3,57%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.1.8: Υποδομές εκπαίδευσης στην υπαίθρο*	12.000.000	1,97%	5,84%	12.000.000	1,72%	5,05%	Ε.Τ.Π.Α	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο& ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.2.2.2 Υποάξονας 2.2: Ανάπτυξη της Ορεινής και Μειονεκτικής Ενδοχώρας

Μέτρο 2.2.1: Οδοποιία σε Ορεινές και Μειονεκτικές περιοχές

Περιγραφή

Οι δράσεις του Μέτρου αναφέρονται στην βελτίωση ή/και στη αναγκαία επέκταση του ορεινού οδικού δικτύου της Περιφέρειας για την διασύνδεση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με τους κεντρικούς οδικούς άξονες.

Ανάλογα έργα αναφέρονται στη διασύνδεση των ορεινών οικισμών μεταξύ τους, αλλά και στην σύνδεση των φυσικών και πολιτισμικών πόρων των ορεινών περιοχών με τα οικιστικά κέντρα, τόσο του ορεινού και ημιορεινού χώρου, όσο και με τα οικιστικά κέντρα των πεδινών περιοχών της Περιφέρειας.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Η βελτίωση των οδικών αξόνων της ορεινής ενδοχώρας και η διευκόλυνση της προσπελασιμότητας προς τις περιοχές αυτές αναμένεται να εξυπηρετήσει το σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές.

Αυτά επιτυγχάνονται με την εύκολη διάθεση των προϊόντων τους προς τα καταναλωτικά κέντρα, την προσέλκυση τουριστών με τη δημιουργία ενός οδικού δικτύου που συνδέει του πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους των περιοχών αυτών και την παράλληλη αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Γενικός στόχος αυτών των διαδικασιών είναι η παραγωγική, λειτουργική και οργανωτική διασύνδεση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της με τις υπόλοιπες περισσότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των έργων του Μέτρου θα οι αρμόδιες Περιφερειακές υπηρεσίες δημοσίων έργων, είτε οι αντίστοιχες της Νομαρχιακής ή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα δικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίησή των ακόλουθων έργων:

- Βελτίωση επαρχιακού/ διακοινοτικού ορεινού οδικού δικτύου
- Κατασκευή νέου επαρχιακού/ διακοινοτικού οδικού δικτύου
- Τεχνικά Έργα Οδοποιίας

Για το Μέτρο 2.2.1 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 2.2.2: Ανάδειξη και Αξιοποίηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Ορεινή και Μειονεκτική Ενδοχώρα

Περιγραφή

Στο Μέτρο αυτό εντάσσονται δράσεις, οι οποίες αναδεικνύουν την πολιτιστική υποδομή της ορεινής και μειονεκτικής ενδοχώρας της Περιφέρειας και αφορούν:

- Την ανάδειξη και αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών και πολιτιστικών μνημείων (ναοί, παραδοσιακά γεφύρια και λουιά παραδοσιακά κτίσματα),
- Την δημιουργία και λειτουργία λαογραφικών μουσείων και ενίσχυση λουιτών δράσεων διατήρησης πολιτισμικών στοιχείων των ορεινών περιοχών (π.χ. γλωσσικά, παραγωγικά, τεχνικά κ.λ.π.),
- Οικιστικές αναπλάσεις των ορεινών οικισμών, δημιουργία χώρων στάθμευσης, παιδικές χαρές, αθλοπαιδιές

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Ο βασικός στόχος του Μέρους είναι η ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών στοιχείων των ορεινών και μειονεκτικών αγροτικών περιοχών με σκοπό την τουριστική αξιοποίηση των σπάνιων σε πολιτιστική αξία πόρων των συγκεκριμένων περιοχών της Περιφέρειας, έτσι ώστε να αναπτυχθεί ένα νέο είδος τουρισμού, με μεγάλες τουριστικές περιόδους, προσελκύνοντας υψηλού εισοδηματικού επιπέδου τουρίστες.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί τόσο στη προστασία και διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς οικισμών στο σύνολό τους ή μεμονωμένων κτιρίων ιδιαίτερου κάλλους όσο και στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να διατηρηθεί η κληρονομιά της υπαίθρου. Η οικονομική εκμετάλλευση του αρχιτεκτονικού και φυσικού περιβάλλοντος δεν αποτελεί αυτοσκοπό.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών / έργων του Μέρους είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οι Δήμοι και γενικότερα η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Αναπτυξιακές Εταιρείες των ΟΤΑ.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Προστασία και διατήρηση ναών, παραδοσιακών γεφυριών, ανεμόμυλων και λουιτών παραδοσιακών κτισμάτων

- Ανάπλαση και ανάδειξη παραδοσιακών ορεινών οικισμών (αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, χώροι στάθμευσης, παιδικές χαρές, αθλοπαιδιές)
- Δημιουργία και λειτουργία λαογραφικών μουσείων
- Διατήρηση πολιτισμικών στοιχείων των ορεινών περιοχών (cd-διάλεκτοι)

Μέτρο 2.2.3: Ενίσχυση και βελτίωση των βασικών / τεχνικών και κοινωνικών Υποδομών στην Ορεινή και Μειονεκτική Ενδοχώρα

Περιγραφή

Στο Μέτρο αυτό εντάσσονται δράσεις ανάπτυξης και βελτίωσης των υποδομών στον ορεινό χώρο, οι οποίες αναλυτικότερα αφορούν σε μικρές παρεμβάσεις βελτίωσης και επέκτασης του υδρευτικού δικτύου ή/ και του αποχετευτικού δικτύου των οικισμών στις συγκεκριμένες περιοχές.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέρους είναι η επίτευξη της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων του ορεινού χώρου μέσω των οικιστικών παρεμβάσεων, της ορθολογικής αξιοποίησης και προστασίας των φυσικών πόρων της τοπικής οικονομίας, η προσέλκυση τουριστών, όπου σε συνδυασμό και με άλλες δράσεις του άξονα αναμένεται να δημιουργήσει συνθήκες ικανοποιητικής διαβίωσης των κατοίκων των ορεινών και ημιορεινών περιοχών, την παραμονή των νέας ηλικίας ατόμων και την αναστροφή των τάσεων συρρίκνωσης δημογραφικών και κοινωνικών φαινομένων στις περιοχές αυτές.

Όσον αφορά τα έργα που σχετίζονται με το υδρευτικό ή και αποχετευτικό δίκτυο θα ληφθεί η δέουσα προσοχή προκειμένου να αποφευχθούν επικαλύψεις με τις αντίστοιχες δράσεις που είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών / έργων του Μέρους αναμένεται να είναι κυρίως η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιών, καθώς και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού και Δημόσιου Δικαίου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Βελτίωση του αποχετευτικού δικτύου (π.χ. αντικατάσταση, επέκταση)
- Επέκταση ή βελτίωση δικτύου ύδρευσης, ιδιαίτερα των πεπαλαιωμένων δικτύων που δημιουργούν προβλήματα απώλειας ύδατος, αλλά και κινδύνους για την υγεία των κατοίκων

- Αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων εντός οικισμών (π.χ. πλατείες, χώροι στάθμευσης)
- Δημιουργία ή και βελτίωση αθλοπαιδιών και παιδικών χαρών

Για το Μέτρο 2.2.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 2.2.4: Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης Ειδικών Μειονεκτικών Αγροτικών περιοχών (ΕΓΤΠΕ)

Περιγραφή

Ένα σημαντικό μέρος των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου παρουσιάζει έντονα προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης και δημογραφικής συρρίκνωσης.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, την ανακοπή της φθίνουσας παραγωγικής και πληθυσμιακής -δημογραφικής εξέλιξης αυτών των περιοχών θα υλοποιηθούν δράσεις που αναφέρονται στα εξής:

- Μικρά έργα εγγείων βελτιώσεων που σχετίζονται με αντιπλημμυρική προστασία και την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος (π.χ. έργα αντιδιαβρωτικής προστασίας, αποστραγγιστικά, έργα διευθέτησης χειμάρρων κ.λ.π.)

- Υποστήριξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε θέματα τεχνικής οικονομικής και χρηματοδοτικής διαχείρισης

- Ενίσχυση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων ποιότητας

- Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό (π.χ. διοργάνωση εκθέσεων και τοπικών παραδοσιακών εκδηλώσεων, δίκτυα και σημεία πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού, δίκτυα βιβλιοθηκών κ.λ.π.)

- Ανακαίνιση και ανάπτυξη χώρων προστασίας και διατήρησης της αγροτικής κληρονομιάς

- Δράσεις διαφοροποίησης της γεωργικής δραστηριότητας και δράσεις που δεν σχετίζονται με την γεωργία, εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης (π.χ. αγροτουρισμός, χειροτεχνία κ.λ.π.)

- Μικρά έργα ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων πόρων της γεωργίας (π.χ. μικρά φράγματα, μικρές λιμνοδεξαμενές, μικρής κλίμακας αρδευτικά δίκτυα κ.λ.π.)

- Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας (π.χ. κατασκευή και βελτίωση αγροτικών δρόμων που συνδέουν οικισμούς με αγροτικές εκμεταλλεύσεις και επαρχιακά δίκτυα, δράσεις εξηλεκτρισμού αγροτικών οικισμών, μικρά αποχετευτικά κ.λ.π.)

- Επενδύσεις ήπιας μορφής για τουριστικές και βιοτεχνικές δραστηριότητες

- Δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων.

Επίσης περιλαμβάνονται δράσεις ενίσχυσης των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τις οποίες θα διατεθούν κονδύλια της τάξης των 7 εκατ. ΕΥΡΩ Δημόσια Δαπάνη.

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέτρου θα έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα, εξασφαλίζοντας μεγάλο βαθμό συνέργειας μεταξύ τους για την επίτευξη του μέγιστου αποτελέσματος, ως προς την αύξηση της απασχόλησης, την εξασφάλιση ικανοποιητικών εισοδημάτων και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Οι περιοχές στις οποίες θα υλοποιηθούν οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο Μέτρο, θα επιλεγούν με συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία θα αναφέρονται κυρίως στην δημογραφική συρρίκνωση, στη χαμηλή παραγωγική δραστηριότητα και στην γεωγραφική προβληματικότητα. Για τις περιοχές αυτές θα εκπονηθούν ειδικές μελέτες προκειμένου να εξειδικευθούν τα έργα -δράσεις και οι ωφελούμενοι απ' αυτές τις δράσεις.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Ένα μέρος των δράσεων του Μέτρου αφορά ενισχύσεις επενδύσεων σε μικρές κυρίως γεωργικές εκμεταλλεύσεις στους κλάδους της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, με στόχο την μείωση του κόστους παραγωγής, την παραγωγή προϊόντων που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης, την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, με παράλληλη διαφύλαξη και βελτίωση του περιβάλλοντος των συνθηκών υγιεινής και του επιπέδου καλής διαβίωσης των ζώων.

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η άμβλυση των παραγωγικών, δημογραφικών προβλημάτων των μειονεκτικών περιοχών της Περιφέρειας. Αυτός ο στόχος επιτυγχάνεται με την ενίσχυση των βασικών και κοινωνικών υποδομών, την αξιοποίηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και την επίτευξη πολυδραστηριότητας στους κατοίκους της περιοχής για την αύξηση των εισοδημάτων τους με απώτερο στόχο την παραμονή στις συγκεκριμένες περιοχές νέας ηλικίας κατοίκων για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και την διατήρηση και ενίσχυση της συνεκτικότητας του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί τόσο στη προστασία και διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς οικισμών στο σύνολό τους ή μεμονωμένων κτιρίων ιδιαίτερου κάλλους όσο και στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να διατηρηθεί η κληρονομιά της υπαίθρου.

Δικαιούχοι

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων του Μέτρου θα πραγματοποιηθούν με ειδική διαδικασία. Ο τρόπος εφαρμογής των δράσεων του Μέτρου θα καθορισθεί στα πλαίσια των γενικών αρχών του

μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί από το Υπ. Γεωργίας και θα συμφωνηθεί με την Περιφέρεια.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Επενδύσεις για τη βελτίωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων
- Δράσεις ενίσχυσης της ορεινής οικοτεχνίας και βιοτεχνίας, προώθησης μορφών τουρισμού, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας
- Δράσεις ανακαίνισης χωριών, προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ενδοπεριφερειακή οδοποιία, οδοποιία για τη σύνδεση με τα κύρια οδικά δίκτυα της περιοχής)

Μέτρο 2.2.5: Παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού, συμπληρωματικές με δράσεις του ΕΓΤΠΕ, σε ειδικές μειονεκτικές αγροτικές περιοχές (ΕΚΤ)

Περιγραφή

Οι ενέργειες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού που περιλαμβάνονται σ' αυτό το Μέτρο αναφέρονται κυρίως σε κατάρτιση εργαζομένων και ανέργων σε αντικείμενα που εξυπηρετούν, είτε την υλοποίηση, είτε την λειτουργικότητα των δράσεων που συγχρηματοδοτεί το ΕΓΤΠΕ στο πλαίσιο του Μέρου 2.2.4.

Εκτός από τις παραπάνω δράσεις αναφέρονται και δράσεις προώθησης της απασχόλησης ανέργων για την υλοποίηση ή/ και την λειτουργία των έργων του ΕΓΤΠΕ ή/ και για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, οι υποδομές των οποίων συγχρηματοδοτούνται από το προηγούμενο Μέτρο.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος των δράσεων του Μέρου είναι η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των ειδικών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, έτσι ώστε να επιτευχθεί το μέγιστο αποτέλεσμα και να ενισχυθεί η απασχόληση σ' αυτές τις περιοχές, εξασφαλίζοντας την ισοτιμία των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.2.1

Υποάξονας 2.2: Ανάπτυξη της Ορεινής και Μειονεκτικής Ενδοχώρας

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΑΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	205.450.000	33,70%	100,00%	237.821.000	34,04%	100,00%		32.371.000
ΥΠΟΑΞΟΝΑΣ 2.2: Ανάπτυξη της Ορεινής και Μειονεκτικής Ενδοχώρας	66.600.000	10,93%	32,42%	79.146.000	11,33%	33,28%		12.546.000
Μέτρο 2.2.1: Οδοποιία σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές*	26.100.000	4,28%	12,70%	26.100.000	3,74%	10,97%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.2.2: Ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην ορεινή & μειονεκτική ενδοχώρα*	6.500.000	1,07%	3,16%	6.500.000	0,93%	2,73%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.2.3: Ενίσχυση και βελτίωση των βασικών/ τεχνικών & κοινωνικών υποδομών στην ορεινή & μειονεκτική ενδοχώρα*	5.500.000	0,90%	2,68%	5.500.000	0,79%	2,13%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	
Μέτρο 2.2.4: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις Ανάπτυξης ειδικών μειονεκτικών αγροτικών περιοχών*	23.000.000	3,77%	11,19%	35.546.000	5,09%	14,95%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	12.546.000
Μέτρο 2.2.5: Συμπληρωματικές με δράσεις ΕΓΓΠΕ παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού σε ειδικές μειονεκτικές αγροτικές περιοχές	5.500.000	0,90%	2,68%	5.500.000	0,79%	2,13%	Ε.Κ.Τ	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο & ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για τα Μέτρα 2.2.1, 2.2.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.2.2

Μέτρα που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης

Υποάξονας 2.2: Ανάπτυξη της Ορεινής και Μειονεκτικής Ενδοχώρας

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ						ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ				
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΑΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	205.450.000	33,70%	100,00%	237.821.000	34,04%	100,00%		32.371.000
ΥΠΟΑΞΟΝΑΣ 2.2: Ανάπτυξη της Ορεινής και Μειονεκτικής Ενδοχώρας	66.600.000	10,93%	32,42%	79.146.000	11,33%	33,28%		12.546.000
Μέτρο 2.2.1: Οδοποιία σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές*	26.100.000	4,28%	12,70%	26.100.000	3,74%	10,97%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 2.2.3: Ενίσχυση και βελτίωση των βασικών/ τεχνικών& κοινωνικών υποδομών στην ορεινή και μειονεκτική ενδοχώρα*	5.500.000	0,90%	2,68%	5.500.000	0,79%	2,13%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο& ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.2.3 Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση και Αναβάθμιση της Τουριστικής Δραστηριότητας

Στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου, χάρη της γεωμορφολογικής και της γεωγραφικής της θέσης, στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην τουριστική δραστηριότητα, η οποία βασίζεται σε ένα νέο τουριστικό πρότυπο, όπου κυριαρχεί ο ήπιος εναλλακτικός τουρισμός εστιασμένος στον ορεινό φυσιολατρικό τουρισμό, στο πολιτιστικό τουρισμό και στον αγροτουρισμό. Λόγω της μεγάλης έκτασης των ακτών της Περιφέρειας, οι οποίες προσφέρονται για ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού, μια άλλη κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας είναι η ορθολογική αξιοποίηση των παράκτιων περιοχών της για ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων.

Η στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας εστιάζεται στη δημιουργία προϋποθέσεων για συμπληρωματικές τουριστικές δραστηριότητες, τόσο μεταξύ ορεινού τουρισμού με θαλάσσιο τουρισμό, όσο και μεταξύ τουριστικών δραστηριοτήτων με άλλες παραγωγικές / οικονομικές δραστηριότητες. Αυτή η στρατηγική οδηγεί στην παράταση της τουριστικής περιόδου κατά τη διάρκεια του έτους, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται η πολυδραστηριότητα των κατοίκων.

Η τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας, εστιάζεται στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών καταλυμάτων και στην αναβάθμιση τους στην μικρής κλίμακας αύξηση των τουριστικών κλινών σε περιοχές όπου υπάρχει έλλειψη τέτοιων υποδομών στον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της οργάνωσης των τουριστικών επιχειρήσεων.

Για την εφαρμογή της στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας υλοποιούνται δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της Περιφέρειας, οι οποίες με την παράλληλη οδική και θαλάσσια διασύνδεσή τους, αλλά και με σωστά σχεδιασμένη και εφαρμοσμένη προβολή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, θα δημιουργήσει ικανή τουριστική κίνηση μεγαλύτερης διάρκειας, όγκου και ποιότητας, στηριζόμενη κυρίως στον εσωτερικό τουρισμό, με αποτέλεσμα την προσέλκυση ιδιωτικών τουριστικών επενδύσεων, για διεύρυνση και αναβάθμιση της ποιότητας των τουριστικών υποδομών της Περιφέρειας, τόσο σε τουριστικά καταλύματα, όσο και σε λοιπές τουριστικές υποδομές.

Οι δραστηριότητες αυτές θα υποστηριχθούν με κίνητρα τόσο για τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, όσο και για την επέκταση και δημιουργία νέων μονάδων υψηλής τάξης, σε περιοχές της Περιφέρειας που υπάρχει σοβαρό έλλειμμα κλινών.

Ιδιαίτερη έμφαση και προτεραιότητα θα δοθεί στην αξιοποίηση παραδοσιακών και αξιόλογων αρχιτεκτονικά κτισμάτων με την μετατροπή

τους σε τουριστικά καταλύματα. Παράλληλα ένα άλλο μέρος δράσεων του άξονα αυτού αναφέρονται στον λειτουργικό και διοικητικό εκσυγχρονισμό των μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων, με τη χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών και τη συμμετοχή τους σε δίκτυα.

Το μεγαλύτερο μέρος των παρεμβάσεων προβλέπεται να πραγματοποιηθούν στην Νότια Πελοπόννησο (Μεσσηνία & Λακωνία), η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτύξει την ανάλογη τουριστική δραστηριότητα, παρά την ύπαρξη αξιόλογων φυσικών και πολιτιστικών πόρων, ενώ παράλληλα δράσεις εξυγίανσης και ορθολογικής διαχείρισης των τουριστικών δραστηριοτήτων απαιτούνται και στην υπόλοιπη Περιφέρεια όπου έχει να επιδείξει μία σχετικά αξιόλογη αλλά «γηρασμένη» και φθίνουσα τουριστική δραστηριότητα.

Ειδικοί Στόχοι

Στόχος του άξονα αυτού είναι η ορθολογική και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης των πλούσιων σε αριθμό και αξιόλογων πολιτιστικών και φυσικών πόρων της (αρχαία, βυζαντινά, παραδοσιακά μνημεία και σπήλαια), σε συνδυασμό με την έντονη υποστήριξη επενδυτικών δραστηριοτήτων στον τουριστικό τομέα με προσέλκυση σημαντικών ιδιωτικών κεφαλαίων και την εφαρμογή καινοτομικών δράσεων, καθώς επίσης και με την ορθολογικότερη οργάνωση, υποστήριξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών και πόρων της Περιφέρειας.

Οι ειδικότεροι στόχοι και τα αποτελέσματα του άξονα αυτού, είναι η αύξηση των τουριστικών κλινών ΑΑ΄, Α΄ και Β΄ τάξης που θα επιτευχθεί κυρίως με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμισή τους, έτσι ώστε το ποσοστό συμμετοχής τους στη συνολική δυναμικότητα της Περιφέρειας σε τουριστικές κλίνες να αυξηθεί κατά 10-12 ποσοστιαίες μονάδες (από 50% σε 60% - 62%). Η αύξηση του συνολικού αριθμού των τουριστικών κλινών θα κυμανθεί σε χαμηλά επίπεδα (της τάξης του 3-4%), αφού κυρίαρχος στόχος αυτού του άξονα προτεραιότητας, είναι η βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος με παράλληλη προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος.

Παράλληλα και με στόχο την ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση των πολιτιστικών και πολιτισμικών πόρων της Περιφέρειας, θα πραγματοποιηθούν ανάλογες παρεμβάσεις σε αρχαιολογικά, βυζαντινά και λοιπά πολιτιστικά μνημεία. Με τις παρεμβάσεις αυτές αναμένεται αύξηση του μέσου αριθμού των επισκεπτών

Στα πλαίσια της δημιουργίας των μηχανισμών υποστήριξης του τουριστικού αλλά και πολιτιστικού τομέα (με δεδομένη την άμεση σχέση / συνάρτηση μεταξύ των δύο τομέων), αναμένεται να επωφεληθούν το 50% περίπου των επιχειρήσεων που ασχολούνται με τον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών.

Μέτρο 3.1: Ανάπτυξη Ιδιωτικών Τουριστικών Υποδομών**Περιγραφή**

Ο στρατηγικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι η ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, οι παρεμβάσεις προς αυτή την κατεύθυνση είναι άμεσης προτεραιότητας και σχετικά μεγάλης έντασης.

Για την διεύρυνση και βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών απαιτείται η κινητοποίηση της επιχειρηματικής βάσης και η προσέλκυση ιδιωτικών τουριστικών επενδύσεων σε καταλύματα αλλά και σε άλλες τουριστικές δραστηριότητες στις περιοχές που δεν έχει αναπτυχθεί ο τουρισμός, τόσο για την ίδρυση, όσο και για τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων, ενώ στις ήδη τουριστικές περιοχές είναι αναγκαία η ενίσχυση των ιδιωτών για εκσυγχρονισμό και αναδιοργάνωση των τουριστικών επιχειρήσεων. Τέτοιου είδους δράσεις είναι η ενίσχυση για ίδρυση ή/ και εκσυγχρονισμό τουριστικών καταλυμάτων υψηλής τάξης, η δημιουργία μονάδων αθλητικού ή/ και συνεδριακού τουρισμού και γενικότερα μονάδες / συγκροτήματα ποικίλων τουριστικών πολυδραστηριοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του Μέτρου θα συμπεριληφθούν οι εξής κατηγορίες δράσεων:

- ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων στα πλαίσια του αναπτυξιακού Νόμου, για την δημιουργία και εκσυγχρονισμό τουριστικών καταλυμάτων υψηλής κατηγορίας και προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών υψηλού επιπέδου ποιότητας
- ενίσχυση δημιουργίας ειδικών εγκαταστάσεων τουρισμού (συνεδριακά, γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας κ.λ.π.),

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του μέτρου είναι η δημιουργία τουριστικών υποδομών υψηλής στάθμης σε ορθολογικά επλεγμένες περιοχές, με σκοπό την προσέλκυση υψηλού εισοδηματικού επιπέδου τουριστών, την αύξηση της πληρότητας των καταλυμάτων και την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Στους παραπάνω στόχους κύριο ρόλο παίζει η γενικότερη βελτίωση των βασικών υποδομών της Περιφέρειας, οι οποίες θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 1, καθώς και σε σχέση με την ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων, αφού αποτελούν βασικό παράγοντα ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών / έργων του Μέτρου αναμένεται να είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως έμμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό καταλυμάτων

- Μαρίνες, συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα αθλητικού- προπονητικού τουρισμού κ.α.

Μέτρο 3.2: Προστασία, Ανάδειξη, Αξιοποίηση Αρχαιολογικών πόρων, Βυζαντινών μνημείων, Πολιτιστικών πόρων και Μνημείων φυσικού κάλους (σπηλαία)

Περιγραφή

Στο Μέτρο αυτό περιλαμβάνονται δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης των κυριότερων αρχαιολογικών χώρων και βυζαντινών μνημείων της Περιφέρειας, τα οποία είναι παγκόσμιας εμβέλειας με εξέχουσα πολιτισμική αξία και παράλληλα με ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον και τα οποία δεν είχαν ενταχθεί στο Β' ΚΠΣ ή δεν ολοκληρώθηκε η πλήρης ανάδειξή τους και η αξιοποίησή τους.

Για την προστασία, αξιοποίηση του πολιτιστικού και πολιτισμικού πλούτου της Περιφέρειας απαιτούνται τέτοιου είδους ενέργειες, για αυστηρά επιλεγμένες περιοχές που πληρούν τα κριτήρια συγκέντρωσης αξιόλογης πολιτιστικής κληρονομιάς και με δυνατότητες τουριστικής αξιοποίησής τους.

Οι δράσεις του Μέτρου αφορούν την βελτίωση, την προστασία και την ανάδειξη του ανθρωπογενούς, οικιστικού, και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Κύριες δράσεις είναι :

- βελτίωση, ανάδειξη και προβολή μνημείων και αρχαιολογικών χώρων
- προβολή και βελτίωση της επισκεψιμότητας των ιστορικών χώρων και των μνημείων,

- ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ιστορικούς οικισμούς

- ανάπλαση των ιστορικών κέντρων των πόλεων και των οικισμών

- βελτίωση, ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση των κάστρων και των σπηλαίων

- δημιουργία μουσείων

- ανάδειξη της νεώτερης πολιτιστικής κληρονομιάς, λαογραφικά μουσεία, μουσεία ειδικού ενδιαφέροντος κ.λ.π.

- δημιουργία ή βελτιώσεις σε διαδρομές με ιστορικό ενδιαφέρον.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους αρχαιολογικούς και ιστορικούς τόπους της χώρας μας, γι' αυτό κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία ενός ξεχωριστού Μέτρου που θα αφορά στην ανάδειξή τους με στόχο κατά πρώτον τη διατήρησή τους και την προστασία τους και κατά δεύτερον την ορθολογική τουριστική αξιοποίηση τους.

Με τις δράσεις του Μέτρου στοχεύεται η ενίσχυση της επισκεψιμότητας των πολιτιστικών και πολιτισμικών πόρων της Περιφέρειας, η διεύρυνση και πολυποικιλότητα του τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και των υπόλοιπων μορφών τουρισμού.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών / έργων του Μέτρου είναι το Υπουργείο Πολιτισμού με τις αντίστοιχες Εφορίες Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Μνημείων, οι Δήμοι και οι αντίστοιχες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα δικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Βελτίωση, ανάδειξη και προβολή μνημείων αρχαιολογικών χώρων
- Προβολή και βελτίωση της επισκεψιμότητας των ιστορικών χώρων και των μνημείων
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ιστορικούς οικισμούς
- Ανάπλαση των ιστορικών κέντρων των πόλεων και των οικισμών
- Βελτίωση, ανάδειξη και αξιοποίηση των κάστρων και των σπηλαίων
- Δημιουργία μουσείων
- Ανάδειξη της νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς, λαογραφικά μουσεία, μουσεία ειδικού ενδιαφέροντος
- Ανάδειξη και πολιτιστική/ εκπαιδευτική αξιοποίηση ερευνητικών/ επιστημονικών υποδομών
- Δημιουργία ή βελτίωση διαδρομών με ιστορικό ενδιαφέρον

Για το Μέτρο 5.3.2 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 3.3: Εφαρμογή καινοτομικών δράσεων για τον εκσυγχρονισμό, την αναδιοργάνωση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών ΜΜΕ

Περιγραφή

Για την αποτελεσματικότερη παρέμβαση στον τομέα του Τουρισμού, απαιτείται ο εκσυγχρονισμός και η υψηλού επιπέδου οργάνωση και λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων, οι οποίες μέχρι σήμερα λειτουργούν στα πλαίσια της παραδοσιακής οικογενειακής δομής και

οργάνωσης, με αποτέλεσμα την χαμηλή ανταγωνιστικότητα τους και την φθίνουσα οικονομική τους εξέλιξη.

Για την αναδιοργάνωση της λειτουργίας τους απαιτείται έντονη παρέμβαση και ενίσχυση της εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομικών διαδικασιών λειτουργίας και οργάνωσής τους, έτσι ώστε να επιτύχουν στο άμεσο μέλλον υψηλού επιπέδου τουριστικές υπηρεσίες με αυξημένη απόδοση γι' αυτές.

Στο πλαίσιο του Μέτρου αυτού προβλέπεται να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των Μικρομεσαίων κυρίως, τουριστικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα μέσα από καινοτομικές ενέργειες και όχι αποκλειστικά από έργα υποδομής. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες τέτοιου είδους δράσεις, όπως:

- ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικού εμπορίου και ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI)
- δικτύωση με εσωτερικά και διεθνή επιχειρηματικά και επικοινωνιακά δίκτυα
- διασύνδεση με internet
- ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας και περιβαλλοντικών ελέγχων (συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των ξενοδοχείων σε συστήματα κατάταξης με αστέρια)
- συνεργασίες και συμπράξεις
- διασύνδεση, συμπράξεις, ανάπτυξη δικτύων μεταξύ υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων στην κατεύθυνση παροχής πιο ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος
- εξειδίκευση σε νέες μορφές τουρισμού και εμπλουτισμός του προϊόντος κ.λπ.

Μεγαλύτερη εξειδίκευση των δράσεων του Μέτρου θα πραγματοποιηθεί στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και αφού συντάξει σχετικό οδηγό περί καινοτομιών στον τουρισμό ο ΕΟΤ.

Ένα μέρος των δράσεων του Μέτρου αναφέρεται στην Κοινωνία της Πληροφορίας και αφορά σε δημιουργία δικτύων διάχυσης της πληροφόρησης μεταξύ των τουριστικών επιχειρήσεων και για την πληροφόρηση των τουριστών.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος των δράσεων του συγκεκριμένου Μέτρου είναι η αναδιοργάνωση της λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων (κυρίως των καταλυμάτων) με την εφαρμογή εργαλείων και μέσων νέας τεχνολογίας και την εφαρμογή καινοτομικών μεθόδων, οι οποίες θα αναβαθμίσουν πρώτιστα τις προσφερόμενες τουριστικές υπηρεσίες. Με αυτές τις ενέργειες επίσης οι τουριστικές ΜΜΕ θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και θα συντελέσουν στην βελτίωση του επιπέδου του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας.

Αποτέλεσμα αυτών των παρεμβάσεων θα είναι η δημιουργία ενός ανταγωνιστικού και σύγχρονου τουριστικού επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας, ο οποίος θα πρωταγωνιστεί στην τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Μέτρο 3.4: Μηχανισμοί Υποστήριξης και Προβολής του Τουριστικού Προϊόντος της Περιφέρειας

Περιγραφή

Για την αποτελεσματική και αποδοτική οργάνωση και ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας της Περιφέρειας με το συγκεκριμένο Μέτρο, δημιουργούνται κατάλληλοι μηχανισμοί και υλοποιούνται οι αναγκαίες δράσεις υποστήριξης των τουριστικών επιχειρήσεων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλων αρμόδιων φορέων, ενώ παράλληλα σχεδιάζεται και προβάλλεται οργανωμένα και αποτελεσματικά η τουριστική υποδομή, οι πόροι και το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας, συμπληρωματικά και σε άμεση συνάφεια με ανάλογες δράσεις που προβλέπονται στο αντίστοιχο Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Γ' ΚΠΣ.

Σκοπός του Μέρους είναι η προβολή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας με σύγχρονα διαφημιστικά μέσα π.χ. διαφημιστικών μηνυμάτων μικρής διάρκειας στα ηλεκτρονικά μέσα, δημιουργία ιστοσελίδας στο Internet με πολλές διαφορετικές εναλλακτικές προτάσεις αναψυχής και τουρισμού κ.λ.π., κυρίως η οργανωμένη παρουσίαση των πολιτιστικών, αρχαιολογικών μνημείων, σε συνδυασμό με σύγχρονες μορφές τουρισμού και αγροτουρισμού. Ένα μέρος των δράσεων του Μέρους αναφέρονται στην αξιοποίηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας και αντιστοιχούν σε ένα (1) εκατ. ΕΥΡΩ δημόσια δαπάνη.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Ο στόχος του Μέρους έχει διττό χαρακτήρα, αφού η μία κατεύθυνσή του είναι η υποστήριξη και υποβοήθηση των τουριστικών επιχειρηματιών για καλύτερη οργάνωση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, ενώ η δεύτερη κατεύθυνση είναι η σωστή και οργανωμένη προβολή και προώθηση των τουριστικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας, αλλά και η προβολή του τουριστικού προϊόντος της Πελοποννήσου.

Με δεδομένες αυτές τις δράσεις επιτυγχάνεται η αποδοτική αξιοποίηση όλων των υπόλοιπων δράσεων του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας του ΠΕΠ, αλλά και όλες οι συναφείς δράσεις του Προγράμματος που έχουν σαν στόχο την ανάπτυξη ενός νέου τουριστικού προϊόντος και χαρακτήρα της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών έργων του Μέρους είναι φορείς της Τοπικής ή Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις προβολής και διαφήμισης, καθώς και οι φορείς που εμπλέκονται ή ασχολούνται με τον χώρο του τουρισμού, όπως Επιμελητήρια, Σύλλογοι κ.λ.π.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα δικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Δημιουργία ιστοσελίδας στο Internet
- Διαφημιστικά μηνύματα μικρής διάρκειας στα ηλεκτρονικά μέσα
- Δημιουργία εντύπων τουριστικών οδηγών
- Δημιουργία πολύγλωσσων ηλεκτρονικών εκδόσεων τουριστικού/πολιτιστικού οδηγού και σημείων πληροφόρησης του κοινού
- Ίδρυση Γραφείου Πληροφοριών « Information Office» (ένα είδος κέντρου διαχείρισης και προβολής όλου του τουριστικού φάσματος).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3

Άξονας Προτεραιότητας 3: Ενίσχυση και Αναβάθμιση της Τουριστικής Δραστηριότητας

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	69.000.000	11,32%	100,00%	96.660.000	13,83%	100,00%		27.650.000
Μέτρο 3.1: Ανάπτυξη ιδιωτικών τουριστικών υποδομών*	8.000.000	1,31%	11,59%	22.850.000	3,27%	23,64%	Ε.Τ.Π.Α	14.850.000
Μέτρο 3.2: Προστασία, ανάδειξη, αξιοποίηση Αρχαιολογικών χώρων, Βυζαντινών Μνημείων, Πολιτιστικών Πόρων και Μνημείων φυσικού κάλλους(σπήλαια)*	48.200.000	7,91%	69,86%	48.200.000	6,90%	49,87%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 3.3:Εφαρμογή καινοτομικών δράσεων για τον εκσυγχρονισμό, την αναδιοργάνωση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών Μ.Μ.Ε	7.200.000	1,18%	10,43%	14.400.000	2,06%	14,90%	Ε.Τ.Π.Α.	7.200.000
Μέτρο 3.4: Μηχανισμοί υποστήριξης και προβολής του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας*	5.600.000	0,92%	8,12%	11.200.000	1,60%	11,59%	Ε.Τ.Π.Α	5.600.000

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο& ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για το Μέτρο 3.2 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.2.4 Άξονας Προτεραιότητας 4: Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων

Περιγραφή

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελείται κυρίως από μικρά αστικά και ημιαστικά κέντρα, τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της Περιφέρειας αφού σ' αυτά συγκεντρώνεται τα τελευταία χρόνια ο κύριος όγκος των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, καθώς και οι νέοι οι οποίοι εγκαταλείπουν τις ορεινές και ημιορεινές / μειονεκτικές περιοχές.

Οι παραπάνω πληθυσμιακές συγκεντρώσεις έχουν δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα λειτουργικότητας και περιβάλλοντος, και παράλληλα απαιτούν περισσότερες υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών

Ειδικοί στόχοι

Οι ειδικοί στόχοι του άξονα προτεραιότητας επιτυγχάνονται μέσω της δημιουργίας των κατάλληλων υποδομών και δράσεων προστασίας του περιβάλλοντος με την αποτελεσματική και ορθολογική διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και με τις υποδομές ύδρευσης, στα αστικά και ημιαστικά κέντρα, με την δημιουργία υποδομών υγείας- πρόνοιας και εκπαίδευσης σ' αυτές τις περιοχές και τέλος με την αναβάθμιση της λειτουργίας των προβληματικών μικροπεριοχών στα αστικά και ημιαστικά κέντρα, έτσι ώστε να εκλείψουν οι εστίες χαμηλής ανάπτυξης σ' αυτά και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις υψηλού βαθμού λειτουργικότητας του συνόλου των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας. Με τις συγκεκριμένες προβλεπόμενες δράσεις εκτιμάται ότι θα καλυφθούν κατά 95% οι ανάγκες διαχείρισης στερεών απορριμμάτων και κατά 85% οι ανάγκες διαχείρισης των υγρών αποβλήτων.

Οι ανάγκες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα καλυφθούν απόλυτα (κατά 100%), ενώ ένα μικρό μέρος των αναγκών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα καλυφθεί από το ΠΕΠ (το υπόλοιπο μέρος των αναγκών αυτής της βαθμίδας εκπαίδευσης θα καλυφθεί από αντίστοιχο τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα). Επίσης κατά 100% θα καλυφθούν οι ανάγκες δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης.

Ως εκ τούτου με τις δράσεις του άξονα αυτού προβλέπεται να αναβαθμιστεί το επίπεδο ζωής του 50% περίπου των κατοίκων της Περιφέρειας, το οποίο συγκεντρώνεται στις συγκεκριμένες περιοχές.

Μέτρο 4.1: Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στα αστικά και ημιαστικά κέντρα

Περιγραφή

Οι δράσεις που θα συμπεριληφθούν στο συγκεκριμένο Μέτρο αναφέρονται στην ολοκλήρωση κυρίως των υποδομών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης. Δηλαδή αφορούν διαρρυθμίσεις και βελτιώσεις

αλλά και επεκτάσεις των παλαιών κτιριακών νοσοκομειακών υποδομών, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στα αστικά αλλά και σε ορισμένα ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Με δεδομένες τις νέες ανάγκες που προκύπτουν, τόσο λόγω της πρόσφατης αναδιοργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όσο και λόγω της στοχευόμενης και προβλεπόμενης αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας. Παράλληλα θα πραγματοποιηθούν παρεμβάσεις συμπλήρωσης του εξοπλισμού και ορθολογικότερης οργάνωσης και λειτουργίας των υπαρχουσών υποδομών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης.

Επίσης στο Μέτρο προβλέπονται και δράσεις ενίσχυσης των αστικών και ημιαστικών υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, όπως βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, νηπιαγωγεία, ΚΑΠΗ, μονάδες στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ) ή/ και άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Κύριος στόχος του μέτρου, είναι η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, χωρίς απαραίτητα την αύξηση των νοσοκομειακών κλινών. Παράλληλα, με την ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών πρόνοιας εξασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό η κοινωνική προστασία, ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, οι οποίες συγκεντρώνονται κατά κανόνα στα αστικά και ημιαστικά κέντρα, παρέμβαση η οποία αναδεικνύεται ως κρίσιμο σημείο για την κοινωνική συνοχή στις περιοχές πληθυσμιακών συγκεντρώσεων αλλά και σε ολόκληρη την Περιφέρεια.

Η δημιουργία δε των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, κυρίως βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό την διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας του γυναικείου πληθυσμού της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων / ενεργειών του Μέτρου θα είναι το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας ή άλλος αρμόδιος φορέας υπό την εποπτεία του, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις των Νομαρχιών, όσον αφορά στα έργα της κοινωνικής πρόνοιας.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Αναβάθμιση/ επέκταση κτιριακών νοσοκομειακών υποδομών δευτεροβάθμιας περίθαλψης
- Προμήθεια εξοπλισμού κλινών δευτεροβάθμιας περίθαλψης
- Προμήθεια εξοπλισμού εργαστηρίων δευτεροβάθμιας περίθαλψης

- Αναβάθμιση/ επέκταση κτιριακών νοσοκομειακών υποδομών τριτοβάθμιας περίθαλψης
- Προμήθεια εξοπλισμού κλινών τριτοβάθμιας περίθαλψης
- Αναβάθμιση/ δημιουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών
- Αναβάθμιση/ δημιουργία μονάδων στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες ή/ και ατόμων με ειδικές παθήσεις
- Αναβάθμιση/ δημιουργία κέντρων προστασίας ατόμων τρίτης ηλικίας

Για το Μέτρο 5.4.1 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 4.2: Υποδομές Εκπαίδευσης Στα Αστικά & Ημιαστικά Κέντρα

Περιγραφή

Τα έργα που προβλέπονται στο συγκεκριμένο Μέτρο αναφέρονται κυρίως σε κτιριακές εγκαταστάσεις, δημιουργία βιβλιοθηκών και εξοπλισμό σχολικών κτιρίων Α' βάθμιας εκπαίδευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, μικρής κλίμακας παρεμβάσεις σε αντίστοιχες υποδομές Β' βάθμιας εκπαίδευσης, κυρίως σε ΤΕΕ (σε μεγάλο βαθμό ικανοποιήθηκαν οι ανάγκες αυτές κατά το Β' ΚΠΣ), συμπλήρωσης του εξοπλισμού του ΤΕΙ Καλαμάτας και τέλος μέρος των αναγκαίων υποδομών για την ίδρυση Τριτοβάθμιου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στην Περιφέρεια (Παν/μιο Πελοποννήσου).

Επίσης με δράσεις του Μέρους θα βελτιωθούν οι υποδομές σε ειδικά σχολεία και θα εκσυγχρονισθούν οι μονάδες με εργαστηριακό εξοπλισμό νέων τεχνολογιών.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέρους είναι ολοκλήρωση της βελτίωσης της εκπαιδευτικής υποδομής στις περιοχές σημαντικών πληθυσμιακών συγκεντρώσεων στην Περιφέρεια, με απώτερο στόχο τη βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων στην Πελοπόννησο.

Επίσης η βελτίωση και η ανάπτυξη δομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή ερευνητικών κέντρων / ιδρυμάτων θα βοηθήσουν στην σύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή και ιδιαίτερα στην δημιουργία, στην μεταφορά και στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία.

Δικαιούχοι

Οι δικαιούχοι του Μέρους είναι, το Υπουργείο Παιδείας και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για την Γ'βάθμια εκπαίδευση, δικαιούχοι είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες ή όργανα των αντίστοιχων ιδρυμάτων.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή αιθουσών διδασκαλίας σε νέες σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Δημιουργία βιβλιοθηκών, εργαστηρίων και προμήθεια εξοπλισμού σε σχολικά κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Προμήθεια εξοπλισμού υπαρχουσών μονάδων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις νέες υποδομές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Για το Μέτρο 5.4.2 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 4.3: Ανασυγκρότηση, Αναβάθμιση, Αντισεισμική Προστασία Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων

Περιγραφή

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Μέτρου υλοποιούνται δράσεις που αφορούν στο αστικό, ημιαστικό και τουριστικό οικιστικό περιβάλλον, οι οποίες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- Εκπόνηση ειδικών κατά περίπτωση χωροταξικών και πολεοδομικών μελετών επέκτασης του αστικού κέντρου ή βελτίωσης τμήματος αυτού ή χωροθέτησης νέων δράσεων (π.χ. τουριστικών), με κύριο σκοπό τόσο τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος όσο και τη δημιουργία ήπιου οικιστικού περιβάλλοντος. Χρηματοδοτούνται μόνο μελέτες χωροταξίας και πολεοδομίας που ολοκληρώνονται από πράξεις εφαρμογής μέσα σε μια τριετία από την περάτωση και αργότερο στο οικονομικό κλείσιμο του προγράμματος. Η μη εφαρμογή καθιστά τις εν λόγω μελέτες μη επλέξιμες.
- Δημιουργία κατάλληλων υποδομών για συγκεκριμένες δράσεις, ήτοι χώρων στάθμευσης, λαϊκών αγορών, χώρων πρασίνου, παιδικές χαρές κ.λπ.
- Αναπλάσεις περιοχών, μέσω πεζοδρομήσεων και δρόμων ήπιας κυκλοφορίας, καθώς και συμπληρώσεις για την εύκολη προσπέλαση ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Ανάπλαση και αναβάθμιση παράκτιων τουριστικών περιοχών.
- Μελέτες, μέτρα και προδιαγραφές για την αντισεισμική προστασία της Περιφέρειας, η οποία βρίσκεται σε ένας κρίσιμο σεισμογενή χώρο.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών, ημιαστικών και τουριστικών κέντρων της Περιφέρειας, για δημιουργία προϋποθέσεων προσέλκυσης ήπιων παραγωγικών / οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της παραθεριστικής κατοικίας με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσα από τις δράσεις διαμόρφωσης του αστικού και

ημιαστικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα με τον τρόπο αυτό είναι ευδιάκριτη η προσπάθεια για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της ελεγχόμενης οικιστικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια.

Δικαιούχοι

Προβλεπόμενοι δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων και των ενεργειών του Μέτρου είναι οι νέοι Δήμοι (μετά τις συνενώσεις και την εφαρμογή του προγράμματος «Ι. Καποδίστρια»), γενικότερα η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση με τις αρμόδιες υπηρεσίες ή/ και υπηρεσίες της Γ.Γ. Περιφέρειας, όπως Δ.Τ.Υ ή Τ.Υ.Δ.Κ. κ.λ.π.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Βελτίωση, κατασκευή δημοτικών δρόμων
- Κατασκευή πεζοδρομίων και πεζοδρομήσεων
- Δημιουργία υποδομών για προσπέλαση ΑΜΕΑ σε κοινόχρηστους χώρους
- Αξιοποίηση κοινόχρηστων χώρων
- Διαμόρφωση- ανάπλαση πλατειών
- Διαμόρφωση- αξιοποίηση παραλιακών ζωνών
- Δράσεις πολεοδομικής εξυγίανσης
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης
- Χώροι στάθμευσης και επιβίβασης σε σταθμούς τραινών και λεωφορείων (park & ride)
- Μονοπάτια πεζοπορίας, ποδηλατοδρόμοι
- Επιχειρησιακά σχέδια αντιμετώπισης σεισμού
- Προμήθεια εξοπλισμού, παραγωγή πληροφοριακού υλικού, ενημέρωση για τους σεισμούς

Για το Μέτρο 5.4.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 4.4: Διαχείριση στέρεων απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και υποδομές ύδρευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα

Περιγραφή

Στο συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν στην ορθολογική διαχείριση των αστικών και παραγωγικών απορριμμάτων σε μεγάλα πληθυσμιακά κέντρα της Περιφέρειας με την δημιουργία και λειτουργία ορθολογικά χωροθετημένων και οργανωμένων ΧΥΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες ενέργειες που προβλέπονται στον υποάξονα 2.1 του ΠΕΠ. Όλες οι δράσεις που αφορούν τα στερεά απόβλητα πρέπει να βασίζονται στον νομαρχιακό/ περιφερειακό σχεδιασμό, ο οποίος

πρέπει να είναι σύμφωνος με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

Το συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνει ενέργειες ορθολογικής και αποτελεσματικής διαχείρισης των υγρών αστικών και παραγωγικών αποβλήτων των αστικών και ημιαστικών κέντρων (με δίκτυα αποχετεύσεων και βιολογικών καθαρισμών), οι οποίες είχαν αρχίσει, τόσο στο Α', όσο και στο Β' ΚΠΣ, αλλά και από άλλα σχετικά Προγράμματα.

Επίσης υλοποιούνται έργα ύδρευσης που αφορούν στην κατασκευή αγωγών για την μεταφορά νερού, στην κατασκευή δεξαμενών και στον εμπλουτισμό των πηγών και στην επέκταση ή αντικατάσταση παλαιών αντίστοιχων δικτύων.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στο πλαίσιο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, μέσω της ορθολογικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της δημιουργίας βιολογικών καθαρισμών των υγρών αποβλήτων, και των αποχετεύσεων και της ορθολογικής διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού με ανάλογα έργα ύδρευσης. Η δημιουργία βιολογικών καθαρισμών και ΧΥΤΑ βοηθάει στην προστασία του υδροφόρου ορίζοντα και αντίστοιχα και των θαλασσών, βασικό παράγοντα προστασίας του περιβάλλοντος αλλά και ανάπτυξης του τουρισμού της Περιφέρειας.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της υλοποίησης των έργων και των ενεργειών του Μέτρου είναι οι νέοι Δήμοι, γενικότερα η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, καθώς και η Περιφέρεια με τις αρμόδιες υπηρεσίες τους, καθώς και Αναπτυξιακές Εταιρείες μοναδικού σκοπού (Υδρευση και Αποχέτευση) ή αντίστοιχοι ειδικοί Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι Δήμων.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Κατασκευή, βελτίωση αποχετευτικού δικτύου
- Κατασκευή, βελτίωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων
- Κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων
- Βελτίωση, εκσυγχρονισμός, επέκταση υπαρχόντων
- Κατασκευή μονάδων ΧΥΤΑ
- Επέκταση ή βελτίωση δικτύων ύδρευσης
- Κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης
- Κατασκευή δεξαμενών ύδρευσης, εμπλουτισμός πηγών.

Για το Μέτρο 5.4.4 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 4.5: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων (ΕΤΠΑ)

Περιγραφή

Οι μετακινήσεις αυτές και οι συγκεντρώσεις πληθυσμού και παραγωγικών δραστηριοτήτων στα αστικά και ημιαστικά της κέντρα δημιουργούν πολεοδομικά και λειτουργικά προβλήματα σε συγκεκριμένες περιοχές. Τα προβλήματα αυτά αναφέρονται στην έλλειψη οργανωμένης εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων, ρύπανσης του περιβάλλοντος, στην συγκοινωνιακή δυσλειτουργία και στην γενικότερη υποβάθμιση ενός σημαντικού μέρους του πολεοδομικού ιστού των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας.

Επίσης, σε ορισμένα αστικά ή ημιαστικά κέντρα εμφανίζεται χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας, και αυξημένος αριθμός μεταναστών ή άλλων μειονοτικών ομάδων.

Οι δράσεις που προβλέπονται σ' αυτό το Μέτρο και θα εξειδικευθούν σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς και ιδιαίτερα με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αναφέρονται σε ένα πλέγμα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων που αφορούν τη δημιουργία ή/ και βελτίωση βασικών αστικών υποδομών, στην ενίσχυση των επιχειρήσεων για ορθολογική χωροθέτησή τους και λειτουργία τους, σε συγκοινωνιακές ρυθμίσεις, καθώς και τη δημιουργία / ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών, πληροφόρησης και υποστήριξης του πληθυσμού των περιοχών αυτών.

Ένα μέρος των δράσεων του Μέρους αναφέρονται στην ανάπτυξη και αξιοποίηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας, με έργα / ενέργειες πληροφόρησης των πολιτών, δημιουργία infoclub κ.λ.π.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος του συγκεκριμένου Μέρους είναι η αντιμετώπιση προβλημάτων υποβάθμισης του πολεοδομικού, παραγωγικού και κοινωνικού ιστού τοπικών ζωνών στα αστικά και σε ορισμένα ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, έτσι ώστε να αποκτήσει συνοχή ο κοινωνικός και παραγωγικός ιστός των αστικών και ημιαστικών κέντρων.

Με τις παρεμβάσεις αυτές αυξάνεται η λειτουργικότητα των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας, όπου εμφανίζονται πληθυσμιακές και παραγωγικές συγκεντρώσεις, βελτιώνεται το επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων και αμβλύνονται οι ενδοπεριφερειακές και τοπικές ανισότητες.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι φορείς υλοποίησης των έργων / ενεργειών του Μέτρου προβλέπεται να είναι οι ΟΤΑ, οι Αναπτυξιακές Εταιρείες ή Σύνδεσμοι, καθώς και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Ανάπλαση υφιστάμενων οικισμών
- Δίκτυο δημόσιας μεταφοράς και επικοινωνίες
- Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας
- Βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών

Για το Μέτρο 5.4.5 έχει ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής Επιχειρησιακών Σχεδίων.

Μέτρο 4.6: Παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού, συμπληρωματικές με δράσεις ΕΤΠΑ, σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών περιοχών (ΕΚΤ)

Περιγραφή

Για την εξασφάλιση της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής παρέμβασης σε τοπικές ζώνες των αστικών και ημιαστικών κέντρων που αντιμετωπίζουν προβλήματα πολεοδομικής, παραγωγικής και κοινωνικής υποβάθμισης, σε συνδυασμό, συνάφεια και συμπληρωματικότητα με τις ενέργειες του προηγούμενου Μέτρου (4.5), θα προβλεφθούν δράσεις αναβάθμισης των προσόντων και υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού αυτών των περιοχών. Οι δράσεις αυτές θα αναφέρονται τόσο σε ειδικά προγράμματα απόκτησης δεξιοτήτων (κατάρτιση), όσο και σε προγράμματα προώθησης της απασχόλησης και συμβουλευτικής υποστήριξης, ώστε να ενταχθεί ο πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας στην αγορά εργασίας και να εξασφαλίσει θέσεις απασχόλησης, στο πλαίσιο της συνολικής παρέμβασης στη συγκεκριμένη περιοχή.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος των δράσεων του Μέτρου είναι η μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, η ένταξη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας αυτών των περιοχών στην αγορά εργασίας, η απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων και η εξασφάλιση θέσεων απασχόλησης, έτσι ώστε να συμβάλλει αποτελεσματικά στην αναβάθμιση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού της συγκεκριμένης υποβαθμισμένης περιοχής.

Για το Μέτρο 5.4.6 έχει ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής Επιχειρησιακού Σχεδίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4

Μέτρα που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΣΤΙΚΩΝ& ΗΜΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ								
	86.700.000	14,22%	100,00%	86.700.000	12,41%	100,00%		
Μέτρο 4.1: Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στα αστικά και ημιαστικά κέντρα*	14.000.000	2,30%	16,15%	14.000.000	2,00%	16,15%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 4.2: Υποδομές εκπαίδευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα*	27.500.000	4,51%	31,72%	27.500.000	3,94%	31,72%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 4.3: Ανασυγκρότηση- Αναβάθμιση Αντισεισμική προστασία αστικών και ημιαστικών κέντρων*	11.700.000	1,92%	13,49%	11.700.000	1,67%	13,49%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 4.4: Διαχείριση στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και υποδομές ύδρευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα*	15.000.000	2,46%	17,30%	15.000.000	2,15%	17,30%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 4.5: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων*	14.500.000	2,38%	16,72%	14.500.000	2,08%	16,72%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 4.6: Συμπληρωματικές με δράσεις ΕΤΠΑ παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών περιοχών*	4.000.000	0,68%	4,81%	4.000.000	0,57%	4,81%	Ε.Κ.Τ	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρα & ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για τα Μέτρα 4.5, 4.6 έχει ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής Επιχειρησιακών Σχεδίων (Business Plan)

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.2.5 Άξονας Προτεραιότητας 5: Υποστήριξη και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

Περιγραφή

Κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια για να έχει σωστό αποτέλεσμα χρειάζεται κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ παράλληλα βασικός στόχος της όλης αναπτυξιακής διαδικασίας είναι η συνοχή του κοινωνικοοικονομικού ιστού και η διεύρυνση της συμμετοχής του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε όλες τις παραγωγικές και οικονομικές δραστηριότητες, ένας από τους βασικούς στόχους του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι η υποστήριξη και η ανάπτυξη του ενδογενούς ανθρώπινου δυναμικού της.

Με βάση τα προβλήματα στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας και την διάρθρωση του παραγωγικού ιστού της, η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό της είναι η μείωση της υποαπασχόλησης στο πρωτογενή τομέα, η ανάπτυξη δεξιοτήτων για αύξηση της επιχειρηματικότητας και την ανάπτυξη νέων σύγχρονων και αποδοτικών δραστηριοτήτων, με παράλληλη μείωση του μη ενεργού πληθυσμού και κυρίως του γυναικείου μη ενεργού πληθυσμού, καθώς και η αύξηση της απασχόλησης, τόσο του συνόλου του εργατικού δυναμικού, όσο και κυρίως του γυναικείου εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας.

Μεγάλο μέρος όμως των αναγκαίων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων σε Περιφερειακό επίπεδο και κυρίως εκείνες που αναφέρονται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων (κατάρτιση) και στην εξασφάλιση θέσεων απασχόλησης (προώθηση της απασχόλησης), υλοποιούνται από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση».

Οι δράσεις για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας μέσα από το ΠΕΠ, εστιάζονται σε εκείνες που στοχεύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την εξυπηρέτηση της υλοποίησης και χρήσης/λειτουργίας έργων του ΠΕΠ, αλλά και ιδιαίτερων αναγκών τοπικής ανάπτυξης, καθώς επίσης και σε δράσεις προώθησης της απασχόλησης για κάλυψη αναγκών τοπικής ανάπτυξης.

Επίσης, είναι αναγκαίο να αντιμετωπισθούν σε τοπικό επίπεδο τα προβλήματα εμφάνισης υψηλής ανεργίας, καθώς επίσης και οι ανάγκες απελευθέρωσης του γυναικείου πληθυσμού από κοινωνικές / οικογενειακές υποχρεώσεις που τις αναγκάζουν να παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας.

Επίσης έχουμε ολοκληρωμένες ενέργειες / παρεμβάσεις υποστήριξης του εργατικού δυναμικού σε περιοχές υψηλής ανεργίας και στις περιπτώσεις μαζικών απωλειών θέσεων απασχόλησης. Για την ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης και την ενίσχυση της συμμετοχής του γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας προβλέπεται η ενίσχυση δομών και μηχανισμών δημιουργίας και ανάπτυξης κοινωνικών

υπηρεσιών, με ολοκληρωμένες δράσεις κατάρτισης του κατάλληλου προσωπικού και προώθηση της απασχόλησης ανέργων στον τομέα αυτό.

Με δεδομένα τα παραπάνω και εφ' όσον σε εθνικό επίπεδο προβλεφθούν οι αναγκαίες παρεμβάσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, οι δράσεις που περιλαμβάνονται σ' αυτόν τον άξονα προτεραιότητας του ΠΕΠ, αναφέρονται κυρίως σ' εκείνες που εξυπηρετούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας για την επίτευξη της μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας όλων των υπόλοιπων δράσεων του Προγράμματος, αλλά και για την αντιμετώπιση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες οφείλονται σε διαρθρωτικές αδυναμίες της παραγωγικής και κοινωνικής βάσης της Περιφέρειας.

Κύρια επίσης κατεύθυνση των δράσεων του άξονα αυτού, είναι η ενδυνάμωση της απασχόλησης στο κοινωνικό τομέα, καθώς επίσης και στους τομείς του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, δράσεις με έντονο τοπικό και περιφερειακό χαρακτήρα.

Ο συγκεκριμένος Άξονας Προτεραιότητας έχει συνολικό προϋπολογισμό 17,3 εκατ. ΕΥΡΩ, και καλύπτει το 2,8% του προϋπολογισμού της συνολικής δημόσιας δαπάνης ή το 2,5% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος. Η χαμηλή συμμετοχή του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας στο προϋπολογισμό του ΠΕΠ οφείλεται στο γεγονός ότι αντίστοιχες δράσεις περιλαμβάνονται και σε άλλους δύο άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ, αλλά και στο ότι το κύριο βάρος / όγκος των δράσεων υπέρ της ανάπτυξης και της υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού ανά Περιφέρεια περιλαμβάνεται στο τομεακό Επιχ. Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση».

Το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων αυτού του άξονα προτεραιότητας κατευθύνεται στη διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας και σε θέσεις απασχόλησης.

Ειδικοί Στόχοι

Σύμφωνα με τις αναπτυξιακές ανάγκες και τις ανάγκες βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, που προκύπτουν από την υφιστάμενη παραγωγική της και κοινωνικοοικονομική της δομή, αλλά και με δεδομένο ότι ένα μεγάλο μέρος των παρεμβάσεων υπέρ του ανθρώπινου δυναμικού περιλαμβάνεται στα αντίστοιχα τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ, οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας του ΠΕΠ, εκτιμάται ότι θα επιφέρουν τα εξής αποτελέσματα:

- Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προώθηση της απασχόλησης στο τομέα του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, περίπου 0,15% - 0,2% του εργατικού δυναμικού κατ' έτος
- Ενίσχυση ανέργων σε περιοχές υψηλής ανεργίας, μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων κατάρτισης / επανακατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης στο 1,0% - 1,5% των ανέργων κατ' έτος

- Προώθηση της απασχόλησης στον κοινωνικό τομέα, για διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας, κατά 0,3%-0,5% περίπου των ανέργων κατ' έτος εκ των οποίων οι περισσότεροι θα είναι άνεργες γυναίκες.

Η ποσοτική παρέμβαση του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας του ΠΕΠ, όσον αφορά στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας, είναι πολύ μικρή σε σχέση με τις ανάγκες της περιφερειακής αγοράς εργασίας. Εκτιμάται όμως ότι σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό θα καλυφθούν οι ανάγκες αυτές από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση", αφού ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίησή του οι ανάγκες των Περιφερειακών και τοπικών αγορών εργασίας.

Μέτρο 5.1: Ανάπτυξη / Βελτίωση των Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου δυναμικού για την υλοποίηση και χρήση / λειτουργία των έργων του ΠΕΠ και Προώθηση της Απασχόλησης

Περιγραφή

Για την κάλυψη των περιφερειακών και τοπικών αναγκών της αγοράς εργασίας, σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, σύμφωνα με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις της Περιφέρειας και τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ, απαιτούνται ενέργειες κατάρτισης του εργατικού δυναμικού (εργαζόμενοι και άνεργοι) της Περιφέρειας σε νέα επαγγέλματα, εξειδικεύσεις και απόκτηση των κατάλληλων προσόντων και νέων μεθόδων παραγωγής και διοίκησης, για χρήση νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις και στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, καθώς και για την ανάπτυξη δεξιοτήτων για τουριστικές δραστηριότητες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι θέσεις οι οποίες μπορούν να καλυφθούν με τις συγκεκριμένες δράσεις του Μέτρου αφορούν σε φύλαξη αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων, φύλαξη μνημείων φυσικού κάλλους ή/και σε άλλες δραστηριότητες που αναφέρονται στην ανάπτυξη της πολιτιστικής κουλτούρας και στη προστασία / βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η δημιουργία του κατάλληλου εργατικού δυναμικού, για κάλυψη των ιδιαίτερων τοπικών και περιφερειακών αναγκών της αγοράς εργασίας, αλλά και παράλληλα για ανάπτυξη των αναγκαίων δεξιοτήτων και η απασχόληση του τοπικού και περιφερειακού εργατικού δυναμικού, προκειμένου να αξιοποιηθεί στην υλοποίηση και χρήση / λειτουργία των έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του νέου ΠΕΠ ή/ και σ' εκείνο του ΠΕΠ 1994-1999.

Ένας από τους στόχους των δράσεων του Μέτρου είναι η πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας, καθώς και η αύξηση της απασχολησιμότητας αλλά και της απασχόλησης των γυναικών. Έτσι κατά τον σχεδιασμό και υλοποίηση των δράσεων θα δημιουργούνται ευκαιρίες αξιοποίησης των

ενεργειών από νέους ανέργους πριν συμπληρώσουν 6 μήνες ανεργίας ή από ενήλικες πριν συμπληρώσουν 12 μήνες ανεργίας, καθώς επίσης και η αξιοποίηση των ενεργειών του Μέτρου από γυναίκες.

Μέτρο 5.2: Τοπικές Πρωτοβουλίες προώθησης της απασχόλησης σε περιοχές ή/και τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ανεργίας

Περιγραφή

Για την αντιμετώπιση των έντονα αρνητικών κοινωνικο-οικονομικών φαινομένων σε ορισμένες περιοχές της Περιφέρειας από την παύση της λειτουργίας επιχειρήσεων ή από την συρρίκνωση των αγροτικών δραστηριοτήτων, προβλέπονται ολοκληρωμένες δράσεις υπέρ των ανέργων σ' αυτές τις περιοχές με ενίσχυση της κατάρτισης / επανακατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης σε νέες θέσεις εργασίας ή δημιουργίας νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Με δεδομένο δε ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις περισσότερο πλήττονται οι γυναίκες, θα προβλεφθούν ιδιαίτερες δράσεις για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη του γυναικείου εργατικού δυναμικού.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Βασικός στόχος του Μέτρου είναι η μείωση των προβλημάτων που δημιουργούνται στην αγορά εργασίας και στον κοινωνικό ιστό των περιοχών της Περιφέρειας που πλήττονται από ανεργία, λόγω αναδιάρθρωσης της παραγωγικής τους βάσης.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με ολοκληρωμένες δράσεις υπέρ των ανέργων σ' αυτές τις περιοχές, είτε για την τοποθέτηση τους σε νέες θέσεις εργασίας υπαρχουσών παραγωγικών μονάδων, είτε για τη δημιουργία νέων μικρών επιχειρήσεων από ανέργους, είτε τέλος την ανάπτυξη αυτοαπασχόλησης με έναρξη επιτηδεύματος από ανέργους.

Για το Μέτρο 5.5.2 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

Μέτρο 5.3: Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην Αγορά Εργασίας / Ανάπτυξη και ενδυνάμωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών Απασχόλησης

Περιγραφή

Οι δράσεις που προβλέπονται στο Μέτρο αυτό αναφέρονται στην ενίσχυση της λειτουργίας δομών κοινωνικών υπηρεσιών, με την κατάλληλη κατάρτιση ανέργων και προώθηση της απασχόλησής τους στους τομείς αυτούς (π.χ. βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, υπηρεσίες εξυπηρέτησης ατόμων τρίτης ηλικίας, καθώς και άλλων ατόμων που δεν δύνανται να αυτοεξυπηρετηθούν, κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία, κατόπιν συνεργασίας με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων κ.λ.π.). Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν το σύνολο των αναγκαίων υποστηρικτικών ενεργειών για την τοποθέτηση σ' αυτές τις υπηρεσίες του κατάλληλα εξειδικευμένου επιστημονικού και βοηθητικού προσωπικού, το οποίο

αποτελείται κυρίως από γυναίκες, καθώς επίσης και η κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και ΚΔΑΠ για την απρόσκοπτη λειτουργία αυτών των δομών.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Κύριος στόχος του Μέτρου είναι η εξασφάλιση του αναγκαίου χρόνου στον πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας που εξυπηρετούν τα άτομα που χρήζουν εξυπηρέτησης, ώστε να είναι σε θέση να αναζητήσουν εργασία και να απασχοληθούν.

Επειδή κατά κύριο λόγο ο γυναικείος πληθυσμός εξυπηρετεί τα άτομα που δεν δύνανται να αυτοεξυπηρετηθούν, οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις του Μέτρου συντελούν στην δημιουργία των προϋποθέσεων να ενταχθούν οι γυναίκες της Περιφέρειας στο εργατικό δυναμικό και να απασχοληθούν.

Παράλληλα ένας άλλος στόχος του Μέτρου είναι η τόνωση της απασχόλησης, ιδιαίτερα σε τομείς που αφορούν κοινωνικές υπηρεσίες, εξυπηρετώντας έτσι κυρίως το γυναικείο εργατικό δυναμικό, το οποίο θα καλύψει κατά το μεγαλύτερο μέρος τις συγκεκριμένες θέσεις απασχόλησης.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των ενεργειών του Μέτρου προβλέπεται να είναι οι Τοπικοί Φορείς που έχουν ως σκοπό την κοινωνική εξυπηρέτηση του πληθυσμού της περιοχής.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην ένταξη και υλοποίηση των έργων που εντάσσονται σε αυτό το μέτρο, ως άμεσα συνδικαιούχος.

Πιο συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στην υλοποίηση των ακόλουθων έργων:

- Υποστήριξη της λειτουργίας νέων ή επεκτεινόμενων δομών βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)
- Υποστήριξη της ανάπτυξης Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας
- Υποστήριξη δομών ΚΔΑΠ για παιδιά με ειδικές ανάγκες

Για το Μέτρο 5.5.3 έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5

Άξονας Προτεραιότητας 5 : Υποστήριξη και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	17.300.000	2,84%	100,00%	17.300.000	2,48%	100,00%		
Μέτρο 5.1: Ανάπτυξη/ Βελτίωση των Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού για την υλοποίηση και χρήση/ λειτουργία των έργων του Π.Ε.Π, καθώς και προώθηση της Απασχόλησης	4.500.000	0,74%	26,01%	4.500.000	0,64%	26,01%	Ε.Κ.Τ	
Μέτρο 5.2: Τοπικές Πρωτοβουλίες προώθησης της απασχόλησης σε περιοχές ή και τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ανεργίας	4.000.000	0,66%	23,12%	4.000.000	0,57%	23,12%	Ε.Κ.Τ	
Μέτρο 5.3: Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην Αγορά Εργασίας/ Ανάπτυξης και ενδυνάμωσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών Απασχόλησης*	8.800.000	1,44%	50,87%	8.800.000	1,26%	50,87%	Ε.Κ.Τ	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο & ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για τα Μέτρα 5.2, 5.3, έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

* Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

6.2.6 Άξονας Προτεραιότητας 6: Τεχνική Βοήθεια Για Την Εφαρμογή Του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Περιγραφή

Για την αποτελεσματική, έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας, απαιτείται η άμεση έναρξη λειτουργίας της τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη και προετοιμασία (Διοικητική και Τεχνική) των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι δράσεις αυτές αναφέρονται σε μελέτες προσανατολισμού και εξειδίκευσης των δράσεων, τεχνικές μελέτες έργων, μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικής ανάλυσης.

Παράλληλα, απαιτείται η ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης της Γραμματείας της Επιτροπής Παρακολούθησης, αλλά και των φορέων υλοποίησης για την προετοιμασία, την παρακολούθηση και διαχείριση του Προγράμματος και των έργων που περιλαμβάνονται σ' αυτό.

Ο Άξονας αυτός αποτελείται από τρία Μέτρα, που αφορούν στα αντίστοιχα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΕΙΤΠΕ), καλύπτοντας το 1,4% του προϋπολογισμού της δημόσιας δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ήτοι 8,65 εκατ. ΕΥΡΩ.

Ειδικοί Στόχοι

Στο πλαίσιο εφαρμογής των δράσεων της Τεχνικής Βοήθειας, ειδικότερος στόχος είναι η έναρξη εφαρμογής της, τόσο με τις αναγκαίες μελέτες ωρίμανσης και προετοιμασίας των έργων, όσο και με την δημιουργία και ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης της παρακολούθησης, διαχείρισης και αξιολόγησης του Προγράμματος, αμέσως με την έναρξη υλοποίησης του ΠΕΠ και την πλήρη ολοκλήρωση των προετοιμαστικών αυτών διαδικασιών εντός της πρώτης τριετίας (2000-2002) εφαρμογής του Προγράμματος.

Μέτρο 6.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Περιγραφή

Για την αποτελεσματική, έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας, το οποίο κυρίως συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, απαιτείται η άμεση έναρξη λειτουργίας της τεχνικής βοήθειας του συγκεκριμένου Διαρθρωτικού Ταμείου, για την υποστήριξη και προετοιμασία (Διοικητική και Τεχνική) των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο αυτό.

Οι δράσεις αυτές αναφέρονται κύρια σε μελέτες προσανατολισμού και εξειδίκευσης των δράσεων, τεχνικές μελέτες έργων, μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικής ανάλυσης, καθώς και δράσεις δημοσιότητας του προγράμματος. Παράλληλα, απαιτείται η ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης της Γραμματείας της Επιτροπής Παρακολούθησης, αλλά και των φορέων υλοποίησης για την προετοιμασία, την παρακολούθηση και

διαχείριση του Προγράμματος και των έργων που περιλαμβάνονται σ' αυτό.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος του Μέτρου είναι η κάλυψη των ιδιαίτερα σημαντικών αναγκών του Επιχειρησιακού Προγράμματος, λόγω των απαιτήσεων των νέων Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων, όσον αφορά στις υποβοηθητικές, υποστηρικτικές ενέργειες για την ορθολογική και αποτελεσματική υλοποίησή του, καθώς και για την αξιόπιστη παρακολούθησή του.

Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

Περιγραφή

Όπως ήδη έχει αναφερθεί το Μέτρο αναμένεται να καλύψει τις ανάγκες προετοιμασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης των ενεργειών Μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ που αναφέρονται στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, μέσα από την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την αγορά εργασίας της Περιφέρειας. Επίσης, θα καλύπτει την διερεύνηση των νέων δεδομένων, τον προσδιορισμό των κατάλληλων φορέων για την υλοποίηση, παρακολούθηση και διαχείριση των προγραμμάτων. Επιπρόσθετα μέσα από το Μέτρο αυτό μπορούν να καλυφθούν δράσεις ευρωπαϊκών και διεθνών συνεργασιών με αντίστοιχους φορείς που ασχολούνται με την κατάρτιση και την προώθηση της απασχόλησης και την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών με στόχο την μετάδοση των γνώσεων ή την κοινή υλοποίηση προγραμμάτων.

Σκοποί και γενικοί στόχοι

Στόχος του Μέτρου είναι η κάλυψη των αναγκών του Επιχειρησιακού Προγράμματος όσον αφορά τις ενέργειες που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, προκειμένου να εξασφαλισθεί η έγκαιρη και αποτελεσματική παρέμβαση για την επίλυση ή άμβλυνση των προβλημάτων της περιφερειακής αγοράς εργασίας, αλλά και την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του ΠΕΠ, μέσω της αναγκαίας ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας.

Μέτρο 6.3: Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ

Περιγραφή

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο Μέτρο αναφέρονται σε μελέτες προετοιμασίας, έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες για την εξειδίκευση και ορθολογική υλοποίηση των έργων και δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ ή / και αναφέρονται στην ανάπτυξη του αγροτικού χώρου.

Επίσης περιλαμβάνονται ενέργειες προβολής και δημοσιότητας, καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης των εν δυνάμει δικαιούχων των δράσεων του ΕΓΤΠΕ.

Σκοποί

Βασικός στόχος των ενεργειών του Μέτρου είναι η έγκαιρη και ορθολογική / αποτελεσματική προετοιμασία και υποστήριξη της υλοποίησης των δράσεων του Προγράμματος που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΓΠΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6

Άξονας Προτεραιότητας 6: Τεχνική Βοήθεια για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ ΥΠΟΑΞΟΝΕΣ/ΜΕΤΡΑ	ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ							
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			ΤΑΜΕΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα	ΠΟΣΟ	% επί του Π/Υ του Ε.Π	% επί του Π/Υ του Άξονα		
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	8.649.896	1,42%	100,00%	8.649.896	1,24%	100,00%		
Μέτρο 6.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	7.033.332	1,15%	81,31%	7.033.332	1,01%	81,31%	Ε.Τ.Π.Α	
Μέτρο 6.2: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.467.080	0,24%	16,96%	1.467.080	0,21%	16,96%	Ε.Κ.Τ	
Μέτρο 6.3: Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ	149.484	0,02%	1,73%	149.484	0,02%	1,73%	Ε.Γ.Τ.Π.Ε	

(Πηγή: Αναθεωρημένο Σχέδιο Ε.Π ανά Άξονα προτεραιότητας και μέτρο ε ενδεικτικό χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π Πελοποννήσου 2000-2006)

Για όλα τα παραπάνω μέτρα έχουν εγκριθεί τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Σχέδια και βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

Κεφάλαιο 7

Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Γ' Π.Ε.Π

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση εμφανίζεται στα Μέτρα του Π.Ε.Π ως άμεσα δικαιούχος ή άμεσα-έμμεσα συνδικαιούχος σε 22 Μέτρα, με προνομιακό πεδίο δράσης τα Μέτρα του άξονα «Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαιθρου».

Οι κατηγορίες «άμεσα δικαιούχος» και «άμεσα συνδικαιούχος» ταυτίζονται με την κατηγορία «ΤΕΛΙΚΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ», η οποία είναι και η μόνη που καταγράφεται στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού του Π.Ε.Π.

Με τον όρο « Τελικοί Δικαιούχοι » νοούνται όλοι οι φορείς και οι επιχειρήσεις Δημοσίου ή Ιδιωτικού Τομέα που έχουν την ευθύνη για την εκτέλεση των πράξεων-έργων. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης και στην περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων από φορείς που έχουν οριστεί απ' τις αρμόδιες αρχές, οι Τελικοί Δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις.

Για ΟΤΑ Άμεσα Δικαιούχος γίνεται λόγος σε συγκεκριμένα Μέτρα του Π.Ε.Π, στα οποία μπορούν να υποβάλλουν Τεχνικά Δελτία μόνον ΟΤΑ και Επιχειρήσεις της Αυτοδιοίκησης.

Για ΟΤΑ Άμεσα συνδικαιούχος γίνεται λόγος στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, εκτός από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μπορούν και άλλοι, φορείς ή ιδιώτες, να διεκδικήσουν την ένταξη και υλοποίηση προτάσεων, σε συνεργασία ή όχι με τους ΟΤΑ και τις Επιχειρήσεις της Αυτοδιοίκησης.

Η αναφορά σε έμμεσο ενδιαφέρον για τον ΟΤΑ σημαίνει ότι στο συγκεκριμένο Μέτρο η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να διεκδικήσει χρηματοδότηση, μπορεί όμως -και οφείλει- να έχει λόγο για ένα έργο που άλλοι εκτελούν στην περιοχή της και κυρίως για τις επιπτώσεις του, όσο και για τα τυχόν παράπλευρα έργα που είναι ανάγκη να γίνουν.

Η Αυτοδιοίκηση χρειάζεται να επιμείνει στην ποιότητα και την αρτιότητα των φακέλων για τις προτάσεις που υποβάλλει προς ένταξη στο Π.Ε.Π και στα άλλα ΕΠ της 3ης Προγραμματικής Περιόδου 2000-2006. Αυτό απαιτούν οι νέες διαδικασίες για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και η θετική ανταπόκριση της στον ανταγωνισμό.

Πέραν από την υποστήριξη της ωρίμανσης των προτάσεων τους ώστε να ενταχθούν στο Π.Ε.Π, οι Δήμοι χρειάζεται να διαμορφώνουν το σύστημα με το οποίο θα παρακολουθούν και θα διαχειρίζονται όσα από τα έργα τους τελικά ενταχθούν στο Π.Ε.Π, ή σε Τομεακά Προγράμματα.

Στον σχεδιασμό για την υποβολή και την υλοποίηση προτάσεων τους στα ΕΠ του 3ου ΚΠΣ, οι ΟΤΑ είναι χρήσιμο να εξετάζουν τη σκοπιμότητα διαδημοτικών συνεργασιών με άλλους φορείς και ιδιώτες, ώστε να ενισχύονται οι πιθανότητες αποδοχής των υποψηφιοτήτων τους και η αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση των έργων.

Για να προωθήσουν τον προγραμματισμό τους, μέσω του ΠΕΠ και των άλλων ΕΠ, οι ΟΤΑ οφείλουν να παρακολουθούν και να παρεμβαίνουν στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στα άλλα Όργανα Προγραμματισμού, να συμμετέχουν ενεργά στους Ενδιάμεσους Φορείς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Συνολικό ύψος δαπάνης Ε.Π		698.690.896
Δημόσια Δαπάνη (Κοινοτική+Εθνική)		609.599.896
Κοινοτική Συμμετοχή		457.199.922
Εθνική Συμμετοχή		152.399.974
Ιδιωτική Συμμετοχή		89.091.000
Ευρωπαϊκά Ταμεία που χρηματοδοτούν	ΕΤΠΑ	335.424.000
	ΕΓΤΠΕ	79.499.000
	ΕΚΤ	77.799.000

Στο πλαίσιο υλοποίησης του 3^{ου} ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ η Διαχειριστική Αρχή έχει προκηρύξει συνολικά οκτώ (8) από τα τριάντα δυο (32) Μέτρα του προγράμματος, συνολικού κόστους 177,195 εκ.ευρο(60,379 δις δρχ.), ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο 25,36% του συνολικού προγράμματος. Η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση εμφανίζεται ως Τελικός Δικαιούχος σε επτά (7) Μέτρα, ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων ανέρχεται στο 80,25% του συνολικού προϋπολογισμού των προκηρυχθέντων Μέτρων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2

Η Τ.Α συμμετέχει στα παρακάτω μέτρα του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου με τις κύριες κατηγορίες πράξεων:

Στοιχεία Μέτρου (EURO)	Κύριες Κατηγορίες Πράξεων
<p>1.1 Υποδομές οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου: 176.600.000 Ποσοστό στον Άξονα : 70,20% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 25,28% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Έμμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή τμήματος του αυτοκινητόδρομου « Τρίπολη-Καλαμάτα-Σπάρτη» Κατασκευή εθνικού οδικού δικτύου Κατασκευή επαρχιακού/ διακοινοτικού οδικού δικτύου Βελτίωση εθνικού οδικού δικτύου</p>
<p>1.2 Βελτίωση Λιμενικών Υποδομών</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου: 20.300.000 Ποσοστό στον Άξονα : 8,07% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 2,91% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Επέκταση/ βελτίωση των υφιστάμενων έργων λιμενικής υποδομής Κατασκευή νέων έργων λιμενικής υποδομής Δημιουργία νέων αγκυροβολιών Εκσυγχρονισμός ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού</p>
<p>2.1.1 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, υποδομές ύδρευσης και προστασία από τη διάβρωση των ακτών</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 39.000.000 Ποσοστό στον Άξονα : 16,40% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 5,58% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου Βελτίωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων Κατασκευή νέου σταθμού εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Βελτίωση, κατασκευή, επέκταση δικτύων ύδρευσης Κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, βελτίωση, εκσυγχρονισμός, επέκταση υπαρχουσών.</p>
<p>2.1.2. Βασικές Αγροτικές Υποδομές</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 31.150.000 Ποσοστό στον Άξονα : 13,10% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 4,46% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Αγροτική οδοποιία, αντιπλημμυρικά έργα, τεχνικά έργα αποστράγγισης Βελτίωση/ εκσυγχρονισμός υφιστάμενων αρδευτικών συστημάτων Δράσεις αγροτικού εξηλεκτρισμού (εξαιρούμενων των δράσεων ηλεκτροδότησης γεωτρήσεων), βελτίωση βοσκοτόπων</p>

<p>2.1.3. Προστασία/ Αναβάθμιση δασών και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους και οικοσυστημάτων</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 18.800.000 Ποσοστό στον Άξονα : 7,91% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 2,69% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή αντιτυρικών ζωνών Μελέτες και έργα αναδάσωσης για την αποκατάσταση κατεστραμμένου φυσικού τοπίου ή δασώσεων για την αύξηση της πυραντοχής των συστάδων Μελέτες και έργα αντιπλημμυρικής και αντιδιαβρωτικής προστασίας που εξασφαλίζουν την προστασία του δάσους από φυσικές καταστροφές Μελέτες και έργα για την καταπολέμηση επιδημιών ή ασθενειών, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του δασικού παραγωγικού δυναμικού Κατασκευή και βελτίωση δασικών δρόμων Εικόνηση σχεδίων – μελετών για την αειφόρο διαχείριση και προστασία των δασών και των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών Παρεμβάσεις σε δασικά συμπλέγματα NATURA 2000, οι οποίες πρέπει να είναι συμβατές με τις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες και διαχειριστικά σχέδια.</p>
<p>2.1.4. Αλιευτικά Καταφύγια</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 8.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 3,57% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,22% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός καταφυγίων αλιευτικών σκαφών (προσήνεμοι μόλοι, κρηπιδώματα, βραχίονες, κυματοθραύστες, εκβάθυνση θαλάσσιου πυθμένα, ηλεκτροφωτισμοί, εξοπλισμός πρόσδεσης σκαφών, σήμανση περιβάλλοντος χώρου, χώροι στάθμευσης κλπ)</p>
<p>2.1.6 Εφαρμογή καινοτομικών δράσεων στην αγροτική παραγωγή</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 11.800.000 Ποσοστό στον Άξονα : 4,96 % Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,69 % Ιδιωτική συμμετοχή : 5.900.000</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Έρευνα αγοράς για προϊόντα Έρευνα σχεδιασμού παραγόμενων προϊόντων Προπαρασκευαστικές αιτήσεις για την αναγνώριση ονομασιών προέλευσης ή για πιστοποιητικά ιδιοτυπίας σύμφωνα με του σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς Ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης</p>

	<p>ποιότητας, όπως οι σειρές ISO 9000, συστημάτων ανάλυσης επικινδυνότητας στα κρίσιμα σημεία ελέγχου (HACCP), αλλά και κατάρτιση του προσωπικού από το σύμβουλο πιστοποίησης για την εφαρμογή αυτών των συστημάτων</p> <p>Διοργάνωση διαγωνισμών, εκθέσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων (σε φορείς πολιτιστικούς, συνεταιρισμούς κ.α)</p>
<p>2.1.7 Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στην ύπαιθρο</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 8.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 3,57% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,22% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Δικαιούχοι</p> <p>Προμήθεια εξοπλισμού κέντρων υγείας και αγροτικών ιατρείων. Αναβάθμιση, επέκταση κτιριακών υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης Κινητές μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης Αναβάθμιση- δημιουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών. Αναβάθμιση- δημιουργία κέντρων προστασίας ατόμων τρίτης ηλικίας</p>
<p>2.1.8 Υποδομές εκπαίδευσης στην ύπαιθρο</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 12.000.000 Ποσοστό στον Άξονα : 5,05% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,72% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή αιθουσών διδασκαλίας σε νέες σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Επέκταση- βελτίωση υπαρχουσών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Δημιουργία βιβλιοθηκών, εργαστηρίων και προμήθεια εξοπλισμού σε σχολικά κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.</p>
<p>2.2.1 Οδοποιία σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 26.100.000 Ποσοστό στον Άξονα : 10,97% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 3,74% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Βελτίωση επαρχιακού/ διακοινοτικού ορεινού οδικού δικτύου Κατασκευή νέου επαρχιακού/ διακοινοτικού οδικού δικτύου Τεχνικά Έργα Οδοποιίας</p>
<p>2.2.2 Ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην ορεινή και μειονεκτική ενδοχώρα</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p>

<p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 6.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 2,73% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 0,93% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Προστασία και διατήρηση ναών, παραδοσιακών γεφυριών, ανεμόμυλων και λοιπών παραδοσιακών κτισμάτων Ανάπλαση και ανάδειξη παραδοσιακών ορεινών οικισμών (αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, χώροι στάθμευσης, παιδικές χαρές, αθλοπαιδιές) Δημιουργία και λειτουργία λαογραφικών μουσείων Διατήρηση πολιτισμικών στοιχείων των ορεινών περιοχών (cd- διάλεκτοι)</p>
<p>2.2.3 Ενίσχυση και βελτίωση των βασικών τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στην ορεινή και μειονεκτική ενδοχώρα</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 5.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 2,31% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 0,79% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Βελτίωση του αποχετευτικού δικτύου (π.χ. αντικατάσταση, επέκταση) Επέκταση ή βελτίωση δικτύου ύδρευσης, ιδιαίτερα των πεπαλαιωμένων δικτύων που δημιουργούν προβλήματα απώλειας ύδατος, αλλά και κινδύνους για την υγεία των κατοίκων Αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων εντός οικισμών (π.χ. πλατείες, χώροι στάθμευσης) Δημιουργία ή και βελτίωση αθλοπαιδιών και παιδικών χαρών .</p>
<p>2.2.4 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης ειδικών μειονεκτικών αγροτικών περιοχών</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :35.546.000 Ποσοστό στον Άξονα : 14,95% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 5,09% Ιδιωτική συμμετοχή : 12.546.000</p>	<p>Άμεσα Συνδικαιούχοι</p> <p>Επενδύσεις για τη βελτίωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων Επενδύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων Δράσεις ενίσχυσης της ορεινής οικοτεχνίας και βιοτεχνίας, προώθησης μορφών τουρισμού, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας Δράσεις ανακαίνισης χωριών, προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς</p>

	Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ενδοπεριφερειακή οδοποιία, οδοποιία για τη σύνδεση με τα κύρια οδικά δίκτυα της περιοχής)
<p>3.1 Ανάπτυξη ιδιωτικών τουριστικών υποδομών</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :22.850.000 Ποσοστό στον Άξονα : 23,64% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 3,27% Ιδιωτική συμμετοχή :</p>	<p>Έμμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό καταλυμάτων Μαρίνες, συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα αθλητικού- προπονητικού τουρισμού κ.α</p>
<p>3.2 Προστασία, ανάδειξη, αξιοποίηση Αρχαιολογικών χώρων, Βυζαντινών Μνημείων, Πολιτιστικών Πόρων και Μνημείων φυσικού κάλλους</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :48.200.000 Ποσοστό στον Άξονα : 49,87% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 6,90% Ιδιωτική συμμετοχή :</p>	<p>Άμεσα δικαιούχοι</p> <p>Βελτίωση, ανάδειξη και προβολή μνημείων αρχαιολογικών χώρων Προβολή και βελτίωση της επισκεψιμότητας των ιστορικών χώρων και των μνημείων Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ιστορικούς οικισμούς Ανάπλαση των ιστορικών κέντρων των πόλεων και των οικισμών Βελτίωση, ανάδειξη και αξιοποίηση των κάστρων και των σπηλαίων Δημιουργία μουσείων Ανάδειξη της νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς, λαογραφικά μουσεία, μουσεία ειδικού ενδιαφέροντος Ανάδειξη και πολιτιστική/ εκπαιδευτική αξιοποίηση ερευνητικών/ επιστημονικών υποδομών Δημιουργία ή βελτίωση διαδρομών με ιστορικό ενδιαφέρον</p>

<p>3.4 Μηχανισμοί υποστήριξης και προβολής του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :11.200.000 Ποσοστό στον Άξονα : 11,59% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,60% Ιδιωτική συμμετοχή : 5.600.000</p>	<p>Άμεσα δικαιούχοι</p> <p>Δημιουργία ιστοσελίδας στο Internet Διαφημιστικά μηνύματα μικρής διάρκειας στα ηλεκτρονικά μέσα Δημιουργία εντύπων τουριστικών οδηγών Δημιουργία πολύγλωσσων ηλεκτρονικών εκδόσεων τουριστικού/ πολιτιστικού οδηγού και σημείων πληροφόρησης του κοινού Ίδρυση Γραφείου Πληροφοριών « Information Office» (ένα είδος κέντρου διαχείρισης και προβολής όλου του τουριστικού φάσματος).</p>
<p>4.1 Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας στα αστικά και ημιαστικά κέντρα</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :14.000.000 Ποσοστό στον Άξονα : 16,15% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 2% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα δικαιούχοι</p> <p>Αναβάθμιση/ επέκταση κτιριακών νοσοκομειακών υποδομών δευτεροβάθμιας περίθαλψης Προμήθεια εξοπλισμού κλινών δευτεροβάθμιας περίθαλψης Προμήθεια εξοπλισμού εργαστηρίων δευτεροβάθμιας περίθαλψης Αναβάθμιση/ επέκταση κτιριακών νοσοκομειακών υποδομών τριτοβάθμιας περίθαλψης Προμήθεια εξοπλισμού κλινών τριτοβάθμιας περίθαλψης Αναβάθμιση/ δημιουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών Αναβάθμιση/ δημιουργία μονάδων στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες ή/ και ατόμων με ειδικές παθήσεις Αναβάθμιση/ δημιουργία κέντρων προστασίας ατόμων τρίτης ηλικίας</p>
<p>4.2 Υποδομές εκπαίδευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :27.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 31,72% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 3,94% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή αιθουσών διδασκαλίας σε νέες σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Δημιουργία βιβλιοθηκών, εργαστηρίων και προμήθεια εξοπλισμού σε σχολικά κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Προμήθεια εξοπλισμού υπαρχουσών</p>

	μονάδων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις νέες υποδομές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
<p>4.3 Ανασυγκρότηση- Αναβάθμιση-αντισεισμική προστασία αστικών και ημιαστικών κέντρων</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :11.700.000 Ποσοστό στον Άξονα : 13,49% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,67% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Βελτίωση, κατασκευή δημοτικών δρόμων Κατασκευή πεζοδρομίων και πεζοδρομήσεων Δημιουργία υποδομών για προσπέλαση ΑΜΕΑ σε κοινόχρηστους χώρους Αξιοποίηση κοινόχρηστων χώρων Διαμόρφωση- ανάπλαση πλατειών Διαμόρφωση- αξιοποίηση παραλιακών ζωνών Δράσεις πολεοδομικής εξυγίανσης Δημιουργία χώρων στάθμευσης Χώροι στάθμευσης και επιβίβασης σε σταθμούς τραίνων και λεωφορείων (park & ride) Μονοπάτια πεζοπορίας, ποδηλατόδρομοι Επιχειρησιακά σχέδια αντιμετώπισης σεισμού Προμήθεια εξοπλισμού, παραγωγή πληροφοριακού υλικού, ενημέρωση για τους σεισμούς</p>
<p>4.4 Διαχείριση στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και υποδομές ύδρευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου :15.000.000 Ποσοστό στον Άξονα : 17,30% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 2,15% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Κατασκευή, βελτίωση αποχετευτικού δικτύου Κατασκευή, βελτίωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων Κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων Βελτίωση , εκσυγχρονισμός, επέκταση υαρχόντων Κατασκευή μονάδων ΧΥΤΑ Επέκταση ή βελτίωση δικτύων ύδρευσης Κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης Κατασκευή δεξαμενών ύδρευσης, εμπλουτισμός πηγών.</p>

<p>4.5 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 14.500.000 Ποσοστό στον Άξονα : 16,72% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 2,08 % Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Ανάπλαση υφιστάμενων οικισμών Δίκτυο δημόσιας μεταφοράς και επικοινωνίες Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας Βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών</p>
<p>5.3 Διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στην Αγορά Εργασίας-Ανάπτυξη και ενδυνάμωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών-Απασχόληση</p> <p>Προϋπολογισμός Μέτρου : 8.800.000 Ποσοστό στον Άξονα : 50,87% Ποσοστό στο Πρόγραμμα : 1,26% Ιδιωτική συμμετοχή</p>	<p>Άμεσα συνδικαιούχοι</p> <p>Υποστήριξη της λειτουργίας νέων ή επεκτεινόμενων δομών βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) Υποστήριξη της ανάπτυξης Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας Υποστήριξη δομών ΚΔΑΠ για παιδιά με ειδικές ανάγκες</p>

Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ιδιαίτερα σημαντική στις τοπικές πρωτοβουλίες για την απασχόληση και στις παρεμβάσεις για ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη.

7.1 Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση¹

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π) Πελοποννήσου που έχει εγκριθεί στα πλαίσια του Γ' Κ.Π.Σ περιλαμβάνει ενέργειες που αναφέρονται σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο και οι οποίες εντάσσονται στο Μέτρο «Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης» και συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ).

Με τον όρο Σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης εννοούμε το σχέδιο που συντάσσεται από τις Ομάδες Συνεργαζόμενων Φορέων και περιγράφει την περιοχή παρέμβασης, την ειδική πληθυσμιακή ομάδα καθώς επίσης τη δομή και τις αρμοδιότητες της Ο.Σ.Φ.

¹ Ειδική υπηρεσία Συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων Ε.Κ.Τ

Στόχος των Δράσεων

Σκοπός των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων είναι η Τοπική Ανάπτυξη μέσω της βελτίωσης και αύξησης της απασχόλησης, σε περιοχές ή τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, καθώς και για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, σε τοπική κλίμακα, που αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού.

Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται μέσω της δημιουργίας συνθηκών που θα επιτρέψουν την αύξηση της απασχολησιμότητας, την κοινωνική ένταξη, την προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους και την ενσωμάτωση ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας.

Οι επιμέρους ενέργειες στοχεύουν στην αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού περιοχών με ιδιαίτερα οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτήματα (π.χ. υψηλή ανεργία υψηλό ποσοστό μεταναστών, οικονομικών προσφύγων, τοιγγάνων, παλιννοστούντων), καθώς και τομέων με ιδιαίτερα προβλήματα απασχόλησης (π.χ συρρίκνωση παραδοσιακών κλάδων, αποβιομηχάνιση, προβλήματα αναδιάρθρωσης).

Επίσης, στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης ειδικών πληθυσμιακών κλάδων όπως μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες, χρήστες (και πρώην χρήστες) τοξικών ουσιών, αποφυλακισμένους, παλιννοστούντες, οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό. Οι παρεμβάσεις αυτές έχουν ολοκληρωμένο και συγχρόνως εξειδικευμένο χαρακτήρα, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και εκφράζονται σε τοπική κλίμακα.

Δράσεις

Οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις του Μέτρου «Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση» περιλαμβάνουν δράσεις που αφορούν:

- ♦ Ανέργους ή υποαπασχολούμενους σε οικονομικά ή και κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές
- ♦ Ανέργους ή υποαπασχολούμενους σε τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα απασχόλησης
- ♦ Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, σε τοπική κλίμακα, που αντιμετωπίζουν προβλήματα αποκλεισμού από την αγορά εργασίας

Οι δράσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στους τέσσερις πυλώνες της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση οι οποίοι είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας, της Επιχειρηματικότητας, της Προσαρμοστικότητας και η Προώθηση των Ίσων Ευκαιριών.

Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις τυποποιημένες και επιλέξιμες κατηγορίες πράξεων του ΕΚΤ.

Τα πλαίσια του συγκεκριμένου Μέτρου, οι δράσεις που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες.

1. Την Υποχρεωτική που είναι η Συμβουλευτική
2. Τις Βασικές που περιλαμβάνουν την Προώθηση της Απασχόλησης
3. Η χωρική εμβέλεια των παρεμβάσεων μπορεί να ξεκινά από το επίπεδο συνοικίας και να εκτείνεται έως το επίπεδο νομού.

1. Υποχρεωτικές δράσεις

Η Συμβουλευτική ορίζεται ως κάθε ενέργεια ή δέσμη ενεργειών που συμβάλλει στην ενδυνάμωση, στην πληροφόρηση, στην εμφύχωση του ατόμου, καθώς και στην ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των ατόμων που απειλούνται από εργασιακό αποκλεισμό.

Η Συμβουλευτική αφορά ενέργειες ή υπηρεσίες πληροφόρησης, προσανατολισμού και υποστήριξης προς άτομα ή κοινωνικές ομάδες για την αύξηση της απασχολησιμότητας, την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κ.λ.π . Επίσης αφορά ενέργεια ή δέσμη ενεργειών για την ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό τόσο από την αγορά εργασίας όσο και από την κοινωνία.

Βασικός στόχος της Συμβουλευτικής είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία, προκειμένου μετά την ολοκλήρωση της παροχής Συμβουλευτικών υπηρεσιών να ενταχθούν σε μια ή περισσότερες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

2. Βασικές δράσεις :Απασχόληση

- Επιδότηση της Απασχόλησης
- Επιδότηση της αυτοαπασχόλησης
- Επιδότηση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας
- Νέες μορφές απασχόλησης

3. Επικουρικές Δράσεις

- Κατάρτιση
- Προκατάρτιση
- Συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες

7.1.1 Στάδια Εφαρμογής

1^ο Στάδιο

Η Διαχειριστική Αρχή(Δ.Α) καλεί τις ενδιαφερόμενες Ομάδες Συνεργαζομένων Φορέων να καταθέσουν προτάσεις για Σχέδια Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στα πλαίσια των Τοπικών Πρωτοβουλιών για την Απασχόληση (Τ.Π.Α).

2^ο Στάδιο

Η Δ.Α αξιολογεί βάσει κριτηρίων τα υποβληθέντα Σχέδια Ολοκληρωμένης Παρέμβασης (ΣΟΠ)¹ για ΤΠΑ. Οι προτάσεις που τα πληρούν προτείνονται για έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

3^ο Στάδιο

Η Δ.Α προκηρύσσει το Μέτρο προς τους τελικούς δικαιούχους της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (ΔΙΣΑ) και του ΟΑΕΔ.

4^ο Στάδιο

Οι τελικοί δικαιούχοι υποβάλλουν Τεχνικά Δελτία Έργων (ΤΔΕ) - ιωρίθμα και αντίστοιχα προς τα εγκεκριμένα Σχέδια Ολοκληρωμένης Παρέμβασης- ένα από την ΔΙΣΑ και ένα από τον ΟΑΕΔ.

5^ο Στάδιο

Οι τελικοί δικαιούχοι, αφού εγκριθούν τα έργα, υπογράφουν συμβάσεις με τους Ανάδοχους.

Για τις δράσεις επιδότησης της απασχόλησης, της αυτοαπασχόλησης, της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και των νέων μορφών απασχόλησης τελικός δικαιούχος είναι ο ΟΑΕΔ.

Για τις λοιπές δράσεις τελικός δικαιούχος είναι η ΔΙΣΑ της Περιφέρειας. Η ΔΙΣΑ θα υποστηρίζεται από το Περιφερειακό Ταμείο για τις διαδικασίες σχεδιασμού.

7.1.2 Ομάδες Συνεργαζόμενων Φορέων

Για την βέλτιστη αποτελεσματικότητα των τοπικών πρωτοβουλιών και την ενεργή συμμετοχή των τοπικών κοινωνικοοικονομικών φορέων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου είναι απαραίτητη η ανάπτυξη τοπικών εταιρικών σχέσεων. Στα πλαίσια αυτά, για την εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων των ΤΠΑ, η εταιρική σχέση υλοποιείται με τη σύσταση Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων (ΟΣΦ).

Στις ΟΣΦ μπορούν να συμμετέχουν φορείς του δημόσιου τομέα συναφείς με τις δράσεις της Τοπικής Πρωτοβουλίας και άλλοι τοπικοί φορείς

Δημιουργία της ΟΣΦ

Η ΟΣΦ δημιουργείται με Κοινοπρακτικό Σύμφωνο με πρωτοβουλία του ΟΤΑ στο οποίο αναφέρονται οι δράσεις που αναλαμβάνει να υλοποιήσει ο κάθε συμμετέχων της ΟΣΦ. Κάθε ΟΤΑ μπορεί να συμμετέχει μόνο σε μια ΟΣΦ και κατά συνέπεια να καταθέσει ένα μόνο Σχέδιο Ολοκληρωμένης Παρέμβασης.

¹ΣΟΠ: Συντάσσεται από τις ομάδες Συνεργαζόμενων Φορέων και περιγράφει την περιοχή ή τομέα παρέμβασης τη δομή και τις αρμοδιότητες της ΟΣΦ και τις επιμέρους δράσεις.

Για τις ανάγκες υλοποίησης των Σχεδίων Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων, στο Κοινοπρακτικό Σύμφωνο προβλέπονται:

1. Συντονιστική Επιτροπή, αποτελούμενη από εκπροσώπους όλων των μελών, τεχνικά υπεύθυνους για την υλοποίηση της δράσης του κάθε μέλους.

Το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Παρέμβασης που καταθέτει κάθε ΟΣΦ θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένο από όλους τους συμμετέχοντες στην ΟΣΦ και να δεσμεύει τους φορείς που αυτοί εκπροσωπούν.

2. Συντονιστής Εταίρος για το έργο της ΟΣΦ

Ο συντονιστής εταίρος της ΟΣΦ είναι ο ΟΤΑ ώστε να έχει ρόλο κλειδί στην ομαλή εξέλιξη του προγράμματος. Από τον ΟΤΑ ορίζεται ο Συντονιστής που εκπροσωπεί την εταιρική σχέση ενώπιον κάθε τρίτου.

Στις αρμοδιότητες του Συντονιστή προβλέπονται:

- Συντονίζει τις ενέργειες για την πραγματοποίηση των συνεδριάσεων των εταίρων

- Ενημερώνει όλους τους εταίρους για τα αναγκαία έγγραφα και τις σχετικές οδηγίες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΕΠ για την παρακολούθηση των δράσεων, του φυσικού αλλά και χρηματοοικονομικού αντικειμένου

- Συμμετέχει σε ημερίδες συναντήσεις εργασίας που θα οργανώνει η εκάστοτε Ειδική Υπηρεσίας Διαχείρισης ή και άλλοι αρμόδιοι φορείς για θέματα ενημέρωσης των Διαχειριστών σε συγκεκριμένα θέματα υλοποίησης και διαχείρισης.

7.1.3 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκηση στις Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση

Για να καταλήξουμε σε λύσεις προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, η γενική στρατηγική αλλά και οι συγκεκριμένες τοπικές δράσεις πρέπει να στηρίζονται σε μια ανάλυση των τοπικών αναγκών και να λαμβάνουν υπ' όψιν τις θεσμοθετημένες αρμοδιότητες που υπάρχουν στο συγκεκριμένο τοπικό επίπεδο. Η αρχή αυτή θα πρέπει να οδηγήσει τους τοπικούς φορείς στην επανεξέταση των μεθόδων τους για την απασχόληση και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στις τοπικές ανάγκες. Σε αυτό το πλαίσιο ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Συνιστά εκείνο το επίπεδο διοίκησης που γνωρίζει καλύτερα τις ανάγκες της Τοπικής κοινωνίας και έχει επομένως την ικανότητα να σχεδιάζει και να υλοποιεί τις πλέον κατάλληλες παρεμβάσεις ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής.

Στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων των Τοπικών Πρωτοβουλιών για την Απασχόληση, τόσο η Περιφέρεια (μέσω της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Απασχόλησης που είναι τελικός δικαιούχος)

όσο και ο Δήμος (που είναι συντονιστής εταίρος στις Ο.Σ.Φ) έχουν ενεργό και σημαντικό ρόλο τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση.

7.2 Παρεμβάσεις Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης

7.2.1 Χαρακτηριστικά Αστικών Ημιαστικών περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δεν υπάρχουν μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις περιοχές, έτσι ώστε να σχηματίζονται μεγάλα αστικά κέντρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, οι οικισμοί της Περιφέρειας Πελοποννήσου με περισσότερους των 10.000 κατοίκων ανέρχονται σε επτά (7), ενώ οι οικισμοί με 2.000- 10.000 κατοίκους ανέρχονται σε είκοσι έξι (26).

Τα αστικά και ημιαστικά κέντρα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της Περιφέρειας, καθώς σε αυτά συγκεντρώνεται τα τελευταία χρόνια ο κύριος όγκος των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, ενώ λειτουργούν ως κύριοι αποδέκτες των πληθυσμιακών ομάδων, από τις αγροτικές και ορεινές περιοχές. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η δημιουργία σημαντικών προβλημάτων λειτουργικότητας και περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, ενώ απαιτούνται όλο και περισσότερες υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών.

Συγκεκριμένα, την τελευταία δεκαετία εμφανίζονται έντονες εσωτερικές μετακινήσεις από τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της Περιφέρειας προς τα αστικά και ημιαστικά κέντρα.

7.2.2 Επιλεξιμότητα των τοπικών ζωνών αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου χαρακτηρίζεται από έντονα διαρθρωτικά αναπτυξιακά προβλήματα, τα οποία την κατατάσσουν μεταξύ εκείνων των Περιφερειών της Χώρας με χαμηλό αναπτυξιακό προφίλ.

Η παραγωγική δομή της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από έντονο διττό δυϊσμό:

- Ενδοπεριφερειακές ανισότητες μεταξύ των πέντε νομών, οι οποίοι λόγω χωροταξικών και γεωφυσικών χαρακτηριστικών παρουσιάζουν έντονες διαφοροποιήσεις, συμβάλλοντας έτσι με διαφορετική βαρύτητα ο καθένας στα κοινωνικοοικονομικά μεγέθη της Περιφέρειας
- Ανισομέρεια στην ανάπτυξη σημαντικών τμημάτων της ενδοχώρας(ορεινές και ημιορεινές περιοχές) και των αστικών και ημιαστικών κέντρων της, με αποτέλεσμα την ύπαρξη περιοχών δύο αναπτυξιακών ταχυτήτων σε όλους τους Νομούς της Περιφέρειας.

7.3 Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου

Στα πλαίσια της εφαρμογής των «Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου» ο Περιφερειάρχης έστειλε πρόσκληση ενδιαφέροντος που αφορά την υποβολή “Επιχειρησιακών Σχεδίων Αστικής Ανάπτυξης” στους Ο.Τ.Α της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με την πρόσκληση οι Ο.Τ.Α. με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 5.000 κατοίκων έχουν την δυνατότητα να υποβάλουν προτάσεις με τη μορφή “Επιχειρησιακών Σχεδίων” προκειμένου, να αξιολογηθούν και επλεγούν οι περιοχές εφαρμογής των “Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης”, και στην συνέχεια να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν τα “Επιχειρησιακά Σχέδια” στα πλαίσια των Μέτρων 4.5 και 4.6 του Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

Ειδικότερα, καλεί τους Δήμους Ναυπλίου, Αργούς, Τρίπολης, Μεγαλόπολης, Κορίνθου, Αγ. Θεοδώρων, Λουτρακίου-Περαχώρας, Ξυλοκάστρου, Σικυώνος, Σπάρτης, Καλαμάτας, Γαργαλιάνων, Μεσσήνης και Φιλιατρών που καλύπτουν τα πληθυσμιακά μεγέθη.

Ο κάθε Δήμος θα είναι “Συντονιστής Φορέας” ενός σχήματος που θα υποβάλει ένα “Επιχειρησιακό Σχέδιο” για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων και ενεργειών σε μια συγκεκριμένη πολεοδομική ενότητα.

Όσον αφορά τις περιοχές στις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης, να αποτελούν συνεκτικές αστικές /ημιαστικές ζώνες ή ενότητες αστικών /ημιαστικών θυλάκων με ομοειδή χωρικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, γεωγραφικά προσδιορισμένες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από: υποβαθμισμένο αστικό περιβάλλον, υψηλούς δείκτες ανεργίας και ύπαρξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες), χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού και ύπαρξη προϋποθέσεων για την ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού και αξιοποίηση τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την οικονομική μεγέθυνση των τοπικών αγορών εργασίας.

Ταυτόχρονα, οι αστικές/ ημιαστικές ζώνες με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά, θα πρέπει να εμπίπτουν μορφολογικά σε μία από τις παρακάτω έξι κατηγορίες αστικής τυπολογίας :

- α. Περιοχές αυθαίρετης δόμησης, οι οποίες εντάχθηκαν στα Σχέδια Πόλεων χωρίς τις απαραίτητες ενέργειες αστικής ολοκλήρωσης
- β. Περιοχές αστικής απαξίωσης, ως αποτέλεσμα περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή/ και φθίνουσας βιομηχανικής δραστηριότητας
- γ. Περιοχές απότομης αλλαγής των χρήσεων, λόγω οικονομικών και κοινωνικών μετασχηματισμών
- δ. Περιοχές δημιουργίας νέου αστικού χώρου που προήλθε από τις επεκτάσεις των Σχεδίων Πόλεων με υπερεκμετάλλευση των συντελεστών δόμησης, χωρίς την πρόβλεψη των αναγκαίων υποδομών και του απαραίτητου κοινωνικού

εξοπλισμού (προβλήματα διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, προβλήματα επάρκειας νερού, έλλειψη πρασίνου, ελεύθερων χώρων, προβλήματα κυκλοφορίας και στάθμευσης, χαμηλή ποιότητα παροχής υπηρεσιών και εξυπηρέτησεων, προβλήματα συστημάτων μαζικών μεταφορών κλπ.)

ε. Ιστορικά κέντρα πόλεων, στα οποία παρατηρείται παρακμή λόγω εγκατάλειψης ή αντίστροφα, συσσώρευση λειτουργιών με ταυτόχρονα αντιφατικά φαινόμενα οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων

Οι προτάσεις που θα επλεγούν για ένταξη θα χρηματοδοτηθούν κατά 25% από εθνικούς πόρους και κατά 75% από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί για την υλοποίηση των “Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης” ανέρχεται στα 18.500.000 € και αντιπροσωπεύει το 21,33% των πόρων του 4^{ου} Άξονα Προτεραιότητας ή το 2,65% των πόρων του Π.Ε.Π.Π ελοποννήσου.

Στόχος

Στρατηγικός στόχος των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι:

«Να αποκτήσει η αστική τοπική ζώνη -στη βάση ενός ‘ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού’- κοινωνική, παραγωγική, περιβαλλοντική και πολιτισμική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη, συμβατή με τις ιδιαιτερότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και ικανή να εξασφαλίσει μια νέα αστική ποιότητα στην καθημερινότητα του πολίτη»

7.3.1 Προγράμματα Ε.Τ.Π.Α

Τα προγράμματα του ΕΤΠΑ στις εν λόγω παρεμβάσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Μέτρο 4.5, αναπτύσσονται -με ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων του αστικού χώρου και κατευθυντήρια γραμμή σχεδιασμού και υλοποίησης τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη- για την ικανοποίηση των επιμέρους στόχων :

- Πολεοδομική οργάνωση και αναδιοργάνωση
- ορθολογική ανάπτυξη των υποδομών και βελτίωση του αστικού χώρου
- περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση
- τόνωση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας
- ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας
- κοινωνική αναζωογόνηση
- υποστήριξη της απασχόλησης

Οι παραπάνω στόχοι έχουν σκοπό την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών και το βιώσιμο χαρακτήρα της εκάστοτε παρέμβασης

7.3.2 Προγράμματα Ε.Κ.Τ

Τα προγράμματα του ΕΚΤ στις εν λόγω παρεμβάσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Μέτρο 4.6, αναπτύσσονται -με κατευθυντήρια γραμμή σχεδιασμού και υλοποίησης την εκτίμηση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και αναγκών, αναφορικά με την ένταξη των ατόμων που απειλούνται από αποκλεισμό και την ενίσχυση της αγοράς εργασίας (προσφορά και ζήτηση), καθώς και τη βέλτιστη (ως προς τη βιωσιμότητα) δυνατή αξιοποίηση του διατιθέμενου προϋπολογισμού και του χρονικού ορίζοντα δράσης- για την ικανοποίηση των επιμέρους στόχων :

- ♦ Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης
- ♦ κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση ειδικών ομάδων πληθυσμού
- ♦ προώθηση της ιωύτητας των δύο φύλων
- ♦ σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση και την ενίσχυση της οικονομίας
- ♦ διεύρυνση, διαφοροποίηση και ευελιξία της παραγωγικής βάσης και της τοπικής οικονομίας

Η προθεσμία υποβολής των προτάσεων των Επιχειρησιακών Σχεδίων ξεκίνησε την Δευτέρα 21 Οκτωβρίου 2002 και λήγει την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου 2002

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενεργοποιεί τους Δήμους σε μια διαδικασία επιχειρησιακού σχεδιασμού αναβάθμισης περιοχών σε όλους τους τομείς. Με αυτόν τον τρόπο οι δήμοι δεν διεκδικούν απλά ένα μεμονωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης αλλά στοχεύουν σε μία συνολική αναβάθμιση.

Συμπεράσματα- Επίλογος

Όπως διαπιστώθηκε κατά τη σύνταξη της παρούσας πτυχιακής εργασίας η συμβολή των Π.Ε.Π στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας είναι αναμφισβήτητα σημαντική. Τα Π.Ε.Π είναι παρεμβάσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στις ελληνικές Περιφέρειες.

Για ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό Περιφερειακό Αναπτυξιακό σχεδιασμό, είναι σκόπιμο η Γενική Γραμματεία της Περιφέρειας να συντονίζει το σύνολο των δράσεων στη Περιφέρεια, ιδιαίτερα εκείνων που αναφέρονται σε μεσαίας ή μικρής κλίμακας έργα, τα οποία μπορούν να δημιουργούν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα ανάπτυξης, εφόσον είναι συναφή με τους αναπτυξιακούς στόχους της Περιφέρειας και εξασφαλίζουν ικανοποιητικό βαθμό συνεργίας, είτε μεταξύ τους είτε με άλλα μεγαλύτερα έργα στη Περιφέρεια.

Επίσης βασικός στόχος κατά την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων είναι η πρόληψη των κακοτεχνιών στα έργα και όχι η καταστολή τους ή επιδιόρθωσή τους.

Με την αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών αυτών θα αμβλυνθούν κατά σημαντικό βαθμό, αρκετά αρνητικά φαινόμενα στην παραγωγή των δημόσιων έργων, που έχουν διαπιστωθεί μέχρι σήμερα.

Το Π.Ε.Π Πελοποννήσου είναι ένα από τα 24 Προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ για την Ελλάδα και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο.

Αρμοδιότητα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Ε.Π είναι να ακολουθεί και να εφαρμόζει τον Ν. 2860/2000, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η επάρκεια, η ορθολογικότητα και η διαφάνεια στην εφαρμογή του Π.Ε.Π Πελοποννήσου.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης επιλέγει τα έργα με βάση τα κριτήρια που περιγράφονται στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού, τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ο νέος ρόλος της Επιτροπής Παρακολούθησης, με ευρύτερες δημοκρατικές διαδικασίες συμβάλλει στον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό των προγραμμάτων και στην ορθολογικότερη υλοποίησή τους.

Οι πολυεπίπεδοι έλεγχοι συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση της διαδικασίας υλοποίησης και στη βελτίωση της ποιότητας των έργων.

Το ΠΕΠ Πελοποννήσου στοχεύει να επιλύσει ή να αμβλύνει κυρίαρχα αναπτυξιακά προβλήματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου και όχι να ανταποκριθεί απόλυτα στο σύνολο των περιφερειακών προβλημάτων της χώρας.

Επίσης συνήθως εγκρίνει έργα που αφορούν μεγάλους Δήμους, αφού θα είναι και μεγαλύτερο το κοινωνικό όφελος. Μικροί Δήμοι δεν μπορούν να υποβάλουν προτάσεις και να υπολογιστούν γιατί έχουν πάρα πολλές ανάγκες, αλλά δεν έχουν πόρους, ούτε εξειδικευμένο προσωπικό, αν και βρίσκονται σε καλή αναπτυξιακή πορεία. Παρατηρούνται ανταγωνιστικές διαδικασίες ανάμεσα στους Δήμους για την διεκδίκηση των ίδιων πόρων.

Το Π.Ε.Π ευνοεί την έγκαιρη και οικονομική εκτέλεση ενός έργου.

Η Τ.Α πρέπει να διαχειριστεί πιο σύνθετες και πολύπλοκες αρμοδιότητες.

Για πρώτη φορά καλούνται οι δήμοι να σκέφτονται επιχειρησιακά, να παρέχουν υπηρεσίες και όσον αφορά τον ιδιωτικό τομέα να ενισχύσουν επενδυτικές δυνατότητες στην κάθε περιοχή και να μεριμνούν για όλους τους τομείς της ζωής των κατοίκων. Ασχολούνται με πεδία που μέχρι τώρα δεν έχουν γνωρίσει.

Μία ακόμα σημαντική παρέμβαση στο σύστημα παραγωγής δημόσιων έργων θα πρέπει να είναι η ύπαρξη υποστηρικτικών μηχανισμών (ένας τύπος Συμβούλου Διαχείρισης) στους φορείς υλοποίησης των έργων, οι οποίοι έχουν την ευθύνη, προετοιμασίας, ωρίμανσης και υλοποίησής τους και όπως έχει αποδειχθεί μέχρι σήμερα η αδυναμία

αποτελεσματικής λειτουργίας των φορέων υλοποίησης δημιουργεί μεγάλες καθυστερήσεις αλλά και προβλήματα διαχείρισης των έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Η επιτυχία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην διεκδίκηση των πόρων εξαρτάται από τον τρόπο που συμβάλλει στους στόχους του Π.Ε.Π. Η Διαχειριστική Αρχή ελέγχει αν μπορεί να εκτελέσει τα έργα που υποβάλλει η Τ.Α υπολογίζοντας όχι τόσο την αναπτυξιακή δραστηριότητα όσο την ικανότητά τους να έχουν καλύτερο αποτέλεσμα.

Ουσιαστικά η Τ.Α αναλαμβάνει την εξειδίκευση των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων ανάπτυξης, αφού όμως κατά τρόπο κλιμακωτό έχει συνδιαμορφώσει το περιεχόμενο αυτού μέσω των προτάσεων της.

Για πράξεις στις οποίες επιλέγει η Τοπική Αυτοδιοίκηση το περιεχόμενο των Υποέργων, μέσω ανοιχτών διαδικασιών και μετά από πρόταση των αποδεκτών, ταυτίζονται με την προκήρυξη, οι οποίες περιλαμβάνουν το προσδιορισμό του τρόπου υλοποίησης των πράξεων. Δηλαδή περιλαμβάνει τις προδιαγραφές των συμμετεχόντων, καθορισμός νομοθετικού πλαισίου, διαδικασίες υποβολής, διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων, τρόπος παρακολούθησης, μέθοδος ελέγχου, τρόπος πληρωμής.

Για να έχει ενεργό ρόλο η Τ.Α στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του Π.Ε.Π θα πρέπει να έχει γνώση του περιβάλλοντος στο οποίο κινείται, σωστή οργανωτική δομή, καταμερισμός των ρόλων, διαρκή κατάρτιση όλων των στελεχών των δήμων, διαδημοτική συνεργασία με αιχμή την δημιουργία τεχνικών και οικονομικών υπηρεσιών για όλους τους Ο.Τ.Α, εξειδικευμένο προσωπικό για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις δυσκολίες του Γ' Π.Ε.Π.

θα πρέπει επίσης, να υποβάλλει επιχειρησιακά σχέδια που να αναδεικνύουν τις ανάγκες της και τις προοπτικές της και να φροντίζει να προτείνει έργα όπου θα έχουν καλά αποτελέσματα.

Η Τ.Α πρέπει να προσαρμόζει τις σχέσεις κόστους των έργων ανάλογα με την ωφελιμότητά τους , την προσφορά τους καθώς και την επίδρασή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Κρίνεται αναγκαία η ενεργότερη συμμετοχή της Τ.Α στον οικονομικό Προγραμματισμό και στην Αναπτυξιακή Πορεία της Χώρας. Η Ισορροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη αποτελεί Εθνική Ανάγκη.

Η Ελλάδα ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να εξελιχθεί σ' ένα δυναμικό εταίρο σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας από τους χώρους στους οποίους πρέπει να γίνουν οι σημαντικότερες εξελίξεις για να έχει η Ελλάδα τη δυνατότητα να ανταγωνιστεί τους εταίρους της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κόντος Θεμιστοκλής, Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση
- Αναθεωρημένο Σχέδιο Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελ/σου (2000- 2006) ,Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου , Οκτώβριος 2000
- Περιφέρεια Πελοποννήσου , Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π 2000-2006
- Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006
- Οδηγός Εφαρμογής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006
- «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης 2000-2006»- Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ (Π), Οκτώβριος 2001
- Επιθεώρηση Τ.Α έκδοση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε . Περίοδος Ε΄ τεύχος 1997, Φεβρουάριος 2001.
- Οι Περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ελένη Ανδρικοπούλου
- Η Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ,από την Ε.Ο.Κ στην Ε.Ε. Καλλιόπη Καστανά- Βασιλική Σκαραμαγκά
- Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική. Μαραβά Νεκταρία
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης δράσεων Ε.Κ.Τ
- Διαδίκτυο : Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις: [www. Peloponnisos. Gr](http://www.Peloponnisos.Gr)